MÉLISSA DA COSTA

Zilele ce vor veni

Traducere de
Liliana Urian

FICTION CONNECTION

TREI

Lui Florence, Mehdi și măslinului lor sfânt
care-i unește pentru totdeauna

1

Încuietoarea ruginită cedează cu greu. Bărbatul este obligat s-o forțeze, să scoată cheia, să încerce din nou. Este teribil de cald aici. Nu atât de cald ca în oraș sau ca la câmpie, dar totuși. Temperatura se apropie de 30 de grade. Bărbatul își trage sufletul, pare să se gândească o secundă, apoi împinge ușor cu umărul în ușa de lemn și în același timp întoarce cheia. Se aude un declic: panoul greu cu vopseaua scorojită cedează și basculează spre interior, spre întuneric și răcoare.

Casa n-a mai fost deschisă probabil de luni bune. Un ușor miros de rânced plutește în aer, dar impresia neplăcută este spulberată de răcoarea care domnește aici. 22 de grade: am timp să estimez temperatura din interior. Nu mai mult. Perfect. Îl aud pe bărbatul care se agită lângă mine, își pune jos geanta profesională din imitație de piele. Niște chei zornăie. Bărbatul le pune în buzunarul pantalonilor.

— Caut întrerupătorul, precizează el.

Aștept cuminte, în picioare, pe holul întunecat. N-am nimic altceva mai bun de făcut. Așteptarea a devenit a doua mea natură din acea seară de 21 iunie. Unica mea ocupație. Bărbatul gâfâie. O fi de vină căldura? Ori dificultatea de a căuta pe bâjbâite? Nu-l ajut. Nici nu mă gândesc s-o fac. Aștept.

Nu știu cât timp se scurge stând așa între pereții groși ai casei vechi. Remarc absența vecinilor și liniștea. E un lucru bun și ăsta.

— Gata, l-am găsit, îmi cer scuze.

Brusc, lumina inundă holul. Agentul imobiliar își șterge fruntea și îmi adresează un zâmbet trist. Este convins că o să dau bir cu fugiții. Lumina slabă a becului, mirosul de rânced din interior, ușa care se deschide greu — lemnul s-a umflat fără îndoială… Totuși nu mă salvez fugind. Observ holul pe care mă aflu. Un hol întunecat, fără fereastră. Pardoseală de culoare maro-arămie. Pereți

albi. Plinte din lemn închis la culoare. Un tablou reprezentând o biserică din piatră.

Aud zgomote de foi scoase din geantă. Bărbatul își recitește notițele. Nu este pregătit. Își șterge din nou fruntea transpirată. Nu mă mișc. Nu întreb nimic. O să-mi spună el. Sau nu. Nu contează.

— Este o casă din 1940. Fațada a fost renovată acum zece ani. Acoperișul a fost izolat iarna trecută.

Cred că văd o sclipire de satisfacție în privirea lui. Un argument-șoc fără îndoială. Țintuiesc cu privirea, fără să-l văd cu adevărat, tabloul reprezentând biserica.

— O suprafață de șaizeci de metri pătrați. Ușa din dreapta dumneavoastră dă în cameră și cea din stânga, în baie.

Întinde o mână, mă privește cu atenție. Îmi trebuie mai multe secunde ca să înțeleg că mă invită să înaintez, să fac câțiva pași și să deschid ușa din dreapta. Mintea îmi este lentă. În cele din urmă, bărbatul o ia înaintea mea, zâmbind din nou cu tristețe.

Ușa asta se deschide mai ușor. În afară de un ușor scârțâit, nimic de semnalat. Nu-i mai aud pașii. Deduc de aici prezența mochetei care îi înăbușă.

— O să deschid obloanele.

Aștept. Zgomotul unui mâner care se mișcă. Un scârțâit surd. O rază de lumină plăpândă. O împingere mai puternică ce provoacă, de data asta, un scârțâit clar. În clipa următoare, lumina pătrunde în încăpere. O rază de lumină încărcată cu fire de praf care zboară cu nonșalanță. Disting într-adevăr o mochetă, de aceeași culoare, maro-arămie, ca pardoseala holului. Și un pat. Mare. Cu o tăblie din lemn masiv și greu, închis la culoare. Un șifonier ca pe vremuri, din lemn brut, înalt. Nimic mai mult. Esențialul. Ceea ce îmi convine. Nu întreb nimic. Liniște, răcoare și mai puțin soare.

— Fereastra dă spre est. Veți putea vedea răsăritul soarelui deasupra pădurii, dacă sunteți o persoană matinală.

El nu știe că n-am de gând să deschid obloanele. Că vreau să stau în întuneric.

— Aveți întrebări?

— Nu.

Este surprins sau nu? Nu mă uit prea atentă la fața lui. Doar

aștept. Sfârșitul vizitei. Cheile. Ca să mă închid în casă.

Ne întoarcem pe hol. Ușa din stânga, de data asta. Aceeași manevră. Obloane care scârțâie. Lumină care intră. O cadă veche de culoare roz-somon, sinistră. Un bideu. Cine mai folosește așa ceva? O chiuvetă. Câteva rafturi de depozitare.

— Va trebui să lăsați apa să curgă puțin… A fost oprită ceva timp. Cred că va fi cam galbenă la început.

Apă galbenă. Apă transparentă. Apă, la urma urmei.

Lumina tremură când ajungem iar în hol. Becul va trebui schimbat. Bărbatul deschide ultima ușă. Tușește. Încăperea este, fără îndoială, plină de praf. Sunt necesare câteva secunde între apăsarea pe întrerupător și apariția unei lumini alburii. Camera este în același stil precum cele dinainte: pardoseală maro, o bucătărie cu blat și dulapuri din lemn de culoare închisă, tapet roz-somon ornat cu motive de bambuși albi. Se deschide o fereastră, apoi obloanele pentru a permite unui aer mai curat să intre. Lumina mă obligă să mijesc ochii. Nu suport soarele. Cerul ăsta albastru mi se pare o insultă. Bărbatul vorbește și eu mă întorc cu spatele la fereastră. Caut din nou răcoarea și întunericul.

— După cum puteți vedea, fosta proprietară avea o grădină. Este abandonată, dar e suficient să săpați un pic ca s-o refaceți, dacă aveți chef.

Se întrerupe. Cred că mă fixează cu privirea.

— Nu vreți să vă uitați? Vă simțiți bine, doamnă? Nu suportați lumina?

— Am o migrenă.

— Îmi cer scuze. O să închid fereastra.

Îi sunt recunoscătoare. Continuă, convins că e nevoie să-mi povestească toate astea ca să semnez contractul de închiriere astăzi.

— Fosta proprietară era o doamnă în vârstă. A murit acum trei ani. Casa a rămas nelocuită de atunci… Nu că n-ar fi în stare bună, dimpotrivă, a fost conservată perfect de fiica doamnei, care trăiește în celălalt capăt al Franței, dar care vine aici o dată pe an ca să facă lucrări de întreținere. Izolarea acoperișului anul trecut, mai ales…

Nu-l mai ascult efectiv. Nu-și dă seama de acest lucru.

— Nu, problema este că oamenii fug de zonele rurale. Peste tot e la fel. Regiunea Auvergne nu mai tentează prea multă lume.

— Mobila va rămâne?

Încuviințează din cap, nu foarte deranjat de faptul că a fost întrerupt.

— Bineînțeles. Totul va rămâne. Fiica doamnei Hugues, fosta proprietară, a vrut să păstreze interiorul și lucrurile personale. Poate că are de gând să se mute aici într-o bună zi… La pensie, de exemplu. Lucrurile personale sunt în pod, la etaj. Sunt aranjate bine, în cutii de carton, dar, dacă vă deranjează, pot eventual s-o contactez…

— N-o să mă deranjeze.

Își freacă mâinile cu satisfacție.

— Poate că vreți să vă las să mai faceți un tur al casei singură?

— Nu. E în regulă.

— Poate grădina…

— Mă grăbesc.

— Ah…

— Am putea semna actele imediat?

Este foarte uimit, din câte văd. Nu se aștepta să reușească atât de ușor. O casă pe care se chinuie s-o închirieze de trei ani. O singură vizionare și afacerea este încheiată.

— Sunteți sigură?

E surprins chiar și el că întreabă asta, o citesc pe fața lui.

— Da.

— Bine, atunci… Da, am actele în mașină, dar… o să-mi trebuiască și niște documente justificative.

Nici nu aștept să termine fraza, că și încep să scotocesc în geantă. Am pregătit totul, aranjând cu grijă în câte o folie de plastic fiecare dintre documentele cerute. Avizul de impozitare, ultimele fișe de salariu, hârtia de la notar privind testamentul și suma de bani care îmi revine, actul meu de identitate.

— Oh… Aveți totul? Este perfect!

Ne așezăm la masa din bucătărie ca să completăm contractul de închiriere și să ne ocupăm de diferite formalități.

— Mi-ați stârnit curiozitatea.

Îmi trebuie câteva secunde ca să înțeleg că mi se adresează și să constat că a terminat de aranjat documentele justificative și mă observă, cu palmele puse pe masă.

— Poftim?

— Sunteți din zonă?

— Nu. Locuiam în regiunea lyoneză.

— N-aveți rude pe aici?

Clatin din cap. Scoate un plescăit, menit să-i evidențieze uimirea.

— Este o idee ciudată pentru o femeie singură să vină să locuiască într-o zonă atât de izolată.

Nu va obține niciun răspuns de la mine, ceea ce pune capăt conversației noastre. Îi dau contractul semnat în două exemplare cu pixul meu albastru.

— Bine, deci putem trece la întocmirea procesului-verbal de predare-primire.

Las ușa deschisă până ce mașina agentului imobiliar dispare la capătul aleii, apoi în pădurea deasă care acoperă colinele înconjurătoare, după care închid panoul greu. Întuneric, liniște, răcoare. Rămân îndelung rezemată cu spatele de ușa din lemn, asigurându-mă că nu se va întoarce, că sunt singură, în sfârșit.

N-am luat multe lucruri cu mine. O singură valiză, care se află în portbagajul mașinii și care o să mai aștepte. În rest, am lăsat tot, mai ales fotografiile. Nu vreau nimic care să-mi amintească de viața mea dinainte. Dinainte de 21 iunie și de seara care a urmat.

Oare cum fac oamenii? Cum pot să-și vadă universul năruindu-se și să-și reia viața în mod identic? Să se întoarcă la serviciu după câteva zile, să continue să locuiască în același apartament, să rămână în același cartier… Este ceva peste puterile mele. Au părăsit brutal lumea mea, amândoi, în aceeași noapte, și, începând din acel moment, lumea respectivă, cea în care trăiam, respiram, mă trezeam de douăzeci și nouă de ani, lumea aceea a încetat să existe.

Am lăsat cheile apartamentului la Anne. Va face cu el ce crede că e mai bine. Nu l-am golit. N-am avut nici timpul, nici curajul s-o fac. Am vrut să fug cât mai repede. Totul a rămas așa cum era. Fără îndoială, ceaiul de plante pe care-l beam în momentul în care a

sunat interfonul este încă pe blatul bucătăriei. Fără îndoială, catalogul pe care îl frunzăream este încă deschis, alături de ceașcă, și papucii lui Benjamin așteaptă pe hol.

Tot ceea ce doream, la ieșirea din spital, era să fug de vară, de razele fierbinți ale soarelui și de mulțimile vesele de pe malul Ronului. Aș fi preferat ca ei să moară iarna, într-o seară cu ploaie torențială, sub un cer cenușiu. Nu în sunetul orchestrelor, al petardelor și al râsetelor, nu în prima zi de vară.

Am deschis ușa când soarele a apus. M-am asigurat de asta de mai multe ori, aruncând o privire printre obloanele închise. Ziua a fost lungă și este târziu, probabil s-a făcut ora 22. Ultimele luciri roșii ale apusului se estompează și se topesc în albastrul-cenușiu al nopții care începe. Îmi golesc portbagajul. Valiza mea roșie cu rotile scoate un zgomot înăbușit când cade pe pietriș. Fiecare dintre pașii mei mi se pare că răsună amplificat. Este prima dată când percep o tăcere atât de opacă, atât de grea. Am impresia că am fost absorbită cu totul de pădure.

Las valiza în fața ușii de la camera mea și mă duc înapoi spre mașină. Mai am o sacoșă mare din plastic mult mai grea decât valiza. O sacoșă salvatoare. Vreo cincizeci de cutii de conserve, orez, paste și cereale de tot felul. N-am de gând să ies de aici prea curând.

Mi-ar plăcea să dorm. Mi se pare că sunt obosită, dar e greu de spus sigur, într-atât ceasul biologic mi-a fost dat peste cap de insomnii. Mi-e puțin frig. Mă ia cu frisoane. Îmi pun un pled pe umeri și mă hotărăsc să-mi scot mobilul din geantă. Două mesaje de la mama. Un e-mail de la notar cu privire la formalitățile testamentare. Un apel pierdut de la Anne. Verific dacă am semnal — nu e foarte prost — și mă decid s-o sun. Este singura a cărei voce o mai suport. Și asta fiindcă este mama lui. Fiindcă îmi înțelege durerea mai bine decât oricine.

Mă tem că n-o să răspundă, trebuie să fie foarte târziu pentru ea, dar, după două sonerii, o aud.

— Amande, așteptam să mă suni.

— Îmi aranjam lucrurile.

Mint. Își dă seama, dar nu se supără.

— Ai ajuns după-amiază?

— Da.

— Cum este casa?

— O să rămân aici. Am semnat actele.

Nici de data asta nu face niciun comentariu despre decizia mea nebunească, luată în doar câteva zile. Propria mamă nu s-ar fi jenat. Dar ea întreabă doar:

— Te simți bine acolo?

Nu, nu mă simt bine. Nu mă simt bine nicăieri. Aici este poate mai puțin rău, așa că îi confirm.

— Ai trecut pe la apartament? o întreb după aceea.

— Încă nu.

Îmi dau seama că se teme ca și mine să intre acolo și o înțeleg. S-a întâmplat atât de recent.

— O să mă duc cu Richard.

— E mai bine.

Urmează un moment de tăcere. Nu mai știu ce să spun; și nici ea. În cele din urmă, e prima care își revine:

— Vrei să fac curat și să-l aranjez în vederea întoarcerii tale?

— Este inutil.

— Chiar?

— Nu cred că mă voi întoarce acolo.

O aud înghițind în sec.

— Vrei să-l subînchiriez… deocamdată?

Rămâne convinsă că mă voi întoarce mai devreme sau mai târziu în casa noastră. Dar eu știu că nu voi mai putea niciodată să locuiesc acolo.

— Asta îți va permite să nu pierzi bani în fiecare lună… Acum, că mai plătești și chiria asta în Auvergne.

— Da, ai dreptate… Am putea face așa.

Am încredere în Anne. Știe să-și păstreze sângele-rece și mintea limpede, în pofida durerii.

— Pot să mă ocup eu de acest lucru săptămâna asta.

— Bine.

— Richard va merge la notar miercuri. Nu va fi nevoie să vii și tu.

— Mulțumesc.

Mă abțin să nu izbucnesc în plâns. Sunt atât de grijulii. Nu vreau să mă podidească lacrimile acum.

— Dacă simți că timpul trece greu… Dacă te apasă singurătatea…

— Știu, Anne.

— Să ne suni…

— Nu voi ezita.

— Nu te lăsa copleșită.

Nu știu ce să răspund. Cuvintele ei seamănă cu o avertizare plină de îngrijorare. Înghit în sec și îi spun singurul lucru de care mă simt în stare.

— Cred că o să încerc să dorm un pic.

— Ai dreptate, odihnește-te. Ne auzim în curând, OK?

— OK.

Am dormit câteva ore. Între miezul nopții și 2:00, după care am intrat din nou în acea stare de hipervigilență. Creierul meu refuză să cedeze, să se deconecteze câteva ore, să-mi ofere odihna de care am nevoie. De optsprezece zile o țin tot așa.

Mă învârt prin casă. Aranjez cutiile de conserve în dulapuri, chestie care mă împiedică să mă gândesc prea mult. Pe peretele din camera de zi, descopăr un calendar vechi. Nimeni nu l-a luat de acolo de la moartea doamnei Hugues, nici măcar fiica ei. În dreptul unor zile, au fost făcute niște adnotări. Îl dau jos. Aici n-am nevoie de nimic care să-mi arate că timpul se scurge. Nu mai e cazul. Așa că trag un scaun lângă peretele opus, pe care un ceas vechi, cu un buchet de flori roz pe cadran, afișează ora 2:30 dimineața. Stăpâna casei a murit, dar nu și bateriile. Acele ceasornicului continuă să se învârtă încet, aproape sfidându-mă, arătându-mi că timpul continuă să curgă, că viața nu s-a sfârșit. Fals. Viața s-a sfârșit. Așa că desprind ceasul de pe perete și îl arunc pe jos. N-am vrut să-l distrug sau să fiu foarte violentă, dar cadranul se sparge și limbile se îndoaie. Una dintre ele ajunge sub dulap, într-un loc unde nimeni nu se va gândi s-o caute. Nu mai sunt ore. Nu mai sunt date. De acum înainte, nu există decât *în*

curând ori *mai târziu*. Nu mai există nici zile și nici nopți. Sunt doar eu și durerea mea în această casă tăcută.

Soarele s-a perindat pe cer de trei ori de când am închis ușa casei, după ce mi-am adus cele două bagaje. Soarele care luminează viața de afară. Îl observ printre obloanele închise. Există un mic spațiu între lamelele de lemn, doar cât să-mi permită să spionez vara. Nu m-am hazardat să ies din casă, nici măcar noaptea. N-am simțit nevoia. Am dormit o dată sau de două ori, cred. Câteva ore. N-am avut coșmaruri, ceea ce e un lucru bun. Cred că acum creierul meu este prea epuizat pentru a reproduce imaginile cumplite cu trupul mutilat al lui Benjamin.

Când aud niște bătăi în ușă, în cea de-a patra zi, mai întâi mă cuprinde frica. E o prostie. Sunt baricadată aici în siguranță. Și totuși mi-e frică. Frică să deschid? Frică să nu mă izbească lumina în plină figură? Frică să nu mă trezesc față în față cu cineva? Nu știu. Bătăile răsună a doua oară și trebuie să mă deplasez, lent, pe acest hol care mi se pare interminabil.

— Da?

Nu deschid. Rămân lipită de panoul de lemn al ușii, așteptând un răspuns.

— Bună ziua, sunt de la firma Fibrenet. Ni s-a spus că ați închiriat casa. N-ați vrea să ne deschideți?

Nu știu. Dintr-odată, mi se pune un nod în gât, ca într-un atac de panică.

— Doamnă? repetă el.

Deschid. Nu știu prea bine de ce. Și e îngrozitor. Simt nevoia să închid ochii pentru a mă obișnui cu o asemenea lumină.

— Scuzați-mă că vă deranjez, sunt agent comercial la firma Fibrenet. Propunem racordarea caselor din zonă la internet cu o viteză de 10 megaocteți. Domnul de la agenția imobiliară din satul vecin mi-a zis că tocmai v-ați mutat.

Flashurile luminoase se risipesc și zăresc silueta bărbatului. Primul meu vizitator de când m-am baricadat în casă. Un bărbat scund și îndesat.

— Pot intra câteva minute ca să discutăm despre oferta noastră?

Camioneta lui este în curte. O camionetă albă pe care este scris cu litere roșii denumirea societății. El îmi urmărește privirea și adaugă, cu un zâmbet slab:

— Nu e o înșelătorie, doamnă, asta este mașina firmei. Am instalat internetul la vecinii dumneavoastră, opt sute de metri mai în vale. N-aveți decât să-i întrebați și vă vor spune. Vă vor spune chiar că sunt mulțumiți, că merge destul de bine… pentru locul ăsta, vreau să zic.

În timp ce vorbește, pune un picior pe treptele de la intrare. Crede că nu l-am văzut. Își pune mâna pe tocul ușii, este gata să intre ca la el acasă, așa că scutur din cap.

— Nu, nu sunt interesată.

Mă examinează pentru o clipă, încruntat. Nu știu ce vede. Fără îndoială, silueta unei tinere femei foarte palide, cu părul blond, murdar și gras, cu corpul înotând în niște haine devenite prea largi. Nu credeam că poți pierde atâtea kilograme în douăzeci și două de zile.

— Poate că aveți internet pe telefonul mobil, încearcă el. Vă propunem un abonament care să includă datele mobile și modemul.

— Nu, nu mă interesează.

Privirea i se oprește pe acoperișul casei.

— Nu aveți antenă TV?

Pare surprins.

— Nu.

— Dacă nu vă instalați internet, nu veți putea niciodată să vă uitați la televizor, doamnă.

Începe să mă irite, atât el, cât și soarele pe care-l lasă să intre în casa mea.

— Nu-mi pasă. N-are importanță.

Își trage înapoi piciorul, se întoarce pe pietrișul curții. A înțeles că a pierdut.

— Totuși trebuie să fiți la curent cu noutățile din lume!

Îl sfredelesc cu privirea, fără să clipesc.

— Care lume?

De data asta, este descumpănit. Îmi face un semn din bărbie și se

întoarce la camioneta lui, plecând ca din pușcă.

Mai târziu, în timp ce soarele apune, al patrulea apus, și un val lent de frig invadează casa, urechea mea percepe un sunet, pentru a doua oară în aceeași zi. Acesta este diferit, mai îndepărtat, mai înăbușit. O petardă. Este urmată rapid de alte explozii clare, la interval de câteva secunde unele de altele. Mi-e frică să ghicesc ce se întâmplă. Rămân încremenită în fața castronului meu, în care plutesc niște tăiței rehidratați. Aș putea să mă duc la fereastră, să mă uit printre scândurile oblonului și să constat eu însămi ceea ce bănuiesc. Totuși trupul meu rămâne nemișcat. Prefer să număr zilele. Patru apariții ale soarelui. Douăzeci și două de zile din 21 iunie până acum. Suntem pe 13 iulie. Mai în vale, în sat, sau poate mai departe, în satele vecine, niște oameni sărbătoresc ziua națională. S-au strâns în familie, în grădini, pe marginea drumului, în fața primăriei. Stau cu ochii pironiți pe cer, admirând scânteile multicolore. Suntem pe 13 iulie. Astăzi am treizeci de ani. În urmă cu puțin timp, cu atât de puțin timp, încă aveam douăzeci și nouă. Trăiam împreună cu Benjamin de patru ani. Plănuiam să renunțăm la micuțul nostru apartament cu două camere din Lyon și să ne mutăm într-o casă la țară. Dar mai ales intram în a opta lună de sarcină. Mă pregăteam să devin mamă. Numele ei ar fi trebuit să fie Manon.

2

Am hotărât, în câteva zile, să mă mut la dracu-n praznic. Aveam nevoie să fug de vară. Aveam nevoie de liniște ca să mă gândesc. Să mă gândesc la ei. Acolo era imposibil. La spital, nu mă lăsau singură nici măcar un minut. Nu mi-au spus-o niciodată, dar am bănuit de ce. Le era teamă că o să-mi tai venele. Mai era și psihologul ăla care ținea morțiș să mă facă să vorbesc, dar n-a obținut mare lucru. Eram în stare de șoc, incapabilă să realizez că universul meu se făcuse țăndări. Realmente. După ce-am ieșit din spital, Anne m-a dus la ei acasă, în camera de oaspeți, cea pe care o ocupa Benjamin când încă locuia acolo. N-am protestat, n-am avut puterea s-o fac. Yann, fratele lui Benjamin, își petrecea nopțile aici în mod regulat. Când cu Cassandra, când fără ea. Anne insista să mâncăm cu toții împreună, chiar dacă niciunul dintre noi nu avea chef să vorbească. Trebuia să ne susținem reciproc, zicea ea. Eram patru într-un spațiu care mie mi se părea atât de mic… Și apoi casa era prea luminoasă. În grădina vecinilor, niște copii țipau, jucându-se cu pistoale cu apă. Uneori, mirosul vreunui grătar reușea să se infiltreze în sufragerie, urmat de râsete, zgomot de tacâmuri, de pahare care se ciocneau. Anne se prefăcea că nu aude nimic, că nu simte nimic. Dar eu, una, nu puteam să suport.

Și apoi a venit mama de pe insula ei. Insula Réunion. Acolo a hotărât să se mute când am ajuns la vârsta de a fi independentă și de a locui singură. Un vis pe care se pare că-l avusese dintotdeauna. A sosit așadar pe neașteptate în metropolă, în casa lui Anne și a lui Richard, la zece zile după înmormântare.

— Îmi pare rău. Este primul zbor pe care am putut să-l iau.

N-am înțeles de ce Anne o invitase să stea împreună cu noi în casa ei. Își imaginase fără îndoială că aveam nevoie de susținerea mamei în această perioadă dificilă. Se înșelase. N-am iertat-o niciodată pe maică-mea pentru criticile aduse lui Benjamin.

— Nu e decât un hipiot leneș.

N-am iertat-o că fusese atât de distantă pe toată perioada sarcinii mele. Cred că sunt multe lucruri pe care nu i le-am iertat niciodată, iar absența ei de la înmormântare mă făcuse s-o urăsc definitiv.

— O să te ajut să-ți revii, draga mea.

Nu știu cum am rezistat primele două zile. Eram prea absentă, fără îndoială. În a treia zi, când m-a sfătuit să mă întorc la serviciu fără să mai aștept, ca să „îmi iau din nou viața în propriile mâini și să nu mă las doborâtă“, i-am cerut să plece. Anne mi-a ținut isonul când mama s-a indignat. Îi voi fi mereu recunoscătoare că m-a scutit de o criză în plus. A doua zi, mama se întorcea pe insula ei, iar eu citeam anunțurile de mică publicitate de pe internet. Cuvintele mele cheie erau *închiriere casă la țară*. Auvergne se număra printre primele rezultate ale căutării mele. N-am stat mult pe gânduri. Trebuia să plec urgent. La prima propunere de vizionare, mi-am făcut în grabă valiza și-am tulit-o.

Benjamin nu era nicidecum hipiotul leneș pe care și-l închipuia mama. Desigur, i se mai vedeau în părul șaten câteva urme ale dreadurilor pe care le avusese în tinerețe. Îi dădeau un aspect aparte care îmi plăcea. Lucra chiar în centrul Lyonului când l-am cunoscut, la o Casă de Cultură a Tinerilor. Purta jeanși largi, cercel în ureche și era sociabil. Se simțea în largul lui în public tot timpul, nu conta cine se afla în preajmă. Nu era pretențios sau prea vorbăreț, chestia asta mi-ar fi displăcut. Era doar liber, relaxat, încrezător. Și binevoitor. La CCT, era instructor de specialitate. Copiii îi spuneau Benji. Era și a rămas întotdeauna exact opusul meu. Brunet și înalt, în timp ce eu eram blondă și scundă. Amabil și deschis, în timp ce eu eram rezervată și neîncrezătoare. Lucram la primăria arondismentului 8 din Lyon și aveam ca proiect să organizăm un mare eveniment caritabil denumit „Supa populară“, împreună cu diverse asociații: gruparea riveranilor, clubul pensionarilor, tinerii de la CCT. Stabilisem așadar o întâlnire cu directorul Casei de Cultură a Tinerilor din arondismentul 8 pentru a-i prezenta proiectul meu și Benjamin fusese trimis să-l reprezinte. Se străduise să mă facă să mă simt în largul meu în ziua aceea, căci nu intrasem niciodată într-o Casă de Cultură a Tinerilor. Îmi

zâmbise, îmi oferise o cafea pe care o refuzasem de trei ori și, când întâlnirea noastră se terminase, îmi propusese să asist, în încăperea de alături, la o repetiție muzicală a tinerilor îndrumați de el. Nu era în asta nicio tehnică de seducție, ci doar o tentativă de a mă destinde, pe mine, blonda mărunțică și nervoasă îmbrăcată la costum. Rămăsesem în defensivă, limitându-mă la proiectul evenimentului caritabil și răspunzând la zâmbetele lui printr-un rictus jenat. Nu ieșisem niciodată cu tipi ca Benjamin. Eram neîncrezătoare. Pur și simplu nu era din lumea mea.

Fusese nevoie de o lună întreagă de întâlniri legate de acest proiect pentru ca el să reușească să spargă gheața și să stabilească o relație de camaraderie între noi. În seara evenimentului caritabil, în mirosurile de legume fierte, în timp ce în difuzoare se auzea un rock-and-roll din anii 1960, nu știu prin ce miracol a reușit să mă ducă în spatele cortului principal. Băuserăm amândoi câteva beri. Ambianța era festivă. N-am rezistat când a încercat să mă sărute. În seara aceea, mi-am găsit jumătatea.

În urmă cu câțiva ani, în viața mea de dinainte, citisem un articol în care se spunea că doliul dispăruse în decursul timpului și că, pentru indivizi, consecințele se dovedeau a fi nefaste. Altădată, doliul se ținea săptămâni în șir, ba chiar luni bune. Femeile purtau negru pentru a-și exprima durerea, un voal lung de crep le acoperea fața și orice bijuterie era interzisă, cu excepția celor din lemn negru. Bărbații își puneau o panglică de crep negru în jurul pălăriei sau o banderolă neagră la braț. Se întrerupea orice activitate și se țineau reuniuni de familie. Era o perioadă pentru a-ți alina durerea, pentru a-ți aminti, pentru a jeli așa cum se cuvine. Azi, imediat după înmormântare, trebuie să-ți reiei viața de zi cu zi: serviciul, plata facturilor… Societatea nu mai are timp pentru doliu.

Eu, una, nu reușesc să fac asta. De aceea m-am exilat în Auvergne. Am nevoie de timp.

Mama a mai încercat de câteva ori să ia legătura cu mine. Am lăsat apelurile să intre în căsuța vocală, știind foarte bine că nu le voi asculta. Probabil că vrea să știe dacă m-am întors la lucru. N-are niciun alt motiv să mă sune. Mi s-a propus un concediu fără

plată chiar înainte să apuc să mă gândesc la asta. Fără îndoială, de teama concediilor medicale repetate. Se pare că e o practică des întâlnită în rândul angajaților. Am acceptat concediul fără plată. N-am nevoie de bani deocamdată.

Din cauza insomniilor, abia mă mai țin pe picioare și îmi petrec majoritatea zilelor culcată în cameră, înfășurată în pături. Mă uit fix în tavan. Mă ustură ochii. Ar trebui să dorm, să scap de coșmaruri. Observ o pată de umezeală pe tavan. Fără îndoială, o infiltrație la nivelul mansardei. Las pata să se mărească, să-mi ocupe tot câmpul vizual, să devină neclară. Adorm. Fără să-mi dau seama.

Când mă trezesc, am o senzație plăcută. Simt că am dormit adânc, mai bine de trei ore. Poate patru. N-am nicio idee, ceasul de perete este spart și telefonul meu rămâne în permanență în fundul genții de mână. Abandonez pătura pe pat și traversez holul până în camera din fund, sufrageria. Acolo, mă aplec și ochii mei scrutează spațiul îngust dintre două lamele de lemn. Este întuneric. Este noapte. Mai mult de-atât, constat că plouă și că cerul este acoperit de nori groși. Nu se vede nicio stea. Ezit în fața obloanelor închise. Îmi trece prin minte o nebunie… Un minut–două. Nu mai mult. Ies în ploaie în pijama, cea pe care n-am mai dat-o jos de mai multe zile. Poate șapte. N-am nici cea mai vagă idee.

Este o ploicică fină, care abia dacă îmi udă părul și care nu are puterea de a înmuia țesătura de bumbac a pijamalei. Aerul miroase a pământ, așa cum se întâmplă mereu când plouă. Un miros puternic de humus. Picioarele mele calcă timid pe iarba alunecoasă. Nu mă pot abține, mă gândesc la Benjamin care se odihnește sub pământ, în sicriul lui din lemn deschis la culoare. Oare este la adăpost înăuntrul lui? Anne a ales sicriul. Eu eram în spital. Mi se făcuse operație de cezariană în grabă, în acea noapte de 21 iunie, și cicatricea nu era frumoasă. Medicii se temeau să nu fac vreo infecție. N-am putut să ies decât pentru scurt timp, pentru înmormântare, și mi s-a interzis să stau în picioare. Sicriul era drăguț. Anne alesese un lemn crem, lucios, elegant.

Pentru *ea*, n-am avut de ales. Se pare că încă nu era complet dezvoltată. Mie mi se păruse a fi un bebeluș adevărat, cât se poate de viu, care ar fi putut să plângă sau să sugă. Dar nu respira. Inima i se oprise de prea mult timp. Mi s-a explicat că, în cazul fetușilor născuți morți, se efectua întotdeauna o incinerare. Și a fost incinerată în aceeași zi, dar cenușa n-a fost depusă în grădina amintirii[1] decât trei zile mai târziu, când trupul lui Benjamin a fost pus în sicriu. Cel puțin, pentru ea, n-am de ce să-mi fac griji când plouă.

Nu prea știu încotro merg, dar înaintez. Noaptea neagră, fără stele și fără lună, nu-mi permite să disting contururile casei. Totul este întunecat. Ghicesc cel mult pădurile de brazi care o înconjoară. Așa că mă concentrez pe mirosuri. Pământul, ploaia, rășina și acele de pin. Nu m-am obișnuit niciodată cu mirosurile naturii. Benjamin, da. A crescut în departamentul Jura. Părinții lui s-au mutat în regiunea lyoneză când el avea optsprezece ani. A păstrat mereu gustul pentru natură, pentru spațiile mari. Când a aflat că sunt însărcinată, nu s-a pus problema nici măcar pentru o secundă să rămânem în oraș. Voia ca după naștere, cel mai târziu la un an, să renunțăm la slujbele noastre și să ne mutăm la țară. Unde? Nu hotărâse încă. Citea anunțurile de la mica publicitate, îmi arăta fotografii. Nu i-am împărtășit niciodată entuziasmul și nu prea reușeam să mă prefac, dar nu se descuraja. „Vei vedea când vom fi acolo…“ Mă gândeam că poate are dreptate. Aveam multe de descoperit, eu care crescusem în buricul orașului Lyon și credeam că parcul Tête d’Or este un fel de parc național.

Maică-mii nu i-a plăcut decât la oraș. În tot cazul, până la cincizeci de ani. Aici putea să-și facă în mod regulat noi prietene, să iasă la un pahar seara și să aibă o viață socială în afara serviciului, ea care nu avea nici soț, nici familie adevărată. Și apoi am intrat la universitate, am început să-mi petrec cea mai mare parte a timpului în campus și, considerând că de-acum înainte puteam să mă descurc singură, mama a decis să se lase în voia visului ei dintotdeauna, acela de a pleca să trăiască în insule. Puteam să mă descurc singură. N-aveam chef să plec. Nu imediat.

Cu sau fără mama, mi-a plăcut întotdeauna orașul, forfota lui

permanentă, impresia de a nu fi niciodată singură, de a fi mereu înconjurată de oameni, în mișcare.

Totuși, în seara asta, merg prin ploaie, într-un sat izolat din Auvergne, în mijlocul pădurilor de pini. Fără îndoială, casa asta nu este cea pe care ar fi ales-o Benjamin pentru noi, dar sunt sigură că ar fi adorat cadrul natural. În mijlocul mirosurilor de rășină și de pământ reavăn, am oarecum senzația că-i onorez planul.

Fac curățenie zi și noapte. Casa nu este neapărat murdară sau în dezordine, dar trebuie să am mereu o ocupație. Insomniile îmi fac timpul interminabil. Trebuie să-l umplu cu ceva, altfel gândurile mele se întorc în permanență la seara de 21 iunie, la trupul fără viață al lui Benjamin, la fetusul plin de sânge. Mi-e atât de teamă de aceste imagini, încât mă obosesc cât pot de mult ca să nu mă mai gândesc. Frec blatul din bucătărie până când rup buretele, aranjez conservele în ordine alfabetică. Broccoli. Carne de vită în sos tomat. Chili con carne. Dovlecei cu smântână. Ghiveci de legume. Paella. Spanac. Sparanghel. Țelină. În fiecare zi, rămân mai puține, dar încă nu mă simt pregătită să înfrunt realitatea de afară.

Pândesc depunerea prafului pe lămpile negre cu abajur, fac o inspecție serioasă a fiecărui dulap. Ici, o gazetă locală veche. Colo, un anuar îngălbenit însoțit de un magnet de frigider cu numerele de la urgență. În dulapul din camera de zi, două cărți de Émile Zola și o hartă rutieră. Fata doamnei Hugues a uitat niscaiva lucruri când a aranjat casa. Îngrămădesc toate aceste obiecte care nu-mi aparțin într-un sac de gunoi, luând decizia de a le urca în pod într-o zi sau alta, când mă voi simți mai puțin slăbită.

Abia în ultimul moment îmi amintesc de calendarul care datează de acum trei ani și pe care l-am dat jos de pe perete zilele trecute. Zace pe un colț al mesei. Mă pregătesc să-l arunc în sacul mare de plastic, alături de alți martori ai vieții doamnei Hugues, când descifrez adnotările făcute de bătrână. *Să ud fasolea. Să acopăr dovleceii. Să mătur pe palier. Să spăl geamurile*. Majoritatea sunt banale, dar altele sunt mai originale. *Să beau mai mult* sau cea sub formă de întrebare: *Bigudiuri?*

Calendarul nu ajunge în sacul de gunoi negru. Rămâne cu mine, în bucătărie. Fără niciun motiv în afară de scrisul rotund pe care îmi place să-l descifrez.

Înainte de a pleca din casa lui Richard și a lui Anne, le-am promis că n-o să fac nicio prostie și că o să-i sun regulat. Nu mi-am ținut a doua promisiune. Nu realizasem că telefonul meu mobil era mut de câteva zile. Nu mai avea baterie.

— Anne, eu sunt.

E ciudat cum, uneori, poți simți emoțiile ascultând tăcerea. Cea a lui Anne, la celălalt capăt al firului, mi se pare că exprimă ușurare. O imensă ușurare.

— Amande, eram îngrijorată.

— Aveam telefonul descărcat.

Din nou tăcere. Cred că Anne își caută cuvintele, nu știe de unde să înceapă.

— Am întocmit ultimele acte cu notarul. Le vei primi acolo. I-am dat adresa. Eu… nu știam dacă pot…

— Da. Este foarte bine așa. Va fi mai simplu.

— Să stai cu ochii pe cutia de scrisori.

— OK.

Anne lasă să se scurgă câteva secunde. Am impresia că așteaptă să zic ceva, dar nici măcar nu mă gândesc s-o întreb despre apartament. Tot ea e cea care aduce vorba.

— Richard s-a dus cu Yann să golească apartamentul.

— Ah!

— S-au dus în weekendul ăsta. Voiam să merg și eu, dar apoi…

Înghit în sec. Nu-i nevoie să continue ca să înțeleg.

— A găsit un cuplu ca să-l subînchirieze, adaugă ea foarte repede. Începând din septembrie. Ți se pare în regulă?

— Bineînțeles.

— Au depozitat lucrurile acasă, în pivniță. I-am pus să le ambaleze în saci de plastic. Nu voiam să prindă umezeală. Vei putea să le recuperezi mai târziu.

Nu răspund nimic. Nu știu ce să spun.

— Amande, voiam să te întreb despre lucrurile din camera galbenă…

De data asta, mi se taie răsuflarea. Abia mai aud vocea lui Anne care continuă să vorbească în aparat:

— Richard se gândea că poate ai vrea să le vinzi sau să scapi de ele, dar eu prefer să vorbesc mai întâi cu tine. Avem loc în pivniță… Putem să le depozităm acolo. Să știi că nu e o problemă.

Nu reușesc să mă decid, stând în picioare în bucătărie, în vechea mea pijama care începe să miroasă urât din cauza aerului închis. Deschid gura, o închid. Nu știu.

— Amande?

— Da.

— Vrei să te las să te mai gândești?

— Da.

Mă uit fix la una dintre ferestre fără s-o văd. Aștept ca bătăile bruște ale inimii, care îmi provoacă migrenă, să se potolească.

— Amande?

— Da.

„Da“-urile îmi ies din gură fără să-mi dau seama, ca o răsuflare, ca un reflex, nu ascult cu adevărat.

— Sunt trei săptămâni de când…

— Trei săptămâni?

— De când te-ai mutat acolo. Ești sigură că…

Ezită. Nu vrea să mă supere. N-are nici cea mai vagă idee despre starea mea de spirit actuală, despre modul în care mă descurc.

— N-ai vrea să te întorci puțin?

Tonul răspunsului meu nu lasă loc de nicio îndoială:

— Nu acum.

— OK. Dacă vreodată…

— Știu, Anne. Mersi…

Sunt ușurată că n-a întrebat: „Dormi? Mănânci?“ Ar fi trebuit fără îndoială s-o mint.

Camera galbenă a fost ideea mea. Un mod de a scăpa de tradiționalul roz sau bleu. Nu eram originali. Benjamin visa la o fată, eu, la un băiat. După ce am aflat sexul bebelușului, bucuria mea a egalat-o totuși din plin pe a lui. El voia să plece din oraș

pentru a-i permite să crească într-un cadru bucolic. Eu voiam să ne căsătorim ca să pot purta același nume ca ei. Ca să formăm o familie adevărată. Ne-am căsătorit rapid, la primărie. Doar noi doi, însoțiți de Yann și de Cassandra, martorii noștri. Pântecul meu începea să se rotunjească.

Zugrăvisem camera în galben și Benjamin montase pătuțul și masa de înfășat. Mobilierul era din lemn alb, drăguț. Deasupra patului, lipisem un sticker reprezentând un puișor ieșind din ou. Cumpărasem deja lenjerie pentru pătuț, precum și niște costumașe, bodyuri și pijamale, colorate.

Trebuia s-o cheme Manon. Manon Luzin. Pusesem pariu că o să fie blondă cu ochii căprui-deschis ca ai lui Benjamin. Ar fi trebuit să se nască pe 20 august. A murit pe 22 iunie, la ora 5:58.

Va exista întotdeauna cineva care să-și amintească de Benjamin. Care să vorbească de generozitatea, de altruismul lui, de dragostea pentru meserie, pentru Casa de Cultură a Tinerilor, pentru familie. Zâmbetul lui va rămâne în amintiri, la fel ca părul negru și încâlcit ori cercelul din ureche de care toată lumea făcea mișto.

Dar cu *ea*, lucrurile stau diferit. Ea n-a existat niciodată pentru *ei*. Ei n-au văzut-o niciodată, n-au simțit-o niciodată, n-au atins-o. Ea ar fi trebuit să fie, dar n-a fost. Este foarte simplu. Eu sunt singura care știe că nu-i așa. Sunt singura care știe că a existat, că a existat realmente, în afară de cele câteva secunde în care corpul ei născut mort a fost smuls dintr-al meu, la spital. Benjamin ar fi știut-o și el. Ea a existat în mințile noastre, în inimile noastre, cu mult înainte de a apărea fizic. Dar Benjamin nu mai este și numai eu mai pot să-mi amintesc de ea de-acum înainte.

Nu cred că vreau să scap de lucrurile din camera galbenă. Nu imediat.

[1] Loc colectiv amenajat în cimitirele din Franța în care poate fi împrăștiată cenușa celor incinerați (*N.t.*).

3

Va trebui să ies din vizuină. Conservele s-au epuizat. În ultima pungă de orez, abia dacă mai este cât să-mi asigur hrana pentru o jumătate de zi. Mănânc puțin, dar mănânc totuși, altfel n-aș mai avea energie să mă ridic din pat. Insomniile mă termină. Am crezut că, dacă muncesc până la epuizare, o să dorm buștean. M-am înșelat. Ceva s-a blocat în creierul meu, ceva mă împiedică să dorm mai mult. O vigilență extremă. Un instinct de supraviețuire?

În dimineața asta, trebuie totuși să-mi folosesc ultimele puteri ca să mă spăl, să mă îmbrac și să merg până la mașină.

Am planificat totul în cele mai mici detalii. Astfel, știu că primul supermarket se află la doisprezece kilometri. Am întocmit o listă de cumpărături precisă ca să-mi petrec cât mai puțin timp posibil în acele lumini agresive și în mijlocul atâtor oameni. Ora de ieșire din casă nu este aleasă nici ea întâmplător: este ora cu cea mai scăzută afluență de clienți în magazine și cu cea mai slabă circulație pe șosele. Ceea ce vreau este să mă întorc cât mai repede în obscuritatea mea.

O oră și două minute, atât mi-a trebuit ca să scap de corvoadă. Nimic deosebit la această primă ieșire, după numeroase zile. Doar o motocicletă pe drum, dar eram prea cufundată în gânduri ca să mă simt bulversată. În bucătărie, la adăpost de restul lumii, aranjez cumpărăturile. În ordinea datei de expirare. E mai pertinentă decât ordinea alfabetică și, mai ales, presupune mai mult timp și concentrare. Nu pot să și gândesc.

După ce am aranjat ultimul pachet de pâine feliată, mă prăbușesc pe pat. Am impresia că o să dorm în sfârșit. Închid ochii, îmi pun mâinile cu palmele în jos de o parte și de alta a corpului, îmi las ceafa să se relaxeze. Sunt calmă și convinsă că de data asta o să adorm. Dar chiar atunci imaginea motocicletei întâlnite puțin mai înainte îmi revine în minte. O motocicletă sport, precum cea a lui Benjamin, dar negru cu verde. A lui era neagră, doar neagră.

Spre deosebire de soțiile prietenilor motocicliști ai lui Benjamin, eu n-am fost niciodată îngrijorată să-l știu pe motocicletă. Nu fiindcă sunt o fire încrezătoare și optimistă, ci pur și simplu pentru că Benjamin era prudent. Îi plăcea viteza, bineînțeles, îi plăcea să simtă motorul vibrând sub corpul lui, să se aplece la viraje, dar era conștient de pericol, prudent peste tot, îl știam cumpătat. Nu m-am temut niciodată să urc în spatele lui, eu fricoasa absolută.

Nu m-am îngrijorat niciodată din cale-afară să-l văd întorcându-se târziu. Nu mi-am imaginat niciodată că ar putea muri într-un accident de motocicletă.

Am dormit câteva ore. La căderea nopții, m-am dus până la cutia de scrisori. Mi s-a părut că disting o umbră care se strecura prin desișuri, pe partea cealaltă a străzii. Sunt aproape sigură că era o pisică maidaneză.

Așezată la masa din bucătărie, deschid fără să mă grăbesc scrisoarea de la notar. Raportul întâlnirii. Așa cum s-a convenit, în calitate de soție a lui Benjamin, moștenesc capital din asigurarea lui de viață și dintr-un anumit număr de active. Eu și Benjamin nu eram bogați, dar pusese fiecare ceva bani deoparte. Moștenirea indicată negru pe alb de notar îmi va permite să trăiesc, pentru o vreme, retrasă. Împing în lături scrisoarea, care nu-mi spune nimic în plus față de ceea ce era prevăzut, și trag spre mine vechiul calendar al doamnei Hugues pe care nu l-am aruncat încă.

Mă uit la luna aprilie, o lună reprezentată printr-un buchet de trandafiri galbeni pus pe o masă de grădină din lemn brut. Unele zile au fost adnotate. 2 aprilie: *Să plantez răsadurile de salată verde*. 6 aprilie: *Să răresc arpagicul*. 10 aprilie: *Legumicultor*. 13 aprilie: *Să semăn pătrunjelul*. 18 aprilie: *Tartină cu dulceață de căpșuni?* 20 aprilie: *Să plantez daliile*. 22 aprilie: *Să instalez mobilierul de grădină sub copacul lui Paul*. 30 aprilie: *Să transplantez leandrii roz*.

Citesc încă o dată adnotarea: *Să instalez mobilierul de grădină sub copacul lui Paul*. Mă întreb cine este Paul și care este copacul lui. Deocamdată, n-am putut observa exteriorul casei decât noaptea. N-am reușit să disting copacii.

Curiozitatea mea se stinge aici, nu mai am suficientă flacără ca s-o întrețin, epuizarea își reintră în drepturi.

Prin spațiile dintre șipcile obloanelor, observ soarele care se ridică încetișor deasupra vârfurilor copacilor, pe colinele din jur. N-am dormit de mai multe zile. Am abandonat calendarul doamnei Hugues, m-am învârtit prin casă, m-am înfășurat în tot mai multe pături, fiindcă îmi e din ce în ce mai frig. Devin din ce în ce mai inconsistentă, ca și cum aș dispărea puțin câte puțin.

Îmi cercetez trecutul, caut momente fericite. Tot ce reușesc să fac este să resping din ce în ce mai greu, cu din ce în ce mai puțină forță și energie, imaginile din noaptea de 21 iunie. Și dacă aș înceta să mai lupt… Dacă le-aș lăsa să mă potopească?

Mai târziu — este o altă zi? nu mai știu —, mă sună Anne. Răspund mașinal.

— Amande, vrei să vii acasă duminică?

Nici nu știu în ce zi suntem. Răspund că nu, că trebuie să mă odihnesc, că dorm prea puțin. Mă întreabă dacă am nevoie de pastile ca să dorm, sau de orice altceva, poate să vină ea la mine, cu sau fără Richard. Nu știu. Asta îi răspund.

— Pot veni duminică…, repetă ea.

Atunci mă aud spunându-i că da, duminică, dar seara, nu în timpul zilei.

Nu vreau ca ei să-mi bage soarele în casă.

Pregătirea unei cine pentru Anne și Richard îmi permite să am un nou scop. Nu sunt în stare să mă duc să cumpăr alimente proaspete, dar reușesc să găsesc ceva printre diferitele mele conserve și produse lactate neexpirate ca să gătesc un fel de mâncare. Astfel, dintr-un ghiveci de legume la cutie, o ruladă de carne ambalată în vid și un pachet de paste voi puteam să fac un gratin de paste mai acătării. O să rad deasupra un rest de șvaițer după ce voi curăța bucățile verzui, acoperite de mucegai.

Îmi impun să mă odihnesc. Chiar dacă somnul nu vine. Mă chinui să stau culcată ore în șir, mai ales noaptea, convinsă că voi mai căpăta astfel un pic de energie.

A trebuit să mă uit în calendarul telefonului meu mobil ca să știu când cade duminica. Peste trei zile. Vom fi în data de 17 august. Vara e pe sfârșite.

Trebuie să deschid obloanele în ziua respectivă. Nu vreau ca ei să știe că stau permanent în beznă. O fac în ultimul moment. Camera de zi arată altfel în lumina naturală a înserării. Mai primitoare. Mai puțin rece.

Aranjez masa, pun pe ea o carafă cu apă, sting cuptorul. Probabil că pastele gratinate sunt gata, căci o aromă a invadat încăperea. Într-o salatieră, răstorn o salată de fructe din conservă, pe care o pudrez cu zahăr alb. Nu sunt sigură de rezultat. O dau la rece, pentru desert.

Ascund pledurile mele îngălbenite, cele în care îmi petrec zilele. Pulverizez odorizant pe hol, în baie, în camera de zi. Încerc să mă îmbrac decent. Niște pantaloni negri. O cămașă lejeră roz. Îmi prind în coc părul blond care și-a pierdut strălucirea. Apoi pândesc zgomotele de afară. Motorul unei mașini care s-ar apropia.

Mai târziu, aud zgomotul motorului. Apoi cel al pietrișului care scrâșnește sub roți. Apoi două portiere care se trântesc. Deschid ușa și constat cu ușurare că s-a întunecat. Zilele se micșorează.

Par fericiți să mă vadă în fața casei, în cămașa mea roz. Probabil că nu arăt rău. Sau nu prea. Și ei fac eforturi să pară plini de viață. Anne poartă o rochie gri-maronie și sandale aurii. Richard, niște bermude bleumarin.

— E răcoare aici! exclamă Anne luându-mă în brațe.

— O să vă dau niște veste.

Richard mă îmbrățișează și el. Este înalt și brunet ca Benjamin, cu aceiași ochi căprui-deschis. Este răcoare într-adevăr. Eu n-am mai ieșit de când cu scrisoarea notarului, dar constat că temperaturile au scăzut.

— Nu trebuia să aduceți nimic. Intrați…

Îmi oferă un buchet de flori. Sunt roz-deschis, violet, roșu-aprins. Mă gândesc că sunt mult prea colorate pentru casa mea, că nu sunt încă pregătită să le am în fața ochilor. Voi fi obligată să le arunc mâine. Dar pentru moment, sunt fericită să-i văd pe Anne și pe Richard în casa mea, alături de mine. Ei nu fac niciun comentariu despre interiorul bătrânicios și demodat. Când intră în camera de zi, se mulțumesc să spună:

— Ce bine miroase!

Nici unul, nici altul nu cere să facă turul proprietății sau al grădinii. Probabil că nici flacăra lor interioară nu este destul de puternică pentru a trezi vreo formă de curiozitate. Anne pune buchetul de flori pe masă, lângă carafă, întreabă unde este toaleta. Richard rămâne înțepenit în bucătărie, lângă mine, își drege vocea și îmi întinde o pungă de plastic cu o cruce verde pe ea.

— Ce…

Înțeleg că e vorba de somnifere.

— Anne ia tot din astea, precizează Richard.

Îi mulțumesc și pun punga din plastic în dulapul de deasupra chiuvetei. Nu întreb nimic, totuși el precizează:

— Merge la un psiholog.

Dau din cap, imaginându-mi că-i adresez un zâmbet. Nu sunt sigură că am reușit. Arată înspre pântecul meu. Pe sub cămașa rozdeschis, nu mai există deja nicio urmă a vieții de mai înainte. Pântecul meu s-a topit. N-a mai rămas decât pielea, încrețită, flască, chinuindu-se să se contracteze. Pielea și o cicatrice îngrozitoare.

— Mai ai infecție?

— Nu, nu mai am nimic.

Evit s-o privesc, dar o văd totuși în fiecare zi. Roșul acela îngrijorător, din care se prelingea puroi gălbui, nu mai este. Cicatricea s-a făcut roz și devine din ce în ce mai difuză. Se va estompa într-o zi, dar va rămâne mereu vizibilă și chiar vreau asta.

Anne se întoarce în bucătărie, întrerupând această conversație șușotită.

— Ai spațiu…

E tot ce îi inspiră spectacolul casei mele mizerabile și o înțeleg.

La masă, suntem incapabili să vorbim despre altceva. Mormântul lui Benjamin. Scrisorile de condoleanțe și alte demonstrații de afecțiune primite de Anne și de Richard. Ghiveciul cu iasomia braziliană pe care s-au dus să-l depună pe piatra funerară. Cred că le prinde bine să fie cu mine, doar cu mine, să nu se mai prefacă, să poată vorbi numai despre moartea lui și nimic altceva.

— A venit poliția la noi acum două săptămâni. Ca să știe dacă

vrem să depunem plângere împotriva lui X din cauza petardelor.

Mă scrutează amândoi cu privirea. Le-ar plăcea să-mi afle părerea. Ridic din umeri.

— Nu știu… La ce bun…

Anne încuviințează din cap.

— Exact asta le-am zis și eu agenților, dar… voiam să știm și părerea ta.

Mă informează că a apărut în ziar o știre referitoare la interzicerea de acum înainte a folosirii petardelor pe marginea drumurilor, afară de cazul în care circulația a fost oprită în prealabil.

Se lasă iar tăcerea și profit de acest lucru ca să strâng farfuriile și să servesc salata de fructe în niște boluri mici din lut.

— Amande, mai avem să-ți dăm o veste.

Mă întrerup, rămânând cu polonicul în aer deasupra salatierei. Anne e cea care a vorbit și ochii i se umplu de lacrimi. Nu mai știe efectiv cum să continue, așa că o face Richard, cu vocea lui calmă:

— Yann ar fi trebuit să ne dea vestea când se strângea toată familia la grătar, de 14 Iulie… dar, din cauza accidentului și a tot ce s-a întâmplat, a… A trebuit să amâne anunțul.

Are nevoie de o pauză ca să-și revină și el. Aștept.

— Nu voiam să ți-o ascundem, dar știam că va fi delicat să-ți spunem. Nu voiam s-o facem la telefon…

Anne pune o mână pe antebrațul lui pentru a-l opri, vrea să continue ea, vrea să se ocupe ea de asta.

— Ele ar fi trebuit să se nască la câteva luni distanță. Asta voiau Cassandra și Yann să…

Mâinile încep să-mi tremure. Nu sunt sigură că pricep. Mi se oprește respirația.

— Așteaptă un bebeluș. O fetiță. Se va naște în ianuarie.

Salata de fructe este într-adevăr mult prea dulce, aproape necomestibilă, dar nu-i pasă nimănui. În seara asta îmi doresc să mor. Pentru prima dată acest lucru îmi apare atât de clar în minte. Îl iubesc pe Yann, care este leit Benjamin mai tânăr, și o iubesc pe Cassandra, cu francheța și spontaneitatea ei. I-am considerat

întotdeauna mai mult decât cumnatul și cumnata mea. Ar fi fost nașul și nașa lui Manon. Totuși, în seara asta, vreau doar să mor.

4

Anne și Richard s-au asigurat că nu voi avea o cădere psihică înainte de a mă părăsi, foarte târziu, după miezul nopții, și de a se întoarce la Lyon. Ajunsă în pat, mă prăbușesc în sfârșit. Las garda jos. Cedez. Imaginile mă copleșesc.

Prima zi de vară a căzut anul acesta într-o vineri. Vinerea, termin întotdeauna la ora 15 la primărie. Mă întorsesem la apartament cu transportul în comun, apoi hotărâsem să fac un pic de curățenie până venea Benjamin. Era cald, dar sarcina nu-mi afectase deloc energia. O sarcină ideală, comentase ginecologul meu. Lucram cu normă întreagă, mă duceam la piscină de două ori pe săptămână, mergeam la piață pe jos în fiecare duminică și încă făceam dragoste regulat. Trăgeam nădejde să-mi amân la maximum plecarea în concediu de maternitate și să pot astfel profita de mai mult timp cu bebelușul meu după ce avea să se nască.

Benjamin se întorsese puțin după ora 17. Muzica începea să răsune pe străzile din jur. Niște formații își testau instrumentele, improvizau o repetiție.

— Ai chef să facem o plimbare? întrebase el.

Unele grupuri se produceau deja: rock pe esplanadă, jazz într-o cafenea, un cor în apropiere de gară și multe chitare sau acordeoane mai peste tot. Fusesem de acord. Da, aveam chef să mă plimb cu Benjamin, să-l simt cuprinzându-mă cu mâna de mijloc, să stau într-un bar, să beau o limonadă, să bat ritmul cu piciorul, să-mi văd pântecul bombat sub rochie și să-mi imaginez bebelușul legănat de toate acele sunete.

— Putem chiar să mâncăm în oraș, adăugase el.

Era o perspectivă frumoasă. Sărbătoarea Muzicii marca începutul verii. Nu-mi mai rămânea decât o lună de muncă. După aceea, aveam de gând să plecăm câteva zile în Landes, nu prea mult, voiam să fim prin apropiere pentru nașterea lui Manon. Urmarea se anunța la fel de lejeră. Camera bebelușului era deja gata.

Hainele, la fel. Frecventam cu asiduitate cursurile de pregătire pentru naștere. Benjamin nu rata niciunul. Nimic nu mă îngrijora. Nici măcar durerea.

— Fac un duș, OK? După aceea, plecăm la plimbare.

Își scosese tricoul și se pregătea să intre în baie când îi sunase telefonul mobil. Niște tineri de la CCT. Îmi dădusem seama auzind un „Benji, eu sunt…" Era vorba despre un dulap, de căutat cheia în sertarul biroului de la recepție, de verificat dacă totul era acolo. Conversația durase un pic, Benjamin își turnase un pahar cu apă așteptând ca tinerii de la celălalt capăt al firului să verifice ceva. În cele din urmă oftase și declarase că vine.

— Ce se întâmplă? întrebasem văzându-l că-și pune din nou tricoul.

— Puștii de la clubul de muzică.

— Ce problemă au?

— Mika a pus partiturile și instrumentele în sala de muzică, în dulapul cel mare, cel încuiat. Dar cheile sunt de negăsit.

— Și te duci tu?

— Am o dublură a cheilor. Descui dulapul și mă întorc.

Îl urmasem pe hol, apoi mă rezemasem de tocul ușii.

— Iei mașina? întrebasem.

— Nu. Se pregătește Sărbătoarea Muzicii, străzile sunt blocate, e mai bine să iau motocicleta. O să mă mișc mai repede.

— Bine.

Mă îmbrățișase rapid, repetându-mi că va fi înapoi în mai puțin de-o oră.

Făcusem un duș răcoritor, îmi luasem o rochie albă de vară, îmi împletisem părul într-o coadă. Îmi pregătisem un ceai din frunze de zmeur, preferatul meu, și îl lăsasem să se răcească în timp ce răsfoiam un catalog. *Bébé et compagnie*. Pe paginile din hârtie lucioasă se etalau jucării pentru nou-născuți până la trei luni. Zornăitoare, maracas, inele pentru dentiție… Toate colorate. Galben, roșu, albastru… Niște veioze care produceau sunete, jocuri de lumini. Mă uitasem la ceas și constatasem că Benjamin fusese optimist, trecuse deja o oră și zece minute de când plecase. Băusem câteva guri de ceai și trecusem la secțiunea de încălțăminte a

catalogului. Reperasem niște sandale roz și niște șosete adorabile cu cap de girafă. Mai târziu, după ce mă dusesem la toaletă și observasem strada care se umplea de lume și de muzică, începusem paginile „Costume de baie speciale pentru prichindei“, întrebându-mă dacă voi putea s-o duc pe Manon la piscină, în grupa bebelușilor înotători. Ceaiul se răcise. Stomacul meu începea să-și ceară drepturile. Ce făcea Benjamin? Tresărisem când sunase interfonul. Mă grăbisem să apăs pe buton, fără să răspund, convinsă că era Benjamin. Își uita adesea cartela de acces. Deschisesem larg ușa și ascultasem zgomotul de pași care se auzea pe pardoseală. Remarcasem, fără să dau importanță, două rânduri de pași pe scară, nu unu.

Apoi apăruseră în fața mea. Doi polițiști în uniformă. Unul stătea ușor retras în spate, cu privirea sfioasă, celălalt mi s-a adresat cu o voce blândă.

— Doamna Luzin?

— Da.

Mă gândisem: *Ce-am făcut? Oare am uitat să plătesc vreo amendă?*

— Bună ziua, suntem inspectorii Dumont și Florel, de la comisariatul de cartier. Am venit în legătură cu soțul dumneavoastră. Benjamin Luzin. Am putea intra câteva minute?

Mă gândisem la tinerii de la Casa de Cultură. Vreo poveste legată de droguri. Vreo încăierare? Benjamin fusese reținut? Arestat preventiv? Mă dădusem din ușă și ei mă întrebaseră unde este livingul.

Mă simțeam stânjenită în rochia mea albă de vară în fața acestor doi bărbați în uniformă.

— Putem să luăm loc?

Polițistul cu voce blândă arătase spre canapea și eu răspunsesem:

— Bineînțeles.

— Și dumneavoastră, doamnă Luzin, așezați-vă, vă rog, adăugase el.

Nu mă simțeam în largul meu, dar m-am așezat în fața lor, trăgând de rochie ca să-mi acopăr genunchii. Polițistul cu privirea sfioasă îmi fixa pântecul și evita și mai mult să se uite în ochii mei. N-o luaseră pe ocolite.

— Ei bine, doamnă Luzin, suntem aici pentru a vă da o veste proastă.

Lăsaseră să se aștearnă tăcerea câteva clipe. Mai târziu am aflat că formula face parte din procedură, pentru a le permite celor apropiați să se pregătească psihologic, să anticipeze nenorocirea. Dar eu mă gândeam tot la povestea cu încăierarea de la Casa de Cultură, cu arestarea preventivă. Nu prevăzusem absolut deloc urmarea.

— Soțul dumneavoastră a fost victima unui accident de circulație, în seara asta, la ora 18:10, pe bulevardul Jean-Mermoz. Decesul a fost constatat la ora 18:18, când au sosit ajutoarele. Paramedicii veniți la fața locului n-au putut face nimic pentru a-l reanima. Ne pare sincer rău.

N-am o amintire precisă din secundele care au urmat. Cred că am rămas în stare de șoc și am început să tremur. Mi-l amintesc pe polițistul cu privire sfioasă aducându-mi un pahar cu apă, punându-mi o pernă la spate. Îmi amintesc că repetam întruna același lucru, incapabilă să realizez că spuneau adevărul:

— Se ducea la Casa de Cultură… Trebuia doar să se ducă până acolo și să se întoarcă… O să vină imediat.

Polițiștii încercau să vorbească peste frazele mele incoerente, fără să mă repeadă, fără să mă forțeze. Voiau să mă facă să înțeleg că e mort, că nu se va mai întoarce. Era aberant, el fusese acolo cu mai puțin de două ore în urmă, în plină formă. Trebuia să luăm cina în oraș, să ascultăm muzică. Ei ziceau:

— Înțelegem că sunteți șocată, doamnă.

Și alte chestii… Precum faptul că Benjamin rula pe bulevardul Jean-Mermoz, marea arteră care duce la autostradă și la bulevardul periferic și pe care limita de viteză nu este de cincizeci, ci de optzeci de kilometri pe oră. Spuneau că niște grupuri de tineri se pregăteau să meargă în centrul Lyonului pentru Sărbătoarea Muzicii, că se ciondăneau, se amuzau aruncându-și petarde printre picioare, pe marginea șoselei. Probabil că Benjamin nu-i văzuse. Avea casca pe cap și se uita probabil la semafor. Semaforul se făcuse verde și, cum bulevardul era liber, accelerase, pregătindu-se

să mărească un pic viteza, lucru cât se poate de normal pe acea porțiune de drum.

— Probabil că tinerii n-au vrut să-i țintească roata din față, doamnă…

Totuși fix acolo explodase petarda. În dreptul roții din față a motocicletei lui. Pe neașteptate.

— Martorii povestesc că, luat prin surprindere, a virat brusc la stânga. Rula cu mai mult de șaizeci și doi de kilometri la oră și motocicleta se destabilizase. Camionul de livrări care venea din sens opus n-a putut să frâneze imediat.

Nu întreb nimic în ziua aceea, în livingul meu, unde doi polițiști încearcă să-mi bage pe gât această poveste incredibilă. Nu întreb nimic, totuși ei îmi zic:

— Motocicleta a intrat sub roți. N-a suferit. A murit pe loc.

Îmi amintesc de tăcerea care a urmat după cuvintele lor. Îmi amintesc de polițiștii care se uită fix la mine. Probabil că sunt foarte palidă, dar continui să clatin din cap.

— Doar se ducea până acolo și se întorcea…

Aceleași cuvinte îmi ies din gură. *Doar se ducea până acolo și se întorcea*… N-a putut să se întâmple totul atât de repede. Nu mori atât de repede. Nu așa funcționează lucrurile. El era acolo în urmă cu atât de puțin timp, în urmă cu o oră, nu mai mult. Trebuia să se întoarcă pentru cină. N-avusesem timp decât să fac un duș, să beau un ceai, să răsfoiesc o revistă și ei voiau să mă facă să cred că murise în aceste câteva clipe? Voiau să mă facă să cred că o petardă explodase în fața motocicletei lui, că Benjamin virase la stânga, că motorul se răsturnase, că un camion trecuse peste el, că veniseră paramedicii, că-i auscultaseră inima lui Benjamin și-l declaraseră mort, că anunțaseră niște polițiști, care polițiști erau acum în livingul meu? Voiau să mă facă să cred că, în mai puțin de două ore, toată lumea mea se năruise, în timp ce afară era încă ziuă, în timp ce orchestrele se puneau în mișcare și ceaiul meu abia ce se răcise?

M-au ajutat să mă ridic. Nu știam unde mergem. Mi-au cerut să-mi iau o jachetă și actele de identitate. Afară, soarele apunea cu frumoase reflexii arămii. Un cuplu traversa strada ținându-se de

mână. M-au așezat pe bancheta din spate a mașinii. A trebuit să ne punem în mișcare pentru ca eu să întreb uluită:

— Unde mergem?

Polițistul cu privirea sfioasă e cel care îmi răspunde, uitându-se înainte, cu ochii pironiți asupra drumului:

— Vă ducem să recunoașteți corpul.

Mă trezesc răspunzând cu o voce ireală:

— Da, vreau să-l văd.

Încă nu cred că este adevărat.

În spital, coborâm la subsol. Două etaje sub pământ. Panourile pe care scrie „Morgă" încep să mi se întipărească în mintea care refuză să accepte. Mă apucă din nou tremurăturile, îmi cuprind tot corpul. Îmi vine să vomit, mă doare burta. Aproape că mă împiedic în mai multe rânduri. Ni se spune să așteptăm într-o încăpere albă. Apare o doamnă. Nu-mi amintesc absolut deloc fața ori vocea ei. Îmi amintesc doar unele cuvinte și privirea ei tristă. *Sechele grave. Corp vătămat. Privelișteg greu de suportat.*

— Nu sunteți obligată să mergeți să-l recunoașteți, doamnă Luzin. Părinții soțului dumneavoastră au fost anunțați. Vor sosi dintr-un minut în altul. Pot face ei asta.

Mă avertizează, dar eu repet că vreau să-l văd, că trebuie să-l văd. Mintea mea începe să înțeleagă. Mort. Este mort. Dar eu refuz să cred. E de ajuns să-l văd, să-i vorbesc pentru a risipi această gravă neînțelegere.

— Doamnă Luzin, în starea dumneavoastră, ar fi mai prudent să-i lăsați pe socrii dumneavoastră să facă asta…

Nu o aud. Îmi reiterez cererea, din ce în ce mai violent:

— Vreau să-l văd!

Dacă nu-l văd, nu voi putea niciodată să-i cred.

Nu-mi amintesc absolut deloc decorul, cum era morga, prezența altor corpuri. Nu văd decât casca moto, pusă pe pardoseală, și geaca lui de motociclist, agățată pe un umeraș. Două picioare ies de sub un cearșaf. Înțeleg că este el. A avut întotdeauna degetul mare de la picior mult mai lung decât celelalte.

— Doamnă Luzin, dacă vă simțiți slăbită…

N-am remarcat că mă agăț de masa pe care se odihnește

Benjamin. Tot ce observ este un coș lângă masă, un coș alb în care sunt hainele lui tăiate grosolan. Tricoul lui alb și jeanșii, pătați de sânge. Doar unul dintre baschetții lui. Brățara lui din șnur maro împletit, adusă din Brazilia, verigheta.

— Doamnă Luzin? Vreți să stați jos?

Trei perechi de ochi mă fixează. Clatin din cap, cu încăpățânare. Refuz să văd sângele de pe haine. Îl alung din mintea mea. Mă concentrez asupra brățării. Am și eu una la fel, la gleznă. *Brățara, brățara din Brazilia, aceeași*… O mână ridică cearșaful alb, se oprește, mă simt cercetată din priviri. Zâmbesc. Este total neverosimil, dar zâmbesc ca să-i încurajez să continue, să-mi dezvăluie corpul lui Benjamin, să nu mi-l mai ascundă, să nu mă ducă înapoi în mica sală de așteptare fără să fi putut să-l văd cu ochii mei. Zâmbesc, în fine, pentru că mi-am pierdut complet capul.

Înțeleg prea târziu că nu voi mai putea niciodată să dau înapoi, că, odată înrădăcinată în mintea mea, această imagine va fi cea care se va întoarce să mă bântuie zi și noapte, nu cea a lui Benjamin când l-am anunțat că sunt însărcinată sau când făceam dragoste. Nu, cea a lui Benjamin cu trupul mutilat, plin de sânge, cu ochii larg deschiși.

Fața îi este intactă, slavă Domnului, a fost protejată de cască. Are lacerații vinețiii pe gât, făcute probabil de cureaua căștii care a dat să zboare în momentul impactului. Un braț stă într-o poziție stranie, anormală din punct de vedere anatomic, ca și cum unghiul de flexiune s-a inversat. Torsul, din puținul pe care-l văd, este strivit, coastele sunt înfundate, deformate. Nu știu dacă a mai rezistat măcar un singur organ. O doamnă, medicul legist, întocmește o listă. Încă nu i-a deschis corpul, o va face în seara asta, dar, după rănile externe și culoarea pielii în unele locuri, și-a făcut deja o idee despre ceea ce s-a întâmplat. Splina ruptă. Ficatul strivit. Plămânul drept probabil perforat de o coastă.

Vomit pe masa albă, pe trupul lui Benjamin. Sunt susținută să nu cad. Mă înghite o gaură neagră.

Mă trezește durerea unei contracții, câteva minute mai târziu. Nu soluția dulce care mi-a fost injectată în vene sau compresele

reci care mi-au fost puse pe frunte. O durere vie, în măruntaie, îmi taie răsuflarea. Sunt la etajul trei al spitalului, la secția de ginecologie. Cinci etaje mă despart de Benjamin.

Se pare că totul este bine, că medicii se ocupă de mine și de bebelușul meu, că aceste contracții pe care le simt sunt declanșate de șocul puternic pe care l-am suferit, dar că n-am de ce să mă sperii, ar trebui să treacă. Bebelușul nu este gata să iasă și eu o să mă odihnesc, o să încerc să mă destind.

— Benjamin…

Cineva îmi pune mâna pe frunte.

— Socrii dumneavoastră vor ajunge în curând, doamnă Luzin. Calmați-vă. Gândiți-vă la bebeluș.

Nu mai vorbesc, nu pentru că sunt ascultătoare, ci fiindcă mă apucă iar durerea. Ascuțită. Fiindcă mi-e greu să cred. Benjamin era acolo și, în secunda următoare, nu mai era. Sărbătoarea Muzicii. Urma să luăm cina în oraș. Să bem o limonadă. Petarda care pocnește. Motocicleta care își modifică traiectoria. Camionul. Corpul mutilat. Ochii larg deschiși. Respir cu greutate. Probabil că cei din jurul meu își dau seama, căci vin toți trei lângă mine pentru a-mi cere să mă calmez. Un bărbat și două femei. Nu pot să nasc acum, zic ei, bebelușul încă nu s-a întors cu capul în jos, nu e momentul.

— Ați înțeles, doamnă Luzin? Nu e momentul. Încercați să vă relaxați, respirați calm. Durerea va trece și o să vă întoarceți acasă, OK?

Totuși schimbă priviri îngrijorate, consultă ecranul de monitorizare. Cer să vină Benjamin, Anne, Richard, oricare dintre ei, căci simt foarte clar că ceva nu e în regulă. Am nevoie ca ei să fie acolo.

Cadrele medicale nu reușesc să mă calmeze. Respir tot mai greu, gâfâi. Bărbatul ridică vocea pentru a se face auzit:

— Mă duc să-i aduc, bine?

Totuși nu se întoarce. Se scurg minute bune. Afară se face noapte. Număr. Trei. Patru. Cinci. Șase. Șase contracții noi. Îmi spuseseră că o să dispară… Totuși se întâmplă exact invers. Una dintre cele două femei pleacă și se întoarce cu un medic mai

experimentat. Și el se uită ciudat la aparatul de monitorizare fetală, se încruntă.

— S-ar părea că inima încetinește…

Simt aceste teribile cuvinte pătrunzându-mi în mine ca o lamă tăioasă. Încerc să vorbesc, fără succes.

— Contracțiile?

— Bruște, total neregulate, dar din ce în ce mai dese. Corpul nu este pregătit. Copilul nu s-a întors cu capul în jos.

— Și colul?

— E dilatat abia de două degete.

Simt din tonul lor că e de rău. N-ar fi trebuit să mă las păcălită de această primă zi de vară, de soarele ei, de frivolitatea ei, de promisiunea unei fericiri viitoare. În mai puțin de două ore, lumea mea a fost distrusă.

Nu știu că jos, la al doilea etaj de la subsol, Anne face chiar în acest moment o criză de panică, iar Richard și medicul legist încearcă s-o calmeze, că acesta este motivul pentru care nu sunt aici. Mă uit țintă la ușa camerei mele, cu ochii ieșiți din orbite de groază, și aștept să-i văd intrând.

Monitorul scoate un piuit, nu-l văd, fiindcă medicii stau în fața lui. Încep să șușotească precipitat. Îi fixez din fundul abisului de disperare în care am căzut, incapabilă să vorbesc. Atunci mă anunță, cu vocea lor cea mai încrezătoare, cu zâmbetul lor cel mai liniștitor, că-mi vor injecta o soluție de hormoni pentru a-mi provoca travaliul, că o să nasc în noaptea asta, probabil înainte de ivirea zorilor, că fetița mea va veni în curând pe lume.

După injecție, durerea devine prea puternică pentru a mai putea să urc la suprafața conștiinței. În vârtejul atemporal în care sunt prinsă, îmi apare brusc chipul lui Richard. Niște ochi căprui-deschis de care mă agăț. Îi cunosc. Benjamin îi are la fel. Plâng. Tremur. El mă ține de mână. Îmi cere să fiu curajoasă, să respir adânc, să ascult instrucțiunile moașei.

Niște triunghiuri roșii în flăcări îmi dansează prin fața ochilor. Este imaginea durerii care mă asaltează. Îl strig, în culmea disperării, pe Benjamin, sunt pe punctul de a leșina, iar Richard îmi repetă fără încetare să fiu curajoasă. Dar niciun curs de naștere

nu m-a pregătit vreodată pentru așa ceva. El a fost mereu alături de mine. Trebuia să fie și acum. Trebuia să mă strângă de mână și să-mi șteargă transpirația de pe frunte. În seara asta, cum el e mort, nu pot s-o fac. Nu pot să nasc. Înțeleg acest lucru târziu, mult prea târziu, când trei asistente s-au alăturat cercului din jurul patului meu, îngrijorate.

— Doamnă, bebelușul este în stare proastă. Trebuie să faceți un mic efort, să-l lăsați să coboare. Începeți prin a vă destinde, respirați cum vi se spune, ne-am înțeles? Dacă nu reușiți, va trebui să vă facem cezariană.

Vorbele lor sunt goale, nu-mi ating conștiința alterată. Nu pot să le ajut. Nu pot să nasc. Nu pot fără Benjamin.

Cred că Richard îmi șoptește ceva la ureche. Plânge. Îi șiroiesc lacrimi pe obraji. Cercul din jurul meu s-a îngroșat și mai mult. Am impresia că zăresc afară primii zori, ceea ce mi se pare de-a dreptul neverosimil. Am pierdut noțiunea timpului, șirul orelor care se scurg.

Richard se ridică în picioare, un medic îi pune o mână pe umăr, îl conduce cu blândețe spre ieșire. Este scos din încăpere. Nu știu de ce. Văd ușa închizându-se după spatele lui încovoiat, apoi seringa anesteziei locale.

Inima lui Manon se oprește.

Au încercat s-o scoată cât mai repede din pântecul meu. M-au asigurat de acest lucru. Mi-au făcut o incizie cam grosolană, dar nu le port pică. Era o situație urgentă.

N-am putut să văd nimic când au scos-o. S-au repezit cu toții la ea. Era mare agitație în jurul patului meu, în jurul corpului meu deschis, în agonie. Cred că au încercat s-o reanimeze minute în șir. În orice caz, asta am înțeles după aceea. A fost în zadar. Corpul ei micuț nu era format pe deplin. Îi lipseau două luni ca să fie pregătit de luptă, gata să înfrunte lumea de afară. În plus, inima ei se oprise de prea mult timp. Un minut și cincizeci și două de secunde, așa ceva e fatal la un fetus prematur.

Mi-au pus-o pe piept. M-au întrebat dacă voiam să-i dau totuși un nume. Au învelit-o ca și cum avea să-i fie frig. Trupușorul ei era

plin de sânge și de un lichid alb. N-avea puf pe cap. În privința ochilor, n-am putut să-mi dau seama dacă eu și Benjamin câștigaserăm pariul. Erau închiși.

Richard a venit mai târziu și a stat lângă mine până când mi-au luat bebelușul. Pe micuța mea Manon. Născută moartă într-o zi de 22 iunie, la ora 5:58.

5

Azi mă trezesc trei bătăi în ușă. De când iau somniferele aduse de Anne, dorm întruna. Un somn greu, chimic, fără vise. Mă trezesc pentru puțin timp — cât să fac un duș și să mănânc ceva reîncălzit la cuptorul cu microunde —, apoi mă cufund din nou într-un soi de comă artificială.

Dar în dimineața asta — e dimineață oare? n-am nici cea mai vagă idee — cineva îmi bate la ușă și mi-e foarte greu să alung efectele somniferelor și să mă ridic din pat. Din cauza echilibrului precar, mă clatin pe culoar. Îmi trec o mână prin păr înainte de a deschide ușa de la intrare. Un soare mai blând decât de obicei mă izbește în față, mă orbește pentru câteva clipe. Înaintea mea stă o femeie de vreo patruzeci de ani, cu fața încă tânără, brunetă, cu părul lăsat pe umeri, îmbrăcată cu o tunică elegantă.

— Bună ziua, sunt Julie Hugues, fata fostei proprietare. Domnul Varin, agentul imobiliar, mi-a dat numărul dumneavoastră de telefon, dar n-am reușit nicicum să vă prind.

Probabil că mi se citește pe față perplexitatea, ca și efortul de a înțelege sensul cuvintelor ei. Somniferele mă năucesc.

— Am avut telefonul închis în ultimele zile…

— Nu voiam să vă deranjez, se scuză ea făcând un pas înapoi.

— Nu, nu, nu-i nimic.

— Doar că… mă simt prost că v-am lăsat toată harababura aia în pod… Până acum, nu existau locatari, așa că era altceva… Nu m-am grăbit niciodată să-l eliberez de lucrurile personale ale mamei. Dar văd că abia v-ați trezit. Vă pot lăsa o oră–două. Voi fi la cafenea, mai jos, în sat. Mă voi întoarce la prânz, OK?

Nu răspund nimic. Mă mulțumesc să dau din cap și o privesc întorcându-se la mașină, un mic Renault Twingo albastru.

Julie Hugues. Fata doamnei Hugues, fosta proprietară, doamna cu calendarul. Cea care locuiește în celălalt capăt al Franței. Încerc să pun lucrurile în ordine în mintea mea, să le simplific pentru a

mă trezi. Două ore, se întoarce în două ore. Trebuie să fac un duș. Trebuie să-mi vin în fire. Jetul de apă rece îmi readuce puțină energie. Mă șamponez — durează o eternitate —, apoi îmi înfășor părul într-un prosop flaușat și corpul într-un halat de baie. În bucătărie, pe blatul de lucru, zace telefonul meu mobil, cu bateria descărcată probabil de mai multe zile. Cu gesturi lente, îl pun la încărcat. Totuși nu-l deschid. Fiecare lucru, la timpul lui. Mai întâi să mă dezmeticesc un pic.

Să-mi fac o cafea. Iau un filtru de deasupra chiuvetei. Am membrele grele. De câte zile n-am mai fost trează, cu adevărat trează? Întrebarea se evaporă, mintea îmi este deja în altă parte. O ceașcă. Toate sunt murdare în chiuvetă. Spăl una cu gesturi greoaie, neîndemânatice.

Cafeaua curge acum în bolul cafetierei și eu mă uit fix la ferestrele cu obloane închise. Nici nu se pune problema. Voi pretinde că sufăr de migrene și că am nevoie de întuneric. Nu sunt pregătită să le deschid.

Cutia cu somnifere se află pe masă, începută. Am numărat, erau trei folii cu câte cincisprezece comprimate. Aș fi putut cu ușurință să mă sinucid înghițindu-le. O singură folie din cele trei ar fi fost de-ajuns. În loc de asta, m-am sedat și am dormit zile în șir. De ce nu m-am sinucis?

Întrebarea rămâne fără răspuns în timp ce mă așez la masă în semiîntuneric, în fața calendarului doamnei Hugues. Recitesc iar și iar scrisul ei rotund.

Mai. Fotografia unui fir de lăcrămioară. *3 mai: Să urmăresc eclipsa de Lună. 10 mai: Să-mi modific rochiile de vară. 12 mai: Să repar căsuța pentru păsări. 18 mai: Ziua lui Julie. S-o sun și să-i trimit o felicitare. 20 mai: Să semăn morcovi. 21 mai: Jardiniere cu mușcate. 25 mai: Plantare butași.*

Becul de la bucătărie pâlpâie, apoi se stinge. Așa că îmi abandonez lectura și rămân cu ochii pironiți la firele de praf care zboară în raza slabă de lumină ce pătrunde printre două lamele de lemn.

Mai târziu, se aud câteva bătăi discrete în ușă. Înainte de a deschide, am prezența de spirit să ascund calendarul în sertarul

unde sunt cuțitele. Nu știu de ce. Înșfac sacul de gunoi negru conținând celelalte lucruri personale ale doamnei Hugues, rămas într-un colț al camerei de zi. Julie va putea să-l ia când pleacă.

Este acolo, s-a întors, în aceeași ținută elegantă, cu același aer jenat ca mai adineauri, dar hainele mele curate — niște pantaloni din pânză bej și un tricou alb —, ca și părul spălat par să-i schimbe oarecum impresia despre mine.

— Îmi pare rău că v-am trezit mai înainte, repetă ea în chip de introducere.

— Nu-i nimic.

— Stau doar câteva zile în zonă… Nu-mi puteam permite să amân.

— Nu face nimic, vă asigur.

Îmi aruncă un zâmbet amabil.

— Acum veți putea folosi podul cum doriți.

Nu răspund. N-am nimic de depozitat acolo sus. Lucrurile mele personale abia umplu dulapurile de care dispun. Cu un gest al mâinii, o invit să intre. Se strecoară pe hol ca o străină, ca și cum n-ar fi, de fapt, la ea acasă.

— Va dura o oră, nu mai mult, adaugă ea.

— Pot să vă ajut cumva?

Am întrebat din politețe, ca s-o fac să nu se mai scuze atâta că se află acolo și ca să mă arăt și eu cât de cât amabilă.

— Nu, nu, nu vă deranjați. Vedeți-vă de treabă, nu mă luați în seamă.

Îmi zâmbește iar și se îndreaptă spre camera de zi.

— Cred c-am lăsat-o în spatele ușii, mormăie, mai mult pentru ea însăși.

Și, într-adevăr, reapare ținând în mâini o prăjină lungă cu un cârlig la capăt.

— Este pentru trapă…, îmi explică.

Nu știu de ce rămân aici, nemișcată, observând-o cum strecoară cârligul într-un belciug din plafon și cum trage. O trapă se deschide cu un scârțâit sinistru. Câteva ghemotoace de praf se împrăștie prin aer. Tușește, și eu la fel.

— A trecut mult timp de când n-am mai urcat în pod…

O privesc cum coboară trapa la maximum, până când scândura ajunge la înălțimea capetelor noastre. Atunci remarc că pe ea e fixată o scară din lemn, pe care Julie o desface ferindu-și nasul de praf.

— Sunteți sigură că n-aveți nevoie de ajutor? întreb din nou, văzând-o cum pune piciorul pe prima treaptă.

— Sunt sigură.

Mă uit cum dispare în spatele plafonului, apoi mă întorc în camera de zi cu pașii mei lenți, care nu știu încotro să se ducă. Mă așez și ascult cum scârțâie plafonul sub pașii lui Julie Hugues care merge încolo și-ncoace.

Mai târziu, se strecoară în cameră, în vârful picioarelor, și mă întreabă politicos dacă poate să-și pună un pahar cu apă.

— Am coborât deja jumătate din cutii, adaugă ea.

— Nu vreți o cafea?

— Dacă aveți…

O servesc cu o ceașcă mare de cafea în timp ce privirea ei cercetează încăperea din păcate goală, din păcate întunecată. Presimt că o să mă întrebe despre obloanele închise, așa că prefer să iau inițiativa, să-i pun eu întrebări înainte să mă chestioneze ea pe mine.

— Ați bătut atâta drum doar pentru cutii? Să știți că nu mă deranjau…

Clatină din cap în timp ce-și înmoaie buzele în băutura fierbinte.

— Nu. Nu doar pentru asta. Să zicem că trec printr-o perioadă de schimbare în viața personală…

Schițează o grimasă pe jumătate tristă, pe jumătate resemnată.

— Bun, să spunem lucrurilor pe nume. Eu și soțul meu ne-am despărțit.

— Oh… Îmi pare rău să aud asta.

— Face parte din viață. Cred că presimțeam că așa se va întâmpla. Oricum ar fi, va trebui să mă mut într-o casă a mea de acum înainte și… voiam să recuperez lucrurile familiei mele. Albumele, șepcile vechi ale tatei, fețele de masă ale mamei, tot calabalâcul de sus din pod.

Își cufundă din nou buzele în ceașca de cafea, apoi adaugă:

— Nu știu încă ce o să fac cu ele. Probabil că n-o să păstrez totul, dar cel puțin n-o să vă mai încurce acolo sus, iar mie îmi va face plăcere să le am lângă mine.

Dau din cap. Mă fixează cu un interes politicos.

— Sunteți din partea locului?

— Nu chiar. Sunt din Lyon.

— Cunosc un pic orașul. Eu locuiesc în Lille. În fine, locuiam.

— Aveți de gând să vă mutați în alt oraș?

— Lucrurile mele sunt încă în Lille, la Tristan. Dar mă gândesc să mă apropii de Auvergne. În definitiv, este regiunea mea natală. Sunt legată de aceste locuri. Din fericire, meseria nu mă obligă să fiu sedentară. Sunt agent comercial itinerant. În turism. Cred că pot să stau temporar în Clermond-Ferrand. Nu e prea departe de aici.

Dau din cap privind-o cum își termină în grabă cafeaua, cu înghițituri mici.

— Și dumneavoastră? mă întreabă ea punând ceașca pe blatul de bucătărie. În ce domeniu lucrați?

— Sunt în pauză, oarecum. Lucram la primărie. Mă ocupam de organizarea de evenimente.

— Vă retrageți la țară? mă întreabă cu un zâmbet malițios.

— Mai mult sau mai puțin.

Sunt foarte conștientă că-mi feresc privirea, dar, din fericire, Julie nu insistă.

— Păcat că n-am avut mai mult timp să revin aici. A trebuit să las casa în paragină, fără voia mea. Pe când trăia, mama avea o grădină splendidă. Nu doar legume, mai era și mărul din spatele casei. Nu știu dacă mai face mere. Erau și flori. Mama avea mania să planteze flori peste tot.

Mă gândesc la calendar, la scrisul rotund, și îi zâmbesc aproape fără să vreau.

— Era casa fericirii pentru mine. Mi s-a rupt sufletul s-o văd goală în toți acești ani. Mai ales grădina, grădina lăsată în paragină. Dar… Acum sunteți dumneavoastră aici.

Îmi zâmbește cu amabilitate. Nu sunt sigură că-i răspund cu un

rictus convingător.

— Gata, nu vă mai plictisesc. Mai am încă de lucru.

Se pregătește să-și clătească ceașca, dar îi fac semn s-o lase, că o să mă ocup eu. Apoi dispare și rămân acolo, ascultându-i pașii care răsună pe deasupra capului meu.

I-a mai luat cam o oră, nu mai mult. Cutiile sunt aliniate pe hol. O ajut să le scoată în fața casei, iar ea le pune în portbagajul mașinii, pe bancheta din spate și pe scaunul pasagerului.

— Era să uit, îi zic, am pus deoparte câteva lucruri găsite în camera de zi…

Îi întind sacul de gunoi negru. Ea aruncă o privire în el, apoi scoate un oftat amuzat.

— Sunteți drăguță, dar puteți să păstrați cele două cărți de Zola. Eu nu citesc prea mult. Cât privește restul, puteți să aruncați tot.

— OK…

La urma urmei, în afară de cele două cărți, nu sunt decât gazete vechi, hărți rutiere și alte obiecte fără nicio utilitate.

— Mama avea mania să păstreze totul, adaugă ea. Priviți, am găsit chiar o cutie întreagă plină cu calendare vechi și cu agende distribuite de biserică!

Îmi arată cutia cu pricina, pe jumătate deschisă. Disting în ea, deasupra, calendare de perete asemănătoare cu cel pe care l-am ascuns mai adineauri în sertarul meu de cuțite. Sunt sigură că și ele conțin adnotări cu scrisul rotund al doamnei Hugues.

— O să le aruncați? întreb cu o voce devenită dintr-odată ciudat de aspră.

Julie nu pare să remarce schimbarea tonului meu, se mulțumește să zâmbească iar — zâmbește mult — și să încuviințeze:

— O să fac un drum la centrul de colectare a deșeurilor mai spre seară.

Ezit. Fixez încă o dată cutia semideschisă, calendarul de deasupra vrafului, deschis la luna ianuarie. Fotografia reprezintă un peisaj cu o câmpie înzăpezită. Apoi mă trezesc spunând cu hotărâre:

— Lăsați-mi-o mie, o voi duce eu.

Julie pare jenată.

— Sunteți sigură? Doar n-o să vă duceți special pentru asta.

— Am și eu o mulțime de chestii de aruncat.

Mint fără niciun scrupul. Ea mai ezită o clipă, ceea ce mă face să adaug:

— Sunteți și așa destul de încărcată…

În final acceptă cu un zâmbet recunoscător.

— Mulțumesc.

Julie termină de transportat cutiile la mașină în timp ce eu supraveghez cu o obsesie vecină cu nebunia cutia conținând calendarele. Aproape că mă face să tresar când reapare, cu mina satisfăcută a celei care și-a îndeplinit sarcina zilei.

— Ei bine, mulțumesc pentru ajutor.

— Pentru puțin.

— O să ne mai întâlnim poate într-o zi… Dacă se strică centrala termică sau ceva de genul… Nu că v-aș dori!

Are din nou unul dintre acele zâmbete grațioase, unul dintre acele zâmbete care nu costă nimic câtă vreme apar în mod natural.

— Să aveți o zi bună în continuare!

— Și dumneavoastră la fel.

Îmi face un mic semn cu mâna înainte de a se îndrepta spre mașină. Aștept ca mașinuța albastră să dispară, după care închid ușa.

S-a înnoptat. Știu asta, fiindcă raza de lumină care pătrundea printre stinghiile oblonului a dispărut. Cum becul din camera de zi s-a ars azi-dimineață, am fost nevoită să aprind niște lumânări. Am găsit un stoc întreg sub chiuveta din bucătărie. Nu lumânări drăguțe și parfumate. Nu, niște lumânări simple, din acelea pe care le utilizăm în caz de pană de curent. Pe masa din bucătărie, împrăștiați, se găsesc zece ani din viața cotidiană a doamnei Hugues. Zece calendare care, după cum bănuiam, conțin scrisul rotund și elegant al defunctei. Adnotările variază, dar seamănă între ele. Grădina. Prepararea de dulcețuri sau de tarte. Niște lucruri simple care mi se par un pic nebunești consemnate așa: *Răsărit de soare. Să merg pe jos. Să vopsesc umbrela de soare în roz.* De ce în roz? Sau *Să cinez afară* în luna iunie, cu șase ani în urmă.

Am abandonat calendarele, ca să răsfoiesc agendele distribuite de biserică. Niște modele vechi, cu copertă neagră mată, aspră,

purtând inscripția „Parohia Saint-Georges“. Paginile sunt acoperite cu scris. Nu mai este nicio foaie albă. Pe o pagină, pot să citesc:

Rețetă dulceață de căpșuni
Alegeți fructe bine coapte.
Spălați-le și dați-le deoparte pe cele stricate. Scoateți codițele și tăiați fructele în bucăți (dacă folosiți fragi, lăsați-i întregi).
Stoarceți lămâia.
Puneți căpșunile, zahărul și zeama de lămâie în vasul pentru dulceață.
Amestecați și lăsați la macerat câteva ore.
Aduceți la fierbere. Lăsați să fiarbă între 15 și 20 de minute la foc mare, amestecând des.
Verificați în mod regulat. Sfat: scoateți câteva picături pe o farfurie rece, apoi înclinați farfuria. Dulceața de căpșuni trebuie să curgă încet.
Adunați spuma, apoi puneți dulceața în borcane. Închideți borcanele și așezați-le 1 minut cu capacul în jos, apoi lăsați-le să se răcească.
Nu uitați să lipiți o etichetă pe fiecare borcan!

Pe pagina următoare, scrisă cu cerneală verde de data asta, procedura de repicare a feticăi:

Cum să repichezi fetica
Trasați un răzor cât vreți de lat, ideal ar fi de cincizeci până la șaizeci de centimetri.
Greblați pentru a scoate pietrele și bulgării de pământ.
Tasați pământul cu o scândură pe toată lățimea.
Luați firele de fetică din răsadniță doar după ce ați udat-o, fără să le rupeți rădăcina.
Confecționați un plantator dintr-un băț cu diametrul de aproximativ un centimetru și plantați răsadurile la zece, doisprezece centimetri pe linii tot atât de distanțate.
Stropiți fiecare răsad la rădăcină, fără să udați frunzele.
În zilele următoare, stropiți în ploaie fină, de preferință seara târziu și numai în caz de călduri puternice.

Urmează o pagină consacrată prognozei meteo a zilei:

Minimum 9 grade Celsius dimineața. Maximum 19 după-amiaza. Timp noros, dar ușoare înseninări spre sfârșitul zilei.

De ce? Mă întreb asta dând paginile din ce în ce mai repede, până când nu mai pot să disting literele scrise. Și de ce nu? Nimic nu mai are cu adevărat sens în mintea mea. Să umpli pagini întregi de agendă sau de calendar nu îmi pare mai puțin nebunesc decât să circuli cu transportul în comun, să mergi la serviciu, să faci cumpărături, să te întâlnești cu prieteni, să te porți ca și cum viața n-ar fi o absurditate grosolană.

Mă ridic și, cu o lumânare mică în mână, mă apropii de telefonul mobil, pus la încărcat de câteva ore, dar care e tot închis. Îl deschid. Imediat îmi apar niște apeluri ratate și un mesaj plin de îngrijorare de la Anne, căreia i-ar plăcea să aibă vești de la mine. Butonez un răspuns rapid, ca să scap: *Bună, dorm mai bine. Încep să-mi recapăt energia. Voi ce mai faceți? Vă îmbrățișez.*

După aceea derulez apelurile din ultimele săptămâni. Printre acestea, identific numărul lui Anne, pe al lui Richard, al lui Yann și un număr pe care nu-l cunosc. Probabil cel care mă interesează. Nu mă gândesc să mă uit cât e ceasul și cu atât mai puțin la absurditatea situației sau la cuvintele pe care va trebui să le spun. Apăs pe butonul de apel și lipesc telefonul de ureche, în timp ce inima îmi bate cu putere. Mă uit fix la flacăra lumânării. La fitilul care dispare puțin câte puțin, înghițit de foc. Soneria se repetă, un timbru metalic și disonant. Apoi se aude o voce plăcută, deși ușor surprinsă.

— Da, bună seara?

Ceea ce fac e mai mult decât o extravaganță. Nu-mi trece prin cap că e miezul nopții și nici că întrebarea mea e deplasată:

— Bună seara, îmi pare rău că vă deranjez… Mi-am permis să scotocesc un pic prin cutia pentru centru de colectare a deșeurilor. Știți, cutia cu calendare și agende de la biserică…

Îmi răspunde o tăcere provocată de uimire. Aproape că mă impacientez.

— Julie?

S-ar părea că, atunci când își aude numele rostit de gura mea, își

revine din uluirea mută.

— Da, scuze, sunt aici.

— Sunt pline de însemnări. Calendarele. Și agendele la fel. Liste cu lucruri de făcut, mementouri, sfaturi. A notat chiar prognoza meteo a zilei. Știați?

Debitul meu verbal este rapid. Simt că o înspăimânt. Lasă să planeze un moment de tăcere.

— Da, eu… Da, mama avea mania asta să noteze o mulțime de chestii.

— Este surprinzător, nu?

Nu răspunde. Îmi trece prin minte că poate este în pat sau pe canapeaua din living, în timp ce fostul soț ocupă dormitorul, poate chiar sunt în toiul unei dispute privind partajul bunurilor. Dar nici măcar unul dintre aceste gânduri nu mă deturnează de la ultimul meu scop, de la obsesia mea.

— Știți de ce făcea asta? întreb. Știți de ce nota toate lucrurile astea?

Fitilul lumânării luptă cu ultimele puteri pentru a nu se lăsa înghițit de ceara topită. Eu mă agăț de telefon cu o speranță nebunească. N-aș putea suporta un răspuns precum „Nu știu“. Am nevoie să găsesc în asta un sens, ceva. Julie își drege vocea care țâșnește apoi clară, amuzată, sunt aproape sigură că zâmbește:

— A început s-o facă după moartea lui Paul.

Inima îmi bubuie în piept, repet cu gâtul uscat:

— Paul?

— Tatăl meu. Soțul ei.

Rămân cu urechea ciulită în telefon, aștept urmarea cu febrilitate.

— A murit cu zece ani înaintea ei. A avut mereu o sănătate fragilă. O pneumonie extrem de agresivă.

Încerc să-mi revin, să rostesc cuvintele potrivite:

— Îmi pare teribil de rău.

Dar Julie nu le bagă în seamă, cred că nici măcar nu le aude.

— A început să facă liste ca să nu se lase pradă disperării. Știți cum se întâmplă, când ești în vârstă, când îți pierzi tovarășul de-o viață… Mulți nu-și mai revin…

Încuviințez cu o ciudată bolboroseală sugrumată.

— Așa că a început să facă liste și s-a apucat de grădinărit. Când trăia Paul, în grădină nu era decât o parcelă cu ierburi aromatice. În fine, îmi pare rău că mă ambalez, cu siguranță nu vă interesează așa ceva… De ce m-ați sunat?

Acum eu sunt cea care nu mai știe efectiv ce să răspundă. Las să se scurgă câteva secunde, în timp ce lumânarea moare.

— Pentru asta… Am sunat pentru asta…

Râsul surprins al lui Julie răsună în aparat. O imit fără să știu prea bine de ce.

— Da… Ei bine, vă doresc noapte bună, adaugă Julie cu un pic de uimire în voce.

— Noapte bună și dumneavoastră.

Închid simțind o tresărire în piept. Cred că îmi va fi greu să dorm în noaptea asta… dar că insomnia va fi mai plăcută decât de obicei.

6

— Amande, sunt Richard.

Stau la masă, cu calendarele doamnei Hugues în față. În mijlocul lor, ceașca mea de cafea care s-a răcit.

— Bună ziua, Richard.

Ezit câteva clipe înainte de a-i atrage atenția:

— Mă suni de pe telefonul lui Anne…

Simt că îl pun într-o oarecare încurcătură.

— S-a internat pentru o vreme într-un centru de odihnă și tratament.

— Ce s-a întâmplat? Nimic grav, nu?

— Consecința șocului prin care a trecut. Nu știu prea bine. O mică depresie.

Vocea lui este aspră și îmi taie răsuflarea. Îmi amintesc de singura dată când am văzut lacrimile lui Richard, în momentul în care a avut o cădere nervoasă după ce mi-a fost alături timp de opt ore pe când treceam prin chinurile facerii în sala de nașteri.

— Amande?

— Da, da, sunt aici.

Sper să nu-mi ceară să mă duc s-o văd. Nu mă simt încă în stare să-mi părăsesc bârlogul. Dar nu o face.

— Yann și Cassandra au venit să locuiască la noi pentru o perioadă. Îți transmit salutări.

Înghit nodul care mi s-a pus în gât.

— Transmite-le că îi salut și eu.

Se scurg câteva secunde. Rotesc ceașca făcând să se învârtă cafeaua rece de pe fundul ei.

— Cum se simte Cassandra?

Nu-mi ia în seamă vocea pierită.

— Este obosită, dar rezistă. Bebelușul este sănătos.

— Bine.

N-am chef să continui pe acest subiect. Richard o simte probabil.

— Mai ai pastile de dormit?
— Da.
— Ai nevoie de ceva? Să-ți fac cumpărături?
— Nu, mulțumesc. Mă voi duce mâine.

Se așterne din nou tăcerea. Mă gândesc la Anne, singură și izolată și ea, în centrul de odihnă și tratament.

— Poate fi sunată?
— Poftim?
— Anne? Poate fi sunată?
— Da, dar știi… Doarme mult. Este greu s-o prinzi trează.
— OK. Atunci anunță-mă când se întoarce acasă.
— Bineînțeles.

Richard își drege vocea. Se pregătește fără îndoială să închidă.

— Probabil că ai primit corespondența la noua ta casă.
— Corespondența?
— A sosit o scrisoare pe numele tău acum patru zile. Ți-am trimis-o. Trebuie să fie în cutia poștală…
— O scrisoare de la notar?
— Nu, nu cred. Era un scris de mână cam urât. Un bărbat.

Un scurt moment de tăcere îmi trădează surprinderea.

— O să merg să văd.
— OK. Amande, dacă vrei să petreci câteva zile la noi, propunerea rămâne valabilă. Yann și Cassandra vor rămâne aici până la întoarcerea lui Anne. Am fi cu toții încântați să te vedem.
— Drăguț din partea ta, Richard.
— Nu ezita.
— OK.

Am supravegheat apusul astrului blestemat printre stinghiile obloanelor. E timpul să mă furișez afară, cu cheia mică și ruginită de la cutia de scrisori în mână. N-am făcut nimic altceva astăzi decât să citesc și să răscitesc calendarele doamnei Hugues întrebându-mă ce-aș fi putut să notez eu, la rându-mi: *Să schimb becul din camera de zi. Să fac de urgență cumpărături. Să spăl lenjeria murdară care se strânge în coșul din baie*. Să-mi stabilesc niște termene sau nu? Să cumpăr și eu un calendar? Întrebările au rămas în aer.

Odată ușa de la intrare deschisă, mă reped drept spre drumul care trece prin fața casei, unde găsesc cutia din tablă argintie, pusă pe un stâlp. Noaptea a acoperit cu o mantie întunecată întregul decor, dar mi se pare că zăresc niște siluete. Forma grosolană a unei sălcii-plângătoare și cele ale unor arbori fructiferi, de cealaltă parte a peticului de pământ. Să fie grădina doamnei Hugues?

În timp ce bag minuscula cheie în broască, mi se pare din nou că disting o mică formă care se mișcă printre copaci. O pisică? O vulpe? Să fie așa ceva pe-aici? Curiozitatea mea nu merge mai departe cu presupunerea. Cutia de scrisori se deschide cu un scârțâit sinistru și înăuntru descopăr un plic alb cât se poate de banal, cu un scris urât, după cum a zis Richard. Îl iau și pornesc înapoi spre casă cu pași grăbiți, înspăimântată la gândul că mirosurile de pin și de rășină s-ar putea să mi se impregneze în piele. Nu încă.

Încui ușa de la intrare în urma mea, răsucind cheia de două ori, și rup plicul fără să mai aștept să ajung în bucătărie. Din el cade o foaie îndoită în patru. O pagină cu pătrățele de caiet de școală, cu ștersături, plină de greșeli de ortografie.

Mă încrunt fără să înțeleg, pun scrisoarea pe masă — peste calendare —, apoi mai aprind niște lumânări ca să descifrez scrisul ilizibil.

Doamnă Luzin,

Vroiam să vă spunem că ne pare rău pentru ce i s-a întâmplat soțului dumneavoastră, Benjamin, și copilului dumneavoastră. N-am avut niciodată un instructor atât de simpatic și este groaznic că a murit atât de tânăr. După cum se zice, cei mai buni pleacă întotdeauna primii.

Știm că n-aveam de unde să știm ce-o să se întâmple, dar totuși este puțin și vina noastră, dacă nu l-am fi chemat să ne deschidă dulapu, cu siguranță că nu s-ar fi întâmplat asta. În plus, Issam a găsit cheia după aceea, era în rucsacul lui așa că vedeți, este și vina noastră puțin, ba chiar mult. Issam regretă mult doamnă Luzin, dar

și io la fel fiindcă io l-am sunat în seara aia. Dacă nu l-aș fi sunat, n-am fi ajuns aici, asta-i sigur.

La CCT nu mai e la fel fără Benjamin. Pregătiserăm un cadou pentru bebelușu dumneavoastră. Credeți că putem totuși să vil dăm că nu știm ce să făcem acum cu el și ne deprimă săl vedem în fiecare zi în sala de muzică, așa împachetat.

Vă urăm mult curaj, doamnă Luzin. Știm că n-o să putem niciodată să fim iertați dar am făcut totuși un montaj video despre Benjamin și o săl punem în seara de Crăciun la CCT. De asemenea, o să dăm numele lui la sala de muzică. N-o să mai avem niciodată un instructor ca el. Niciodată.

Mika și ceilalți

Las hârtia să cadă înapoi pe masă. Nu știu ce-ar trebui să simt. Să râd. Să plâng. Să fiu furioasă. Pe cine? Pe Mika? Pe Issam? Pe băieții care au aruncat cu petarde? Pe șoferul camionului din față care nu a frânat la timp? Pe Benjamin, că n-a știut să-și redreseze motocicleta? Pe Sărbătoarea Muzicii, care l-a obligat să-și ia motocicleta? Sau pe mine? Pe mine, că am refuzat să-mi las bebelușul să coboare, că mi-am blocat mușchii, că m-am împotrivit contracțiilor? Pe mine, că am refuzat să nasc în absența lui Benjamin? Pe mine, fiindcă am ucis-o pe Manon?

Pe cine să fiu supărată? Pe viață?

Îmi amintesc foarte bine prima oară când l-am întâlnit pe Mika. Un băiat cu părul șaten-arămiu și ochii verzi pătrunzători. Mai mic de înălțime decât media, slab, dar plin de energie. Benjamin îmi vorbea adesea despre el. Era bateristul formației muzicale și liderul ei. Se întâmpla în luna mai, eu și Benjamin ne întâlneam de mai bine de un an. Mă duceam să-l văd în mod regulat la Casa de Cultură când ieșeam de la serviciu, căci programul meu de lucru de la birou era destul de flexibil. Pentru tinerii de acolo, rămăsesem „doamna cu supa populară“. Mă salutau cu respect și cu mici reverențe ridicole care îl făceau să râdă pe Benjamin. Își dădea seama că tinerii nu se simțeau în largul lor cu mine așa cum erau cu el. O știam și eu. Nu aveam acel *feeling* pe care Benjamin îl avea

cu ei. Mă tratau cu amabilitate și politețe, pe când lui Benjamin îi spuneau „Benji“ și îi săreau în spate când voiau să vorbească cu el.

Era în mai, așadar, ajunsesem la Casa de Cultură la sfârșitul zilei în timp ce activitățile erau în toi și, la recepție, dădusem peste un băiat sfrijit, cu un pix după ureche, care butona pe telefonul mobil.

— Bună ziua, îmi spusese el văzându-mă intrând.

Își schimbase instantaneu poziția: spate drept, atitudine sobră, luându-și rolul de recepționer foarte în serios.

— Ați venit pentru înscriere? O activitate?

Mă abținusem să zâmbesc în colțul gurii, constatând că băiatul mă lua drept una de-a lor. Fără îndoială, fiindcă eram măruntă, fiindcă aveam încă părul blond natural, nu prea știam de ce.

— Elia nu este?

Elia era recepționera obișnuită.

— Nu, Elia a trebuit să plece mai devreme. S-a dus la ginecolopt.

De data asta, îmi fusese foarte greu să-mi stăpânesc zâmbetul.

— Ginecolopt?!

— Da, confirmase el pe un ton foarte serios.

— Bine… OK. De fapt, am venit doar să-l văd pe Benjamin.

Își luase pixul de după ureche cu un profesionalism care i-ar fi făcut până și pe colegii mei de la primărie să se îngălbenească de invidie.

— Trebuie să faceți o programare. Este ocupat cu activitățile acum. Mi-a zis să mă ocup de înscrieri, dar dacă nu ați venit pentru înscriere…

Scosese o agendă groasă pe care începuse s-o răsfoiască. În hol răsunau zgomotele produse de o minge cu care cineva făcea un dribling, râsetele unor fete, o melodie din încăperea de alături.

— Numele dumneavoastră?

În acel moment, capul lui Benjamin apăruse în ușa întredeschisă. Fără îndoială, îmi recunoscuse vocea.

— Mika, doamna n-are nevoie de programare.

— Ah…, făcuse Mika, cu o figură decepționată, un pic derutat.

— Este prietena mea.

— Prietena ta?

— Iubita mea.

Mika se înroșise în timp ce Benjamin îmi făcea semn să mă apropii de el.

— Îmi pare rău, doamnă, zisese Mika, dispărând în spatele biroului.

— Nu-i nimic.

— Spune-i Amande, e suficient, adăugase Benjamin ironic.

Săptămâna următoare, Mika mă întâmpinase cu un „Bună ziua, doamnă“ politicos, cu o figură serioasă. Îl întrebasem dacă Elia mai era la ginecolopt, dar nu se prinsese. Îmi răspunsese cu profesionalism că nu, că plecase doar la cumpărături pentru concertul din weekend.

— Are loc un concert?

— Păi, da. Formația noastră muzicală de la CCT. Eu sunt bateristul, știți? Cântăm sâmbătă seara.

— Nu știam.

— Ah, păi…, zisese cu o mină stânjenită. Poate că Benji nu poate să vă spună, din cauza secretului profesional sau a secretului confidențial, nu știu prea bine…

Îmi fusese foarte greu să-mi stăpânesc râsul.

Pe Issam îl cunoscusem mai târziu. Venise în anul următor la Casa de Cultură. Un algerian cu ochi migdalați, zâmbitori. Voia să învețe să cânte la chitară, dar ajungea mereu să bată la tobe cu Mika. Era un baterist supărat. „Părinții mei n-au loc pentru o baterie, doamnă.“

Mi-au vorbit întotdeauna cu dumneavoastră și mi-au spus doamnă, toți. Benjamin făcea mișto de ei.

— Sunteți impresionați de soția mea?

Ei se jurau că nu, că nu le era frică de o femeie. Totuși n-au reușit niciodată să mă tutuiască.

Astăzi este prima zi de septembrie. Toamna nu mai este departe. În sfârșit. Telefonul pus pe masă răsună încă de conversația pe care am avut-o cu mama.

— Ce-ai făcut cu apartamentul?

— L-am subînchiriat.

— Încă te ascunzi?
— Nu mă ascund.
— Va trebui să-ți revii într-o bună zi.
— …
— Îți spun asta pentru binele tău, draga mea. Trebuie să fii tare ca să supraviețuiești. Găsește ceva care să te ajute să mergi mai departe. Orice.
— Nu imediat.
— Niciodată nu e prea devreme.
— Nu mai vorbi în locul meu, te rog.

Nu mi-am cunoscut niciodată tatăl. Se pare că voia doar o relație sexuală fără obligații. Mama vorbește despre el ca despre un ticălos. În definitiv, cred că a fost fericită să ducă lupta asta singură: sarcina, educația mea, jobul ei de director de magazin de bijuterii cu normă întreagă. I-a plăcut întotdeauna s-o facă pe femeia puternică și independentă. N-a înțeles niciodată „lipsa mea severă de combativitate“, după cum o numea.
— Și serviciul?
— Sunt în concediu fără plată.
— N-o să-ți permită asta atâtea luni.
— Atunci mă vor anunța. N-am ajuns acolo.

Sunt încă furioasă, chiar și după ce am încheiat convorbirea. Dar cel puțin am scăpat de corvoadă. O să fiu scutită de apelurile ei mai multe luni.

Așadar, e prima zi de septembrie… Pe unul dintre pereții bucătăriei, am afișat scrisoarea de la „Mika și ceilalți“ și alături am prins cu scotch o foaie albă. Nescrisă. Am decis că nu voi avea nevoie de calendar. N-am nevoie de zile, de date, de termene, de sarcini precise. Am nevoie de libertate. Doar de o foaie albă pentru a-mi aminti obiectivul pe care mi l-am propus, motivul pentru care să mai fac un pas înainte. Problema este că n-am hotărât încă nimic. Mă gândeam la asta înainte de apelul maică-mii. Mă gândeam la asta azi-dimineață, devreme, în timp ce-mi masam cu unguent antiseptic cicatricea. Care se face roz. Un roz drăguț, perlat, aproape sidefiu. O privesc cum se dezvoltă de la o zi la alta,

cum capătă un relief mai neted, o textură mai satinată. Prețioasa mea cicatrice…

Sunt din nou cu gândul aiurea. Trebuie să revin la obiectivul meu. Câteva cuvinte, nu mai mult. Iau un stilou care zace pe masa din bucătărie, mă apropii. Scriu primele cuvinte: *Să las*. Ochii mei se uită la fereastră, la obloanele închise, la raza slabă de lumină care reușește cu greu să se infiltreze. Adaug *Să intre. Să las să intre*. Fraza mea suspendată își așteaptă continuarea. Nu știu. Ce să las să intre? Soarele? Viața? Prefer să mă opresc aici. Este destul. *Să las să intre* pur și simplu. Am nevoie de o marjă de manevră.

Îmi amintesc ziua de 24 decembrie, de acum trei ani. Benjamin alesese Ajunul Crăciunului ca să mă prezinte în mod oficial familiei lui. Yann, fratele lui cu doi ani mai mic, încă student, mama lui, Anne, profesoară, și tatăl lui, Richard, tâmplar.

— Nu te mai stresa.

Repeta aceste cuvinte ciupindu-mă de nas de parcă eram un copil. Ușor de zis. Nu-i cunoscusem pe părinții niciunui iubit. Mama își petrecea Crăciunul în insula Réunion:

— Prețurile biletelor sunt exagerat de mari, draga mea. E mai bine să vin să te văd după sărbători.

Abia îmi stăpânisem lacrimile de furie. Singură de Crăciun. Nu-mi mai făcuse niciodată asta până acum. Din fericire, Benjamin hotărâse că era timpul să-i cunosc familia și că sărbătoarea Crăciunului ar fi ocazia perfectă.

Îmi amintesc de vântul rece din oraș, de copacii de pe străzi împodobiți cu ghirlande aurii, de fularul care îmi acoperea jumătate din față, de mâna mea în mănușa lui Benjamin. De căciula lui peruviană.

— Aici este.

Îi urmăresc privirea și descopăr o clădire modestă cu fațadă gri. Un ren din luminițe albastre clipește în fața intrării.

— Dacă ai fi văzut casa din Jura…

Nu e prima oară când îl aud pe Benjamin pomenind de casa din Jura, casa fericirii lor.

— Era mai mare?

— Mmm, da, fără îndoială… Dar nu asta o făcea unică.
— Și ce anume o făcea unică?

Deschide poarta de grilaj care permite accesul în micuța curte a casei. Mă strecor pe ea, având grijă să nu stric buchetul mare de crini roșii pe care îl țin în mână. Benjamin duce sticla de șampanie într-o geantă pusă de-a curmezișul pieptului.

— Era situată în mijlocul pădurii.
— Pe bune?
— Pe bune. Pierdută în mijlocul pinilor, cu un pârâiaș care traversa terenul nostru. Pescuiam în fiecare duminică. La trei metri de casă, îți închipui?

Încuviințez, fericită să-i văd zâmbetul care îi inundă fața.

— După asta mă duceam să fac escaladări până seara.
— Cu Yann?

Râde, nu prea pricep de ce.

— Yann este un fricos!

Am ajuns în fața ușii casei familiei. Trag adânc aer în piept. Benjamin mă mângâie pe obraz.

— Sunt sigur că ți-ar plăcea acolo.
— Mie? În Jura?
— Și de ce nu?!

N-am timp să-i răspund, degetul lui apasă pe sonerie și din interior se aud niște exclamații înăbușite urmate de zgomot de pași. Ușa se deschide și scoate la iveală un bărbat de vreo șaizeci de ani, înalt, zvelt, cu același păr șaten și aceiași ochi căprui-deschis ca ai fiului său. Poartă niște jeanși simpli și o cămașă albă. Miroase a parfum nu foarte pretențios, o apă de toaletă plăcută și discretă. Ceea ce mă impresionează e mai ales zâmbetul lui. Un zâmbet sincer și călduros.

— Uite-l pe fiul nostru!

Îi privesc cum se strâng în brațe, dându-și câteva palme pe spate, apoi bărbatul cu cămașă albă care are aceiași ochi ca iubitul meu se întoarce spre mine.

— Bună… Tu ești Amande, nu-i așa?
— Da.
— Eu sunt Richard. Îmi pare bine să te cunosc.

Este natural, este binevoitor, exact ceea ce așteptam de la întâlnirea asta. De la acest Crăciun deosebit. Își pune mâinile pe umerii mei când mă sărută pe obraji, ca pentru a-mi da de înțeles că e un pic mai mult decât o simplă curtoazie.

— Intrați, Anne n-a reușit încă să ardă curcanul!

După toate aparențele, gluma nu este nouă, căci Benjamin ridică ochii la cer și îmi explică:

— Nu e niciun curcan…

Îi urmez pe un hol la capătul căruia se află livingul, decorat cu un brad mare. Mici puncte luminoase sclipesc în albastru, roșu, apoi în verde. Niște îngerași aurii au aripi din pene albe.

— Lăsați-vă aici gecile, zice Richard arătând spre canapeaua de colț.

Masa a fost aranjată elegant. În centrul ei se află un sfeșnic cu șase lumânări. Șervetele roșii au fost pliate în evantai în fiecare farfurie. Benjamin mă ia de mijloc cu o mână pentru a mă invita să merg cu el în bucătărie. Este inutil. Anne apare exact în același moment, roșie la față din cauza căldurii cuptorului, cu părul ei șaten prins într-un coc. Încă poartă în jurul taliei un șorț alb uzat, pătat de ulei, dar, pe sub ținuta de bucătărie, se vede o elegantă rochie neagră din catifea.

— Ah, au ajuns…

Și zâmbetul ei este de o blândețe sinceră. Mă simt tulburată. Mă sărută pe obraji, apoi își îmbrățișează fiul.

— Mă bucur tare mult că ai venit.

Mă privește, în timp ce eu îi întind buchetul de crini roșii și spun:

— Mulțumesc că m-ați invitat.

Ea îmi respinge cuvintele cu un gest al mâinii, ca și cum această invitație nu merita niciun fel de mulțumire.

— V-am pregătit camera.

— Suntem cu mașina, remarcă Benjamin.

— Da, dar nu vreau să porniți la drum după o masă de Crăciun la care o să și beți ceva.

Benjamin nu insistă. Întotdeauna a fost prudent și rezonabil. Mă conduce spre camera cu pricina ca să putem lăsa acolo geanta mea

de mână și geanta lui de umăr. Încăperea a rămas probabil la fel ca pe vremea când era adolescent. Un pat fără picioare, lenjerie neagră și pe perete un poster imens cu Jimmy Cliff. O cască de motocicletă personalizată, pe care sunt scrise niște cuvinte cu marker corector alb, tronează pe un birou minuscul la care probabil că Benjamin își făcea temele.

— După cum vezi, nu s-a schimbat nimic.

— Da, văd.

Îmi ia geanta, mă cuprinde de mijloc și mă trage spre el. Își cufundă nasul în părul meu, așa cum face întotdeauna. Zice că-i place să simtă parfumul șamponului meu.

— Mă bucur că ești aici, în seara asta.

O spune așa, pe un ton detașat, fără să accentueze cuvintele, dar știu că totuși cuvintele lui sunt sincere și prețioase.

— Și eu mă bucur.

Mă sărută pe frunte și-mi dă drumul, căci se aude ușa de la intrare, anunțând sosirea lui Yann.

— Vino!

Ne întoarcem în living, unde Anne s-a debarasat de șorț și și-a desfăcut părul. Yann este acolo, într-o geacă din piele. Într-adevăr, este fratele lui Benjamin. Aceeași față, același păr, dar tăiat mai scurt, ochi puțin mai deschiși la culoare, verzi, ca ai lui Anne. Totuși asemănarea este frapantă.

— Salut! îmi zice și înaintează spre mine pentru a mă săruta pe obraz.

— Salut, îi răspund.

Nu știu ce altceva să fac decât să zâmbesc.

— Ai motocicletă? întreb eu timid arătând spre geaca lui de piele.

Ceea ce îi provoacă râsul lui Benjamin.

— Yann, pe motocicletă?

Yann se încruntă, prefăcându-se jignit. Zâmbește și el.

— Nu știu…, bolborosesc eu prostește.

— N-am reușit niciodată să-l lămuresc să urce nici măcar pe o trotinetă electrică! plusează Benjamin. Abia dacă merge pe bicicletă!

Anne zâmbește și-l învăluie pe fiul ei cel mic într-o privire plină

de bunăvoință.

— Yann este mai mult cerebral decât imprudent, asta-i tot.

Yann exultă:

— Cerebral, Benji! Ai auzit? Cerebral, asta se referă la creier!

Vor petrece un sfert de oră căutându-și nod în papură unul altuia. Voi învăța, pe pielea mea, să nu mai încerc să-i compar cu riscul de a declanșa un duel amical, dar interminabil.

Îmi amintesc perfect de acel Ajun al Crăciunului pe care l-am petrecut toți cinci împreună. Masa lungă cu sfeșnicul în mijloc, căldura din living, somonul în folie de aluminiu gătit de Anne, stropit cu un excelent Jurançon sec, glumele lui Richard, de fiecare dată nereușite și ironizate în cor de fiii lui, mâna lui Benjamin pusă pe genunchiul meu, amabilitatea și ospitalitatea celor din familia Luzin, pe care-i întâlneam pentru prima oară. Cred că familia lui Benjamin m-a adoptat în seara aceea, fără nicio condiție și fără să-mi ceară nimic în schimb. M-a adoptat cu toată inima. Cred că, începând din seara aceea, mi-am dorit și eu să fac parte din clanul lor.

Când ne-am culcat, în lenjeria neagră din patul de adolescent al lui Benjamin, îmi amintesc că m-am simțit cuprinsă de o pace profundă și neobișnuită. El a adormit, cu o mână pusă pe ceafa mea, iar eu m-am rugat să nu se schimbe nimic, pentru ca eu să continui să stau la masa lor, eu și toți copiii pe care i-am avea.

Descoperisem sensul cuvântului „familie“.

7

Am lăsat să intre un fluture. A fost o greșeală. Voiam doar să las să intre o rază de soare. Una singură. Am întredeschis obloanele care au scârțâit lugubru și fluturele s-a strecurat, pe neașteptate, în camera mea de zi.

Acum stau nemișcată lângă fereastră, neștiind ce să fac. Fluturele a zburat undeva, nu știu unde. N-am avut timp să zăresc decât două pete galbene pe aripile lui. În rest, cred că era maro. Sau roșu-brun. Un fluture înseamnă prea multă viață dintr-odată. Mișcări, culoare, o prezență… Eram pregătită să primesc o rază, o singură rază a astrului blestemat, dar un fluture, nu… Încerc să rămân calmă, să-mi liniștesc bătăile inimii. O să-l găsesc. Eu o să-l găsesc. Să închid mai întâi fereastra. Să nu permit altor insecte să intre. Obloanele rămase întredeschise lasă să se reverse un șuvoi de lumină, dar nu-mi pasă.

Examinez încăperea cu privirea, sar pe o canapea, deplasez scaunele, deschid dulapurile. Este ridicol, n-ar fi putut niciodată să intre în ele… Trebuie să mă calmez. Probabil că s-a dus pe hol. Da, așa este. Holul. Aprind becul care filează, merg încet pe pardoseala brună, cu privirea ațintită pe pereți, pe tavan. Nimic. Ușa de la baie este deschisă. Este încăperea cea mai luminoasă a casei, și nu întâmplător: n-am reușit nicicum să astup cu totul ferestruica. Fluturele este acolo, așezat pe oglindă, nemișcat. Înțepenesc, inima îmi bate cu putere. Nu mai îndrăznesc nici să respir. Îi studiez aripile. Sunt roșii, nu brune. Roșu-carmin. Are două pete galbene pe fiecare, aureolate cu brun. Să deschid ferestruica, asta trebuie să fac. Întind mâna, dar este prea târziu, fluturele zboară înapoi spre hol.

Nu renunț, îl urmăresc. Agit brațele, sperând ca mișcarea să-l sperie. Zboară liniștit spre camera de zi și se așază pe masă. Când îl ajung din urmă și sunt gata să-l apuc de o aripă ca să-l dau afară, în libertate, aterizează cu delicatețe pe bucata de hârtie lipită cu

scotch pe perete, pe foaia cu pătrățele care mai poartă încă urma îndoiturilor din plic. Insecta blestemată a ales să se așeze pe ultimul cuvânt, pe „ceilalți“, semnând astfel, cu corpul ei colorat, cele câteva rânduri scrise de Mika. Mă opresc în mijlocul bucătăriei, încruntată. Oricum soarele a intrat în casă. Un dreptunghi auriu se conturează pe pardoseala maro-arămie. Preț de câteva secunde rămân hipnotizată de spectacolul firelor de praf care dansează în lumină. Când îmi întorc din nou privirea spre scrisoarea lui Mika, constat că fluturele nu s-a mișcat. Renunț.

Am lăsat să intre un fluture în casă.

Fereastra rămâne întredeschisă. N-aș vrea să se simtă prizonier. Încerc să gătesc ceva din produsele proaspete cumpărate în urmă cu o zi. De câte ori merg la supermarket, cumpăr aceleași produse ca prima oară. Semipreparate, gătite la minut, expediate cât mai rapid. Ieri am cedat tentației ultimelor legume de vară. Ardei grași, un dovlecel mare, roșii ciorchine, o vânătă cu coaja veștejită. Aș vrea să gătesc un soi de tocăniță, dar, cum privirea îmi este atrasă fără încetare de fluturele care stă nemișcat pe scrisoarea lui Mika, exagerez și legumele mele se transformă în terci. N-am de ce să-mi fac griji, fluturele rămâne nemișcat. Aproape că am senzația că mă observă.

— Fir-ar să fie!

Tocmai m-am tăiat la degetul mare. Așa-mi trebuie. Era obligatoriu să mă uit la tocătorul de lemn în loc să fixez afurisita aia de scrisoare și insecta. Abandonez totul. Tocătorul de lemn, legumele, cuțitul. Nu-mi place sângele. Nu mi-a plăcut niciodată, dar e și mai rău de când am văzut trupul fără viață al lui Benjamin.

Mă duc în baie și răstorn conținutul dulapului cu medicamente în chiuvetă. Mi se pare că am adus niște plasturi când m-am mutat aici. Și o sticluță cu dezinfectant. Dar unde sunt? Flaconul cu apă de gură se rostogolește sub chiuvetă, bețișoarele de urechi cad și se împrăștie pe jos, iar penseta se duce direct în sifonul chiuvetei.

— Fir-ar să fie! repet.

Oare tăietura este adâncă? Refuz s-o privesc. Aș putea întoarce privirea. Gata, am găsit dezinfectantul. Îl deșurubez cu dinții și vărs lichidul gălbui peste tot degetul. Cu cealaltă mână, apuc rola

de pansament autoadeziv. Nu e nicio foarfecă aici, din păcate. Rup banda adezivă cu dinții. Sângele picură în chiuvetă, formând niște pete roșii scăldate în dezinfectant galben pe albul chiuvetei emailate. În sfârșit, situația e sub control, pansamentul autoadeziv îmi înfășoară grosolan degetul. Pun la loc în dulăpiorul cu medicamente diferitele tuburi și flacoane și las să curgă un pic de apă în chiuvetă. Sângele se scurge și dârele roșii se estompează.

Când mă întorc în bucătărie, caut în zadar, fluturele a dispărut.

În dimineața asta, i-am trimis niște flori lui Anne. Am comandat crini roșii. Ca în seara în care ne-am cunoscut. Nu știu dacă ea își va mai aminti de acest lucru. Am cerut să se scrie câteva cuvinte pe un cartonaș alb strecurat în buchet. *Vine toamna. Amande.*

Ca o promisiune a unui mâine mai bun.

22 septembrie. Iată-ne ajunși aici. Prima zi oficială de toamnă. Am deschis toate obloanele. De câteva zile, am lăsat să intre soarele în casă. Cel de toamnă este mai plăcut decât astrul blestemat al verii. Mai palid, mai slab. Aproape că îți aduce un pic de desfătare.

Am primit în casă și aerul. Și mirosurile. În după-amiaza asta, m-am așezat pe un scaun, chiar în mijlocul camerei de zi, în curentul de aer proaspăt. Tremur, dar nu mă mișc. Respir parfumurile. Pin, rășină și pământ. Un foc care arde în depărtare, îi ghicesc fumul, împrăștiat în cele patru vânturi. Păpădiile. Păpădiile? Este oare parfumul păpădiilor? Niște note erbacee amestecate cu o ușoară mireasmă mai dulce, aproape asemănătoare cu mierea. Am mirosit vreodată în viața mea păpădiile? Nu. Atunci de ce decretez că e vorba de parfum de păpădie? N-am nici cea mai vagă idee; totuși simt că despre așa ceva este vorba, despre păpădii, sute de păpădii în iarbă, în jurul casei mele. E ca o intuiție profundă.

Închid ochii, las mirosurile să inunde încăperea și să mi se impregneze în piele.

Mai târziu, în timp ce se lasă noaptea, închid ferestrele, pătrunsă de frig. Astăzi, am lăsat să intre în casa mea parfumul păpădiilor.

— Cum se simte?

— Bine. Ne-am dus s-o vedem toți trei, sâmbătă.
— Tu, Yann și Cassandra?
— Da. Era mulțumită. A mai luat un pic în greutate și i-a revenit culoarea în obraji.
— I-au plăcut florile de la mine?
O clipă de tăcere la capătul firului.
— Cele roșii? întreabă Richard. Erau de la tine?
— Da.
— Le-a păstrat cu mare grijă într-o carafă cu apă lângă fereastră. Erau ofilite, dar nimeni n-a îndrăznit să-i ceară să le arunce.

Îmi face bine să aud cuvintele lui Richard și mai ales vocea lui. Nu știu dacă începe să mă apese singurătatea sau pur și simplu mi-e dor de ei. Totuși nu sunt încă pregătită să-mi părăsesc pădurea, nu sunt încă pregătită să văd pântecul rotund al Cassandrei, amintindu-mi că al meu este gol și fără viață.
— Și tu ce mai faci acolo, în căsuța ta?
— Sunt bine. Eu…

Ezit. Dacă o spun, nu mai pot să dau înapoi. Voi fi nevoită s-o fac. Deci… s-o spun sau nu?
— Cred că o să fac o plimbare pe-afară în după-amiaza asta… Prin grădină.

Ghicesc zâmbetul lui Richard la celălalt capăt al firului.
— Este o idee bună. Aerul este blând.

Înghit în sec și-mi ascult bătăile inimii care mă pedepsesc pentru decizia grăbită.
— Mai treci din când în când pe la mormântul lui?

Știu că schimbarea subiectului îl ia prin surprindere, dar își revine destul de repede:
— Da. Am fost aseară.
— Are flori?
— Bineînțeles. Yann se duce în fiecare seară.
— Bine… OK.

Nu mi-ar plăcea ca mormântul lui să rămână fără flori. Dacă eu nu mă simt încă în stare să mă duc, să-mi imaginez cum i se descompune corpul sub pământ, sper ca măcar alții să aibă curajul ăsta și să-i aducă un omagiu așa cum trebuie.

— Vrei să duc ceva anume? întreabă Richard cu blândețe.
— Eu… Nu știu…
— Îi pot cere lui Yann să ducă ceva din partea ta.
— Mmh… Bine… Atunci…

Mă gândesc, cu ochii fixați pe mâinile mele palide, cu unghiile roase.

— Poate garoafe… Nu sunt prea sensibile la frig, nu?
— Îi voi cere lui Yann să se ocupe de asta.
— Bine. Mulțumesc, Richard.

În timp ce ne pregătim să încheiem convorbirea, adaug foarte repede:

— Garofițe de grădină. Astea îi plăceau.

Mi-ar fi plăcut să-l invit pe Richard la cină într-una din zile, dar nu-i pot cere să vină fără Yann și Cassandra…

Este plăcut astăzi, e-adevărat, cum a zis și Richard. Totuși m-am îmbrăcat cu o haină lungă de lână. Nu mai sunt obișnuită să ies, să simt vântul tăios pe piele. Mirosurile mă asaltează. Parfumurile naturii. Constat că iarba a crescut de la ultima mea ieșire-fulger ca să ajung la mașină și să fac cumpărăturile pentru o lună. Îmi ajunge până la pulpe. Mă obligă să fac pași mari, să ridic genunchii foarte sus. Lumea exterioară îmi apare sub formă de culori, vii, contrastante. Verdele de crom al pinilor care înconjoară casa și dealurile din apropiere. Albastrul azuriu al cerului, deasupra crestelor. Galbenul viu al păpădiilor care se detașează pe verdele ierbii. Brunul peticului de pământ dreptunghiular. Rozul spălăcit al unei umbrele de soare abandonate sub o salcie-plângătoare. Rozul spălăcit al unei umbrele de soare… Mă gândesc din nou la cele câteva cuvinte citite în calendarul doamnei Hugues: *Să instalez mobilierul de grădină sub copacul lui Paul*. Mă apropii de copacul lipsit de vigoare. Nimic nu te face să spui că este vorba într-adevăr despre *copacul lui Paul* în afara unei umbrele de soare cu piciorul ruginit. Dau într-o parte crengile lungi care se apleacă până la pământ, mă strecor pe sub perdeaua lor și văd trunchiul. Și aici iarba a năpădit locul și a înăbușit orice urmă a prezenței unui mobilier de grădină. Studiez scoarța. O colonie de furnici care mișună. Nimic altceva. Niciun indiciu nu-mi permite să numesc

din nou această salcie-plângătoare *copacul lui Paul*. Asta e, merg mai departe pe lângă casă, înspre fosta grădină. Buruienile au acoperit bucata de pământ. Sunt niște scaieți cu țepi ucigători. Unii au înflorit. Surprinzător. Nu știam că scaieții înfloresc. B-enjamin ar fi făcut mișto de mine cu siguranță. Dar el nu mai este aici, așa că… Pot să mă minunez… Mă aplec înainte, cu mâinile pe genunchi. Studiez sferele înțepătoare cu peri lungi și fini. Unele de un frumos violet-aprins, altele de un indigo profund. Nu întind mâna pentru a le atinge. Totuși mi-ar plăcea s-o fac. Intensitatea culorii lor mă lasă cu gura căscată. La fel, perii lungi și mătăsoși. E nevoie de zborul unei vrăbii ca să mă scoată din contemplarea mea.

Merg de-a lungul parcelei dreptunghiulare de pământ sterp, continui să dau roată casei. Acolo, la colțul clădirii, se văd pomii fructiferi pe care îi remarcasem deja în întunericul nopții. Mărul despre care a vorbit Julie? Grăbesc pasul, sunt cât pe ce să mă împiedic de un pietroi ascuns în ierburile înalte. Pulsul mi se accelerează. Julie n-a mințit. La colțul casei, sunt nu unul, ci doi meri care au făcut deja fructe. Galbene cu pete roșii. Sunt peste tot, în pomi, cu zecile, și pe jos, de jur împrejurul trunchiurilor, în iarba înaltă. Mă las pe vine. Unele au putrezit deja, altele au fost mâncate de viermi. Ce risipă… mă gândesc. Ridic capul, apuc o creangă, îndepărtez frunzele. Merele din pom sunt frumoase, rotunde, sănătoase.

Mă dau înapoi, cuprind cu privirea cei doi meri plini de fructe. Nu încetez să mă minunez. Tocmai am văzut un măr, primul din viața mea. Și sunt bulversată complet.

Soarele apune deja când mă întorc în casă. Pe terenul din spate am descoperit o cărăruie de pământ năpădită de vegetație pe care se poate ajunge direct la pădure. N-am îndrăznit să mă aventurez pe ea. Erau deja prea multe emoții pentru o singură zi.

În fața casei, găsesc un motan. Este urât, slab, cu blana cenușie, plină de pete roșii. O fi purici? Ochii lui verzi mă fixează. Mi se face frică. Dau din mâini și strig:

— Pleacă!

Îmi scot un baschet și-l flutur pe sub nasul lui, ca să-i dau de

înțeles că pot să-l arunc în el dacă nu pleacă. Se ridică până la urmă cu mișcări lente și o ia din loc agale, cu un mers grațios. Îl urmăresc cu privirea până dispare în pădure, apoi mă grăbesc să deschid ușa de la intrare și s-o închid în urma mea, încuind-o de două ori.

Nu. Fără pisici în casă. Mi-a fost întotdeauna frică de ele. Și apoi, un fluture îmi era de ajuns.

În bucătărie, în timp ce-mi scot haina de lână, mă gândesc din nou la merele galben-roșiatice din pom și la celelalte, căzute deja, care putrezesc pe pământ. Păcat de ele, îmi zic iar. Mă așez la masa din bucătărie și scotocesc prin agendele doamnei Hugues cu gesturi grăbite. Încep să dau paginile, din ce în ce mai repede, căutând cu privirea, cercetând atent. Termin una, mă reped la a doua. Un calendar cade, dar nu-i dau atenție. Nici a treia agendă nu este mai grăitoare. Abia în a patra, la pagina a noua, găsesc în sfârșit ceea ce căutam. După *Piure de mere*, se află *Rețeta de tartă cu mere în stil Tatin*.

Cu mișcări la fel de febrile, mă duc să scotocesc în geanta mea de mână, de unde scot un carnețel datând din perioada în care lucram la primărie. Rup o foaie din el, iau pixul prins de carnețel și încep să scriu, cu respirația sacadată și mâinile jilave.

Dragii mei Mika, Issam și toți ceilalți,

Ce-ați zice să veniți la o gustare în noua mea casă într-o miercuri?

Ați putea astfel să-mi aduceți cadoul pe care l-ați cumpărat pentru Manon și am putea discuta despre ideea voastră de a da sălii de muzică numele lui Benjamin (cred că i-ar fi plăcut mult acest lucru).

Nu trebuie decât să mergeți cu trenul până la Clermont-Ferrand și de acolo aș putea să vă iau eu cu mașina.

Dați-mi un răspuns cât mai repede.

Vă scriu pe spatele foii numărul meu de telefon. Trimiteți-mi un SMS.

Mi-ar face plăcere să vă văd.

Amande

8

Trebuie să mărturisesc că am fost mereu un pic geloasă pe Elia, secretara drăguță de la recepția Casei de Cultură a Tinerilor. În perioada organizării evenimentului „Supa populară“, fusese în concediu medical și n-o cunoscusem. Îmi amintesc de primul nostru contact, printr-o ușă de sticlă, în urmă cu patru ani, primăvara.

Eram cu Benjamin doar de câteva luni. Așteptam să iasă de la CCT, strângându-mi la piept geanta. Mă dureau picioarele din cauza pantofilor. Avusesem o ședință importantă cu cei de la Centrul Comunal de Acțiune Socială și fusesem nevoită să-mi pun un taior și pantofi cu toc. Mă gândeam că ar fi fost șocant să intru la CCT îmbrăcată așa. Așadar, îl așteptam afară. De pe trotuar, auzeam râsete de copii și de adolescenți și un cor mixt. Un fluier răsuna din când în când.

Minutele treceau greu și îmi permisesem să arunc o privire prin ușa de sticlă a holului de la intrare. Acolo îi văzusem pe amândoi. Ea, așezată într-un fotoliu, lăsată ușor pe spate. El, sprijinit de birou, relaxat. Râdeau. În primul rând mă frapase faptul că era drăguță, genul acela de frumusețe care îi plăcea mai mult ca sigur lui Benjamin. Era brunetă, cu părul prins cu o bentiță hippy roșie și cu cercel în nas. Exact opusul meu. Eram convinsă că se simțea în largul ei cu tinerii și că asculta aceeași muzică precum Benjamin. Mă dădusem cu un pas înapoi ca să mă feresc de privirile lor. Mă simțeam ridicolă în costumul meu bleumarin și în pantofii albi cu toc. Mă simțeam ridicolă stând acolo pe trotuar, așteptând singură, în timp ce ei râdeau împreună. Ce să fac? Să plec? Mi-o doream din tot sufletul, dar, totodată, ardeam de nerăbdare să le mai arunc o privire. Una singură. Să surprind clipa fatidică. Scânteia din ochii lor. Așa că mă aplecasem din nou, discret, spre ușa de sticlă. Înăuntru, ei își recăpătaseră seriozitatea și discutau acum cu înflăcărare. Ea își agita mâinile în jurul cărora

dansau niște brățări aurii care probabil zornăiau. El dădea din cap cu convingere. După aceea nu fusesem destul de prudentă, nu-l văzusem pe copilul care se apropia și care mă îmbrâncise ca să împingă ușa. Zgomotul clanței îi făcuse să întoarcă imediat capul și Benjamin mă văzuse. Nu păruse jenat. Îmi zâmbise.

Ce făcusem? Și-acum mi-e ciudă… Fugisem, ca o idioată, cu geanta strânsă la piept. Îl auzisem strigându-mă pe stradă, dar nu mă întorsesem.

— De ce ai plecat așa? mă întrebase seara, la telefon. De ce n-ai intrat să ni te alături?

Nu răspunsesem nimic, de rușine, dar el înțelesese, evident.

— Vino marți seara să mă iei, o să ți-o prezint pe Elia. Este o tipă nemaipomenită, o să vezi.

Ca să mă ierte că îl spionasem în seara aceea și că pierdusem filmul de la cinema, Benjamin îmi ceruse să vin, marțea următoare, cu un buchet de flori în mână.

— Glumești!

— Nu vrei să știi care sunt florile mele preferate?

— Ai niște flori preferate? întrebasem eu fără să vreau, uimită.

— Da. Garofițele de grădină.

— N-am auzit niciodată de ele…

— Marți seara, Păpușico, marți seara.

Începuse deja să-mi spună păpușică. Păpușică, o păpușă în miniatură. Probabil din cauza înălțimii mele sau a părului blond. Iar eu îi respectasem cerințele. Spăsită și supusă. La florărie, fusesem surprinsă de feminitatea și delicatețea degajate de florile preferate ale lui Benjamin, de superbele garofițe albe cu pete violet. Bătrânul de la florărie îmi făcuse un buchet, înfășurat într-o hârtie albă sidefie și legat cu o panglică de aceeași culoare.

— Le faceți cadou?

— Da.

Îi arătasem autocolantul pe care să-l lipească pe panglică. Alesesem „Iubitei mele“. Era răzbunarea mea, destul de relativă.

Benjamin nu mă mințise. Elia era o tipă nemaipomenită. Marțea următoare, mă primise cu un zâmbet strălucitor, declarând că era încântată să mă cunoască în sfârșit. Mă consolasem constatând că

avea sânii mici. Meschinărie feminină. Îngropasem securea războiului. Era adorabilă, mereu binedispusă și nu pierdea niciodată ocazia să-mi transmită salutări prin intermediul lui Benjamin. Nu puteam să-i reproșez nimic.

Totuși îmi întreținusem cu grijă gelozia, ca o flăcăruie pe care nu trebuia s-o las să moară. Doar pentru mine. Era modul meu de a simți fiorul riscului, mușcătura rivalității, frica de a nu-l pierde și delicioasa mândrie de a-l avea pentru mine. Numai și numai pentru mine.

Garofițele apăreau din când în când pe masa din living, ca o mărturie a culpabilității mele, ceea ce îl făcea pe Benjamin să zâmbească.

Este uimitor. De ceva timp, amintirile fericite revin. Imaginea lui Benjamin mutilat se șterge încet-încet. Pot să petrec ore în șir așezată pe treptele din fața casei, lăsând vântul rece să-mi biciuiască fața, cu ochii închiși, rememorând unele dintre momentele trăite împreună.

Frigul se instalează încetișor în jurul casei. Strâng merele într-un coș de rufe pe care l-am pus lângă trunchiurile pomilor. I-am trimis un mesaj lui Julie Hugues ca să treacă și să ia din ele, dar nu mi-a răspuns. I-am propus și lui Richard să vină să culeagă.

„Când voi avea puțin timp.“

Continuă să lucreze cu normă întreagă, încearcă s-o viziteze pe Anne de mai multe ori pe săptămână, seara, și se ocupă de casă și de mâncare. Yann îi dă o mână de ajutor, dar Cassandra, care e din ce în ce mai obosită, primește toată atenția lui. N-am pus nicio întrebare despre sarcină, despre bebeluș, celălalt bebeluș, cel care îi ia locul lui Manon. Nu vreau să știu nimic.

În restul timpului, când nu las amintirile să iasă la suprafață, mă cufund în carnetele doamnei Hugues. Citesc și recitesc sfaturile ei de grădinărit. *Combaterea buruienilor din grădină cu apă, oțet și sare*.

Să pregătesc mranița pentru a primi viața. Îmi place mult expresia asta.

Bulbi și legume de plantat toamna.

Țin să parcurg fiecare pagină a celor zece agende ale doamnei Hugues și nu mă grăbesc. Să nu las nimic la întâmplare. Să nu

pierd nicio fărâmă.

Nu știu în ce moment mi-a încolțit în minte ideea de a reface grădina de legume. Tot ce știu este că m-am gândit: dacă ea a reușit, de ce să nu reușesc și eu?

Deocamdată, mă mulțumesc să-i citesc carnetele și să încerc să le memorez. În fiecare zi fac un tur al peticului de pământ. La sfârșitul zilei, în general. Constat că florile de scaiete mor odată cu înaintarea toamnei. Sunt atât de întristată de acest lucru, încât am început să-mi fac turul zilnic cu un gol în stomac.

M-am mai întâlnit de două ori cu motanul gri și rahitic. Nu se apropie de mine, dar mă observă de departe, cu ochii lui de un verde foarte intens. Îl țin la distanță agitând brațele sau, uneori, vreun pantof. Nu cred că îl sperii.

Am primit un SMS de la Mika la două zile după ce i-am dat scrisoarea poștașului.

Putem veni miercuri, 2 octombrie. Ieste bine pentru dumneavoastră?

În dimineața asta, m-am sculat la ora 7 fix. Mă trezesc mai ușor de când nu mai iau somnifere. Stau la masă, cu o ceașcă de cafea în față, și citesc indicațiile doamnei Hugues cu privire la tarta Tatin. Aparent, secretul este să dublezi doza de scorțișoară și s-o adaugi direct în caramel.

Pe fereastra deschisă, zăresc chiciura care s-a depus pe iarbă. N-am dat drumul încă la încălzire și casa este înghețată. O s-o fac mâine, îmi spun. În liniștea opacă a acestei dimineți cețoase, mă apuc de lucru. Grămăjoara de coji de mere crește. Încep să mă gândesc, fără să vreau, la motanul gri. Mă gândesc că începe să se facă frig, că este singur afară… Continui să curăț merele de coajă, după care le feliez fără să mă tai. Vine apoi momentul să amestec, într-un castron vechi, untul, sucul stors de la o lămâie, păstaia de vanilie, zahărul și scorțișoara.

Trebuie să-mi mai fi rămas vreo bucățică de jambon în frigider. Așa sunt eu, incapabilă să mă concentrez pe o singură sarcină prea mult timp. Trebuie să-mi las mereu mintea să hoinărească. Așa că abandonez castronul și mă duc să deschid frigiderul. Într-adevăr, mai e o bucățică de jambon care s-a întărit. O pun într-un bol. O

să mă duc să i-o dau imediat, având grijă să nu se apropie de mine. Mi-a fost mereu frică de pisici, de ghearele lor ascuțite, de modul în care te țintuiesc cu privirea ca niște prădători. Sunt o fricoasă, la fel ca Yann.

Și mintea îmi fuge, ajunge în centrul Lyonului, într-o seară de octombrie. Nu orice seară de octombrie. E vorba despre Halloween, despre balul mascat de la Casa de Cultură a Tinerilor. Benjamin a ținut morțiș să port un costum de vrăjitoare ca să mă potrivesc cu propria-i deghizare: o pisică neagră.

— O pisică neagră nu te sperie…

— Spune-i asta unui superstițios…

Așa e Benjamin, are răspuns la orice. Sala de sport a fost decorată cu hârtie creponată portocalie și neagră. Copiii au venit toți, împreună cu părinții. Majoritatea au intrat în joc. Vezi fantome socializând cu schelete, dovleci în aceeași gașcă cu mumii.

— Un cocktail al morții? îmi propune Benjamin.

O masă a fost împinsă lângă perete și acoperită cu o față de masă albă. Unii tineri au desenat pe ea niște păianjeni negri. Un castron mare este plin-ochi cu un suc de o culoare dubioasă. Un portocaliu-aprins, țipător.

— Este fără alcool? întreb eu cu un aer bănuitor.

— Bineînțeles, asta ar mai lipsi.

— Mmh… Și fără aditivi?

Dă ochii peste cap.

— Seducătoarea vrăjitoare morocănoasă și ipohondră este rugată să-i lase pe ceilalți să se distreze.

Nu răspund și îl las să-mi umple paharul cu lichidul portocaliu fluorescent.

— Sigur are colorant în el…

Nu mă ascultă, și nu fără motiv: tocmai a zărit în mulțime doi medici în halate albe și cu stetoscop în jurul gâtului.

— Ei sunt!

În seara asta, o cunoaștem oficial pe iubita lui Yann. Tot ce știm este că o cheamă Cassandra și că ies împreună de șase luni.

În timp ce Benjamin le face semne mari cu mâna și ei se apropie, dând din coate prin mulțime, eu remarc că Yann nu se prea simte

în largul lui în costumul de medic, pe când tânăra care îl însoțește, da. Brunetă, cu ochi frumoși albaștri, cu un zâmbet îndrăzneț pe buze, ea nu este deranjată câtuși de puțin de masca ei chirurgicală și de bonetă. Benjamin și Yann se bat pe spate.

— Ce mai faci, Fricosule?

— Bine. Și tu, Dreaduri-Slinoase?

Replici gratuite și facile, așa se întâmplă de fiecare dată cu frații Luzin. Cassandra pare amuzată. Se prezintă singură, nemaiașteptând s-o facă Yann.

— Salut, eu sunt Cassandra.

Ne sărutăm pe obraji, ne prezentăm și noi la rândul nostru.

— Sunt încântată să vă cunosc.

— Și noi.

Benjamin trage de mâneca halatului alb al fratelui său.

— Un doctor? Îi e cuiva frică de doctor? Vreau să zic… altor oameni în afară de tine?

Yann îi aruncă o privire furioasă. Cassandra e cea care răspunde, cu un zâmbet amuzat:

— Să zicem că puteam face rost de halate destul de ușor de la spital.

— Ești medic?

— Încă în formare. Sunt stagiar.

Rămânem cu gura căscată, surprinși. Yann nu ne spusese.

— V-ați cunoscut la spital? întreabă Benjamin uimit.

— Nu, la universitate. Campusul Medicinei se află lângă cel al Facultății de Chimie.

Acolo, în campusul Facultății de Chimie, Yann și-a terminat studiile de inginer. Acum lucrează într-o mare firmă farmaceutică. Benjamin îl taxează drept trântor în slujba capitalismului și Yann, ca să nu rămână mai prejos, îl numește pe Benjamin „bobo[2] social“. Mesele în familie sunt amuzante la familia Luzin…

Mult timp m-am temut s-o recunosc, dar aveam mai multe trăsături de caracter în comun cu Yann decât cu Benjamin. Yann era mai rezervat, mai timid, mai grijuliu în privința mai multor lucruri. Cunoscând-o pe Cassandra, mi s-a părut că are un caracter asemănător cu al lui Benjamin. Extravertită, în largul ei în orice

situație, îndrăzneață. Totuși cuplurile noastre s-au format prin complementaritate. Nu prin asemănare.

În jurul unui cocktail de fructe portocaliu fluorescent, așa am cunoscut-o pe Cassandra în seara aceea. Cea mai mare dintr-o familie cu patru fete, medic stagiar, militantă contra mutilării genitale în Africa. Este secretara asociației Fetițe de Altundeva, care acționează pe teren. Ne-a prezentat bucuroasă viața ei, convingerile, luptele pe care le duce, după care ne-a întrebat despre ale noastre. Aveam așa ceva? Benjamin, da, cu siguranță. Să le trezească pasiuni tinerilor, să le stimuleze mintea, să planteze semințele viitoarelor idealuri, să încerce să lupte, în felul său, împotriva ascensorului social rămas în pană și a lipsei de speranță. Și eu? Eu îl admiram. Nu puteam decât să fiu de acord cu vorbele lui.

— Dansăm? propune Cassandra după ce paharele noastre umplute de mai multe ori s-au golit.

— Te urmăm!

Păstrez o amintire frumoasă de la petrecerea aceea de Halloween din sala de sport a Casei de Cultură a Tinerilor. Cei doi medici care se mișcau pe ringul de dans, Cassandra, cu brațele în sus, și Yann, mai discret. Pisica neagră devenită ținta a patru fantome care o fugăreau prin mulțime și încercau s-o ia prin surprindere, din spate. Nu cred că am fost o vrăjitoare înspăimântătoare în acea seară, dar Mika a ținut totuși să mă felicite pentru deghizarea mea. La ora 23, eram cu toții afară, pe trotuar, sub o ploaie rece. Cassandra a propus să mai bem un pahar, cu alcool, de data asta, într-un bar și noi am fost de acord. Era prima oară când stăteam la o masă toți patru, dar nu era nicidecum ultima.

Tartele Tatin s-au copt. Un miros delicios de mere și de scorțișoară a invadat bucătăria. Arunc o privire temătoare spre fereastra care dă în grădină. Ochiurile de geam sunt ușor aburite. Mi-e teamă să nu văd silueta motanului rahitic, cățărat pe pervaz, atras de miros. Dar nu este acolo. Sting cuptorul și scot cu grijă cele trei tarte pe care le-am făcut. Trei… Da, e complet aiurea, îmi

închipui că e prea mult, dar nu se știe niciodată, nu? Băieții de vârsta asta sunt uneori înfometați.

Zilele trecute, când am fost la cumpărături, am luat două sticle mari de băuturi răcoritoare. Îmi închipui că vor prefera să bea sucuri în loc de ceai de fructe sau de cafea cu lapte…

Mă duc în camera mea, îmi iau haina de lână pe mine și deschid ușa de la intrare cu bolul cu jambon în mână. Dacă nu vreau să atrag motanul spre casa mea, trebuie să i-l pun departe, la marginea pădurii. Mă încalț cu o pereche de bascheți vechi și mă grăbesc, încercând să nu mă ud la picioare mergând prin rouă. Sălbăticiunea nu se vede. Intru în pădure și fac câțiva pași printre pini, apoi pun bolul pe pământ. Arunc o ultimă privire în jur. Nu văd niciun motan gri. Mă întorc în casă imediat. Mai am câteva ore ca să mă spăl, să-mi aleg hainele potrivite și să fac un pic de curățenie. De cât timp n-am mai primit pe nimeni? Dacă exclud vizita improvizată a lui Julie, se fac aproape două luni. Ultima oară au venit Anne și Richard, să mă anunțe de sarcina Cassandrei. De două luni casa n-a mai găzduit altă viață decât trecerea rapidă a unui fluture roșu cu pete galbene. Poate că e timpul s-o facă?

Pentru o clipă, mă tem că mașina nu pornește. Motorul tușește și se îneacă. Îl opresc și încerc din nou, apăsând la maximum pe pedala de accelerație. Spre ușurarea mea, motorul începe să toarcă. Las să-mi scape un oftat. Ce-aș fi făcut? Le-aș fi cerul vecinilor să meargă să-i ia pe adolescenți de la gara din Clermont? Nu, fiindcă ei nu mă cunosc. Probabil că nici măcar nu știu că exist, că locuiește cineva în casa doamnei Hugues. Atunci ce altceva puteam face? Să-i avertizez pe copii că nu pot veni să-i iau, să le cer să se întoarcă la Lyon?

Nu contează, mașina a demarat și o iau încet pe drumul îngust care trece pe lângă casa mea. În oglinda retrovizoare, îmi văd buzele rozalii și părul curat și desfăcut. În ceea ce privește ținuta, am ales una cât se poate de simplă. Niște jeanși și un pulover alb. Am aplicat câteva picături de parfum de lavandă la încheieturi. Este discret, dar prezent. Este un miros care mă liniștește. Înainte de a mă încadra pe drumul principal, la intersecția următoare, mă uit la ceasul de pe tabloul de bord: este ora 14 fix, 2 octombrie,

ora 14. Peste o jumătate de oră, voi fi în gară în fața puștilor pe care Benjamin i-a îndrumat ani întregi. Nu sunt chiar liniștită, dar știu că trebuie s-o fac.

Abia ce-am ajuns și m-am oprit în paralel cu mașinile parcate în fața ușilor de sticlă, că îi și zăresc. Mika, care a crescut cu cel puțin zece centimetri de la ultima noastră întâlnire din primăvară, Issam, cu o glugă pe cap, și un alt băiat, Nathan, dacă îmi amintesc bine, cu tenul palid și părul negru ca smoala. Nu sunt mulți. Numai ei trei. Ce s-a întâmplat cu ceilalți? Încerc să ignor decepția care mă sufocă. Las în jos geamul mașinii și le fac semne cu mâna ca să mă observe. Issam e cel care mă vede și care le arată celorlalți doi unde sunt.

— Bună ziua, doamnă.

— Bună ziua. Urcați, nu stați în frig.

— Arătați bine.

Remarca vine din partea lui Mika și nu mă pot abține să nu zâmbesc.

— Mulțumesc, ești drăguț. Ați călătorit bine?

Încuviințează toți trei, punându-și centurile de siguranță. Mika a urcat în față. Aparent, el este interlocutorul meu privilegiat. Ține pe genunchii strânși un pachețel roz legat cu panglică. Prefer să mă concentrez asupra drumului.

— Nu sunteți decât trei? Unde sunt ceilalți?

— Ah! Păi asta, răspunde Mika afișând un aer grav, nu ne întrebați pe noi… Întrebați-i pe părinții lor.

— Pe părinții lor?

— Alex a fost prins fumând, așa că i s-a interzis să iasă cu prietenii. Mama lui Iliès nu-l lasă să iasă miercurea, mamei lui Theo nu-i place ca el să meargă cu trenul așa departe fără să fie însoțit de un adult. Și Lola…

Se întrerupe și mă scrutează.

— Nu o cunoașteți pe Lola, nu?

— Nu, într-adevăr.

— Este nou-venită în grup. Este solista. Ea voia să vină, dar zicea că nu se face așa ceva… Întrucât nu vă cunoaște.

— Ar fi trebuit să-mi spuneți. Bineînțeles că putea să vină.

Mika se întoarce spre ceilalți doi și le aruncă o privire tăioasă, părând să spună „vedeți, v-am zis eu“.

— Era un pic îndrăgostită de Benjamin, așa că…

Vocea i se stinge în mijlocul confidenței și îmi stăpânesc iarăși un zâmbet melancolic.

— Bun, deci… Până la ce oră aveți permisiunea să rămâneți?

— Până la 16:30, doamnă, pentru că trebuie să prindem trenul de 17:10.

Calculez în minte. Asta înseamnă că avem două ore pentru a lua gustarea toți patru. Mai mult decât suficient.

— Vreți să pun un pic de muzică?

Îl las pe Mika să aleagă postul de radio care îi convine și își petrec restul drumului cântând.

— Oh! Este… destul de izolată totuși.

Remarca iese din gura lui Mika atunci când ajungem în fața casei și coborâm din mașină trântind portierele.

— Nu vă este frică singură aici, seara? întreabă Issam îngrijorat.

Clatin din cap, amuzată.

— Totuși. Eu nu sunt fricos, dar nu mi-ar plăcea, adaugă el.

Nathan face haz, izbucnind într-un râs exagerat. Mika arată spre terenul năpădit de ierburi înalte.

— Ia uite, ar trebui să tundeți iarba, doamnă Luzin. Aveți pe cineva care să vă ajute?

Ridic din umeri.

— Nu. Dar n-ar trebui să fie prea greu. Trebuie doar să-mi cumpăr o mașină de tuns iarba.

— Tata are una, intervine Issam. Dar e cam departe ca s-o aduc…

Îl aprob, din ce în ce mai amuzată.

— Trimiteți-mi un mesaj când vă cumpărați mașină de tuns iarba, zice Mika. O să vin să vă tund peluza.

— Drăguț din partea ta, Mika, dar îmi închipui că ai lucruri mai distractive de făcut în weekend…

— Să știți că tund adesea peluza vecinilor bunicii mele. În vacanțele școlare. Și ei îmi dau niscaiva bănuți.

Apoi, dându-și seama că ar putea fi o neînțelegere, se grăbește să adauge:

— Nu pentru bani v-o propun! Ci pentru că nu este o treabă de femeie.

Issam încuviințează, Nathan nu pare convins de chestiune. Descui ușa de la intrare declarând:

— De acord, o să-ți trimit un mesaj. Dacă vrei.

În timp ce rostesc ultimele cuvinte, intrăm în casa mea înghețată.

— A fost scumpă casa asta?

Este singura remarcă pe care sinistrul meu hol i-o inspiră lui Mika.

— N-am cumpărat-o, am închiriat-o.

— Nu vă mai simțeați bine în fosta dumneavoastră casă?

— Ba da. Dar nu mai voiam să locuiesc acolo.

Nu dau mai multe amănunte și nimeni nu cere. Intrăm în camera de zi, unde se mai simte încă mirosul de mere și de scorțișoară.

— E un frig cumplit aici, zice Issam.

— Măcar aveți vreun sistem de încălzire, doamnă Luzin? se îngrijorează Mika.

— Da. Am încălzire.

— Vreți să mă duc să văd dacă funcționează?

Nathan pufnește în fularul lui.

— Încetează cu lingușeala.

— Nu sunt lingușitor.

— Ba da. Ești foarte lingușitor.

— Gura!

— Îți mulțumesc, Mika, dar încă n-am dat drumul la centrală, din cauza asta este atât de frig. Dar nu vă faceți griji, vă aduc niște pături.

În mod clar, pledurile mele din molton nu mai corespund modei așa cum o concep cei trei adolescenți din bucătăria mea. Îi aud pufnind în râs în spatele meu în timp ce bag în cuptor una dintre tartele Tatin ca s-o încălzesc.

— Parc-ai fi o mamaie!

— Mamaie ești tu!

— Nu-i așa, Issam? Nu seamănă cu o mamaie cu părul lui roșcat?

— Nu sunt roșcat!

Îi las să se tachineze. Încălzesc un pic de apă ca să-mi fac un ceai de plante, iar pentru ei scot pahare și sticla de suc.

— Vă plac tartele cu mere?

Trei chipuri redevenite serioase îmi răspund. Apoi își reiau tachinările, de data asta cu voce scăzută.

Cuptorul scoate un clinchet, anunțând că tarta este caldă. Mika mă ajută să aduc farfuriile și linguriţele pe masă, Nathan începe să taie tarta Tatin și eu mă simt datoare să intervin când constat că este pe punctul de a comite un dezastru.

— Mulțumesc, Nathan, o să termin eu.

Câteva clipe mai târziu, suntem cu toții așezați la masă.

— Ei bine, poftă bună, declară Mika.

Nici nu termină bine de zis, că toți se reped la feliile lor. Eu îmi țin palmele în jurul cești calde. Prin aburul care se ridică, îi privesc mâncând cu poftă. Nu mă pricep să fac conversație cu adolescenți. Mă întreb ce-aș putea să le spun. Benjamin ar fi știut. Dacă ar fi fost acolo, toți ar fi râs deja în hohote.

— Așadar, doamnă Luzin, cum e în noua dumneavoastră casă?

Îi mulțumesc guralivului de Mika, și gurii lui pline, că mă scutește să caut un subiect de conversație.

— E bine. Eu…

Mă îndoiesc că sunt interesați de grădinărit, așa că mă mulțumesc să le vorbesc despre meri.

— Am doi meri frumoși în spatele casei. Fac multe mere. O să am nevoie de ajutor ca să le mănânc pe toate. Nu vreți să luați și voi acasă?

Issam și Nathan ridică din umeri, nu foarte siguri că trebuie să accepte fără să dea ceva în schimb. Mika încuviințează.

— Și pe la Casa de Cultură cum mai stau lucrurile? întreb eu.

Atunci Mika pare să-și amintească brusc de ceva. Lasă linguriţa și se ridică dintr-un salt.

— Unde este? îi întreabă pe ceilalți doi.

— Ce?

Mika începe să se uite de jur împrejur, în timp ce Issam repetă:

— Ce?

— Cadoul, tâmpitule!

Eu sunt cea care i-l arăt, abandonat pe blatul de bucătărie:

— Cred că este acolo…

Cu un zâmbet trist, se duce să ia pachetul roz și mi-l întinde, uitându-se în pământ.

— Este din partea întregului grup muzical.

Mi s-a pus un nod în gât. Am nevoie de câteva secunde ca să pot vorbi.

— Ei bine, mulțumesc.

Mika se întoarce la locul lui și trei perechi de ochi încep să mă fixeze. Înțeleg că așteaptă să deschid cadoul. Un cadou care nu mai este destinat nimănui acum. Cu mâinile ușor tremurânde, încep să dezleg panglica, apoi rup cu grijă ambalajul. De sub el apare o păpușă de cârpă îmbrăcată cu o fustă roz și o bluză marinărească. Părul șaten îi atârnă de o parte și de alta a feței, împletit în două cozi. Ochii sunt reprezentați de două bile negre strălucitoare. Cei trei băieți îmi așteaptă reacția, așa că mă străduiesc să zâmbesc, ștergându-mi din ochi orice urmă de emoție înlăcrimată.

— Mulțumesc. Este o păpușă foarte drăguță.

Zgomotul linguriților se reia și las să-mi scape o lacrimă solitară în cel mai mare secret.

— Și sala de muzică? întreb eu după câteva minute de tăcere.

Îi întind lui Mika tarta, ca să mai ia o porție, el și colegii lui. Aflu astfel că sala de muzică a fost redenumită Benjamin Luzin, că a fost pusă acolo o placă neagră comemorativă și că fotografia lui apare pe ea.

— O să se anunțe oficial cu ocazia petrecerii de Crăciun de la Casa de Cultură.

Mă informează apoi că noul instructor a venit în luna septembrie, dar că este „nașpa rău“, după spusele lui Issam.

— Vine de la Casa de Cultură a arondismentului 6 din Lyon! adaugă el.

Ceea ce pare să fie un sacrilegiu.

— Este Casa de Cultură a burghezilor! îl susține Nathan, mai timid.

— Crede că o să ne facă să cântăm jazz!

Îi ascult cum se ofuschează, în timp ce iau cu lingura din tarta mea Tatin.

— Nu vă place jazzul?

— Nu! Nu suntem boșorogi! Noi cântăm rock!

— Lui Benji i-ar fi plăcut!

— Ah, asta-i sigur! Benji era simpatic, dar nu accepta orice!

Sunt emoționată să-i aud evocându-l pe Benjamin. Îl fac să fie atât de viu, în după-amiaza asta, în bucătăria mea. Am impresia că este oarecum împreună cu noi.

— Nu l-ar fi lăsat pe dobitocul ăsta să schimbe tot!

— Nu, asta-i sigur! Îți amintești când fratele mai mare al lui Iliès a vrut să-și impună legea!

— Oh, da!

Fac cu toții ochii mari și vorbesc unul peste altul.

— Eu îmi amintesc și-acum când am picat la examen! declară Issam. Ce mai perdaf mi-a tras! Vă amintiți?

Ceilalți doi izbucnesc în râs. Este vorba despre o mustrare cu „mișcă-ți fundul, că părinții plătesc ca să te trimită la studii“.

— Școala e gratuită, asta i-am răspuns lui Benji. Dar ce nu i-am spus!

Mika intervine și el, bombănind cu o voce aspră, menită să fie o imitație a vocii lui Benjamin:

— Și impozitele, Issam? Știi ce-s alea, impozite? Vino-ncoa să-ți explic!

Îl apucă de ureche pe Issam, care încearcă să scape râzând. Scaunul i se lasă pe spate și el se apucă în ultimul moment de masă ca să nu cadă. Râd toți trei în hohote.

— Tâmpitule! Nu știi nici să stai pe scaun!

— Tâmpit ești tu! Bufonule!

Casa mea n-a fost niciodată atât de plină de viață…

Băieții au terminat cele două sticle de suc și au epuizat stocurile de insulte și de amintiri despre Benjamin. Aproape că mi-e ciudă că n-am televizor. Ce să facă trei adolescenți într-o după-amiază de miercuri, într-o casă izolată? Strâng masa după ce l-am asigurat pe Mika că nu, n-am nevoie de ajutor.

— Îmi pare rău, n-am mare lucru să vă ofer… N-am nici măcar

cărți de joc.

— O să vă aducem noi data viitoare, declară Mika.

Mă opresc, cu maldărul de farfurii în mâini. Nu m-am gândit niciodată că și-ar putea dori să revină.

— Am o idee! exclamă Issam. Dacă aveți niște foi, putem juca „țomapan“.

După un „țomapan“, taxat ca „joc pentru ratați“, dar la care cei trei băieți s-au pretat cu entuziasm, calculând cu înverșunare punctele care îi departajau, se face deja ora să-i conduc la gară. Fiecare ține în mână câte-o sacoșă plină-ochi cu mere.

Mika are o figură gravă când își ia la revedere în fața ușilor de sticlă.

— Mulțumim mult pentru invitație, doamnă Luzin.

— Cu plăcere.

— Nu uitați să-mi scrieți… în legătură cu mașina de tuns iarba.

Îi promit și, pe când băieții se îndepărtează, îi urmăresc cu privirea făcându-le cu mâna.

Îmi simt inima cam grea când ajung înapoi la casa mea izolată, în timp ce noaptea se lasă deja. Înainte de a urca treptele de la intrare, fac un ocol rapid pe la marginea pădurii. Bolul este acolo. Gol. Motanul bolnav a mâncat. Cheile scot un clinchet când le bag în broască. Ușa grea se deschide cu un scârțâit. Pe culoar, încă simt mirosurile după-amiezii. Gelul de păr al lui Issam. Geaca de piele a lui Nathan. Și ceva mai subtil, care stăruie în aer. Amintirea râsetelor lor.

Astăzi, i-am lăsat pe „puștii“ lui Benjamin să intre în casa mea…

[2] Termenul *bobo*, varianta familiară a lui *bourgeois-bohème* („burghez-boem"), definește un tânăr citadin, intelectual, care câștigă bine și își afișează ostentativ nonconformismul (*N.t.*).

9

Am cumpărat o roabă. Roșie. E încărcată până la refuz cu toate materialele pe care le-am îngrămădit în portbagajul mașinii azi-dimineață: greblă, găleți, lopeți, mănuși de grădinărit, oțet, sare (pentru rețeta de erbicid natural a doamnei Hugues), un îngrășământ biologic special pentru legume, un altul pentru flori. Mașina de tuns iarba îmi va fi livrată mâine. Nu mai aveau în stoc, dar vânzătorul m-a asigurat că, dacă o comandă de la un depozit din Lyon, va ajunge la mine mâine, până în ora 16. Nu mă grăbesc prea tare.

Este amiază, după cum mă informează soarele cețos din înaltul cerului. Roua nu s-a evaporat și frigul este pătrunzător. M-am înfofolit în haina de lână și mi-am îndesat pe cap vechea căciulă peruviană a lui Benjamin. Nici măcar nu știam că o am printre lucruri…

După ce am citit cu atenție carnetele doamnei Hugues, prima etapă care mă așteaptă este erbicidarea terenului. Să smulg buruienile — având grijă să scot rădăcinile —, apoi să stropesc pământul cu amestecul de oțet, sare și apă.

Doamna Hugues a precizat pe una dintre pagini: *Totuși păpădiile, urzicile și trifoiul atrag insectele melifere care nu sunt dăunătoare. Să las câteva la marginea terenului*. Am ținut seama de asta.

Îmi imaginez pentru o clipă ce față amuzată ar fi făcut Benjamin văzându-mă îmbrăcată așa: cizme de cauciuc, căciulă peruviană, mănuși de grădinărit prea mari, gata să mă duc să lucrez pământul. *Chiar vrei să faci asta, Păpușico?* Zâmbesc de una singură. *Da, vreau s-o fac… Nu mă crezi?*

Mă las în genunchi și apuc cu amândouă mâinile primul scaiete. Rădăcina, nu prea adâncă, cedează fără dificultate; o smulg și o arunc mai departe, înspre roabă. O să curăț terenul imediat. Atunci, aproape că îl aud răspunzându-mi. *Sunt cu ochii pe tine, Păpușico*.

Ploaia măruntă care începe să cadă după-amiază nu mă oprește. Aproape că am terminat jumătate din parcelă, nu mă pot întrerupe tocmai acum. Când soarele apune, sunt nevoită totuși să mă opresc. Strâng buruienile și le pun în roabă. Într-una din zile, după ce voi termina de smuls buruienile, o să-mi fac o ladă pentru compost și le voi pune acolo. Acopăr roaba cu un cearșaf vechi, îmi aranjez uneltele sub streașină, rezemate de peretele vechi al casei, și mă descalț de cizme la intrare.

Sunt înghețată, frântă de oboseală, dar mulțumită. Sunt pe punctul de a intra să fac o baie fierbinte, când aud niște miorlăituri tânguitoare în spatele ușii. Încremenesc. De când i-am dat primul bol de mâncare, motanul n-a mai apărut în peisaj. Ba chiar am dedus că s-a îmbolnăvit sau mai rău… Dar în seara asta, este acolo, cerând un pic de ton sau mai știu eu ce.

— O să-ți dau o cutie de sardine, dar după aceea valea!

Îi vorbesc prin ușă, în timp ce îmi pun din nou pe mine hainele pe care le aruncasem pe jos. Mă duc în bucătărie, unde este cald, după ce am pus în funcțiune centrala, îi deschid o conservă de sardine, la care adaug pielea de la un pui la rotisor pe care l-am mâncat cu o zi înainte.

— Vin, vin acum!

Continuă să miaune cu disperare. Deschid ușa, cu mii de precauții, mi-e teamă că o să încerce să intre în casă, că o să-mi sară în față… O întredeschid numai, doar cât să pot să scot mâna și mâncarea. Motanul arată rău. Blana gri îi este udă de ploaie, firele de păr, lipite unele de altele. Are ochii roșii.

— Poftim, mănâncă asta și du-te sub copaci, la adăpost!

I-o pun mai departe, ca să nu rămână în fața ușii, căci e atât de aproape de picioarele mele, încât ar putea să mă muște. Totuși motanul nu se mișcă, stă și se uită la mine miorlăind.

— Ce vrei? Lapte? Nu mai ești un motănel…

Totuși închid ușa și mă întorc în bucătărie, unde umplu un castronel cu lapte pentru vizitatorul nemulțumit.

— Și-acum, lasă-mă în pace!

Pun repede castronelul pe covorașul de la intrare și trântesc ușa înainte ca bestiei să-i treacă prin minte să mă atace. Nu știu dacă

laptele este chiar ceea ce-i trebuia, dar nu contează, fug în baie și, de data asta, rămân surdă la mieunăturile lui care în curând încetează.

Și-a petrecut noaptea pe covorașul de la intrare. Îmi dau seama de asta a doua zi dimineață, când ies, echipată cu hainele mele de grădinărit, gata să-mi continui acțiunea de smulgere a buruienilor. Motanul este acolo, făcut ghem, în fața ușii mele, și mă stăpânesc la timp să nu urlu la el.

— Pleacă! Pleacă de-aici!

Nu se mișcă. Abia reușește să-și ridice capul slăbănog spre mine. Ezit câteva secunde. Nu pare să fie prea sănătos. Pot risca să pășesc peste el fără să mă muște de gambă… Într-adevăr, motanul nu tresare nici măcar atunci când trec pe deasupra lui. Observ că n-a terminat nici peștele, că pielea de pui a rămas intactă și că laptele s-a vărsat pe covoraș. Atunci ce voia dacă nu-i era foame?

Las întrebarea în aer și mă duc în grădină. Ziua este mai luminoasă, ba chiar, pe la mijlocul dimineții, un frumos petic de cer senin își revarsă razele calde pe spatele meu. Când mă întorc în casă pentru masa de prânz, constat că motanul gri a dispărut.

Mai târziu, sunt scoasă din gânduri și din munca mea grea de zgomotul unui motor și de un scrâșnet de pneuri, chiar în spatele meu. Recunosc mașina înainte de a distinge chipul din spatele parbrizului. Un Twingo albastru. Las lopata, mănușile și mă duc s-o întâmpin.

Astăzi, Julie Hugues poartă o rochie elegantă maro și botine cu toc. Părul îi este prins într-un coc foarte profesional. Arată ca un veritabil agent de vânzări.

— Îmi pare rău că vă iau mereu prin surprindere, remarcă ea râzând.

Ne întindem reciproc mâna pe care ne-o strângem având impresia că gestul ăsta este de-a dreptul ridicol.

— Am primit mesajul dumneavoastră referitor la mere, adaugă ea.

— Ah da! Merele.

— N-am avut timp să răspund și nici să trec mai devreme, îmi cer scuze.

— Nu-i nimic.

— Am avut niște probleme cu Tristan în privința apartamentului. Pe scurt, acum s-a terminat. Este pus în vânzare.

Îmi studiază ținuta — încă ușor feminină —, apoi privirea i se pierde în depărtare. Face ochii mari și un zâmbet de încântare îi luminează chipul.

— Refaceți grădina mamei?

Încuviințez din cap, făcând căciula peruviană să-mi alunece periculos de mult pe frunte.

— Da. Încerc… N-am grădinărit niciodată…

— Ați cumpărat cărți de specialitate?

Mă simt ușor jenată că trebuie să i-o mărturisesc:

— Nu, eu… mi-am permis să citesc carnetele mamei dumneavoastră. A notat totul cu precizie.

Julie izbucnește într-un râs zgomotos, vizibil încântată de mărturisirea mea.

— Asta așa este, cu mama ca instructor, nu mai aveți nevoie de nicio carte!

Îmi arată parcela în fața căreia am abandonat toate uneltele.

— Pot să arunc o privire?

— Bineînțeles.

Ne îndreptăm amândouă spre viitoarea mea grădină, eu în cizmele mele de cauciuc, ea în botinele ei cu toc.

— Ce o să plantați?

— În perioada asta, doar legume de iarnă… varză, napi, ceapă, un pic de fetică. Și, de asemenea, câțiva bulbi pentru florile de primăvară.

Julie încuviințează, cu un zâmbet din ce în ce mai radios.

— Ah, și mama dumneavoastră zice că e bine să se planteze și căpșunii acum. Scrie că pământul mai conservă un pic din căldura înmagazinată în perioada verii.

— Văd că v-ați făcut temele.

Dă roată parcelei cu aerul unei puștoaice care revede după mulți ani grădina mamei sale.

— Smulgeți buruienile?

— Da.

— Și următoarea etapă care e?

— Afânarea solului. Am cumpărat o furcă specială.
— Uau! exclamă Julie cu admirație. S-ar putea să vă ia ceva timp.
— Am tot timpul.

Nu știe ce să răspundă și profit de situație ca să-i arăt merii și coșul de rufe încă plin de fructe.

— Serviți-vă, luați câte vreți.
— Sunteți foarte amabilă.

Se duce până la mașină și se întoarce cu o lădiță de lemn.

— Sunteți sigură că pot s-o umplu?
— Bineînțeles!

În timp ce se duce să culeagă mere, eu îmi pun din nou mănușile și reiau operațiunea de smulgere a buruienilor. Mâine, totul va fi terminat. Nu voi mai avea decât să stropesc solul cu produsul preparat în casă pe bază de oțet și să mai aștept ceva timp înainte de a afâna solul.

— Și centrala termică? Merge?

Julie mă face să tresar. Nu o văzusem întorcându-se.

— Centrala? Da, merge foarte bine.

Rămâne proțăpită în fața mea, cu lădița plină de mere în mâini. Înțeleg că n-are chef să plece imediat, că încearcă să însăileze o conversație, așa că îi propun, fără prea mari speranțe:

— Vreți să mâncați o bucată de tartă Tatin? Am făcut miercuri, dar mi-a ieșit cam multă…

Răspunsul ei, plin de entuziasm, nu se lasă așteptat:

— Cu plăcere! Ador tarta Tatin!

Încălzesc restul de cafea la microunde și o jumătate de tartă în cuptorul aragazului. Julie s-a așezat la masa din bucătărie și consultă amuzată carnetele mamei sale de care nu mă despart niciodată.

— Mama a devenit sursa dumneavoastră de inspirație sau ce?
— Da, se prea poate…

Julie zâmbește și eu la fel, dar mai timid.

— I-ar face plăcere să vă audă spunând asta!

Nu știu ce să răspund și mă mulțumesc să stau cu ochii pe cețile care se învârt în cuptorul cu microunde.

— Ați găsit o slujbă la Clermont-Ferrand?

— Da, poate… Aștept rezultatul unui interviu de angajare la care am fost ieri. Sunt destul de încrezătoare.
— Este o veste bună.
— Da.
— Și în privința apartamentului? Ați găsit deja o soluție?
— Da, aștept rezultatul interviului ca să semnez contractul.
— Bine. Înseamnă că sunteți pe drumul cel bun.

Cuptorul cu microunde sună și aduc ceștile de cafea pe masă. Mirosul de tartă caldă a invadat deja bucătăria. Mă duc s-o scot din cuptor.

— Așadar, ați avut invitați miercuri?
— Da. Câțiva. Pentru o gustare.

Mă studiază în timp ce mă întorc la masă, ținând cu mănușile de bucătărie tava cu tarta.

— Nepoți? Aveți deja nepoți?

Încerc să opresc lama cuțitului pe care-o simt în gât la gândul bebelușului Cassandrei, al pântecului ei rotund.

— Nu. Nu, niște puști de la Casa de Cultură a Tinerilor din Lyon.

Am spus prea mult sau nu suficient. Julie mă scrutează.

— Lucrați acolo?
— Nu.

Las să se prelungească o tăcere plină de întrebări, până când pun tava pe masă.

— Soțul meu lucra acolo.

Știu că ochii ei caută acum să zărească o verighetă pe degetul meu sau o haină bărbătească în vreun colț al încăperii. Dar mâinile îmi sunt ascunse în mănușile de bucătărie și nicio haină bărbătească nu se găsește în casa asta.

— Îmi cer scuze dacă sunt indiscretă…

Ezită, își drege vocea, apoi întreabă:

— V-ați despărțit?

Ochii ei nu trădează nicio curiozitate bolnăvicioasă, doar un interes politicos.

— A murit acum patru luni.

Nu las nicio pauză să se instaleze, continui:

— Beți-vă cafeaua. O să se răcească.

Și mă îndrept din nou spre blatul de bucătărie de unde iau o paletă pentru tartă, farfurii și tacâmuri. Când mă întorc, o găsesc pe Julie Hugues nemișcată; nu s-a atins de cafea.

— Îmi pare rău că v-am întrebat.

— N-aveți de ce.

— Am fost indiscretă.

— Nicidecum.

Schimbăm aceste cuvinte foarte rapid, fără să îndrăznim să ne privim.

— O bucată mare sau una mică? o întreb pentru a pune capăt acestui schimb verbal.

— Una mare.

I-a revenit un zâmbet pe chipul umbrit de tristețe, dar luminat totuși de un zâmbet.

— Este delicioasă, declară ea peste câteva minute.

Ne mâncăm feliile de tartă vorbind despre vremea rea care vine și despre prețul apartamentelor în Clermont-Ferrand. Fără subiecte delicate, fără gafe.

În momentul plecării, când este deja instalată la volan, Julie mă întreabă spontan:

— Ce ziceți… credeți că voi putea veni să văd grădina când veți mai avansa cu lucrările?

Nu pot să-mi stăpânesc un zâmbet sincer.

— Bineînțeles.

— Țineți-mă la curent atunci…

Privesc mașinuța albastră cum se îndepărtează și n-am decât un gând: să mă întorc cât mai grabnic la pământul meu.

A venit din nou azi-noapte. L-am auzit mieunând în fața ferestrei de la camera mea, ca și cum știa exact unde mă aflu. Mi s-a făcut pielea de găină. Ce vrea de la mine motanul ăsta?

În dimineața asta, trebuie să m-apuc să construiesc o ladă pentru compost. Să fixez în sol patru scânduri, săpând puțin pământul în jurul lor, ca să stea în picioare fără să folosesc cuie și bormașină, fiindcă oricum nu am așa ceva. Promoroaca de pe iarbă anunță temperaturi foarte scăzute.

În timp ce mă pregătesc să ies, încălzesc pe aragaz o crăticioară cu lapte în care adaug câțiva fulgi de ovăz și un pic de miere. Dacă motanul mai este pe covorașul de la intrare, va avea dreptul la un terci cald.

E acolo. De data asta, nu mă mai sperii, mă așteptam să-l găsesc la ușă. Pun castronelul jos cu mai puțină teamă decât ultima oară și îl văd ridicând capul, mirosind laptele și băgându-și botul în el. Începe să lipăie și profit de asta ca să pășesc peste el și să plec spre grădina mea.

Îmi admir cu aceeași mândrie parcela curățată de buruieni și proaspăt săpată. Peste puțin timp — poate chiar mâine — voi putea să încep să plantez. Am nevoie să recapitulez un pic înainte, să mă mai uit pe carnetele doamnei Hugues și să mă duc să cumpăr semințe de la legumicultorul din sat. Fiecare lucru la timpul lui.

În timp ce trasez cu lopata liniile pentru scândurile mele de lemn, soneria telefonului mă ia prin surprindere. A trecut ceva vreme de când nu m-a mai sunat nimeni. Richard s-a săturat de conversațiile noastre care se terminau cu „Treci într-o zi pe acasă — O să văd“, Anne este la fel de greu de contactat la centrul de recuperare și mama a înțeles că trebuie să mă lase în pace. Așadar, un pic surprinsă, las lopata, mănușile și cizmele și intru în casă, pășind iarăși peste motanul gri care s-a culcat din nou pe covorașul de la intrare.

Am primit un mesaj pe telefonul mobil. *V-ați cumpărat mașină de tuns iarba? Mika* Zâmbesc și îi răspund în câteva cuvinte. *Da, te așteaptă. Ce zici de sâmbătă?*

În noaptea asta am fost trezită de vuietul vântului printre pini și de ropotul ploii pe acoperiș. În ciuda vacarmului asurzitor, le aud. Niște miorlăituri slabe, tânguitoare. Mi-ar plăcea să le ignor pur și simplu. Să-mi trag pătura până sub bărbie. Să mă întorc cu spatele la fereastră și să adorm la loc. Dar vântul este violent, plouă torențial și motanul este singur afară. Aș putea să mă mulțumesc să-i dau o conservă de ton, dar sunt aproape sigură că va continua să miaune. Nu asta vrea, dacă stă pe covorașul de la intrare ziua și

în fața ferestrei de la dormitorul meu noaptea. Este cât se poate de evident.

Cred că am adormit la loc. Când mă trezesc, un pic mai târziu, nu mai aud nimic afară. Nici vântul, nici ploaia, nici miorlăielile. Mă scol totuși și iau o conservă de ton din dulapul de sub chiuvetă.

— Pis-pis?

Stau în picioare în fața casei, în noaptea rece, și îl strig, încercând să-l zăresc. Agit mâna în care țin conserva de ton, sperând să-l atragă mirosul. Sunt cam îngrijorată. O fi găsit vreun adăpost pe undeva? Scrutez marginea pădurii. Nimic. Mai aștept câteva secunde, dar sunt nevoită să cedez în fața evidenței. Motanul a dispărut. Las tonul pe covorașul de la intrare și mă întorc să mă culc.

Ce noroc, în dimineața asta de sâmbătă, cerul este albastru și soarele generos. Mika trebuie să ajungă în gara din Clermont la 11:40. Am gătit lasagna gratinată pe care o vom mânca înainte de a ne apuca de treabă. Fiindcă am de gând să profit de vremea asta frumoasă ca să plantez primii bulbi. Lalele, zambile, brânduțe și narcise. În ceea ce privește legumele, n-am putut să cumpăr de la legumicultor decât niscaiva căței de usturoi și un săculeț cu semințe de fetică. Nu e prea rău pentru început. *Te distrezi, Păpușico?* Vocea amuzată a lui Benjamin îmi răsună în minte. Da, mă distrez. Eu, care, în treizeci de ani, n-am lucrat niciodată pământul, trebuie s-o mărturisesc: îmi place foarte mult să lucrez cu cazmaua, să sap, să mă cufund trup și suflet în aceste sarcini care mă fac să mă simt epuizată seara și îi permit minții mele să evadeze. Mă gândesc mult la doamna Hugues când sap, la eforturile pe care le-a făcut probabil ca să umple absența lui Paul. Și mă mai gândesc la Benjamin care îmi tot spunea că mi-ar plăcea la țară. De unde a știut el asta?

— Credeți că mănânc cât șapte? exclamă Mika când scot din frigider o spumă de ciocolată, după enorma tavă de lasagna pe care tocmai am început-o.

— Trebuie să prinzi putere înainte de a tunde iarba.

— Da, dar totuși…. N-o să mă mai pot mișca…

Totuși nu refuză bolul cu spumă, ba chiar linge resturile de ciocolată direct din recipient, acestea lăsându-i urme maronii pe nas.

— Este pisica dumneavoastră?

Mă întorc. Sunt pe punctul de a înmuia farfuriile în apa din chiuvetă. Mika s-a ridicat și îmi arată motanul rahitic, cocoțat pe pervazul exterior al ferestrei.

— Nu. Este un motan maidanez. Vine să ceară de mâncare din când în când.

Mika scoate un plescăit amuzat.

— Degeaba ziceți că nu-i pisica dumneavoastră, eu am impresia că nici nu v-a cerut părerea.

— Adică?

— Păi, a decis ea pentru dumneavoastră. V-a adoptat, ce mai!

Nu mă pot abține să nu zâmbesc, așa aplecată deasupra chiuvetei. Cu atât mai mult cu cât vocea lui Benjamin nu rămâne mai prejos: *Ei da, Păpușico, cred că Mika are dreptate*…

Motorul mașinii de tuns bâzâie, mirosuri de benzină și de iarbă proaspătă îmi ajung la nări. Îmi plantez bulbii cu sârguință. Mai întâi fac o gaură de trei ori mai adâncă decât înălțimea bulbului. Doamna Hugues recomanda folosirea mai degrabă a unei sticle de plastic decât a unui plantator din comerț pentru a face gaura. Retrag apoi sticla. Pun bulbul în fundul gropii, cu rădăcinile în jos. Presar un pic de îngrășământ natural. Acopăr cu pământ. Și o iau de la capăt.

Din când în când, silueta lui Mika, aplecat conștiincios deasupra mașinii de tuns iarba, trece prin câmpul meu vizual.

— Te descurci, Mika?

— Ce?

Ridic vocea ca să acopăr zgomotul motorului.

— Te descurci, Mika?

— E OK, doamnă Luzin. E OK.

Zâmbește tare mândru și-mi face semn cu degetul mare ridicat.

Am lucrat bine amândoi. Am unghiile negre și mâinile pline de pământ. Mika are iarbă în păr. Îi umplu o ceașcă de ceai verde cu

mentă.
— Îmi pare rău, nu mai am suc…
— Nu-i nimic. La Issam, bem tot ceai cu mentă.
— Vrei zahăr?
— Nu. Ia uitați ce v-am adus.

Mă întorc și îl văd fluturând un pachet de cărți de joc cu logoul unei stații de benzină.

— V-am zis, doamnă Luzin, că o să vă aduc cărți de joc când mai vin.

Nu știu ce să spun. Sunt emoționată, mult prea emoționată la vederea unui simplu pachet cu cărți de joc.

— Știți „Război egiptean“?
— Poftim?

Mi-e greu să-mi revin.

— „Război egiptean“. Se joacă în doi. Vreți să vă învăț?
— Da… Da, vreau.

Dă din cap satisfăcut, începe să scoată cărțile din pachet și să le amestece.

— Mai vrei un pic de spumă de ciocolată, Mika?

Băiatul care pretindea, în urmă cu două ore, că nu poate să mănânce cât șapte, afirmă totuși:

— Ah, da, am un gol în stomac.

Jucăm „Război egiptean“ până când soarele dispare în spatele pinilor. Mika m-a bătut măr în toate cele cinci partide fără să-și piardă speranța că voi câștiga și eu măcar o dată.

— Trebuie să fiți mai rapidă când luați cărțile din mijloc, doamnă Luzin.
— Sunt, Mika, dar tu ești mereu cu două secunde înaintea mea.

În mașina care-l duce la gară, Mika face ochii mari de uimire când îi dau o bancnotă ca să-i mulțumesc că a venit să-mi tundă iarba.

— Nu se poate, doamnă Luzin! E prea de tot!
— Dar probabil că ți-ai cheltuit banii de buzunar pe o săptămână ca să vii cu trenul până la Clermont.
— Ba nu, doamnă Luzin, părinții mei…
— Da, dar mi-ai făcut un mare serviciu.

— Totuși…

Fraza rămâne în suspensie. Îl privesc cum strecoară timid bancnota în buzunarul hainei.

La gară, uită un pic de reținerea lui obișnuită și mă sărută pe amândoi obrajii, mulțumindu-mi din nou pentru masă, pentru ceai și pentru chestia asta… Se referă la bancnota pusă la căldurică în buzunarul lui.

— Să nu-ți uiți merele în portbagaj…

Se execută și se duce să ia sacoșa cu mere pe care i-am pregătit-o.

— Mare minune dacă n-o să m-apuce cufureala, după toate astea, doamnă Luzin!

Cu aceste duioase cuvinte poetice în minte, îl privesc pe vlăjganul de șaisprezece ani dispărând în gara înțesată de lume.

Motanul mă așteaptă pe covorașul de la intrare când mă întorc în căsuța mea izolată. Miaună când vede că mă apropii și se ridică, rotunjindu-și spinarea.

— Lasă-mă să trec, pisi!

Ca și cum ar înțelege, felina se dă într-o parte, continuând să miaune și mai abitir. Îmi scot cheile din buzunarul paltonului, supraveghindu-i cu teamă mișcările. Mi-au înghețat degetele și mi-e greu să descui ușa. Probabil că nu sunt mai mult de 4–5 grade.

— Nu te mișca, mă duc să-ți aduc o porție de lasagna.

Am plecat de la premisa că o să mă asculte. Așa cum făcuse cu câteva secunde în urmă, când i-am zis să mă lase să trec. N-ar fi trebuit să mă bazez pe asta. Abia am întredeschis ușa, că motanul s-a și strecurat înăuntru, iute ca fulgerul.

Cum o să-l mai scot acum? Speriindu-l? Țipând? Nici măcar n-am reușit să dau afară fluturele…

— Ieși de-aici! Nu te-am poftit! Hei! Hei! Pisi? Mă auzi?

Înaintez cu teamă pe hol. Ușile de la dormitor și de la baie sunt închise. N-avea cum să intre acolo. E mai rău decât credeam… Probabil că a năvălit deja în living.

— Pisi, ieși de-acolo!

Aprind lumina în camera de zi. Pe masă, bolul cu spumă de ciocolată pe jumătate mâncată. Pe blatul de lucru, restul de lasagna

și o carafă cu apă. Felina n-a fost interesată nici de una, nici de alta.

— Unde te-ai ascuns?

Dar nu se ascunde. Este acolo, ghemuită în vechiul fotoliu gri al doamnei Hugues. Ochii săi verzi mă țintuiesc cu teamă, aproape că tremură. Și în acel moment înțeleg că Mika a avut dreptate, pisica m-a ales deja și, dintre noi două, nu eu sunt cea mai îngrozită…

În seara asta, mă deplasez cu grijă prin bucătărie, asigurându-mă că rămâne în colțul său, în zona „living“, unde i-am dus deja o porție de lasagna și un castronel cu apă. Eu rămân în zona „bucătărie“.

— Asta-i casa mea. Lasă-mă să mă obișnuiesc ușor-ușor cu tine, OK?

Motanul pare dispus să mă asculte. Rămâne în fotoliul gri, lingându-și meticulos părul aspru și deteriorat.

Trebuie să mărturisesc că încă sunt un pic temătoare când mă duc la culcare. Îi las o păturică motanului, la piciorul fotoliului. În cazul în care i-ar fi frig… Închid ușa de la camera mea cu cheia, ca să pot dormi liniștită. Pândesc zgomotele prin peretele despărțitor. Ca să deslușesc vreo tentativă de asasinat din partea motanului gri… Dar nu aud niciun sunet. Doar vântul printre copacii de afară.

Chiar ți-e frică de-o mâță care e numai piele și os, Păpușico?

În seara asta, am lăsat un motan gri să intre în casa mea…

10

Nu știu cum mi-a venit ideea s-o sun. Îmi închipui că puciul motanului gri a contribuit la asta. Un „Oh, ce mama naibii!“ puternic adresat mie însemi. Un pic mai multă sau mai puțină viață în definitiv…

Cassandra are vocea sugrumată de emoție când răspunde, încă de la prima sonerie.

— Amande? Amande, ești chiar tu?

Și mie mi-e greu să vorbesc, cuvintele mi se opresc în gât.

— Ce mai faci? Bebelușul tău…

Preț de câteva secunde niciuna dintre noi două nu știe ce să spună. Scoatem o grămadă de sunete înăbușite în telefoanele noastre.

— Amande, a trecut mult timp… Am crezut că ești supărată pe mine…

Vocea i se frânge, așa că încep să plâng în tăcere în bucătărioara mea, sub privirea întrebătoare a motanului gri.

— Nu, nu… Nu e vorba de asta, să știi…

— Știu, mă întrerupe Cassandra cu blândețe.

Din nou, un moment de tăcere. Avem nevoie de așa ceva amândouă. Motanul sare din fotoliul lui și se apropie încetișor, fără a mă scăpa din ochi.

— Și bebelușul tău? Ce face? întreb, ștergându-mi obrajii umezi.

— E bine. Mă… Mă epuizează. Se… se agită zi și noapte.

Râd în telefon, printre lacrimi, și ea mă imită.

— Semăn cu o balenă, Amande. Cred că Yann nu mă mai iubește.

— Nu spune asta…

— Nu mai vrea să facă dragoste cu mine!

— Asta n-are nimic de-a face. E din cauza bebelușului, îi este frică să… vezi tu… să nu se intersecteze cu el…

Cassandra izbucnește în râs, din cauza hormonilor, din cauza tulburării provocate de regăsirea noastră. Sunt foarte fericită s-o

aud.

— Doamne, Amande, eu sunt medicul, eu sunt cea care le spune asemenea tâmpenii părinților!

— Da, dar acum tu ești părintele.

— Doamne, Amande! repetă ea. Cum o mai duci? Ce faci singură acolo, la mama naibii?

Mă ia cu fiori, motanul tocmai s-a frecat de pulpa mea. Tot nu mă atacă? Vicleanul așteaptă oare să mă vadă adormită pentru a-mi sări la gât?

— N-ai vrea să vii să vezi cu ochii tăi?

— Ce? întreabă Cassandra.

— N-ai vrea să vii până aici să vezi ce fac? Cu Yann și Richard? Și cu Anne, dacă se simte mai bine?

— Ba da! Da, bineînțeles!

— Mai este o lună până la Crăciun. Ați putea veni să-l sărbătoriți aici… Eu… nu cred că voi avea curajul să ies din casă, dar dacă veniți…

— Dumnezeule, da, mă tentează! Mă lași să vorbesc cu Yann și cu Richard? Cred că Anne va fi și ea printre noi. Începe să-și revină.

— Adevărat?

— Da, ar trebui să se întoarcă acasă peste câteva zile. Sunt mulțumită să știu că va fi aici când bebelușul va veni pe lume.

Nu știu ce să răspund, ceva îmi astupă gâtul, dar Cassandrei nu-i pasă.

***

Îmi amintesc exact în ce mod m-a anunțat Benjamin că vrea să devină tată. Era într-o luni seara, în apartamentul nostru din suburbia Lyonului. Ne pregăteam să cinăm. Îmi amintesc că Benjamin voise să facă pizza acasă. Cu sos de roșii, cârnați chorizo, brânză de capră și doză dublă de șvaițer ras.

— Ce cauți, Păpușico?

Tocmai cotrobăiam prin sertarul din bucătărie, cel în care țineam medicamente, bandă adezivă, dezinfectant și, de asemenea — încercați să înțelegeți logica —, plicuri și carnete de

timbre. Răsturnasem conținutul, dar era imposibil să găsesc ceea ce căutam.

— Cutia cu pilulele contraceptive. N-ai văzut-o?

Niciun răspuns din partea lui. Continuasem să scotocesc cu și mai mare înverșunare. Oi fi lăsat-o în geantă? Imposibil, cutia nu părăsea niciodată sertarul.

— Ben? încercasem din nou.

— Da?

Băgase capul pe ușa bucătăriei, zâmbind ciudat. Nu înțelesesem, evident.

— Nu mi-ai văzut cutia cu pilule?

— Ah… Ba da… Pe noptieră, cred.

— Pe noptieră?

— Da. Chiar acolo.

— N-o las niciodată pe noptieră.

Ridicase din umeri. Avea același zâmbet suspect, dar tot nu-mi picase fisa. Plecasem așadar să-mi caut anticoncepționalele în dormitor. După cum spusese Ben, cutia se afla pe noptieră, ceea ce era pur și simplu de neînțeles. Cum tot de neînțeles era și faptul că era goală. Nu mai avea nimic în ea. Nicio pilulă. Nici măcar prospectul.

— Ben?

Răspunsese din living, țipând:

— Da?

— Nu mai e nimic în ea… Știi ce s-a întâmplat?

Așteptasem câteva secunde, eram gata să-l strig din nou când mă întrebase:

— Nu mai e nimic în ea?

— Nu.

— Chiar nimic? Ești sigură?

Atunci mă uitasem din nou în cutie. Ceea ce scăpase privirii mele prima oară îmi apăruse acum: în interior era o bucățică de hârtie de mărimea cutiei, lipită de un perete. O scosesem, din ce în ce mai nedumerită, și avusesem nevoie de câteva secunde pentru a înțelege ce aveam în fața ochilor: un personaj de desene animate printat pe hârtiuță. Un animăluț cu păr lung și alb, cu cioc de

pasăre și cu niște ochi imenși, larg deschiși, care aminteau de cei ai motanului încălțat din filmul *Shrek*.

— Ce-i asta, Ben?

Tot nu înțelesesem, idioata de mine. Când Benjamin îmi pusese o mână pe umăr, tresărisem, fiindcă nu-l auzisem intrând în cameră.

— Sunt păianjenii lui Mune.

— Mune?

— Mune, gardianul Lunii. Păianjenii îl ajută pe Mune să protejeze Luna grație firelor lor magice.

— Păianjenii? Ce păianjeni?

— Cel pe care-l ai în fața ta.

Mă uitasem mai de aproape la ghemotocul de blană de pe hârtia din mâinile mele.

— Ăsta-i un păianjen?

— Un păianjen al Lunii.

— De ce ai printat un păianjen al Lunii pe o hârtie pe care ai pus-o în cutia cu pilulele mele contraceptive?

Mă încruntasem, eram uluită. Citisem un pic de decepție în privirea lui. Umerii îi căzuseră.

— Cu mutrișoarele lor adorabile și blănița de jucării de pluș, se presupune că toată lumea îi iubește. Se pare că nu le poți refuza nimic…

Lăsase ultima frază în aer și eu repetasem, sceptică:

— Nu le poți refuza nimic?

Apoi îmi picase fisa. Cutia cu pilule contraceptive goală, desenul imprimat. Eram încremenită de uimire, neputând rosti niciun cuvânt. Benjamin râdea acum, batjocoritor:

— Bineînțeles, dacă iubita mea n-ar fi atât de ignorantă, dacă n-ar refuza să se uite la desene animate…

Îl făcusem să tacă dându-i o palmă peste umăr. Încă nu eram în stare să vorbesc.

— Elia m-a asigurat totuși că păianjenii lui Mune sunt mult mai drăguți decât motanul lui Shrek. Dar poate că ar fi trebuit să aleg motanul…

Deschisesem gura, dar nu ieșise niciun sunet.

— Se pare că trebuie să-i auzi vorbind ca să-i îndrăgești.
— Ben…
— Dacă vrei, ne uităm la desenul animat în timp ce mâncăm pizza. O să-mi dai răspunsul după…

Zâmbea. Eu eram lividă.

În seara aceea, ne uitaserăm la *Mune: Gardianul Lunii*, dar nu-mi lăsase răgazul de a-i da răspuns. Mă dusese în dormitor și mă dezbrăcase. Nu-mi mai căutasem niciodată cutia cu pilule contraceptive. Cinci luni mai târziu, Manon decidea să se instaleze în pântecul meu și în inimile noastre.

Cassandra îmi făcuse propunerea… Eu nu i-aș fi cerut-o niciodată. Știam că are alte griji și că se orienta spre medicina generală, nu spre obstetrică.
— Amande, mi-ar plăcea să mă ocup eu de tine și de bebelușul tău…

Cuvintele îi ieșiseră din gură așa, spontane, brute, directe. Aidoma Cassandrei.
— Dacă vrei, bineînțeles…, adăugase ea, temperându-și entuziasmul.

Bineînțeles că voiam. Nu exista nimeni în care să am mai multă încredere decât în Cassandra, în afară de familia Luzin.
— Este posibil?
— Firește că este posibil! Vreau să spun… Nu o să-ți fac eu ecografiile și toate cele… Dar pot să lucrez în strânsă colaborare cu moașa care te va monitoriza. Să devin al doilea tău medic referent.

Acceptasem, normal. Cassandra îmi alesese moașa.
— Este cea mai bună, îți garantez.

Sarcina mea fiind deosebit de ușoară, precauțiile Cassandrei erau inutile, dar ținuse să fie prezentă la fiecare consultație, făcându-se ecoul explicațiilor moașei și extaziindu-se în fața circumferinței pântecului meu, care creștea cu câțiva centimetri în fiecare săptămână.

Prin urmare, ea ne-a anunțat sexul bebelușului, la ecografia făcută în luna a cincea.
— O fetiță.

Adăugase cu un zâmbet până la urechi:

— O micuță Luzin.

Îmi pierise graiul, cuprinsă de un val de emoție de nedescris. Vocea lui Benjamin mă scosese din starea de uluire:

— Fii binevenită, Păpușico!

Pe măsură ce zilele trec, eu și motanul gri dezvoltăm o strategie pentru a nu ne speria reciproc.

Coabitarea nu este ușoară, dar simt că încep să mă obișnuiesc. Și apoi, cum să-l dau afară acum, când se face frig?

Legumele mele de iarnă sunt toate în pământ. Fetică, varză, câțiva napi, usturoi și andive… Și răsadul de căpșuni Gariguette. Cu ploaia de noiembrie, fină și continuă, n-am nevoie să le ud. În schimb, întrucât temperaturile au scăzut, o să trebuiască să le protejez de frig. Doamna Hugues a scris câteva pagini pe subiectul ăsta. *Instalarea de sere sau tuneluri de iarnă*.

Aceasta este următoarea mea misiune. Să fac niște solare-tunel folosind niște țevi pe care o să le curbez și niște saci de gunoi negri. Bineînțeles, ar fi mai simplu să mă duc direct să cumpăr solare-tunel pentru grădină de la un magazin specializat, dar am nevoie să rămân ocupată. Peste câtva timp, legumele mele vor fi acoperite grație unui sistem de găuri și de sticle din plastic care să lase să treacă apa de ploaie, și atunci nu voi mai avea nimic de făcut. N-o să mai am de ce să mă agăț, niciun obiectiv pentru a mă trezi dimineața. Încerc să nu mă gândesc la asta, totuși ideea mi se strecoară în minte și, de fiecare dată, simt că mă sufoc. Așa că da, caut să lungesc această ultimă sarcină: confecționarea de tuneluri pentru a-mi acoperi legumele.

Deși zilele se scurtează, deși cerul devine din ce în ce mai cenușiu, încărcat de zăpadă, și, deși temperaturile scad, eu sunt tot mai plină de energie. Mai întâi, să fac tunelul pentru căpșuni. Să deformez țevile. Să le îndoi în formă de arc. Să fac niște găuri în sacii mari din plastic ca să bag aici capetele arcurilor. Să adun pietre mari ca să nu ia vântul marginile tunelului. Să leg sacii de plastic cu ajutorul unor sfori sau agrafe. Să-mi oblojesc tăieturile. Să verific dacă sunt vaccinată împotriva tetanosului. Să-mi admir

cu mândrie primul tunel. Să cumpăr noi saci de gunoi de o sută de litri. Să-i duc înapoi la magazin a doua zi, ca să-i schimb cu niște prelate mari. Să cedez și să cumpăr niște arcade metalice adevărate. Să arunc țevile mele vechi și ruginite.

După aceea mă apuc de tunelul pentru flori. O joacă de copii în comparație cu precedentul meu bricolaj. Motanul gri se scarpină din ce în ce mai mult. Încep să mă îngrijorez și mă gândesc că poate ar trebui să-l duc la un veterinar ca să-i arăt petele roz. În același timp, mă gândesc că nu voi putea niciodată să-l transport. Nu sunt în stare să-l țin în brațe. O sun pe Julie Hugues, un pic confuză.

— Spuneți-mi… N-aveți cumva competențe veterinare?

Julie Hugues se miră, și pe bună dreptate:

— Ați adoptat un animal?

— Am adăpostit un motan maidanez. Cred că are purici.

Mă întreabă dacă poate să mă sune ea înapoi — este mijlocul după-amiezii și se află la birou — și rămân ca fraiera cu telefonul, pe care Julie mi l-a închis deja în nas, sunând în gol.

În sfârșit, tunelul pentru legume. La doar câteva zile după ce m-am apucat de sarcina asta, nu-mi doresc decât să scap cât mai repede de ea. Mi-au înghețat degetele, deși am mănuși. O ploaie înghețată începe să cadă, dar rezist. Nu voi intra în casă până când nu voi termina ultimul tunel.

Termin noaptea, la lumina lanternei frontale, întrebându-mă dacă o asemenea înverșunare este normală.

Când mă întorc în casă, motanul gri este în fotoliul lui, adormit. Un mesaj vocal mă așteaptă pe telefonul mobil. Julie Hugues.

„Încercați cu oțet diluat cu apă. I-l aplicați direct pe blană. Apoi o pieptănați. Nu există nimic mai bun. Sunați-mă dacă aveți întrebări.“

Am oțet și un pieptăn pe care vreau să i-l împrumut motanului gri. Singura problemă este cum o să procedez, fiindcă nu sunt în stare să mă apropii de el.

— Îmi pare rău, bătrâne… Ai picat prost… De ce ai ținut morțiș să vii acasă la mine? Mi-a fost întotdeauna frică de pisici…

Rămâne stoic în fotoliul lui gri. Pulverizatorul plin cu oțet din

mâna mea nu-i evocă încă acel miros îngrozitor pe care va învăța să-l deteste. Nu e decât o chestiune de minute…

— Să nu te superi pe mine. Încerc doar să te îngrijesc.

Sunt caraghioasă. Mi-am pus trei perechi de pantaloni, două pulovere, o pereche de mănuși și un fular care îmi acoperă jumătate din față. Dacă decide să mă atace, sunt oarecum protejată… Mă apropii tiptil. Ezit. La un metru de el, rămân nemișcată. Totuși nu-i pot cere lui Mika sau lui Julie să facă operațiunea… Își înalță capul slăbănog și mă fixează cu ochii lui verzi.

— OK… O fac mâine…

N-am nicio autoritate. Nu v-am spus asta? Eu ar fi trebuit să fiu părintele cel bun. Benjamin ar fi trebuit să stabilească regulile și limitele, să facă în așa fel ca ordinea să fie respectată. *M-ai lăsat taman la greu, Ben*. Aștept să-mi răspundă, un pic furios totuși.

Îmi pare rău, Păpușico…

Mi-am stabilit o altă sarcină care mi se pare dintr-odată mult mai urgentă decât să aplic oțet pe blana motanului gri: să salvez toate merele care se vor strica dacă nu sunt imediat transformate în piure. Bucătăria mea capătă aspect de saună. Plină de vapori de măr parfumați cu scorțișoară. Nu mai văd nici la un metru. Pe foc, într-o enormă oală din fontă, merele fierb, se înmoaie, capătă încet o tentă aurie. Pe blatul de lucru, sunt vreo zece borcane de sticlă, găsite în dulapul din living, pe care le umplu încet-încet cu piureul de mere. Pe etichete, notez datele. Îmi vor trebui patru zile ca să le vin de hac fructelor din cei doi pomi. Luna decembrie a început.

Motanul gri îmi ușurează mult sarcina. În seara asta, termin de aranjat borcanele în pod, cobor, pliez scara, închid trapa. Mă așez epuizată pe un scaun din bucătărie, fără să fiu atentă la motanul care se află la treizeci de centimetri de mine. N-am timp să reacționez, îmi sare pe genunchi. Nu simt gheare ascuțite, cum mă temeam. Nu simt decât un corp cald, cam greu, care se culcușește în scobitura pântecului meu. Și atunci, nu mă mai pot mișca. Nu fiindcă sunt înspăimântată, dimpotrivă… A trecut mult timp de când n-am mai simțit această senzație. A trecut mult timp de când n-am mai fost atinsă de o altă ființă vie, de când nimeni nu s-a

mai ghemuit lângă mine, de când nimic n-a mai apăsat pe pântecul meu. Sunt bulversată, nici eu și nici motanul nu facem nicio mișcare timp de aproape o oră.

— Bună, Amande.

Sunt surprinsă să aud vocea lui Anne răsunându-mi în ureche. Pare în formă.

— Ai ieșit, gata? o întreb eu.

— Da, m-am întors acasă.

Cred că este duminică, dar nu sunt sigură. Mi-i imaginez pe toți patru în living, masa este aranjată, un miros de friptură de vită a invadat casa. Cassandra, cu pântecul ei mare, trebuie să fie prăvălită pe canapea. Richard și Yann dau târcoale nerăbdători pe lângă cuptor, cu ochii pe ceas, ascultându-și burțile ghiorăind.

— Cassandra mi-a zis că vrei să ne inviți de Crăciun… În noua ta casă…

Disting blândețe în vocea ei.

— Da… dacă aveți chef să petreceți noaptea de Ajun în pădure.

Râde ușor în aparat, aproape că pot s-o aud.

— Bineînțeles. Ninge la tine?

— Încă nu, dar se va întâmpla în curând.

Arunc o privire afară. Chiciura a acoperit iarba și o ceață opacă planează pe deasupra grădinii mele.

— Am putea să comandăm ceva de la un restaurant cu livrare? Lui Richard îi place mult cel de la centrul comercial…

Îi resping imediat ideea, cam cu prea mare înflăcărare, fără îndoială:

— Nu! Lasă-mă să mă ocup eu!

O ușoară tăcere se așterne după aceste cuvinte. Mă tem că am supărat-o. Dar nici vorbă. Are doar un pic de neliniște în voce:

— Ești sigură că vrei să gătești pentru cinci persoane?

— Da. O să mă ocup eu de asta.

— E mult de muncă…

— Am destul timp.

Nu știu dacă Anne înțelege, dacă și ea simte nevoia să rămână activă ca să se mențină pe linia de plutire. În orice caz, se dă

bătută.

— Atunci noi o să aducem vinurile.

— Mi se pare perfect.

Mai las să treacă vreo câteva secunde înainte de a considera subiectul încheiat.

— Ei, și cum este să te întorci acasă?

11

Am cincisprezece zile la dispoziție ca să pregătesc o veritabilă masă de Ajun pentru familia Luzin. Dar mai întâi, trebuie să mă achit de o sarcină de primă importanță: să stropesc motanul cu oțet. După cum mă așteptam, la primul jet, fuge și se ascunde sub fotoliul gri, dintr-un salt, și trebuie să stau ghemuită în fața fotoliului mai bine de jumătate de oră, până să binevoiască să se apropie din nou de mine. La a doua tentativă, îl iau prin surprindere. Aștept să-mi sară pe genunchi pentru un moment de tandrețe, apoi îl stropesc, dar de data asta îl imobilizez cu celălalt braț. Scuipă. Mârâie. Nu știam că o pisică poate să mârâie. De data asta, mi se face mie frică, îi dau drumul și aproape îl fac să cadă ridicându-mă brusc. Când îți lipsește curajul, ești obligat să fii perseverent. Decid să pun în aplicare o nouă metodă: fără pulverizare direct pe piele. Am înmuiat o cârpă în soluția de oțet și apă și mă străduiesc să-l frecționez cu ea. Simt că nu-i face prea mare plăcere. Mijește ochii, deranjat de miros, dar nu se opune. Nu mă grăbesc, îl frec pe fiecare labă, trec cârpa înainte și-napoi peste blăniță, nu vreau să uit nicio porțiune. Îmi termin operațiunea cu un pieptănat lent și riguros. Chestia asta pare să-i placă, fiindcă începe să toarcă. Nu-mi vine să cred că am reușit. Mă simt cuprinsă de un val de mândrie.

— Știi ceva, motanule… Dacă Ben ar fi văzut asta, ar fi rămas mască…

Motanul gri nu se sinchisește. Toarce și mai tare. Cred că îi place vocea mea.

Azi-dimineață, a început să ningă. Mă înfofolesc într-un halat de baie și mă postez în fața ferestrei, cu o ceașcă mare de cafea în mână. Motanul gri își lasă terciul și vine să se așeze la picioarele mele. Acum, în fiecare dimineață, are dreptul la o porție de lapte

cu fulgi de ovăz și miere. Dacă mi se întâmplă să uit, e vai de mine, scoate o mulțime de miorlăituri care-ți sfâșie inima.

Privesc fulgii de zăpadă rotindu-se prin aer. Îmi fac griji pentru legumele și florile mele. Mă gândesc la Benjamin, acolo sub pământ, în sicriul lui din lemn crem care este probabil complet înghețat.

Din fericire, nu mai sunt chiar singură de când motanul gri a decis să rămână în casa mea. Prezența lui este plăcută. De-acum, am motive să vorbesc cu voce tare.

— Hai, motanule, terminăm de mâncat și apoi ne punem pe treabă.

Nu vreau să lenevesc. Trebuie să pregătesc masa din Ajunul Crăciunului și să confecționez niscaiva cadouri.

Ca întotdeauna când nu știu cu ce să încep, deschid agendele doamnei Hugues. Am catalogat diferitele ei însemnări cu ajutorul unor post-ituri care funcționează după un sistem de culori. Verde pentru tot ce se referă la grădină, plantat, stropit etc. Albastru pentru rețetele culinare. Roz pentru sfaturile zilnice ale doamnei Hugues. De exemplu: *Cum să scapi de șobolani și de șoareci*. Sau acesta care-mi place în mod deosebit: *Cum să scrii o scrisoare de condoleanțe*. În sfârșit, galbenul înseamnă „diverse“. În această categorie, găsești însemnări despre vreme, despre datele onomastice sau aniversare ale celor apropiați ori chiar adresa centrului de plată a impozitelor. Nimic care să mă intereseze cu adevărat.

Mă înarmez așadar cu diferite agende ale doamnei Hugues și, cu cafeaua în față, parcurg paginile din categoria albastră. Rețetele culinare. Trec peste piureuri de fructe, *clafoutis* și alte deserturi de vară. Găsesc o *pulpă de miel cu ierburi de Provence* (doamna Hugues precizează că preparatul a fost apreciat. De cine? Nu știm…), o *bibilică la cuptor cu portocale și rozmarin* (să nu se pună atâtea portocale, ne spune doamna Hugues, a ieșit prea acră) și un *clapon la cuptor cu castane*, lipsit de comentarii. Cât privește deserturile, găsesc o turtă dulce după rețeta de altădată a mamei, transmisă fără îndoială din mamă în fiică în familia Hugues. Mă întreb dacă Julie cunoaște rețeta și îmi propun să i-o dau, data viitoare, dacă o

interesează. O *pana cotta* cu cafea, pe ultima pagină a agendei, mi se pare potrivită pentru o masă din noaptea de Ajun.

Mă hotărăsc să fac *pana cotta* și clapon la cuptor cu castane, copiez ingredientele, cantitățile, scriu o listă de cumpărături, verific tăvile și diferitele ustensile de bucătărie de care dispun, îmi planific următoarea ieșire la supermarket. Este deja ora prânzului și îmi fac două ouă ochiuri, mulțumită să mă simt animată de un nou obiectiv.

Tocmai îmi aranjez cumpărăturile făcute după-amiază, sub privirea motanului gri cocoțat pe blatul de lucru, când un zgomot de motor mă face să mă încrunt. Cine să vină aici…? Pe zăpadă…? Fără să anunțe…? Dau fuga la fereastră. Mașina Twingo albastră. Nu putea să fie decât ea. Zâmbesc fără să vreau. Cu o clipă înainte, mi-a venit să zic în sinea mea: *Cine vine să mă deranjeze?* Și acum, că văd mașina albastră, sunt aproape fericită s-o întâmpin pe Julie Hugues.

Poartă un palton gri elegant și o căciulă albă cu moț. Părul îi cade liber pe umeri. Se îndreaptă spre portbagajul mașinii, pe care îl deschide și o văd reapărând cu o cutie de carton în brațe. O cutie de carton? Mă grăbesc să aranjez ultimele pachete cumpărate, cu gândul la cutia aia de carton, timp în care Julie ajunge la ușă și ciocănește, iar motanul gri fuge să se ascundă sub fotoliul lui.

Julie mă întâmpină cu un zâmbet malițios. Și-a desenat o linie subțire neagră pe pleoape și tenul îi este puțin mai închis grație unui strat de fond de ten.

— Bună ziua! Pledez vinovată și de data asta!

Mă dau din ușă ca s-o las să intre, fără să înțeleg prea bine la ce se referă.

— Am căpătat prostul obicei să vin fără să anunț. Îmi pare rău. Asta fiindcă sunt atât de ocupată cu noul meu job, încât nu știu niciodată ce-o să fac în ora următoare.

Schițez un zâmbet slab care vrea să însemne că nu-i nimic, că nu mă deranjează, și îi propun să mă urmeze în camera de zi.

— Tocmai v-am văzut noul locatar.

— Noul locatar?

— Motanul. Cel căruia i-ați oferit adăpost. L-ați scăpat de purici?
— Oh… Cred că da. Nu se mai scarpină.

Văzând privirea plină de fericire a lui Julie când intră în camera de zi, o privire care întârzie asupra tapetului cu bambuși, asupra vechilor piese de mobilier, a fotoliului gri uzat, bănuiesc că va găsi tot felul de scuze pentru a putea reveni în casa familială. De altfel, îmi dă dreptate ducându-se la fereastră și postându-se în fața ei.

— Văd că ați instalat niște solare-tunel în grădină.
— Da. Până nu vine frigul.
— Trebuie să vă mărturisesc că m-am gândit deseori la dumneavoastră… Mă întrebam ce-ați mai făcut în grădina mamei.

Îi arăt un scaun pe care să-și pună paltonul, timp în care îi comunic noutățile despre grădină: răzorul cu flori de primăvară. Lalele, zambile, brânduțe și narcise. Stratul cu legume de iarnă. Ochii îi sclipesc. Se debarasează de palton, de căciulă și zâmbetul i se lărgește.

— Ia ziceți… O să mă invitați la primăvară… când totul va fi în floare?
— Da. Bineînțeles.
— Bun. Și motanul? Mi-l arătați?

Motanul meu gri s-a refugiat sub fotoliul gri.

— E cam slăbănog protejatul dumneavoastră.
— Era numai piele și os. Cred că a luat deja un kilogram în greutate.

Fluieră ușor și continuă să-l observe, întinsă pe jumătate pe pardoseală.

— N-ar fi rezistat peste iarnă dacă nu l-ați fi adăpostit.

Îi propun să bea o cafea și acceptă cu entuziasm. În acel moment, privirea îmi cade pe cutia misterioasă, lăsată la intrarea în încăpere.

— Ce mi-ați adus?
— Oh, chestia asta!

Ochii îi strălucesc de veselie.

— E o poveste incredibilă…

O las să se așeze și îmi fac de lucru pe lângă cafetieră, punând cafea în filtru, adăugând apă, scoțând zahărul din dulap.

— Putem să ne tutuim, nu?
— Da… Bineînțeles.
— În cutie, sunt niște pliculețe cu ceară.
— Pliculețe cu ceară?
— Ceară de albine.

Până aici, nu înțeleg mare lucru, dar încuviințez politicos.

— M-a apucat iarna trecută, în timpul vacanței de Crăciun. Să confecționez lumânări parfumate. Bine… De ce nu? o să zici.

Zâmbesc pentru a-i arăta că o ascult.

— Cred că lucrurile începeau să meargă prost între mine și Tristan, ăsta-i motivul pentru care m-am apucat să fac lumânări parfumate cu atâta entuziasm. La început, am făcut-o doar ca să-mi omor timpul, să confecționez câteva cadouri pentru prietenele mele, pentru socrii mei, apoi…

Ridică din umeri a neputință.

— Apoi a devenit o adevărată obsesie. Zece, cincisprezece, douăzeci de lumânări în borcane de dulceață, borcane de muștar, de iaurt, boluri din porțelan. Nu era destul. Cu patru zile înainte de Crăciun, aveam peste patruzeci. Tristan era exasperat, nu mai aveam loc unde să le punem. Le aliniasem pe holul care duce la dormitor. Și totuși… n-am putut să mă opresc să confecționez altele… A trebuit să treacă sărbătorile și Tristan să ducă totul în pivniță ca să încetez.

Se uită la mine, pe jumătate tristă, pe jumătate amuzată, și eu încerc să adopt o expresie zâmbitoare, dar neutră.

— Ei bine…

— Da, așa cum zici, confirmă Julie. O adevărată criză de Crăciun pe care încerc s-o evit anul acesta. Mă cunosc bine, dacă-mi bag iar nasul în cutie…

Începe să râdă și o imit.

— E ca un drog, o să vezi. Încearcă să te amuzi fără să ajungi la nevroză.

Chiar nu știu ce să spun, cu atât mai mult cu cât eu însămi am avut deja comportamente compulsive cu piureurile de mere, în urmă cu ceva timp, așa că încuviințez în mod stupid și, întrucât tăcerea se prelungește, declar:

— Ei bine, voi încerca să fiu prudentă.

În spatele meu, cafeaua a terminat de curs și umplu două cești pe care le pun pe masă. Mă întorc să scotocesc prin dulap în căutarea unui pachet cu fursecuri, dar tot ce găsesc este o plasă cu clementine. Tot e mai bine decât nimic.

— Și cum faci lumânările? o întreb pe Julie în timp ce mă așez în fața ei. Eu n-am făcut niciodată…

— E foarte simplu. Vrei să-ți arăt?

Astfel, în timp ce grădina mea doarme, îngropată în zăpadă, în timp ce motanul meu gri rămâne ascuns sub fotoliu și restul lumii continuă să se învârtă în jurul nostru, prinsă fără îndoială în frenezia cumpărăturilor de Crăciun, eu și Julie ne apucăm de confecționat lumânări ca și cum, în acel moment, e lucrul cel mai natural cu putință.

Ascult cu atenție fiecare dintre sfaturile lui Julie. Alegem un borcan de sticlă. Confecționăm un fitil folosind un prosop de bumbac sau o batistă, din care decupăm o fâșie pe care o răsucim cu finețe. Trecem fitilul astfel confecționat printr-un suport de metal pe care îl așezăm pe fundul borcanului.

— Pentru suport, poți folosi un capac de la o cutie de aluminiu sau o bucată de metal de la vreun ambalaj alimentar. Eu foloseam hârtie de aluminiu destul de groasă pe care o decupam în formă rotundă.

Privind-o cum îmi scotocește prin dulapuri, scoțând ruloul cu folie de aluminiu, o foarfecă, o cratiță pentru ceară, mă gândesc că tehnica de confecționare a lumânărilor ar merita să figureze într-o agendă de-a doamnei Hugues și că, dacă stau bine să mă gândesc, diseară o s-o scriu pe una dintre puținele pagini libere.

Acum, ceara se topește în cratiță. Julie scoate două flacoane mici din cutia ei.

— Uleiuri esențiale pentru a le parfuma, precizează ea.

Operațiunea cea mai delicată constă în a turna ceara caldă, în care am pus două picături de ulei esențial de portocală dulce — miroase extraordinar de bine — în fostul meu borcan de dulceață, menținând fitilul lumânării drept. Apoi depunem opera de artă

fumegândă pe pervazul exterior al ferestrei ca să se închege ceara mai repede.

Motanul gri a profitat de agitația noastră pentru a ieși din ascunzătoare și a se instala, prudent, la înălțime, pe frigider. Julie își termină cafeaua aproape rece, cu înghițituri mici.

— Pleci deja? o întreb când o văd ridicându-se.

— Da. Trebuie s-o șterg acum. Am întâlnire cu un client.

O privesc cum își pune paltonul, căciula cu moț, cum își rearanjează câteva șuvițe pe gât. Peste câteva secunde, va fi dispărut la fel de repede precum a venit, lăsându-mi bucătăria ca după un uragan și mintea ocupată cu acest capriciu al lumânărilor parfumate.

— Mulțumesc pentru cafea, zice ea.

— Cu plăcere.

Se îndreaptă deja spre ușă, nu fără a-l saluta pe motanul gri cu un gest al mâinii.

— Sărbători fericite de Crăciun!

— Și ție la fel.

— Nu uita… Lumânările creează dependență și sunt periculoase… Ai grijă…

Și pleacă în timp ce rostește aceste cuvinte, cu un zâmbet malițios. Apoi mașina albastră dispare din câmpul meu vizual.

Seara, la lumina primei mele lumânări *homemade*, notez într-una dintre agendele doamnei Hugues sfaturile fiicei sale. Prima mea contribuție la opera ei. Sub titlul: *Lumânări parfumate făcute acasă*. În categoria roz. Sunt cum nu se poate mai mândră.

— Amande! Arăți bine!

Țipetele Cassandrei mă scot cu brutalitate din bula mea de liniște. Și totuși am avut timp din belșug să mă pregătesc pentru așa ceva. A fost o săptămână foarte încărcată. Am făcut curățenie generală. Am aerisit. Am gătit. I-am pregătit fiecăruia o lumânare personalizată. Am aranjat masa. M-am spălat pe cap. M-am îmbrăcat cu haine potrivite. Mi-am dat cu fond de ten. Fiecare dintre aceste gesturi a fost însoțit de un gând pentru cei care aveau să vină, să-mi invadeze casa, să-mi sfâșie liniștea, să mă readucă la

realitate, la absența lui Benjamin… Și totuși nimic nu m-a pregătit pentru țipetele Cassandrei, pentru mâinile ei puse în jurul umerilor mei, pentru revederea membrilor familiei Luzin, adunați cu toții, mai puțin unul, în fața casei mele. Ar trebui să fiu fericită că-i văd, cu brațele întinse spre mine, cu ochii plini de bunăvoință. Dar, din contră, revederea este ca un sufleu care se dezumflă brusc, ca o greutate care-mi cade pe piept. Încerc să mă prefac.

— Bună seara! Mulțumesc. Veniți, veniți, intrați!

Să-i las să treacă în hol. Să închid ușa. Să strâng patru corpuri la pieptul meu. Cassandra și pântecul ei tare, umflat. Yann și umerii lui largi, uscat, subțire. Anne, al cărei organism nu opune nicio rezistență, care se abandonează, moale, ca și cum o vijelie ar putea s-o ia pe sus. Și Richard, înalt, puternic, cam bățos în seara asta.

— Doamne, ce mulțumită sunt că te văd!

Cassandra vorbește mult și tare. Mi-e greu să-mi recapăt suflul, să suport șocul. A fost o greșeală. Tocmai mi-am dat seama de asta. Nu sunt pregătită. Încă nu. Să ne așezăm cu toții la masă. Să mă prefac. Ce m-a apucat? Nici măcar nu sunt credincioasă… De ce oi fi vrut să sărbătoresc Crăciunul?

Totuși mă las purtată de valul care ne duce pe toți cinci în camera de zi, de exclamațiile Cassandrei care se minunează de „autenticitatea“ casei mele.

— Este de epocă, este într-adevăr de epocă.

Ajung să-mi cer scuze în minte de la motanul gri fiindcă i-am impus toată agitația, toată mascarada asta. Nu-l văd, trebuie să se fi refugiat sub fotoliu. Yann și Cassandra fac turul camerei de zi, vorbind despre lumânările de la ferestre, despre frumosul dulap din lemn brut. Anne și Richard rămân deoparte, mai discreți, cu paltoanele pe ei. Stau în mijlocul bucătăriei, năucită. Urechile îmi țiuie, capul mi se învârte. Uit cea mai elementară regulă de politețe, să le spun să-și scoată hainele și să se așeze la masă. Rămân mută, palidă, dezorientată.

Cred că Richard e cel care mă salvează încă o dată. Ia paltoanele tuturor, pune pe masă o sticlă de șampanie — de unde a scos-o? fără îndoială din punga de hârtie pe care o ținea în mână — și

conduce pe toată lumea la masa elegant aranjată. Apoi simt că mă cuprinde cu mâna de mijloc.

— Du-te și te așază, Amande. Ai muncit din greu pentru noi.

— Eu…

Nu-mi vine nimic în minte. Doar lacrimile stau să țâșnească. Îl caut pe Benjamin din priviri fără să-mi dau seama, în mijlocul tuturor.

— Unde ții paharele de șampanie? O să servesc aperitivul.

Anne îmi zâmbește cu blândețe.

— Vino să stai jos, Amande. O să ne ocupăm noi în continuare. Îți mulțumim că ai pregătit toate astea.

Mă conduce la masă și abia apuc să-i arăt lui Richard dulapul unde se află cupele de șampanie.

— Tu ai confecționat toate lumânările astea?

— Poftim? Eu… Da…

Dopul de la șampanie sare. Cassandra se stăpânește la timp să aplaude. Probabil că i s-a dat de înțeles că am nevoie de calm, că trebuie s-o ia mai ușurel. Se vorbește mai încet. Richard revine la masă aducând cupele de șampanie.

— Cuptorul…, gem eu brusc.

Mă ridic dintr-un salt. Am dat drumul la cuptor ca să încălzesc claponul adineauri, chiar înainte de sosirea lor. Nici măcar nu știu dacă am băgat deja claponul înăuntru, la căldură, sau dacă este tot la frigider. Panicată cum sunt, mă lovesc de Anne care se ridică să meargă la bucătărie ca să ia nu știu ce.

— Scuză-mă… Îmi pare rău, eu… Cuptorul…

Abia-mi recunosc vocea care tremură și bolborosește.

— E în regulă, Amande, nu-i nimic…

Mă privește ciudat. Încerc să-mi revin:

— Am aprins cuptorul…

Dar ochii ei neliniștiți, mijiți, îmi dau de înțeles că nu se lasă păcălită. Fug în bucătărie, îngenunchez în fața cuptorului, încerc să-mi calmez bătăile inimii. În spatele meu, răsună vocea lui Yann:

— O așteptăm pe Amande ca să ciocnim.

Dar tot ce-aș vrea eu este să dispar, să fug, să nu fiu aici, cu ei. Cuptorul este încălzit. Claponul este tot la frigider. Stau o veșnicie

ca să-l pun pe un grătar, să-l stropesc cu sosul deja pregătit, să închid la loc ușa cuptorului. Voi adăuga castanele imediat, în timpul coacerii. Îmi repet aceste indicații în minte ca să mă agăț de ceva tangibil, concret.

— Uite… ți-am adus o fotografie cu florile tale…

Vocea lui Richard mă face să tresar când mă ridic. Nu l-am auzit apropiindu-se. Îmi întinde telefonul lui mobil. Îmi trebuie câteva secunde ca să reacționez și să-l iau. Pe ecran, recunosc mormântul lui Benjamin. Piatra albă. Plăcile comemorative. Și, în mijloc, un buchet imens. Niște flori delicate albe cu pete de culoarea prunei.

— Sunt…

Nu-mi termin fraza. Richard confirmă:

— Cele pe care mi-ai cerut să i le duc.

O lacrimă mi se prelinge pe obraz, dar Richard se preface că n-o vede. Sau poate chiar n-a remarcat-o, fiindcă acum zâmbește, un zâmbet trist, și îmi întinde din nou telefonul mobil.

— Pe asta am făcut-o pe brâul șemineului.

Dă zoom pe ecran cu degetele lui cu pielea uscată și crăpată. Stigmatele meseriei lui de tâmplar. Zăresc un dreptunghi de lemn de culoare deschisă pe care au fost sculptate câteva trăsături care ies în evidență, și mai deschise. Îmi trebuie câteva secunde ca să recunosc capul unui nou-născut, cu ochii închiși, ca și cum ar dormi. Deasupra, cu litere italice negre, figurează un nume. Cinci litere. MANON.

— Veniți? se aude vocea lui Anne, în spatele nostru.

Niciunul dintre noi nu răspunde. Plâng cu lacrimi fierbinți acum, în fața claponului meu care se coace, iar Richard mă bate pe umăr cu stângăcie.

— Îți amintești chipul ei?

Am murmurat aceste cuvinte foarte încet, nici nu sunt sigură că le-a auzit. Totuși încuviințează cu gravitate și, în acest moment, nimic altceva nu mi-ar putea face mai mult bine.

Apoi seara devine mai plăcută. Mă las condusă spre masă unde nimeni nu face comentarii despre ochii mei înroșiți. Cassandra își pune o mână pe genunchiul meu și reușesc să-i zâmbesc. Îi imit pe

ceilalți când își ridică paharele cu șampanie și sunt ușurată să-l aud pe Yann declarând:

— Pentru Ben!

Repetăm toți „Pentru Ben!“, cu o oarecare emoție în glas. Richard adaugă, mai timid:

— Și pentru Manon!

Și toți reiau în cor, în afară de mine, căci mi s-a pus un nod în gât. Îmi place când nu ne mai prefacem, când îi lăsăm pe Benjamin și pe Manon să stea cu noi la masă. Până și motanul gri o simte probabil, fiindcă iese din ascunzătoare și Cassandra exclamă, în gura mare, recăpătându-și rapid felul ei natural de a fi:

— Ăsta cine mai e?

Zâmbesc și declar, nu fără oarecare mândrie:

— Este motanul meu. Motanul meu gri.

Nu știu cum, am lăsat să-mi scape câteva cuvinte despre grădina mea. Se interesau fără îndoială de activitățile mele în mijlocul pădurii și le-am povestit despre parcelă, despre legumele de iarnă, despre florile de primăvară. Anne știe totul despre grădinărit. Aflu astfel că, în perioada când locuiau în Jura, avea grădina ei. Benjamin o ajuta mult, în vreme ce Yann era mai preocupat de cărți. Așa că, văzând-o că se interesează de legumele mele, îi spun despre agendele doamnei Hugues care m-au ajutat să mă apuc de grădinărit și Anne cere, cu ochii strălucind, să le vadă.

— Oh! Carnetele astea sunt o mină de aur…

Dă paginile, se oprește, descifrează, dă din cap când găsește o informație interesantă.

— Aș putea să-mi fac din nou o grădină de legume, declară ea. Am spațiu în spatele casei. Nu mult, dar suficient pentru a pune câteva lăptuci, o tufă sau două de roșii și ceapă. Da, ceapă.

Văd că ideea prinde rădăcini în mintea ei după modul în care mijește ochii și începe să mângâie coperta agendei. Cassandra consimte:

— Vreau să învăț și eu cu tine, atunci. N-am plantat niciodată nimic. Pentru Gândăcel, ar fi fără îndoială o idee bună.

Bineînțeles, nu pot decât s-o întreb despre Gândăcel, cum o numește, și, văzând expresia de încântare cu care îmi răspunde,

regret că n-am făcut-o mai devreme. Aflu că Gândăcel este așteptată la sfârșitul lui ianuarie, că este bine, dar că ea, Cassandra, este epuizată, că nu i-au ales încă numele, dar că are de gând să-l impună pe cel ales de ea, luându-l pe Yann pe nepregătite în ziua Z. Yann nu zice nimic, ca de obicei, se mulțumește să ridice din umeri și toți cei din jurul mesei știu foarte bine că o va lăsa pe Cassandra să decidă numele bebelușului, căci, pe lângă faptul că este drăguț și prevenitor, Yann este îndrăgostit nebunește.

— Fir-ar să fie, castanele mele!

Cu toate astea, am uitat să bag castanele la cuptor. Din fericire, Anne vine în bucătărie să mă ajute să-mi repar prostia.

— Am reînceput să merg la biserică.

Confidența pică precum musca-n lapte în timp ce stropesc castanele cu supă de carne și ulei de măsline înainte de a închide ușa cuptorului. Nu-mi vine să zic altceva decât un „ah“ care sună fără vigoare.

— Psiholoaga de la centrul de odihnă și tratament crede că este o idee bună.

— Mmh… Îmi imaginez…

— Eu și Richard nu mai călcaserăm pe-acolo de vreo douăzeci de ani. După botezurile copiilor, vizitele de duminică s-au rărit… apoi ne-am oprit. Pur și simplu ne-am oprit.

Lasă să se așternă o tăcere care se prelungește, astfel încât mă simt obligată să întreb:

— Îți face bine?

Încuviințează, cu chipul dintr-odată grav.

— Foarte bine.

Un miros plăcut a invadat toată bucătăria. Motanul meu gri observă scena cu neîncredere.

— Dacă vrei să ne însoțești…

Clatin din cap. Spre deosebire de Benjamin, eu n-am fost botezată. Prima dată când am asistat la o slujbă a fost la înmormântarea bunicii mele, când aveam treisprezece ani. N-am fost niciodată credincioasă. Bisericile mi se par toate austere, reci și triste. N-am nevoie nici de biserică, nici de piatră funerară ca să-l plâng pe Benjamin, iar Anne o știe cu siguranță.

— Nu cred că… Mulțumesc totuși…

Anne mi se pare puțin mâhnită.

— Știi, uneori, viața de zi cu zi, oricât de îndulcită, nu mai este suficientă. Se poate să ai nevoie de altceva. Ceva de alt ordin.

Prefer să mă mulțumesc s-o aprob. Simt că Anne crede că nu înțeleg. Nu fac nimic ca să-i arăt că se înșală! Ne întoarcem la masă și mă simt ușurată că subiectul este definitiv închis.

După ce servesc salata de somon cu mărar și claponul cu castane, Cassandra se ridică de la masă pentru a se odihni în fotoliul gri. Cu mâinile puse pe pântecul rotund, adoarme repede, cu un zâmbet ușor pe buze. Îi privesc abdomenul întins cum se ridică lent în ritmul respirației. Peste o lună, va fi mamă. Probabil că este liniștită. Nimic n-ar mai putea să-i tulbure fericirea. Așa îmi ziceam și eu în luna iunie.

— Amande, vrei să servești brânza acum?

Sunt fericită că Anne îmi distrage atenția de la Cassandra adormită.

Începem brânza în mijlocul anecdotelor despre unchiul Albert, pe care nu l-am întâlnit niciodată, dar ale cărui aiureli mi-au fost povestite adesea de Benjamin și de Yann, cea mai tare fiind teoria lui despre Terra, care ar fi plată.

— Și Neil Armstrong? întreabă Cassandra, care s-a trezit.

— Un complot al NASA în care sunt băgați membri ai ordinului Illuminati și francmasonii, răspunde Yann cu un zâmbet în colțul gurii.

Ne amuzăm prefăcându-ne că-l contrazicem pe Yann cu cele mai bune argumente ale noastre:

— În acest caz, cum se face că soarele apune?

El ne recită pe de rost răspunsurile unchiului Albert, cu aerul cel mai serios din lume:

— Este o iluzie optică legată de îndepărtarea soarelui în raport cu observatorul. Soarele nu se ridică, ci se îndepărtează atât de mult, încât dă impresia că dispare la orizont.

— Dar toate fotografiile Terrei din spațiu?

— Prelucrate în Photoshop.

— Și gravitația?

— Nu există.

— Poftim?

— Obiectele și ploaia cad pe pământ din cauză că discul terestru, împins de energia întunecată, accelerează încontinuu spre înalt, ca un ascensor.

Râdem. Ceea ce îmi face bine. Ceea ce ne face bine tuturor. Cred că lui Benjamin i-ar fi plăcut să ne vadă râzând așa pe toți cinci.

Panna cotta mea este primită cu entuziasm de toți. Cassandra mă întreabă dacă mai am și, întrucât am prevăzut într-adevăr o a doua porție pentru fiecare, toată lumea se servește din nou. Profit de sfârșitul mesei pentru a le da lumânările pe care le-am confecționat. Cu aromă de portocale pentru Richard și Yann, cu trandafir pentru Cassandra și Anne.

— Și noi avem ceva pentru tine, mă anunță Cassandra.

Yann se întoarce câteva minute mai târziu de la mașină cu o plantă verde ambalată în hârtie pentru cadouri transparentă și ornată cu o frumoasă panglică roz.

— Voiam să aducem un pic de viață în casa ta. Nu știam de motan… Sper că el și ficusul vor fi prieteni…

Îi îmbrățișez. Încă mi-e greu să mă obișnuiesc cu pântecul rotund al Cassandrei între noi. Este ca un meterez care m-ar împiedica să mă apropii prea tare. Oare și eu dădeam impresia asta?

Cât despre Anne și Richard, ei mi-au adus un cadou mai deosebit. Într-un ambalaj verde-deschis, e unul dintre vechile hanorace cu glugă ale lui Benjamin, unul dintre acele hanorace moi și pufoase, tocit de purtat, unul dintre cele cu care se îmbrăca adesea în apartament.

— Știu că nu voiai lucruri de-ale lui aici cu tine, dar dacă te-ai răzgândit cumva…

Cred că m-am răzgândit, căci sunt fericită să am în mâini vechiul lui hanorac, în seara asta, să mă gândesc că voi putea să-l îmbrac imediat, după ce ei vor fi plecat, și să-l țin pe mine toată noaptea.

Bem cu toții o ultimă cupă de șampanie, în afară de Cassandra, care soarbe un suc de mere, apoi Anne declară că este timpul să

plece. Este aproape ora unu noaptea. Îi privesc cum își pun paltoanele, cum își iau la revedere de la motanul gri, aflat tot pe frigider, și cum se îndreaptă spre ieșire. Ne mai îmbrățișăm o dată, conștienți de faptul că n-o să ne revedem prea curând.

— Crăciun fericit!

— Da, Crăciun fericit!

Se îndepărtează.

— Stați!

Strigătul meu îi oprește când aproape ajunseseră la mașina lui Richard.

— Lucrurile din camera galbenă…

Fraza mea rămâne în aer. Am impresia că Richard și Anne își țin răsuflarea.

— Sunt tot în pivniță?

Richard e cel care confirmă înaintea celorlalți.

— Da… Vrei… vrei să le recuperezi?

Clatin din cap. Am un nod în gât și vocea ușor răgușită, dar continui:

— Vreau să le revină lui Yann și Cassandrei. Pentru Gândăcel.

Tăcerea se așterne o clipă peste curtea înzăpezită.

— Toate? întreabă Yann, ușor surprins.

Erau fel de fel de lucruri în camera galbenă: pătuțul, masa de înfășat, dar și bodyuri, șosete, rochițe, pijămăluțe: cea roz cu ursuleți, cea galbenă cu o girafă care râde, cea verde cu un hipopotam alb, câteva jucării de pluș…

— Da. Toate.

Mi se pare că tăcerea va dura o veșnicie. Devine grea, apăsătoare și chiar mai opacă decât zăpada. În cele din urmă, Yann e cel care o sparge, punându-și brațul în jurul umerilor Cassandrei:

— Îți mulțumesc, Amande. Îți mulțumesc în numele ei.

Niciunul nu mai adaugă nimic altceva. Îmi zâmbesc înainte de a-și relua drumul spre mașina familiei prin zăpada groasă. Rămân în fața casei până când dispar în noaptea înstelată de Crăciun.

În casă, motanul gri mă așteaptă așezat pe un scaun. Motanul gri și vechiul hanorac cu glugă al lui Benjamin. Observ masa, pe jumătate debarasată, paharele de șampanie goale, bolurile de

panna cotta neterminate, șervetele șifonate, lumânările mele parfumate tremurânde. În seara asta, am lăsat în sfârșit familia Luzin să intre în casa mea. Smulg foaia albă de pe perete, cea pe care scrisesem cuvintele „Să las să intre“ și o mototolesc. De-acum înainte, nu mai am nevoie de ea.

În seara asta, am lăsat trecutul să năvălească în casa mea precum o vijelie. Cred că mi-am atins obiectivul.

12

Ar fi trebuit să prevăd așa ceva. Chiar și înainte, când viața mea era cât se poate de normală, perioada de după sărbători era sinonimă cu un gol în suflet, cu o ușoară tristețe. Noaptea neagră care se lasă din ce în ce mai devreme. Ghirlandele care dispar. Frigul care persistă. Perspectiva unei primăveri prea îndepărtate…

Este mai rău acum, că trăiesc singură, în mijlocul pădurii de pini, fără niciun motiv întemeiat să mă scol dimineața. Cei din familia Luzin au plecat, și-au reluat viața. Motanul meu gri își petrece cea mai mare parte a timpului dormind. Ficusul este mult prea silențios pentru un tovarăș de viață. Grădina continuă să doarmă sub un strat de zăpadă. Mika mi-a trimis prin curier un stick USB, conținând filmul despre Benjamin realizat de tinerii de la Casa de Cultură, chiar cel pe care l-au difuzat cu ocazia petrecerii de Crăciun. Am plâns aproape o oră. Pentru prima dată din iunie încoace, îl vedeam oarecum în carne și oase, grație unui ecran. El, în picioare — cât de înalt era, oare deja începeam să uit lucrul ăsta? El și Elia, la recepție, făcându-le semne vulgare puștilor care păreau să-i provoace filmându-i în gros-plan. Benjamin, pe post de arbitru de fotbal în sală, cu căciula peruviană pe cap. Benjamin și Issam la o baterie, bătând cu putere ca și cum încercau să spargă cimbalele.

Am rămas cu ochii pironiți la fiecare dintre trăsăturile lui, la fiecare dintre expresiile care i se afișau pe chip, cele pe care i le cunoșteam foarte bine, cele pe care aproape că eram pe cale să i le uit deja.

Filmul m-a răscolit. Când am terminat de plâns, am preferat să-l închid în sertarul unde țin cuțitele, sub tocător. Într-o bună zi, voi fi în stare să-l văd din nou, cu zâmbetul pe buze, înduioșată, melancolică, mândră, extraordinar de mândră, dar fără a mai fi străbătută de această durere atât de vie. Într-o bună zi…

Am reînceput să iau somniferele de la Anne. Am reînceput să-mi petrec zilele înfășurată în pături și îmbrăcată cu vechiul hanorac al lui Benjamin, trecând din dormitor în camera de zi și din camera de zi în dormitor.

Am crezut că salvarea va veni de la lumânările parfumate ale lui Julie. Ce prostie! Mai aveam vreo zece lumânări confecționate înainte de Crăciun. Bucătăria mea numără acum patruzeci și două. Nu mai am ceară. Și nici borcane de sticlă. Am folosit toate paharele din bucătărie, paharele cu picior, paharele de apă, chiar și paharele de whisky. Nu mai beau decât direct de la robinet acum. Dai peste lumânări cam peste tot: pe pervazul ferestrelor, pe blatul de lucru, pe noptiera din dormitor, pe jos prin camera de zi. Casa mea seamănă probabil cu cea a lui Julie din iarna trecută, dar nu am putere nici măcar să zâmbesc, gândindu-mă la asta.

Acum nu mai am lumânări de confecționat, nu mai am grădină de îngrijit, nici purici de adunat din blana motanului meu. Ficusul crește, fără să aibă nevoie de mine, i-a dat un lăstar roz răsucit în jurul tulpinii. Nu mai sunt decât eu, un schelet inutil, plimbându-mă prin casă de dimineață până seara.

Un mesaj vocal de la mama. Iată singurul meu contact cu exteriorul în această lună ianuarie.

„Bună, scumpa mea… Eu sunt… Voiam doar să-ți urez la mulți ani… sper că o să poți merge mai departe, nu-i așa?… Ascultă, scumpo, voi încerca să vin să te văd la primăvară… În luna martie… Biletele sunt mai ieftine în martie… Te îmbrățișez… Sună-mă când ai timp.“

Am timp, dar nu am chef.

Cum este să crești cu o mamă egoistă? Nu-i greu, trebuie doar să te obișnuiești. Așa era mama: voia să aibă totul. I-ar fi plăcut să nu renunțe la nimic și s-a străduit în acest sens. Să aibă un copil fără să-și impună o viață de cuplu. Astfel că un biet tânăr s-a trezit tată fără să fi fost consultat în prealabil. Înțeleg de ce a plecat.

Să fie mamă, dar să rămână o tânără activă, cu o viață socială debordantă. Da, ieșea în fiecare săptămână. Da, aveam baysitter în permanență, pe care ajunsesem s-o numesc „Mado“. Jumătate

mamă, jumătate doică. Ei da, maică-mea se plângea că îi este greu să se descurce cu toate: cu munca de opt ore la magazinul de bijuterii, cu educația mea, cu viața de femeie modernă… Totuși nu făceam caz de asta. Ca să mă exprim eufemistic. Am fost mereu docilă, muncitoare, o elevă bună, responsabilă de mică, discretă, rezonabilă. Cum aș fi putut să fiu altfel?

Cred că Benjamin e cel care mi-a indus un pic de nepăsare. El era dezinvolt și încrezător. *Nu mai fi atât de grijulie, Păpușico. Nu mai fi atât de serioasă*. Cred că el a reușit să mă determine s-o las mai moale. Cred că el m-a făcut să fiu mai aeriană. Fericirea pe care m-a ajutat s-o cunosc, lumina pe care mi-a aprins-o în ochi, nimic și nimeni din lumea asta nu va putea vreodată să mi le ia.

— Ben, cred că ar trebui să ne căsătorim.

Îmi amintesc foarte bine ce figură a făcut când i-am zis asta, chiar în timp ce mânca o supă de praz. O expresie între surpriză și neînțelegere, cu gura întredeschisă, cu lingura în aer.

— Ce?

— Da.

Nu se dovedea un dialog foarte constructiv, sunt de acord. Mi-era greu să mă exprim cu calm. Eram la fel de tulburată ca el.

— Nu pentru mine… vreau să spun… Nu pentru noi, nu numai pentru noi…

Îmi pusesem mâinile pe micuța umflătură care creștea încet sub puloverul meu din mohair roz. Dar el nu înțelegea.

— O să vă numiți Luzin amândoi.

El ridicase o sprânceană, doar una. Era singura persoană din lume pe care o cunoșteam care știa să ridice doar o sprânceană. Un motiv în plus pentru care îl admiram.

— Voi veți fi niște Luzin și eu voi fi întotdeauna o Lacourt. Nu-mi convine chestia asta, Ben…

Atunci îmi zâmbise, cu o expresie de duioșie pe chip:

— Nu-ți convine chestia asta, Păpușico?

— Nu. Deloc. Cum vrei să fim o familie?

Se reapucase să-și mănânce supa cu un zâmbet pe buze.

— OK. Ai dreptate. Atunci fă o programare la primărie. O să mergem să ne căsătorim.
— Când? îngăimasem eu.
— Când vrei, nu contează. Cu cât mai repede, cu atât mai bine, nu?
— Da…

Reîncepusem și eu să-mi mănânc supa. Zgomotul lingurilor, asta e tot ce se auzea în bucătărie. Benjamin îmi arunca priviri amuzate și în cele din urmă îl întrebasem:
— Ce?

Izbucnise în râs.
— Spune-mi, pot să le povestesc puștilor de la CCT că m-ai cerut în căsătorie? Cred că o să rămână cu gura căscată…
— Ben!

Totuși râsesem și eu cu el.
— Și cine vor fi martorii? întrebasem mai târziu, spărgând liniștea profundă, abia tulburată de lingurile noastre.

O făcuse iarăși: ridicase o sprânceană. Cred că încerca să mă impresioneze.
— Yann și Cassandra, nu?
— Da… Da, bineînțeles.

Problema nu se pusese niciodată realmente.

De ce ar fi trebuit să mai facem și o ceremonie pentru această cerere în căsătorie? Benjamin avea dreptate. Ce putea să reprezinte semnătura într-un registru de stare civilă în comparație cu acest embrion, fructul ADN-urilor noastre, care creștea în pântecul meu?

De la căsătoria noastră, păstrez amintirea unui moment simplu și vesel. Era sfârșitul lunii martie și-mi scosesem din cutia cu haine de vară o rochie din pânză roz-somon, cam prea lejeră pentru anotimpul în care ne aflam, dar suficient de largă pentru ca pântecul meu și ocupanta lui să se simtă bine. Cassandra îmi împrumutase un sacou negru cambrat foarte elegant. Ce rost avea? Nici măcar nu făcuserăm fotografii, cu excepția unui selfie la ieșirea din primărie. În poză se văd Benjamin și Yann, în planul al doilea, cu același aer zeflemitor pe chip, eu și Cassandra suntem în

prim-plan, cu zâmbete largi pe buzele date cu ruj. Un stop-cadru. Scurta strălucire a fericirii noastre desăvârșite.

— Mergem să bem o bere? întrebase Cassandra.

Nu ni se păruse nimic anormal. O căsătorie care semăna cu un *afterwork* studențesc, de ce nu? Alesesem un pub irlandez din centrul vechi al Lyonului și ei băuseră câte o bere în timp ce eu mă mulțumisem cu un cocktail *diabolo grenadine*.

Era exact savoarea pe care o avea viața mea în acea perioadă, cea a unui *diabolo grenadine*. Doamne, ce fericită eram!

Număr zilele. Mă uit pe calendarele doamnei Hugues. Ce făcea doamna Hugues, îndoliată și singură în luna ianuarie? Cum să-mi umplu zilele?

Cuvintele lui Anne din seara de Crăciun îmi revin în memorie. *Știi, uneori, viața de zi cu zi, oricât de îndulcită, nu mai este suficientă. Se poate să ai nevoie de altceva. Ceva de alt ordin.*

Anne și Richard sunt credincioși, chiar dacă n-au fost întotdeauna practicanți. Și Yann este credincios, deși Cassandra este atee convinsă. Fără îndoială, în credință găsesc ei puterea de a merge mai departe. În credință găsesc un sens pentru toată această durere și pentru această crudă nedreptate. Eu, nu. Eu trebuie să mă mulțumesc cu fapte, brute și sinistre. Un tânăr de treizeci și doi de ani, pe punctul de a deveni tată, poate să moară într-o fracțiune de secundă, cu ficatul și splina strivite sub un camion de livrări. Un bebeluș încă nenăscut poate să facă stop cardiac. Așa stau lucrurile.

Nimic nu poate atenua tragicul adevăr. Nici măcar imaginea unui paradis în care s-ar afla amândoi, unde s-ar fi întâlnit, de unde ar veghea asupra mea, așteptând ca eu să fiu împreună cu ei.

Mi-ar plăcea să pot crede asta. Mi-ar plăcea să-mi spun povești frumoase, să-mi fac iluzii, dar nu ține. Poate ar fi trebuit să mi se inoculeze credința foarte devreme, din fragedă pruncie. Maică-mea nu credea în nimic, în afară de libertatea ei. *Dumnezeu*, ea a pronunțat mereu acest cuvânt cu un zâmbet batjocoritor în colțul gurii. N-ar fi trebuit. Ar fi trebuit să mă lase să aleg. Acum este prea târziu. Nu-ți mai poți construi o credință când ești trecut de treizeci de ani. Totuși cred că aș fi avut nevoie să pun un pic de sacru în viața mea de zi cu zi…

Mi se pare că ideea mi-a încolțit în minte în timp ce mă uitam la lumânările de la ferestre. Cele patruzeci și două de lumânări ale mele. Apoi mi-am amintit de imaginile dintr-un reportaj vechi, pe care l-am văzut înainte să-l cunosc pe Benjamin. O ceremonie de ofrandă hindusă în Indonezia. Coronițele de flori viu colorate, roz, roșii, portocalii, violet, galbene… Micile platouri din metal pline cu fructe, cu biscuiți, cu plante. Ofrande. Fumul de tămâie care încețoșa chipurile. Muzica veselă, ritmată, diafană ce însoțea ceremonia. Zâmbetele. Era ceva frumos, colorat și plin de viață.

De ce îmi aminteam acum aceste imagini? Am lăsat întrebarea în aer. Am adormit în mijlocul după-amiezii, în vechiul fotoliu gri, cu motanul meu pe genunchi.

Când m-am trezit, se făcuse noapte și luna era frumoasă. Plină, rotundă, puternică. Am rămas hipnotizată și atunci mi s-a revelat totul, într-o înlănțuire logică și fără cusur. Lumânările, ceremonia hindusă, frumusețea lunii.

Am căutat un stilou în vechiul borcan cu creioane din camera de zi și am rupt o foaie din blocnotesul meu. Am scris pe ea: *Să celebrez*.

Apoi am lipit foaia pe perete, în locul precedentei pe care scria *Să las să intre*, și m-am îmbrăcat cu vechiul hanorac al lui Benjamin înainte de a ieși, cu lumânările și cu o cutie de chibrituri în mâini.

Nu știu exact la ce mă gândesc în acest moment, la nimic altceva decât la ideea de a aprinde cele patruzeci și două de lumânări, de a le pune în zăpadă, ca să rivalizeze cu strălucirea lunii. Motanul gri mă urmează, evident. Rareori nu se ține scai de mine. Umbra salciei-plângătoare se conturează pe albastrul întunecat al cerului. Solarele-tunel par fluorescente la lumina lunii. O priveliște fantomatică a micului meu univers pierdut în mijlocul pustietății.

Bate un vântișor care mă obligă să-mi protejez lumânările când le aprind una câte una, stând pe vine în noroi. *Nu e nevoie de un Dumnezeu pentru a readuce o parte de sacru în existența ta*. La asta mă gândesc în timp ce mă încăpățânez să reaprind lumânările care se sting, să le ațât pe cele care ard mai slab. Îmi vine ideea să găsesc un adăpost în spatele perdelei de crengi lungi și desfrunzite ale

salciei-plângătoare. Copacul lui Paul. Mă strecor acolo cu lumânările în brațe. Aici, nu mai e vânt. Și nici zăpadă. Iarba a rămas verde. Aici, e doar un calm desăvârșit. Trunchiul gros, maiestuos, ramurile protectoare. Eu și motanul gri. Aici este locul perfect. Trag aer în piept.

Nu e nevoie de rugăciuni pentru a vorbi cu cei morți. Îmi pun lumânările în jurul trunchiului cu grijă. *Nu e nevoie de rugăciuni*. Le aprind din nou una câte una. Apoi mă ridic, satisfăcută, cu ochii strălucind. Slabe halouri de lumină tremurătoare, aproape sacre, luminează trunchiul gros și adăpostul meu secret. Sunt emoționată, iar motanul este hipnotizat.

Nu e nevoie de ceremonie pentru a crea un moment solemn și frumos. Este al treilea gând care-mi trece prin minte când contemplu focul sacru care ne animă umbrele pe trunchiul salciei. Umbra mea, mare și deformată. Cea a motanului gri, mică și misterioasă. Am creat un moment frumos în seara asta. Nici măcar motanul nu poate nega acest lucru. Privirea lui verde magnetică este scăldată în reflexia flăcărilor. Mă las pradă gândurilor, le îngădui să mă asalteze într-o dezordine totală.

Îți mulțumesc, Paul, pentru copacul tău.

Zâmbesc. Poate că mă simt ca o idioată. Poate că nu. Zâmbesc, atâta tot.

Îți mulțumesc, doamnă Hugues, pentru casa ta. Îți mulțumesc pentru calendarele și agendele tale.

Ramurile tresar în răcoarea nopții. O ușoară adiere se infiltrează printre ele, dar lumânările rezistă. Umbrele noastre nu cedează.

Îți mulțumesc, Ben, pentru acești patru ani. Îți mulțumesc că m-ai ajutat să mă descopăr și m-ai făcut să fiu mai nonșalantă.

Continui să zâmbesc. Știu că motanul mă observă cu atenție. Motanul meu gri. Cel care m-a adoptat. Îi pun o mână pe cap și el începe să toarcă.

Îți mulțumesc că mi-ai permis să devin mamă fie și numai pentru o clipă. Cred că a fost cadoul tău cel mai frumos.

În depărtare, casa mea a rămas deschisă și cu luminile aprinse. Nici măcar nu mă gândesc la acest lucru. În seara asta, a apărut o urgență. Luna plină. Nevoia de a celebra. Nevoia de sacru.

Anne avea dreptate, bineînțeles. Dar eu nu am nevoie de biserică, nici de rugăciuni, nici de mătănii pentru a-mi celebra morții. Am o salcie-plângătoare care poartă numele unui defunct, un motan care m-a adoptat și niște lumânări pe care le-am confecționat eu însămi. Am luna plină, dar și vânticelul, căci fără el flăcările lumânărilor n-ar dansa… Și umbrele noastre atunci…?

13

Zile în șir am pândit ceva de la fereastra camerei de zi. Ce? Nu știam exact. O rază de soare, un curcubeu, ceva care să mă facă să ies din bârlog, care să-mi insufle dorința de a mă minuna. De a celebra iarăși, cine știe?

Dar nu se întâmplă nimic. Cerul este cenușiu, opac, apăsător. Nimic nu trece prin dreptul ferestrei. Timpul ar putea foarte bine să se fi oprit și eu nici măcar nu mi-aș da seama…

Apoi, într-o bună zi, viața a dat năvală sub forma unei sonerii de telefon.

— Alo?

— Amande? Sunt Anne…

Tonul vocii ei mă face să mă tem de o veste proastă. Sunt în fotoliul gri, învelită cu un pled, cu motanul meu gri pe genunchi. Am adormit, încerc să mă trezesc.

— Cassandra se duce la spital.

— Ce?

— Nu e nimic grav. Dimpotrivă. Bebelușul se pregătește să vină pe lume.

— Oh…

Am pierdut noțiunea timpului în pădurea mea.

— Fetița ar trebui să se nască la noapte.

Nu găsesc nimic să răspund. Voi avea întotdeauna rezerve față de genul ăsta de anunț. Mă asiguraseră că o voi vedea pe micuța mea Manon înainte de ivirea zorilor. Dar a murit chiar înainte de a se lumina. Așa că, în ziua aceasta, atât de mohorâtă, imobilizată cum sunt sub greutatea motanului gri, afundată în fotoliu, nu simt decât îngrijorare.

— Totul o să fie bine, adaugă Anne ca și cum mi-ar citi gândurile. Rămâi lângă telefon? O să te sunăm pentru a te ține la curent.

Bâigui un „da“ vag.

— Vrei să-i spui câteva cuvinte?

— Nu cred că…

Nu-mi termin fraza. Nu contează, Anne nici nu mă ascultă cu adevărat. Aud agitație în aparat. Niște pași care coboară scările în mare viteză. Fără îndoială, Yann cu geanta de voiaj pregătită cu grijă de Cassandra. În ea se află probabil pijămăluțele lui Manon. Niște zgomote de chei care zornăie. O ușă de mașină care se deschide. Voci nedeslușite. Cred că, pe bancheta din spate, Cassandra glumește nepăsătoare și fericită. O aud râzând.

— Te sunăm, Amande, bine?

— Bine. Îmbrățișeaz-o pe Cassandra.

— O s-o fac.

Anne a închis. Rămân nemișcată în fotoliul vechi, cu inima bătându-mi ciudat de tare. E mai bine să nu vorbesc cu Cassandra, e mai bine ca ea să stea departe de angoasa mea.

Este abia ora 17, dar se întunecă deja. Sunt nervoasă și motanul o simte, se strecoară afară cu prima ocazie. Stau cu ochii pe ceasul de pe telefon. A trecut o jumătate de oră de când a plecat Cassandra. O fi ajuns la spital? Or fi instalat-o într-o cameră, în compania lui Yann?

Trebuie să fac ceva, să mă țin ocupată, să rămân activă. Trebuie să-mi alung îngrijorarea. Așa că îmi amintesc de grădina mea, de legumele de iarnă. Acum, că zăpada s-a topit și temperaturile au mai crescut, poate că a încolțit fetica. Și varza mea? Oare a supraviețuit?

Iau o lanternă, mă îmbrac cu vechiul hanorac al lui Benjamin, care ar trebui spălat, și ies în noapte.

Solarele-tunel au rămas la locul lor. Ridic prelata ușurel. Sunt conștientă că poate bietele mele competențe de grădinar n-au dat roade. Într-adevăr, rândul de andive a rămas complet gol. O ridicătură de pământ sterp. Nicio frunză, nimic. Pun prelata la loc, stăpânindu-mi decepția. Voi lucra mai bine la primăvară. Voi citi mai cu atenție agendele doamnei Hugues.

Rândul rezervat usturoiului nu oferă rezultate mai concludente, dar doamna Hugues a scris că usturoiul se recoltează în iunie și iulie. Nici napi nu sunt. Este prea devreme. Începe să mă apuce disperarea, dar sub prelata neagră de pe rândul cu varză mă

așteaptă o surpriză plăcută: niște frunze mari, verzi, cu nervuri. Cinci verze se zbat pentru a vedea lumina zilei, pentru a ieși din pământ și a-și întinde frunzele spre cer. Sunt tulburată. Eu sunt cea care a realizat asta. Am pus semințe, am făcut să renască viața pe un pământ sterp și de mult abandonat. Am reușit. Cinci verze s-au născut. Cinci verze sunt pe cale să crească. Nu mă pot abține să nu fac o paralelă cu Gândăcel care vine pe lume chiar în acest moment, la zeci de kilometri distanță de aici. Hotărât lucru, sunt multe vieți pentru o singură noapte. Și iată că fac ochii mari din nou, o fericire amestecată cu uimire, constatând că fetica se prezintă excelent. Luxuriantă, dezvoltată. Trei salate frumoase pe care o să pot să le culeg începând din seara asta și să le mănânc cu vinegretă. Și imediat, mintea îmi zboară în altă parte, ca întotdeauna. Julie. Julie ar fi fericită să știe că grădina mamei sale a produs primele legume. Trebuie s-o sun. S-o invit la cină? Să fac *tartiflette*[3] ca să meargă cu prima mea salată de fetică? Papilele gustative mi se trezesc. Am uitat de angoasă pentru o vreme, încântată de apariția legumelor mele și de perspectiva acestei cine.

Alerg înapoi spre casă. Îmi trebuie un cuțit și o pungă de plastic pentru fetică. Sunt cât pe ce să mă împiedic de motan, care s-a întors în bucătărie și s-a întins pe jos cât e de lung.

— Avem primele noastre salate, motanule.

Rămâne imperturbabil, indiferent. Cred că-și râde de mine. Iau din dulapul de deasupra chiuvetei necesarul pentru prima mea recoltă și ies din nou în frigul blând al sfârșitului de ianuarie.

Mă las în genunchi pe pământ, fără să mă mai sinchisesc de hainele mele.

— Salut, fetico!

Vocea îmi devine ascuțită, stăpânită de excitație. Salata mea, prima mea salată.

— Eu te-am plantat, să știi.

Lovesc cu cuțitul la bază, apoi o culeg cu grijă. Dacă m-ar vedea Benjamin… Repet operațiunea cu celelalte două și mă ridic cu mândrie. Oare doamna Hugues simțea această satisfacție de a vedea viața crescând, multiplicându-se, înflorind prin grija ei? Pornesc spre casă în pas vioi, legănând punga de plastic în mână.

Am uitat de toată îngrijorarea. Acum nu mă gândesc decât la un lucru: cum o să spăl prima mea salată și cum o s-o prepar. Și la Gândăcel totodată: la lumânarea pe care o s-o pun pentru ea pe pervazul ferestrei.

Sunt cu gândul și la Cassandra în timp ce spăl, cu o atenție excesivă, frunzele verzi de fetică. Flacăra lumânării de pe pervazul ferestrei tremură. Sunt convinsă că îi va purta noroc. În timp ce apa rece curge pe mâinile mele, încerc să-mi imaginez fața lui Gândăcel. Minusculă, roșie, un pic încrețită. Cu siguranță. Păr brun și foarte subțire, răsfirat. Yann și Cassandra sunt amândoi bruneți. Oare ce pijămăluță dintre cele ale lui Manon or fi ales? Pariez că pe cea galbenă, cu girafa care râde. Este cea pe care aș fi luat-o eu dacă aș fi avut timp să-mi pregătesc o geantă cu cele trebuincioase pentru naștere, dacă Benjamin n-ar fi murit în ziua aceea. Opresc apa și iau uscătorul de salată.

Telefonul îmi rămâne tăcut în timpul mesei, care nu este compusă decât din salată de fetică și o omletă cu ciuperci. Simt pe limbă frunzele delicate, catifelate, moi. Închid ochii pentru a-mi lăsa cerul-gurii să se impregneze cu acel gust ușor de nucă… Eu l-am făcut să se nască. Eu singură.

Mă străduiesc să rămân trează în bucătărie până târziu, confecționând lumânări noi-nouțe din resturile de ceară de la cele vechi. Mirosurile de portocală și de trandafir s-au amestecat cu cel de ceară caldă. Pe pervazul ferestrei, flacăra lumânării s-a stins, dar nu-i dau atenție. La miezul nopții, fără vești de la Anne, îmi impun să mă duc la culcare. Mă străduiesc să nu-mi fac griji. Gândăcel este pe drum. Durează ceva timp, este perfect normal. Nu există niciun motiv ca lucrurile să ia o întorsătură proastă. Nu în seara asta… Dovada… Feticile mele au prins viață.

Dimineața, sunt trezită de o rază de soare. Motanul gri moțăie la picioarele mele. Pe noptieră, telefonul mobil îmi indică trei apeluri pierdute și un SMS de la Yann. Câteva cuvinte. O fotografie. *Mae s-a născut la ora 5 azi-dimineață. Mămica și Gândăcel sunt OK. Te îmbrățișăm*. Fetița are o mutrișoară încrețită, un puf negru pe cap și ochi închiși la culoare. Am avut dreptate în privința părului. N-am nimerit pijamaua… O poartă pe cea roz, cu trei ursuleți.

Cafeaua curge încet în cafetieră și eu mă postez în fața ferestrei. Mă întind. Este o dimineață însorită. Cerul este de un albastru intens. Primul soare după lungi săptămâni. Pentru 29 ianuarie. Pentru nașterea lui Mae.

Va trebui să-i sun neapărat pe Cassandra și pe Yann, ca și pe Anne și pe Richard. Să-i felicit, să le spun cât sunt de fericită și cât de frumoasă este fetița. Neapărat. Dar nu imediat. Am nevoie de puțin timp. Așa că rămân în fața ferestrei. Lumina este revigorantă. De zile întregi n-am mai fost mângâiată de asemenea raze, de asemenea strălucire. Țintuiesc cu privirea albastrul cerului, crestele pinilor, crengile salciei-plângătoare, agitate de vânt. Da, este o dimineață în care bate vântul, abia acum îmi dau seama. Pinii se leagănă, crengile salciei se agită, prelata de pe tunelurile mele freamătă. Viața pătrunde peste tot în dimineața asta.

Zgomotul cafetierei încetează. Cafeaua este gata. Totuși nu mă mișc. Nu este încă momentul să iau micul-dejun. Și nici s-o sun pe Cassandra. În dimineața asta s-a născut Mae. În dimineața asta a reapărut soarele, iar cerul n-a fost niciodată atât de albastru. În dimineața asta vântul face ramurile să danseze și învârte umbrela de soare roz spălăcit a doamnei Hugues. Contemplu acest tablou plin de viață și mă gândesc că-i mai lipsește un pic de culoare. Ceremonia de ofrandă a hinduiștilor. Florile viu colorate, țesăturile pestrițe, cântecele. Celebrarea vieții. Da, îi lipsește culoarea. Știu ce trebuie să fac.

Îl trezesc brusc pe motanul gri când intru în camera mea, cuprinsă de o inspirație subită. Mi-e greu să înțeleg. Dar îmi trebuie culoare, asta-i tot ce contează. Deschid ușile șifonierului masiv și scot niște cearșafuri la întâmplare. Un cearșaf de pat verde-pal. O husă de pilotă albastru-închis. O față de pernă roșie. Le iau pe toate cu mine, sub privirea intrigată a motanului.

În bucătărie, adaug la vraful meu de lenjerie un prosop portocaliu decolorat. Apoi scot foarfeca dintr-un sertar și mă apuc să tai energic materialul. Fâșii înguste. Tai, rup, arunc grămadă pe masă și o iau de la capăt. Motanul se cocoață ca de obicei pe frigider și mă observă îngrijorat. Până și Benjamin se amestecă. *Ce confecționezi, Păpușico?*

Confecționez viață, culoare, ca să sărbătoresc nașterea lui Mae și apariția feticilor mele. Când nu mai rămâne decât un minuscul triunghi de material nefolosit, mă opresc în sfârșit. Pe masă zace o grămadă impresionantă de fâșii colorate, verde-pal, albastru-închis, roșu, portocaliu-deschis, care în curând vor dansa în bătaia vântului.

În lipsa unei scări, a trebuit să mă urc pe un scaun. Solul nu este prea stabil și diversele gropi și ridicături de pământ nu-mi ușurează sarcina. Înfofolită în haina mea de lână, cocoțată pe scaun, încerc să agăț fâșiile de pânză în jurul ramurilor desfrunzite ale salciei-plângătoare. Nu este ușor cu vântul ăsta care-mi biciuiește fața, care-mi îngheață oasele, dar, din fericire, soarele este sus pe cer pentru a-mi încălzi degetele înghețate. Îmi mut scaunul regulat și leg alte fâșii mai departe, de jur împrejurul salciei. *Păpușico, atenție la groapă*… Prea târziu, n-am văzut-o. Piciorul scaunului se balansează când sar și, în ciuda tentativei mele de a mă agăța de ramuri, cad la pământ, cu ambele mâini înainte. Una dintre panglici îmi scapă și zboară, lăsând o frumoasă urmă roșie pe cerul albastru aprins. Îmi scutur pantalonii, care au căpătat în genunchi o nuanță de verde, și mă întorc la treabă. Nu se pune problema să mă las descurajată de o căzătură. Trebuie să adaug mai multă culoare în copacul lui Paul.

Abia după ce mă adăpostesc de vânt în bucătărie, îmi permit să-mi admir opera.

Ramurile se mișcă. Panglicile zboară. Îmi trece prin minte gândul că nu lipsește decât sunetul. Clinchetul delicat al unui clopoțel de vânt pe care l-aș fi agățat de ramuri, dar nu mai am timp să-l confecționez. Telefonul îmi arată că e aproape miezul zilei. Trebuie să-i sun pe Cassandra și pe Yann. Să-i felicit pentru bebelușul lor, să rostesc o grămadă de cuvinte previzibile și nu foarte originale, să le primesc mulțumirile. Nu contează, afară, panglicile flutură spre cerul albastru de ianuarie și celebrează nașterea lui Mae fără cuvinte și fără discursuri.

— Salată? Pe bune? În grădina maică-mii?

Vocea lui Julie devine tot mai piţigăiată. Este surescitată de vestea pe care i-am dat-o, ştiu.

— Da. Fetică. Iar varza va fi în curând bună de cules.

— Ia te uită! Dacă ar vedea mama aşa ceva!

Un scurt moment de tăcere. Mi-o închipui pe Julie în mijlocul unui apartament modern, într-una dintre ţinutele ei elegante şi cu pantofii cu toc încă în picioare.

— Amande…

— Da.

— Crezi că aş putea veni să le văd?

— Evident. Te-am sunat tocmai ca să te invit la cină. Să guşti din primele mele fetici.

Un râs uşor răsună în aparat.

— De ce nu mâine la prânz? E duminică.

Nu mă gândisem la o masă de prânz, dar ideea nu-mi displace. Vom putea să ne plimbăm prin grădină dacă va mai fi soare.

— Da. Mâine îmi convine.

— Super!

Un nou moment de tăcere plin de zâmbete, în orice caz, asta îmi imaginez eu. Apoi vocea subţire a lui Julie răsună din nou:

— Aduc eu desertul!

— OK.

— M-am căptuşit cu altă pasiune în iarna asta… După faza cu lumânările parfumate…

— Oh? Ce este?

— Tarta regilor[4]. Fac cu zecile. Îţi place crema de migdale?

De data asta eu sunt cea care râde cu o uşurinţă care mă surprinde.

— O ador.

Soarele pare că vrea să-şi reintre în drepturi de câteva zile încoace. De la naşterea lui Mae. Rămâne sus pe cerul de un albastru tot mai pur pe zi ce trece. Panglicile colorate flutură în vânt, uneori cu vigoare, în alte zile mai încet. Îmi luminează grădina şi până şi motanul le adoră. Poate să stea ore în şir nemişcat, privindu-le cum dansează. N-am renunţat la planul de a

pune un clopoțel de vânt în salcia lui Paul. Am chef de muzică. Pentru prima oară de când m-am mutat în casa mea ruptă de lume. Am chef de o melopee grațioasă provocată de vânt. Vreau să mă ocup de chestiunea asta astăzi. Julie vine la masă mâine la prânz și mi-ar plăcea ca totul să fie plin de viață pentru a o întâmpina cum se cuvine.

Îmi trebuie diferite materiale pentru a crea diferite melodii, așa că trântesc conținutul dulapurilor și al sertarelor direct pe jos. Îmi pun întrebări. Mă îndoiesc. Oare o să par nebună dacă agăț niște furculițe într-un copac? Probabil. Constat cu bucurie că nu-mi pasă. Mai rău, zâmbesc singură în bucătărie.

Adun tacâmuri, nasturi vechi de la paltoane, chei inutilizabile, bile-clopoței sau bijuterii pe care nu le port niciodată, trei scoici găsite pe fundul valizei mele — un suvenir din Brazilia —, niște capace de la cutii de conserve, precum și câteva cutii de conservă propriu-zise. Mă uit la acest talmeș-balmeș destul de mulțumită. Acum, nu-mi mai rămâne decât să-mi pictez instrumentele de percuție. Un pic de galben în copacul lui Paul. Galben și roz…

Profit de ieșirea mea la supermarket ca să cumpăr, pe lângă culori de ulei, ingrediente pentru *tartiflette*, preparatul de a doua zi. Supermarketul este înțesat de lume în această sâmbătă după-amiază, dar cred că încep să mă obișnuiesc din nou cu aglomerația…

Mă întorc acasă cu inima ușoară și plină de bucurie și cu mâinile încărcate de pungi. Brânza reblochon și smântâna proaspătă vor mai putea să aștepte câteva ore. Am un clopoțel de vânt de confecționat.

Cred că am uitat complet să mănânc pe ziua de azi. În orice caz, nimic consistent în afară de o clementină între două tușe de pensulă. Pictez cu mare atenție furculițele, nasturii, scoicile și alți clopoței improvizați, pe care-i pun să se usuce la soare, pe treptele de la intrare, înainte de a tăia bucăți de sfoară pentru a-i agăța. Soarele apune încet la orizont când mă decid să-i agăț de ramurile salciei. Motanul se întoarce de la vânătoare și se așază la piciorul scaunului meu. Un mod de a participa și el la instalarea clopoțeilor de vânt.

— Ascultă, motanule, ascultă…

Vântul suflă slab în seara asta. Se simte abia ca o adiere. Totuși, la cel mai mic freamăt, încep să răsune sunetul cristalin al unei furculițe lovind o scoică și sunetul mai grav, dar și mai plăcut, perfect complementar, al unui nasture lovind o cutie de conserve.

Mai târziu, după ce s-a făcut noapte și am strâns masa, revin și mă proțăpesc în fața salciei. Este o noapte fără lună, cum se întâmplă adesea la sfârșitul ciclului său. Luna neagră, așa este numită, dacă îmi amintesc eu bine. Mă proțăpesc în fața copacului lui Paul și închid ochii. S-a stârnit vântul. Bilele-clopoței, cheile și scoicile îmi oferă o melodie discretă, care se ridică în noaptea neagră, deasupra crestelor pinilor și ale colinelor din Auvergne.

În seara asta, am celebrat vântul. Vântul și varza pe care o s-o culeg în curând.

Totul este gata: cartofii *tartiflette* sunt gratinați, masa aranjată și părul meu legat la spate, când mașina albastră intră în curte. Motanul iese în întâmpinarea lui Julie, ținându-se după mine. Cred că nu mai este așa de sperios. Julie este rujată și ține în mână un enorm buchet de trandafiri albi.

— Bună ziua, domnule, doamnă!

Abia am timp să-i răspund că și dă buzna în hol, acordându-i motanului gri o mângâiere. Acesta nu se ferește. Dimpotrivă, închide ochii de plăcere. Trădătorul…

— Poftim, ia florile, trebuie să aduc tarta din mașină.

Mă trezesc cu enormul buchet în brațe în timp ce Julie dispare, lăsând în urma ei câteva note de parfum Jasmin Poudré.

Fiindcă și-a băgat capul în portbagaj, vocea ei îmi parvine înăbușită:

— Ce zici, putem merge să vizităm grădina înainte de masă?

Ca și data trecută, mă amuză să văd ghetuțele elegante cu toc ale lui Julie înfundându-se în pământul reavăn. Ea nu pare să bage de seamă și se extaziază scoțând strigăte puternice.

— Dacă aș fi știut că grădina mamei va da din nou roade! Lăsată trei ani în paragină! Trei ani! Îți dai seama?

Aranjez la loc prelatele cu grijă. Nopțile sunt încă reci. Nu vreau să-mi moară prețioasele protejate.

— Ia zi, ți-ai făcut din ea pom de Crăciun?

Râde arătând spre salcia-plângătoare încărcată de panglici colorate și de instrumentele mele de percuție heteroclite.

— Oarecum.

Prefer să-mi păstrez fanteziile pentru mine. Cine celebrează vântul, salata și varza?

— Știai că era copacul preferat al tatei?

Mimez uimirea. Știu mai mult decât ar trebui despre familia ei. Prefer să ascund și acest lucru. E micul meu secret.

— I se părea că are un aer melancolic, cu ramurile ei lungi până-n pământ. Îi amintea de cuvintele lui Victor Hugo: „Melancolia este fericirea de a fi trist“.

Mă privește radioasă și zâmbesc.

— Acum nu mai este chiar melancolică salcia lui. I-ai adăugat culoare…

Judecând după tonul ei, am impresia că-l consideră un lucru bun.

Mâncăm *tartiflette* și salată de fetică în sunetul clopoțeilor mei de vânt, cu ferestrele deschise. Julie vorbește despre noul ei loc de muncă: vinde pachete turistice comitetelor de întreprindere din regiune. Specialitatea ei este Asia.

— Ai fost vreodată în Asia? o întreb.

— Bineînțeles. Am vizitat Thailanda, Vietnam, Cambodgia și Laos. Restul destinațiilor sunt pe lista mea de așteptare.

Iau câteva înghițituri de *tartiflette* înainte de a-i pune întrebări despre subiectul care mă interesează, adică ceremoniile vesele, culorile, cântecele…

— Am aflat multe despre hinduism și budism acolo. De altfel, m-am convertit la budism.

În fața interesului meu sincer, Julie evocă ciclul renașterilor, nu al reîncarnărilor, căci sufletul nu există la budiști; așadar, ciclul renașterilor, cele care-i permit omului, în cursul diferitelor sale vieți, să se înalțe pentru a atinge Trezirea precum Buddha însuși, apoi nirvana, încetarea definitivă a suferinței universale.

Mă întrerup din mâncat, cu furculița în aer, între farfurie și buze:

— Nu există suflet? Serios?

— Nu, nu există suflet. Este ceea ce înseamnă termenul sanscrit *anattā*. Absența unui „sine“, a unui ego, a unui suflet.

— Nu sunt sigură că înțeleg…

— Faptul de a exista ca individ este o iluzie a spiritului. Dacă „eul“ nostru ar exista realmente, înțelegând prin asta corpul nostru, percepțiile, senzațiile noastre, conștiința noastră, activitatea minții — ceea ce Buddha definește drept cele cinci agregate care compun ființa noastră —, atunci am putea declara: *Trupul meu să nu îmbătrânească, să nu se îmbolnăvească, să nu moară!* Or noi nu stăpânim nimic, „eul“ nostru nu se va supune niciodată voinței noastre. Nu-i așa?

Știu câte ceva despre asta… Așa că încuviințez și Julie continuă cu mândrie:

— Iată de ce nu putem spune că ăsta este corpul *nostru*, sufletul *nostru* sau entitatea *noastră* proprie. Înțelegi?

— Cred că da.

— Budismul neagă orice existență a unui sine autonom și permanent, deci sufletul veșnic nu poate exista.

De data asta, cred că încep să pricep. Julie mă lasă să beau câteva înghițituri, după care adaugă:

— Nu există suflet, dar există ceva care dăinuie de-a lungul diferitelor existențe.

Uf, m-am mai liniștit. Eu, una, găsesc nonsinele cam angoasant.

— Ce anume?

— Karma. Pe care o putem rezuma astfel: culegi ceea ce ai semănat, bun sau rău, în cursul existențelor tale precedente.

Și îi dă înainte, înflăcărată ca niciodată, abandonează karma pentru a-mi vorbi despre *anicca*, conceptul de impermanență: nimic nu este imuabil sau veșnic, totul tinde să dispară sau să se schimbe. Suferința este cauzată tocmai de faptul că te atașezi de lucrurile acestei lumi, căci orice lucru este sortit să dispară. După cum spune Thich Nhat Hanh, un călugăr zen vietnamez, tocmai grație impermanenței viața devine posibilă. *Dacă un bob de grâu n-*

ar fi impermanent, el n-ar putea să se transforme în tulpină de grâu și, dacă tulpina de grâu n-ar fi impermanentă, ea n-ar putea da spicul pe care îl mâncăm. Vezi tu, ceea ce noi numim viață nu este decât o succesiune de evenimente tranzitorii, un zbucium de impermanență. Chiar și soarele, muntele, pământul pe care trăim sunt în schimbare constantă.

Ne apucăm să strângem masa împreună, eu reflectez și întreb:

— Și ce-are a face suferința cu ideea asta de impermanență? Nu sunt sigură că înțeleg…

— Suferința este legată de dorința noastră de securitate și de permanență. Să accepți că totul este impermanent este un prim pas către încetarea suferinței.

Bun. Găsesc că totul sună bine în teorie. Sunt de acord că moartea face parte din viață și că trebuie să fie acceptată ca atare. Dar lipsa persoanei dragi? Cum faci s-o ignori? Să consideri că nu are sens să existe? Din fericire, Julie pune capăt frământărilor mele:

— Am ceva pentru tine!

Și dispare, lăsându-mă singură în fața chiuvetei pline. Câteva clipe mai târziu, se întoarce ținând în brațe un album frumos și foarte vechi din piele neagră.

— Ce este?

Înțeleg în momentul în care îl deschide, dând în lături coperta prăfuită și în care apare o fotografie de nuntă alb-negru înfățișând un tânăr brunet cu sprâncene groase și privirea blândă și o tânără cu trăsături identice cu ale lui Julie.

— Tu faci cafeaua și eu tai tarta? O să ne uităm la fotografii în timp ce ciugulim!

Sunt fericită că pot vedea în sfârșit cum arătau foștii proprietari ai casei mele.

— Cum o cheamă?

Am pus întrebarea trecându-mi un deget peste lunga trenă de mireasă a doamnei Hugues.

— Lucie.

— Oh… Este un nume frumos…

Lucie. *Lucie*. Numele nu-mi dă pace. Cred că îmi convine, că i se potrivește personajului. Lucie Hugues. Doamna cu calendarele

mâzgălite. Lucie și Paul Hugues.

— Ce vârstă avea în fotografie?

— Douăzeci și nouă de ani. S-au cunoscut târziu și s-au căsătorit în anul în care s-au întâlnit.

Bea o gură de cafea înainte de a continua.

— Mama era croitoreasă la mătușa lui Paul. Ținea un magazin de țesături la Clermont-Ferrand. S-au întâlnit de mai multe ori în prăvălie. Mama a zis mereu că ceea ce îi plăcuse la tata a fost privirea lui deosebit de blândă… Și ușor melancolică.

— Precum salcia-plângătoare?

Julie zâmbește.

— Exact.

Mai ia o gură de cafea și dă pagina. Acum se văd cei doi însurăței la ieșirea din biserică, stând drepți și cam țepeni.

— Tata a apreciat mereu calmul mamei și capacitatea ei de a rămâne concentrată ore în șir asupra țesăturilor ei. Era atât de sârguincioasă…

— Și după aceea a încetat să mai lucreze?

— Oh, nu! A continuat să facă perdele, cuverturi și rochii toată viața ei. Punea mașina de cusut în pod și lucra aici. Se ducea în oraș o dată pe săptămână pentru a-și lăsa creațiile în magazine. Și se întorcea acasă cu un cec.

Julie dă iar pagina. Lucie și Paul se țin de mână în fața unei frumoase mașini de epocă, tot în ziua căsătoriei lor.

— Îi vezi rochia? mă întreabă Julie. Era una dintre creațiile ei.

Îmi arăt admirația printr-o ridicare din sprâncene.

— A renunțat la croitorie când a murit tata. Atunci s-a apucat de grădinărit.

Este întoarsă o nouă pagină. Gata cu fotografiile de la nuntă. Acum, Lucie și Paul apar în fața unei case, chiar cea în care ne aflăm noi astăzi. Lucie are un coc simplu, iar Paul, o haină cu epoleți.

— S-au mutat aici după căsătorie. Au stat aproape șase ani. Apoi, când mama a reușit în sfârșit să rămână însărcinată, cu greu și după mult timp, au ținut să se apropie de oraș și să găsească o locuință mai mare.

— Deci au plecat?

— Au vândut casa și au închiriat o vilă la vreo zece kilometri de Clermont. Mama nu s-a simțit niciodată bine în ea. Și-a petrecut viața așteptând întoarcerea lor aici.

— Intenționau să se întoarcă?

— Tata îi promisese acest lucru mamei. *Ne vom petrece bătrânețile aici*.

O ascult fascinată pe Julie. Spune povestea casei mele. A casei mele și a diferitelor vieți care s-au perindat prin ea.

— Deci au răscumpărat-o?

— Oh, stai puțin! N-a fost chiar așa de simplu!

— Nu?

— Tata a ieșit la pensie în primăvară și încă din vară i-a contactat pe proprietarii casei. Dar aceștia nu voiau s-o vândă. Erau fericiți aici.

Pozele următoare arată un bebeluș înfășurat într-un scutec alb. Chel și cu ochii pe jumătate închiși. Julie. Și atunci, Julie, adulta, cea care se află în carne și oase în casa mea, își reia povestirea:

— Tata era disperat. Mama era mai tristă decât oricând. Îți închipui? Să-ți petreci viața așteptând să te întorci în casa ta pentru ca până la urmă să trebuiască să renunți?

Încuviințez, captivată de povestea părinților ei.

— Așa că tata nu mai avea decât o soluție: să urce prețul pentru a-i convinge pe proprietari să plece din casă. Hai să fim cinstiți. Nu era casa secolului… Cadrul natural era plăcut, dar clădirea era veche și nu foarte spațioasă. Proprietarii au înțeles că era șansa lor și au vândut casa, realizând un profit mult mai mare decât sperau.

Mai întoarce o pagină de album, dar eu n-o mai privesc, mă uit fix la Julie care conchide zâmbind:

— Și uite așa au ajuns aici, la treizeci de ani după ce și-au promis că se vor întoarce.

Îmi termin cafeaua cu înghițituri mici. Este o poveste frumoasă. Înțeleg de ce Julie a ținut să păstreze această casă și de ce este atât de emoționată văzând-o că revine la viață.

Continuăm să răsfoim albumul. Urmărim primii ani din viața comună a lui Paul și a lui Lucie, precum și primii pași făcuți de

Julie în această lume. Par să formeze un cuplu unit și o familie fericită.

— N-au reușit să aibă un al doilea copil. Erau prea în vârstă amândoi. Dar cred că nu le păsa. Chiar și după ce am plecat eu. Se aveau unul pe altul și le era de ajuns.

Mai târziu, închide albumul cu o tristețe pe care nu i-am văzut-o niciodată.

— Tata s-a prăpădit la un an după întoarcerea lor aici. O nenorocită de pneumonie agresivă. Cred că mama nu și-ar fi revenit niciodată dacă n-ar fi fost în casa ei adorată. A reușit să treacă peste pierderea suferită grație grădinii ei.

Se lasă din nou tăcerea în bucătăria mea. Julie învârte un rest de cafea pe fundul ceștii. Fixez albumul cu emoție. Am impresia că-mi place și mai mult casa acum, că știu povestea de iubire pe care a adăpostit-o. Mă gândesc la bebelușul din fotografie și o privesc pe Julie în mărime naturală, lângă mine. Fața ei, tinerească și zâmbitoare, energia ei, bucuria de a trăi, fericirea pe care o simte vorbind despre părinții săi. Așa că mă întreb… Oare eu și Benjamin am fi lăsat o amprentă atât de frumoasă pe pământ dacă lucrurile ar fi fost diferite, dacă Benjamin și Manon ar fi trăit? Îmi place să cred că da. Cu siguranță.

[3] Preparat tradițional din Savoia, Alpii Francezi, cu ceapă, cartofi, bacon și brânză reblochon la cuptor (*N.t.*).

[4] Prăjitură tradițională asociată cu Epifania, sărbătorită de creștini pe 6 ianuarie, dată la care catolicii comemorează mai ales vizita regilor magi la pruncul Iisus (*N.t.*).

14

O înlănțuire de decizii rapide m-au condus la mormântul lui Benjamin în această dimineață friguroasă de februarie. Cimitirul este pustiu. Este o zi de duminică, dar slujba nu s-a terminat și credincioșii sunt așezați în acest moment pe băncile reci și tari din biserică, cu mâinile împreunate în față. Sunt singură printre rândurile de morminte. Doar cu câțiva corbi care au o înfățișare sinistră. Aerul este rece și în mâinile înghețate țin un buchet de trandafiri de iarnă. Niște flori delicate, cu petale frumoase de un roz-pal, cu pete violet.

— Salut, Ben.

Poftim, am spus primul cuvânt. Cel mai dificil.

— Vezi tu, am vrut să te iau prin surprindere. Nu ți-am adus garofițe de grădină, nici altfel de garoafe. Florarul mi-a recomandat panseluțe. Rezistă bine la frig, dar eu am o slăbiciune pentru acestea. Se numesc trandafiri de iarnă. Sunt sigură că le știai, nu?

N-am înțeles niciodată de ce vorbesc oamenii cu morții lor în fața unei pietre reci și aspre, cu forme geometrice foarte abrupte. De ce nu vorbesc cu morții lor în gând, oriunde, oricând? Asta m-am străduit eu să fac până acum. Să fug de cimitir, de piatra rece, să vorbesc cu Benjamin în mintea mea, în mijlocul grădinii sau în camera de zi, oriunde, de fapt.

Și până la urmă, iată-mă, ca toți ceilalți, înfruntând frigul pentru a merge să-l întâlnesc fizic, sau aproape. Iată-mă în fața pietrei lui funerare, într-o duminică de iarnă, în fața florilor ofilite și a câtorva plăcuțe funerare. *Fratelui meu*, scrie pe aceasta. Plăcuța lui Yann. O porumbiță care zboară, cu un fir de lăcrămioară în cioc. O plăcuță neagră cu linii albe. Nu mi se pare prea frumoasă. Nici acest ritual al vizitei la cimitir nu mi se pare prea plăcut. Mi-e frig și mă dor deja picioarele stând proțăpită în pietriș, în poziție de drepți, în fața pietrei albe. Atunci, de ce mă aflu aici? Depun buchetul de flori pe piatră, între două plăcuțe urâte și impersonale,

și încerc să-mi amintesc evenimentele care m-au adus aici în dimineața asta.

Mai întâi, Cassandra, care îmi repeta întruna că mă așteaptă, că puteam să vin cu trenul, că m-ar lua ei de la gară.

— Se schimbă foarte rapid, Amande. Dacă aștepți prea mult, o să-i iasă toți dinții și o să meargă în picioare.

Firește că-mi doream s-o văd și Cassandra știa acest lucru. Problema era că trebuia să merg atâta drum, să ies din coconul meu, să bat la ușa de la intrare a casei familiei Luzin, să revăd camera lui Benjamin, livingul în care îi anunțasem pe toți că sunt însărcinată, cu un an înainte.

Cassandra îmi trimitea poze cu Mae. Se schimba deja. Acum avea ochii mari, foarte mari, și de un albastru-închis frumos. Puful de pe cap era înlocuit încet-încet de păr adevărat, negru și des.

Apoi Yann a început și el:

— Amande, Cassandra are nevoie de tine.

Cassandra… Nevoie de mine? Chiar? Eram sceptică, dar vocea lui Yann devenise mai gravă:

— Surorile ei sunt departe. Nu prea sunt prezente. Cred că are nevoie de puțină susținere feminină. Are nevoie să se simtă admirată… Validată ca mamă.

Erau niște inepții. Eram sigură că Yann nu credea o iotă, ba mai rău, că-și pregătise discursul împreună cu Richard. O capcană bine pusă la punct ca să mă atragă aici, lângă ei.

În plus, verzele mele ajunseseră la maturitate. Cu o săptămână în urmă. Unele după altele. Julie se afla în călătorie de afaceri pe lângă Grenoble. Nu putea veni să ia din ele. Cu cine să le împart atunci? Cui să dau? Eram mândră de recoltarea primelor mele legume, dar asta nici nu se compara cu ideea de a-i face și pe ceilalți să se bucure de ele.

Este ridicol, o știu foarte bine. Să am nevoie de trei verze pentru a ajunge în fața mormântului lui Benjamin. Trei verze și o nepoată.

— Vino duminică, mi-a zis Cassandra. Yann va fi acasă, la fel Anne și Richard. O să te luăm de la gară.

Nici nu se punea problema să mă duc cu trenul. Cu mașina,

puteam să-mi păstrez libertatea de mișcare după bunul-plac, puteam să plec dacă lucrurile deveneau prea dificile. Puteam chiar să mă hotărăsc în ultimul moment să nu mai plec sau să mă întorc atunci când ajungeam la Lyon. De ce aș fi făcut-o? Plecasem cu două ore și jumătate mai devreme, știind clar că nu va fi circulație, și aveam în portbagajul mașinii un clopoțel de vânt, confecționat cu mâinile mele și pictat în roz. Nu folosisem furculițe sau obiecte tăioase. Nu voiam să-mi asum niciun risc de a o răni pe Mae. Nu folosisem nimic altceva decât niște bastonașe de lemn — cele mai frumoase pe care le găsisem — acoperite cu un strat subțire de roz-pal. Mae va putea să le atingă cu mânuțele ei minuscule și să zâmbească auzind bastonașele de lemn lovindu-se unele de altele.

Întrucât Richard și Anne se duceau la slujbă, Cassandra îmi ceruse să nu ajung înainte de 12:30. Totuși era abia 10 când îmi parcasem mașina în fața casei lor. Ce să fac? Să mă duc să mă reculeg la mormântul lui Benjamin. La opt luni de la înmormântarea lui, era și timpul, nu?

— Nu știu dacă mi-am întins eu însămi o capcană, îi spun pietrei funerare tăcute. Putem să ne așteptăm la orice din partea subconștientului nostru, nu-i așa?

În orice caz, cu cele două ore și jumătate avans, aveam timp să merg la cimitir. În drum, m-am oprit la florărie.

„Pentru ce sunt florile, domniță?“ m-a întrebat florarul.

— Știi, habar n-aveam că, în secolul XXI, li se mai spune doamnelor „domniță“.

Sunt sigură că Benjamin ar fi zâmbit. În orice caz, eu, una, zâmbesc singură în fața mormântului său.

— Sunt pentru soțul meu. Vreau un buchet frumos. Îi plac garoafele, dar aș vrea să-l iau prin surprindere de data asta. Când i-am cerut ceva rezistent la frig și la ger, mi-a zis, surprins: „Sunt pentru un mormânt?“ A trebuit să încuviințez. De ce să-l mint? Totuși mă amuza, să știi, să fac ca înainte, când încă trăiai și mă duceam să-ți cumpăr un buchet de flori.

Câteva secunde se scurg cu greu în cimitirul pustiu. Sunetele de orgă ajung până la mine dinspre biserică.

— Știi, părinții tăi sunt înăuntru… Da, ai fi râs. S-au dus la slujbă.

Asta și din cauza ta… Ei spun că îi ajută să suporte durerea, să găsească un sens. Dar să nu râzi prea tare, e greu pentru ei, știi, și apoi și eu fac tot felul de lucruri idioate pentru a readuce un pic de culoare în viața mea. Casa mea seamănă cu locuința unei babe nebune extrovertite. Oh, și am un motan, Ben! Asta este tot o țăcăneală de babă, nu?

Deja nu mi se mai pare chiar atât de ciudat să mă adresez unei pietre albe. Cred că mă las antrenată de cuvintele mele, că-mi face o oarecare plăcere. Râd încetișor, ducându-mi mâna la gură.

— Doamne, Ben, m-am apucat de grădinărit, prepar piureuri de fructe și tarte Tatin, confecționez lumânări parfumate… Vezi tu, până la urmă, nu e chiar așa o tâmpenie să mergi la biserică…

În depărtare, un domn în vârstă împinge poarta de grilaj a cimitirului. Poartă un palton negru și o pălărie gri din fetru. Instinctiv, cobor vocea, chiar dacă, din locul în care se află, bătrânul nu mă poate auzi.

— De fapt, nu intenționam să vin să te văd. Mă aflu aici ca s-o văd pe Mae. Nepoata ta. Nici n-ai aflat că urma să ai o nepoată…

Las să treacă un moment de tăcere ca și cum aș vrea să-i dau timp să proceseze informațiile.

— Are o lună. Și se schimbă atât de repede… Am văzut-o deja în fotografii și, știi, e ciudat cât de mare mi s-a părut. Mare și puternică în comparație cu Manon. Tu n-ai văzut-o pe Manon. Era șocant, știi, era atât de minusculă… Cântărea doar un kilogram două sute și ochii parcă îi erau lipiți. Mae e diferită. Este un bebeluș adevărat. Sunt sigură că nu ți-e teamă c-o strivești când o ții în brațe.

Îmi ridic geanta pe umăr și îl privesc pe domnul în vârstă care se oprește în fața unui mormânt cu flori.

— Abia aștept să-l văd pe Yann cu bebelușul. Știi, este atât de stângaci uneori… Sunt sigură că-și pune mănuși de plastic când o ia în brațe, ca să n-o zgârie. În orice caz, asta ai fi zis tu ca să mă faci să râd și ca să-l enervezi pe el. În cazul tău, era altceva, toată lumea credea că vei ști să te porți cu Manon. Era de ajuns să te privească la Casa de Cultură cu puștii. Sigur, ei erau mai mari, dar tu aveai darul ăsta, pe care nu putea să ți-l ia nimeni, erai în

elementul tău cu copiii. Toată lumea zicea că o să fii un tată excelent. De altfel, asta a și declarat mama ta când am anunțat-o că sunt însărcinată. Avea ochii umezi și tu râdeai de ea bătând-o cu palma pe spate și numind-o *buni*. Ea nici măcar nu se gândea să te dojenească, era cu mintea în altă parte, și tu o necăjeai ca să nu roșești la complimentele ei și ca să nu fii prea emoționat. Da, am văzut asta. Și Richard a văzut. Nu eram chiar așa ușor de păcălit, Ben… Știi, o să se împlinească un an deja. Nu știu dacă timpul s-a scurs repede sau încet. Uneori, am impresia că au trecut ani întregi, dar asta pentru că am fost catapultată într-o altă lume odată cu accidentul tău. Am schimbat spațiu-timpul și chiar galaxia. Și alteori, totul mi se pare recent, atât de recent, încât încă sunt capabilă să simt loviturile de picior ale lui Manon în pântecul meu.

Scot un oftat lung, cu privirea pierdută în gol. Îmi face bine să-i vorbesc așa. Mă întreb de ce n-am făcut-o înainte.

— Știi, Ben, mă bucur că sunt toți patru aici… Părinții tăi, fratele tău, Cassandra… Nici nu-ți închipui cât sunt de prezenți… Nu regret că ne-am căsătorit. Pentru nimic în lume. Era important pentru Manon, bineînțeles, dar și acum este important. Acum, că tu nu mai ești… Grație căsătoriei, fac și eu parte din familia Luzin.

Zâmbesc printre lacrimi.

— Nimeni nu mai poate să-mi ia asta, nu-i așa?

Mai târziu, părăsesc piatra albă, nu fără să fi aranjat buchetul de trandafiri de iarnă. Slujba se va termina în curând și nu vreau să mă întâlnesc cu credincioși, cu atât mai puțin cu Anne sau cu Richard. Am chef să merg singură, să-mi las un spațiu de tranziție între cimitir și casa familiei Luzin. Nu știu dacă voi reveni prea curând, dar cert este că mă simt mult mai degajată în dimineața asta și că vizita la cimitir mi-a făcut un mare bine.

Sunt întâmpinată la ușă de mirosul unei fripturi cu cimbru, care se coace în cuptor, și de Cassandra, cu frumoșii ei ochi albaștri rotunjiți de bucurie și cu pântecul ei dezumflat.

— Amande, mi-a fost teamă că ne-ai tras clapa!

Găsesc că arată odihnită. Cum este posibil așa ceva cu un nou-născut? Are un aer mai pronunțat de adult, umerii mai drepți,

gâtul mai viguros. A îmbătrânit cu zece ani de la Crăciun. Maternitatea e de vină?

— Vino, intră! Yann se ocupă de masă. Micuța a cerut să sugă la sân toată dimineața!

Spune asta încheindu-și ultimul nasture de la cămașa verde-fistic. Este și mai frumoasă decât de obicei cu pieptul ei enorm și chipul radiind de fericire.

— Lasă-ți paltonul aici, Amande.

Îmi pun haina pe canapea și pachetul cu clopoțelul de vânt pe masă. Buchetul de crini roz i-l întind direct Cassandrei. M-am dus să-i cumpăr de la florărie când m-am întors de la cimitir. Vânzătorul părea surprins să mă vadă pentru a doua oară în dimineața asta, fără buchetul meu de trandafiri de iarnă.

— Așadar, i-au plăcut florile? a întrebat el zâmbind timid.

Am fost încântată că glumește și am râs un pic cam tare.

— Da, i-au plăcut. Acum am nevoie de niște flori vesele și delicate. Sunt pentru o naștere.

N-a întrebat nimic, dar am adăugat:

— Nepoata mea.

A fost bucuros să-mi creeze ceva personal. Un amestec de crini roz pastel, roz-pal și fucsia.

— Anne și Richard nu s-au întors încă. Probabil că au trecut pe la mormânt după slujbă. Nu mai întârzie mult. Vino, vino să ți-o arăt!

Mă duce la etaj, acolo unde se află fosta cameră a lui Yann devenită camera lor.

— V-ați mutat definitiv aici? întreb eu urcând scările.

— Definitiv, nu. Era mai simplu în timpul sarcinii, știi, când Anne era în centrul de odihnă și Richard rămăsese singur aici. Apoi, după nașterea lui Mae, am vrut să ne întoarcem în apartamentul nostru, dar Anne a insistat să mai rămânem puțin. Îi face atât de bine s-o aibă pe nepoțica ei acasă…

Dau din cap pentru a-i arăta că înțeleg.

— O să așteptăm până împlinește două luni, apoi plecăm, declară ea. În felul ăsta, Anne va avea timp să se pregătească și noi să ne odihnim. E mai ușor aici, ne înlocuim unul pe altul.

Am ajuns la etaj și Yann ne întâmpină, îmbrăcat încă în pijama și halat.

— Salut, Amande!

— Nu te-ai schimbat? se burzuluiește Cassandra.

— Ce oră este?

— Ora la care trebuie să ne primim invitata.

— Salut, Yann.

Mă îmbrățișează, bucuros de diversiune.

— Ai venit cu mașina până la urmă?

— Da. Am profitat de asta ca să mă duc la cimitir.

Nimeni nu face vreun comentariu. Se scurg câteva secunde, apoi Yann îmi arată ușa închisă de la camera lor și spune în șoaptă:

— Doarme. Poți să te duci s-o vezi, dar nu o trezi, altfel Cassandra o să se supere…

Cassandra mă apucă de braț și mă duce spre cameră.

Încăperea este cufundată în întuneric, dar câteva raze de soare care pătrund printre jaluzele ne permit să distingem pătuțul lui Manon, devenit al lui Mae, și forma mititică adormită în el. Este întinsă pe spate și burtica i se ridică încet în ritmul respirației. Doarme cu pumnii strânși, ridicați de o parte și de alta a feței. Ce liniștită pare… Respirația îi este ușoară, lentă, pleoapele îi zvâcnesc, agitate de vise de bebeluș. Ce visează bebelușii?

Cassandra mă scrutează cu ochii plini de iubire, așteptându-mi verdictul. Îi zâmbesc. Nu îndrăznesc s-o ating pe Mae, aș risca s-o trezesc. Mă mulțumesc s-o observ pe deasupra pătuțului.

— Are un chip de înger, nu?

Da, Cassandra, bineînțeles că are un chip de înger. Cine ar îndrăzni să spună contrariul?

— În curând, o s-o iei în brațe.

A spus-o în șoaptă și acum îmi arată ușa, ca s-o lăsăm pe Mae să doarmă în tihnă.

Când coborâm în living, constatăm că Anne și Richard s-au întors. Cu obrajii roșii de frig și cu paltoanele încă pe ei, mă întâmpină cu brațele deschise, vizibil fericiți să mă vadă.

— De la tine e buchetul de trandafiri de iarnă?

Richard a pus întrebarea încruntat.

— Da, de la mine.

— Ți-am spus eu! exclamă Anne. Nu puteau să fie decât de la ea! Erau proaspeți. Cumpărați chiar azi-dimineață.

— Sunt foarte frumoși, declară Richard. Chiar foarte frumoși. Te-ai dus la cimitir în timpul slujbei?

— Da.

Își dau jos paltoanele, își iau papucii în picioare, apoi ne vorbesc despre noul preot, un tip venit de la Paris, care o să țină de acum înainte slujba de duminică.

— Oficia la Notre-Dame! Îți dai seama?

Nu, nu îmi dau seama, dar aprob. Yann apare din nou, în jeanși, tricou polo și mocasini de data asta. *Ținuta perfectă a ginerelui ideal*, l-ar fi ironizat Benjamin.

— Așezați-vă! ordonă Anne bătând din palme. Richard o să servească aperitivul. Ia loc în fotoliul șefului, Amande…

Îmi arată fotoliul lui Richard, pe cât de masiv, pe atât de confortabil. Cred că sunt invitata de onoare astăzi. Stăm în living cu paharele de martini, de porto și de vin alb dulce în mâini. Cassandra s-a așezat pe marginea canapelei, ca și cum s-ar pregăti să se ridice dintr-un salt la cel mai mic scâncet al bebelușului. Richard pare cam extenuat. Este palid.

— Ești bine? Cum merge cu serviciul…?

Am îndrăznit să-i pun întrebarea cu voce scăzută, în timp ce Yann și Anne dezbat problema lucrărilor de pe stradă, care trebuie să se termine vinerea viitoare, susține unul, sau sâmbătă, susține celălalt.

— Sunt bine.

Simt că încearcă să evite răspunsul la întrebarea mea.

— Cred că m-am căptușit cu un virus. Nimic grav.

— Ai fost la doctor?

— Nu. E inutil. Serios.

Cât despre Anne, ea este mai bine. Remarc chiar că a reînceput să se machieze.

— Amande, ce mai face motanul tău? mă întreabă Cassandra.

— Este bine. Tocmai a luat al treilea kilogram în greutate.

— Al treilea? Pe bune?

— Pe bune.
— Terciul de dimineață, fără îndoială!
— Probabil că da.

Yann și Anne se alătură în acest moment discuției noastre.

— Și grădina ta?
— Am ceva să vă arăt…

Mă urmăresc cu privirea în timp ce mă duc să caut în geanta mea lăsată în holul de la intrare. Scot din ea varza pe care le-am adus-o. Cea mai frumoasă dintre cele trei. A alunecat din punga de plastic în care o ambalasem și pământul s-a împrăștiat prin geantă.

— Uau! exclamă Cassandra.
— Ce este…? întreabă Anne, după care se întrerupe.
— O varză? presupune timid Yann.

Încuviințez din cap și le-o întind. O trec de la unul la altul cu mii de precauții. Cassandra se uită cu mirare la varza mea, ca și cum n-ar mai fi văzut așa ceva în viața ei, Anne are un zâmbet emoționat — îi amintește fără îndoială de legumele ei din casa din Jura. Bărbații sunt mai indiferenți.

— Ai multe legume? întreabă Yann.
— Nu, este doar începutul. Am recoltat și fetică. În ceea ce privește restul, trebuie să am răbdare. Andivele au murit, n-au suportat gerul. Napii nu se fac până la începutul primăverii, iar usturoiul va încolți în iunie.
— Oh, se miră Cassandra, care se întreabă probabil cum am reușit performanța de a face să crească grămada asta mare de frunze.
— Bună treabă, declară Anne.

Îmi dau înapoi varza, dar clatin din cap:

— Este pentru voi.

Așa că varza mea este dusă pe masă, alături de buchetul de crini roz și de pachetul roșu cu clopoțelul de vânt.

Ne golim paharele fără să ne grăbim, ronțăim alune. Solicit vești de la fiecare. Nu m-am înșelat, Anne se simte mai bine. Și-a reluat jobul de profesoară cu normă întreagă, la reînceperea școlii în ianuarie. Copiii s-au arătat deosebit de înțelegători și calmi, informați fără îndoială de directoare. La sfatul psihologului său, a oprit tratamentul pe bază de antidepresive. Doarme mai bine.

Acum încearcă să se concentreze doar pe organizarea excursiei educative la mare din luna iunie.

— Fiecare lucru la timpul lui. Încet-încet, cu pași mici, așa mi-a zis psihologul meu.

Așadar, Anne se ocupă de excursia ei educativă la mare. Și ceilalți? Yanne se ocupă de Mae și de Cassandra. Întrucât o fericire nu vine niciodată singură, el a fost numit într-un nou proiect, la serviciu, dar nu-i stă mintea la asta…

— Dacă i-ai vedea pe toți maimuțoii ăia de la serviciu, cu zâmbetele lor idioate când plec la ora 17. *Hei, Luzin, ți-ai luat liber în după-amiaza asta?* Ce se mai amuză, idioții.

— Dar pleacă totuși, adaugă cu mândrie Cassandra.

Da, Yann pleacă de la serviciu în fiecare zi la ora 17, cu două ore mai devreme decât de obicei, și are grijă de Mae, înlocuind-o pe Cassandra. Îi face baie, citește tone de cărți de genul *Cum să fii un tată bun*, pregătește cina. S-a schimbat. Nu sunt singura uimită, observ privirea plină de mândrie cu care îl învăluie Anne.

Cassandra nu are nevoie să vorbească pentru a-mi da seama… Este fericită, strălucește de fericire. Jobul ei de medic? Nu-i lipsește câtuși de puțin. Se distrează de minune acasă, toată ziua, ocupându-se de un copilaș care nu cere decât să sugă la sân și un contact fizic permanent. Ea este prima surprinsă de acest lucru. Și după aceea? Se gândește deja la asta. Vrea să-și deschidă un cabinet medical la țară. Să-și poată face singură programul, să-și rezerve timp ca să stea cu Mae, s-o vadă crescând.

— Unde la țară?

— Nu știu… Pe lângă Lyon. Poate în Ain.

Yann s-a dus să stingă cuptorul și ne face semn să trecem la masă. Îmi abandonez fotoliul de șef cu oarecare greutate. Mi se învârte capul de la toate aceste mărturisiri. Așadar, iată, îmi zic eu… Iată… Suntem în februarie, la opt luni după accident, și viața își reia în cele din urmă cursul. Anne a ieșit la liman, s-a întors la serviciu, se machiază din nou, își alintă nepoțica. Cassandra înflorește în rolul ei de mamă, Yann a luat locul fratelui mai mare fără să vrea, a devenit mândria mamei sale. Viața continuă în pofida durerii, în pofida senzației că nimic nu va mai fi niciodată

la fel, că lumea s-a oprit în loc. Nu și pentru mine… Eu am rămas departe de tot, de zgomot, de agitație, de existența muritorilor de rând. Am rămas în casa mea, să agăț obiecte nebunești pe pereți și culori în salcia mea. Nu este o viață normală, este o altă viață pe care mă chinui s-o înjghebez, o viață pe măsură, care se va adapta la pașii mei ezitanți și va lăsa loc pentru cele două ființe care îmi lipsesc.

Și Richard? Oare viața merge înainte pentru el? A rămas foarte tăcut adineauri, nu sunt sigură că ne-a ascultat…

Inevitabil, ajungem să vorbim despre Mae în timpul mesei. Despre somnul ei, despre pumnișorii strânși. Despre primul ei zâmbet reflex. Este greu pentru mine. Mă simt exclusă. Și Benjamin? A trecut vremea în care nu vorbeam decât despre el? Este egoism și mi-e greu să înghit pentru a scăpa de nodul care mi s-a pus în gât.

Apoi se aude un țipăt de sus, iar Cassandra se uită la mine și mă ia de mână:

— Vino!

Nu mă întreabă nimic, îmi pune direct bebelușul ei cald la piept, lipit de sânii mei, în brațele mele care nu știu ce să facă. Mă las așezată pe pat de Cassandra și de Yann, având grijă să nu-l scap.

— Uite, așa. Ține-i bine capul. Este perfect. Ești grozavă.

Cassandra îmi zâmbește. Eu amuțesc, incapabilă să rostesc vreun cuvânt, copleșită de toată această iubire la fel de violentă precum un tsunami.

— Îți caută sânul să sugă.

— Știu. Trebuie… Trebuie s-o iei înapoi.

Am nevoie să-mi revin. Manon. Un trup minuscul mort, fără viață. Mae, care se agită cu grația unui înger. Am inima vraiște. Îmi trebuie un pic de aer.

— Ți-o dau după ce suge, declară Cassandra.

O ridică pe Mae din brațele mele și mă lasă clătinându-mă, tulburată. Ea continuă să zâmbească în timp ce își descheie cămașa, își scoate sânul rotund și plin din sutien și i-l oferă lui Mae ca o evidență. Încă zâmbește când micuța începe să sugă și îi pune cu blândețe mâna pe cap.

— E dureros?

M-am străduit să spun ceva ca să rup tăcerea, ca să-mi treacă starea de încordare.

Privesc o rază subțire de soare care răzbate printre jaluzele. Patul conjugal pe marginea căruia ne-am așezat. Radioul cu ceas deșteptător, care răspândește un halou verzui, pe noptiera lui Yann. Ascult ecoul conversațiilor de jos. Zgomotul pe care-l face Mae când suge și gemetele ușoare de plăcere pe care le scoate. Cred că este un moment intim pe care îl împărtășim amândouă și nu mai știu ce să spun.

— La ce te gândești?

Întrebarea pusă de Cassandra mă ia prin surprindere. Ridic din umeri cam prostește.

— La nimic.

— Te gândești la Manon?

Am nevoie de câteva secunde ca să-mi revin din șoc și să clatin din cap.

— Nu… Nu e asta…

Cassandra reașază cu delicatețe capul lui Mae pentru ca suptul să fie mai ușor și declară cu blândețe:

— Știi, mă gândesc adesea la ea.

Din nou am nevoie de puțin timp ca să reacționez, să înghit, să respir.

— Chiar?

— Da. Fetițele noastre ar fi trebuit să se nască la un interval de trei luni una de alta. Ar fi trebuit să crească împreună. Așa era planul.

N-am chef să răspund. La drept vorbind, aș fi preferat să nu vorbească despre asta. Acum sunt cam furioasă. Pe viață, pe ei, pe planul care nu s-a derulat nicidecum așa cum era prevăzut, pe toată lumea.

— Sunt sigură că Manon ar fi fost cea mai cuminte dintre ele două. V-am fi detestat, pe tine și pe Ben, fiindcă ați fi avut copilul perfect. O fetiță blondă și frumoasă, cuminte și bine-crescută care i-ar fi făcut pe toți părinții să se uite după ea.

Un rictus îmi face buzele să tremure fără voia mea.

— Spui prostii…

Cassandra zâmbește, cu ochii strălucind.

— Pun pariu că, atunci când erai mică, erai cuminte ca un îngeraș…

— E adevărat.

— Cred că Manon ar fi fost ca tine.

— Și dacă ar fi semănat cu Ben?

Cassandra se gândește câteva clipe.

— Imprudentă și îndrăzneață?

— Da.

— Mmm… Atunci am fi avut de furcă toți patru. Dar cred că ar fi semănat cu tine. Cred că bebelușul simte toate emoțiile mamei în timpul sarcinii… Că li se transmite un pic din personalitatea ei.

— Și?

— Și tu ai fost mereu un exemplu de calm. N-am văzut niciodată o femeie însărcinată atât de senină și de liniștită ca tine.

— Nu mă temeam de nimic… Eram încrezătoare.

— În timp ce eu eram o nesuferită. Mă înfuriam îngrozitor pentru trei firimituri pe covor și îl hărțuiam pe Yann la telefon când întârzia puțin.

— Hormonii erau de vină…

— Hormonii și tendința mea de a deschide gura fără să mă gândesc înainte. O să vezi, Mae o să fie cam zvăpăiată!

— Și sarcina ta a fost agitată… Cu accidentul lui Benjamin… Cu Anne în centrul de odihnă… N-a fost ușor.

— Nu, mă întrerupe violent Cassandra. Pentru tine n-a fost ușor. Nu pentru noi. Noi n-avem niciun drept să ne plângem.

Nu știu ce să spun, așa că rămân tăcută, iar Cassandra adaugă:

— Pentru noi, această sarcină a fost cel mai bun lucru care ni se putea întâmpla, chiar și în acest context. Mae l-a salvat pe Yann. Și pe Anne, într-o oarecare măsură.

O privesc cum îndepărtează corpul micuței Mae de pieptul ei, cum își bagă sânul la loc în sutien și cum se încheie la cămașă cu o singură mână.

— Acest lucru nu o să ni-l aducă niciodată înapoi pe Ben, dar ne-a făcut să ne reamintim că ceea ce viața ia pe o parte dă înapoi pe alta.

Spunând aceste cuvinte, Cassandra îmi pune trupușorul lui Mae în brațe, iar eu rămân înțepenită, gândindu-mă la cuvintele ei și la cele ale lui Julie, și la legumele din grădina mea, și la compostul care putrezește pentru a-mi hrăni noul pământ. *Dacă un bob de grâu n-ar fi impermanent, el n-ar putea să se transforme în tulpină de grâu și, dacă tulpina de grâu n-ar fi impermanentă, ea n-ar putea da spicul pe care îl mâncăm*.

Corpul micuț se îngreunează, se cufundă în somn. Degetele lui Mae îmi strâng colierul, un lănțișor subțire de argint pe care Benjamin mi l-a dăruit la prima noastră aniversare.

În cameră, raza subțire de soare se estompează. Afară, soarele începe probabil să apună. Peste câteva ore se va înnopta. Vocile de la parter ne par mai îndepărtate. Poate că se vorbește mai încet.

Mae doarme, chipul ei de înger este de o seninătate desăvârșită.

Pe drumul de întoarcere, în această zi de duminică, mă gândesc la motanul meu gri care mă așteaptă în fotoliul lui. S-a lăsat noaptea. Farurile mașinilor mă orbesc. Mă gândesc la mormântul lui Benjamin, la care m-am întors înainte de a porni la drum, ca să-i pot povesti despre întâlnirea mea cu Mae, despre clopoțelul de vânt pe care Cassandra l-a agățat deasupra pătuțului ei, despre deliciosul crumble cu smochine făcut de Anne, despre figura obosită a lui Richard, care n-a vrut să-mi spună mai mult.

— Voi încerca să revin curând, am promis eu la plecare.

Vântul se stârnește când părăsesc șoseaua de centură și se întețește pe măsură ce mă îndepărtez de drumurile principale, de lampadare, de mașini și mă afund în zona rurală. Deschid radioul pe un post de știri. Se anunță o alertă de vânt violent în regiunea Auvergne–Ron–Alpi și posibile căderi de zăpadă. Mă gândesc la solarele-tunel din grădină și la panglicile atârnate în salcie. Și gândul ăsta mă duce la casa mea veche, la fotoliul gri, la bucătăria cu miros de cafea, la camera mea cu vedere spre pini. Și atunci, mă simt deja departe de casa familiei Luzin, de duminica asta însorită, de friptura de vită, de Mae… Mă simt departe, dar nu uit de promisiunea pe care i-am făcut-o lui Benjamin: să mă întorc la mormântul lui și să-i vorbesc.

— Bună, bătrâne!

Motanul îmi iese în întâmpinare pe holul întunecat. Oh, ce fericit pare să mă vadă! Toarce, se freacă de picioarele mele, scoate scurte mieunături plângăcioase pentru a obține o mângâiere.

— Ai fost cuminte?

Intru în bucătărie cu paltonul pe mine. Cuprind cu privirea decorul familiar: masa din lemn, cele patru scaune, chiuveta în care se află ceașca murdară de azi-dimineață și strecurătoarea cu cele două verze mari, foaia de hârtie de pe perete, *Să celebrez*. Afară, vântul suflă amenințător. Sunt fericită că m-am întors. N-am lipsit decât o zi, prima de când m-am mutat, și mi-a fost dor de casa mea. Adorm binedispusă în seara asta. Am avut prima mea conversație cu Benjamin, am cunoscut-o pe Mae, mi-am regăsit casa și motanul. O fericire cârpăcită, dar o fericire totuși.

15

După asta am început să aștept primăvara. Cu ardoare. Cu disperare.

Furtuna care a măturat regiunea a adus zăpadă. Vreo zece centimetri de zăpadă îmi acoperă grădina, solarul-tunel, legumele care se zbat ca să supraviețuiască. Zăpada mă privează de singura ocupație realmente importantă pentru mine în acest dificil sfârșit de februarie: să mă duc la Benjamin, la cimitir. I-am promis. Am nevoie de așa ceva.

Mai multe evenimente au diminuat micuța flacără care strălucea de câtva timp în pieptul meu. Mai întâi, un telefon de la mama.

— Salut, draga mea. Eu sunt. Sosesc în a doua săptămână din martie ca să petrec ceva timp cu tine.

Nu era o întrebare, ceea ce m-a frapat, și, fiindcă amuțisem cuprinsă de spaimă, a adăugat cu sadism, ca să-mi fie foarte clar:

— Mi-am luat deja bilet de avion. De-abia aștept să-ți văd casa.

După aceea zăpada care nu se mai topea. Asta mă împiedica să mă duc din nou la mormântul lui și să-mi descarc sufletul. Să-i povestesc despre motanul gri care mi-a adus un șoarece de pădure în fața ușii, despre cărți, cărțile noastre, recuperate de Richard din apartamentul nostru și pe care Anne a ținut morțiș să mi le dea când am fost în vizită la ei, duminica trecută. Să-i povestesc despre gustul verzei mele gratinate la cuptor, despre vremea care nu mai are aceeași savoare aici, despre visul meu de noaptea trecută, atât de realist… Benjamin era aici, în casa asta veche, întins lângă mine în pat și își punea mâna pe pântecul meu, pe locul unde am cicatricea. Un orgasm m-a trezit brusc din somn. Unul violent, brutal, sfâșietor. Uitasem ce înseamnă să ai orgasm. Am plâns întinsă în pat, șocată de plăcerea pe care mi-o provocase simpla lui apariție în visul meu. Am plâns, contrariată de faptul că încă aveam capacitatea de a juisa. Am crezut că totul s-a stins când el a dispărut… Totul *ar fi trebuit* să se stingă. Cum putea trupul meu să

mai adăpostească vreun impuls sexual? Mi-a fost ciudă pe mine. Mi-a fost ciudă pe sexul meu care încă palpita și pe inima mea stângace care se aprindea fără să știe ce i s-a întâmplat. M-am gândit că totul era aberant. Și apoi am vrut să-i povestesc lui Benjamin, dar încă era zăpadă…

Și, colac peste pupăză, brățara mea braziliană s-a rupt. Aveam amândoi câte-o brățară: el la încheietură, eu la gleznă. O purtam de doi ani. Și a cedat astăzi, în timp ce-mi scoteam pantalonii de pijama. M-am uitat la brățara maro cu roșu de pe pardoseala camerei mele și am gândit: *Hotărât lucru, totul se duce naibii*. Abia după-amiază mi-am revenit. Aveam impresia că unul dintre ultimele lucruri care mă mai legau de Benjamin se dezintegrase.

În acest punct eram cu reflecția când am aruncat o privire pe fereastră. Și am zâmbit. Era acolo, fidelă sieși, la fel de frumoasă ca ultima oară, rotundă, plină, difuzându-și lumina argintie asupra peisajului.

— Iată-te…

Îmi apărea de fiecare dată când mă simțeam atât de pierdută. Am încercat să-mi amintesc… Ce făcusem ultima dată când mă luminase? Celebrasem salcia-plângătoare. Aprinsesem lumânări, adusesem un omagiu, adresasem mulțumiri, creasem ceva frumos și sacru. Trasasem o legătură între lumea mea și lumea celor dispăruți. Atunci am înțeles.

Dacă bateriile lanternei mele frontale n-ar fi fost consumate, cred că aș fi ieșit din casă chiar în acea clipă. Dar, fără lanternă, era prea întuneric la marginea pădurii. Era mai bine să aștept până a doua zi. Am adormit cu brățara braziliană în mână.

În dimineața asta, stau în fața casei, îmbrăcată călduros, ținând în mână o pungă de plastic plină cu tot felul de fleacuri, înfruntând zăpada pentru a onora misiunea insuflată de lună…

Mă îndrept vitejește spre zona din spatele casei. Motanul n-a vrut să mă urmeze. Încă doarme, leneșul. Din cauza stratului gros de zăpadă, se dovedește a fi mai greu decât am prevăzut să găsesc urma potecii care începe din spatele casei și duce până în pădure. De frică să nu mă pierd, încep să semăn la intervale regulate dopuri de plută, inele de șervețele sau obiecte inutile pe care le-am

adunat în punga de plastic. Scrutez cu atenție pinii care mă înconjoară. Trebuie să-l găsesc pe cel ales. Cel care va deveni locul meu sacru. În mintea mea, pinul pe care îl voi alege va avea o scorbură în care voi putea pune brățara și verigheta. Mă îndoiesc că există un asemenea pin, dar mă încăpățânez să-l caut. Mă îndepărtez, mă rătăcesc… punga mea cu muniții este goală, dar sunt fericită: da, pinii cu ascunzătoare pentru comori există… Am dovada în fața ochilor. Mai întâi, rămân nemișcată, în picioare, într-o poziție umilă, cu umerii ușor lăsați. Un pin este impresionant, mai ales când este cel ales. Acesta este înalt și puternic, și maiestuos, bineînțeles. Dar ceea ce mă fascinează este textura trunchiului său, rugozitatea aparentă, sutele de solzi ai scoarței care se îmbină perfect unii în alții părând că respiră independent și se prezintă sub forma unei minunate picturi în nuanțe de brun. Fiecare dintre ei mi se pare o creație extraordinară, desenată cu o asemenea precizie… *Păpușico, prea te ambalezi*. Mă încrunt. Exagerezi, Ben… Tu ești ăla care zicea că mi-ar plăcea natura… Vocea lui răsună, batjocoritoare: *Tu ești cea care îmi inventezi replicile, nu uita. Nu sunt nimic altceva decât vocea interioară a unei blondine înghețate*.

— Bine.

A trebuit să vorbesc cu voce tare ca să pun capăt divagațiilor și să trec la acțiune. Un mic salt îmi permite să ating marginea scorburii. Hop, brățara braziliană este înghițită. Ascunsă și în siguranță în trunchi. Câteva secunde de ezitare îmi sunt necesare înainte de a mă decide să-mi scot verigheta de pe deget. Mi se strânge inima, dar locul ei este în pinul sacru…

Mă răsucesc, respir zgomotos, sar, gata, verigheta este și ea înghițită. Scot din punga de plastic un borcănel de vopsea roz, rămasă de la clopoțelul de vânt pe care l-am confecționat pentru Mae. Nu vreau să-mi supăr pinul, dar trebuie să-l marchez pentru a fi capabilă să-l recunosc când mă voi întoarce… Doar un solz foarte mic.

Ghemuită în zăpada fină a pădurii, colorez scoarța în roz cu mare atenție. Ca să nu depășesc solzul. Când mă ridic, nu pot decât să admir rezultatul: pentru un ochi inocent, pinul rămâne

unul perfect obișnuit, dar pentru cine știe să se uite la baza trunchiului, strălucirea roz este perceptibilă.

Locul meu de reculegere este cam rudimentar, dar acesta nu este decât începutul. Mai târziu, îl voi decora cu flori, voi depune aici lumânări și, de ce nu, cadouri… Mă întorc acasă urmând indiciile lăsate mai devreme pe sol. Nu le adun. Nu imediat. Cu timpul, voi putea să mă întorc cu ochii închiși, dar, deocamdată, încă am nevoie de repere.

Mi-am ros deja unghiile de la degetele mari și acum atac pielea din jur. Întotdeauna fac asta când o aștept pe mama la gară. Stau țeapănă în hol, lângă panoul pe care sunt afișate sosirile.

N-am avut nici curajul, nici inventivitatea de a scăpa de vizita ei. Ar fi trebuit să găsesc o scuză excepțională… Și apoi biletele erau deja luate. M-am resemnat. Oricum, primăvara se apropie și va fi de lucru în grădină, ceea ce mă va scuti de prezența ei. Detestă pământul, râmele și melcii. Da, grădina s-a trezit la viață imediat ce s-a topit zăpada… Napii mei au fost recoltați la sfârșitul lunii februarie. Vreo zece. Julie fiind încă în deplasare, i-am gătit doar pentru mine sub formă de tarte, gratinați ori caramelizați și i-am stocat în frigider. Am reținut mai ales una dintre lecțiile pe care doamna Hugues le-a notat în josul unei pagini din agenda ei și pe care n-o luasem în seamă: *Răsadurile trebuie rărite pentru a avea legume tot anul și a evita recoltele prea mari, apoi lipsa producției*. Am învățat din greșeli… Voi face mai bine data viitoare.

În holul gării, răsună o voce. Trenul din direcția Lyon–Part-Dieu sosește la linia 2. Îmi pun geanta pe umăr și mă îndrept de spate. E timpul să-i ies înainte.

Este bronzată, asta îmi vine mai întâi în minte când o văd apropiindu-se, cu valiza după ea. Pielea ei, din ce în ce mai ridată la fiecare vizită, este ușor arsă de soare. Normal, doar duce o viață de trândăvie acum. Poartă un costum elegant, negru, și pantofi tot negri. Părul blond e tuns la nivelul bărbiei. A considerat întotdeauna la modă tunsoarea dreaptă. În mod vizibil, a trecut la o tunsoare dreaptă mai scurtă.

Încerc să afișez un zâmbet. Prea puțin convingător, mă tem. Tocurile îi răsună pe asfalt. Mirosul de Chanel No 5 îmi gâdilă nările și iat-o că se năpustește spre mine, cuprinzându-mi cu brațele bustul țeapăn.

— Salut, scumpa mea! Sunt bucuroasă să te văd! Arăți bine!

Am făcut un efort deosebit ca s-o întâmpin. O cunosc… Mi-am prins părul blond, care, tot crescând, a ajuns până în partea de jos a omoplaților, și mi-am dat cu fard în obraji. Ceea ce mă face să arăt bine. Mi-am luat niște pantaloni negri, sobri, pe care îi purtam când mă duceam la serviciu, un pulover roz cu guler rotund și niște pantofi cu toc. Pantofi cu toc… Mi-e greu să cred că mergeam cu așa ceva în urmă cu câteva luni. Azi mă strâng și mi se pare că arată caraghios. Cred că am adoptat definitiv cizmele mele de cauciuc… Cu tocuri, am impresia că m-am deghizat, dar este prețul pe care trebuie să-l plătesc pentru ca ea să fie convinsă de fericirea mea, să-și ușureze conștiința vinovată de mamă — sau conștiința de mamă vinovată — și să plece mai repede.

— Ai călătorit bine?

— Sunt epuizată! Atâtea ore de drum, dacă ai ști! Tu nu le-ai face, așa-i?

Îmi stăpânesc o replică amară. Nu eu am hotărât să fug la mii de kilometri… Îi arăt ieșirea și o întreb politicos:

— Ai nevoie de ajutor cu valiza?

Mama a cunoscut un bărbat. Este dezvăluirea stupefiantă pe care mi-o face în drum spre casă. Eu, care o știu de-o viață drept celibatară, lăudându-se cu independența ei și susținând războiul dintre sexe, consider că este o veste uluitoare. Sau amuzantă, dacă aș fi în stare să râd, ceea ce nu este cazul.

— Este pensionar.

— Serios?

Cunoscând-o pe mama, aș fi mizat pe un bărbat mai tânăr decât ea. Un bărbat de vârsta mea, poate. Asta nu m-ar fi șocat.

— Da. Fiul lui a preluat hotelul-restaurant pe care îl deținea. Un tânăr adorabil.

— Nu mă îndoiesc.

— Ești atât de cinică.

— Am făcut un simplu comentariu.

Preferă să întoarcă fața spre geam și să stea bosumflată câteva secunde înainte de a continua:

— Când am plecat, i-am propus să lucrez ca recepționeră la hotel, dar, dacă l-ai vedea, este atât de gentleman… *Nici nu se pune problema, Christine!*

Râde. Eu constat că acceptă să fie întreținută după toți acești ani de discursuri frumoase.

— Cum îl cheamă?

Nu mă interesează cu adevărat, dar atât timp cât pot evita întrebările despre mine…

— Daniel, dar toată lumea îi spune Dan.

— Îl cunoști de mult timp?

— Se împlinește curând un an. Voiam să-ți vorbesc înainte despre el, dar erai mereu atât de expeditivă la telefon.

Îi duc valiza până în casă. Pentru venirea ei, am cumpărat o canapea extensibilă nouă-nouță, sută la sută din poliester, de culoare albastru-petrol. Era singura culoare pe care o mai aveau în stoc. Nu se prea potrivește cu tapiseria somon, cu bucătăria din lemn masiv și închis la culoare, nici cu fotoliul gri, dar îmi va permite să dorm într-un pat mare departe de maică-mea.

— Uite, îți las camera mea. Vei fi liniștită aici, motanul va rămâne în living.

— *Motanul?*

Este mai mult un urlet isteric decât o exclamație de uimire.

— Ce motan?

— Am adoptat un motan.

— Nu-i adevărat, nu?

— Ba da. O să ți-l prezint.

Jubilez, păstrându-mi calmul olimpian.

— Dar pisicile sunt murdare! Sunt pline de purici și de microbi!

— Tocmai de aceea te voi lăsa să stai în camera mea. Cearșafurile tale sunt curate. O să ținem ușa închisă și n-o să intre.

Nu este totuși ușurată, se uită în jurul nostru ca și cum s-ar pregăti să-l vadă apropiindu-se, să-l studieze.

— Este sperios, n-o să te deranjeze.

Își lasă valiza la piciorul patului, face turul camerei, se oprește în fața ferestrei, vizibil impresionată. De aici, ai o priveliște asupra colinelor din jur, întinderi nesfârșite de pini.

— Nu-mi vine să cred că locuiești aici.

— Este autentic, nu?

Mă amuză spaima ei, trebuie s-o recunosc.

— E izolat. E la dracu-n praznic.

— Este liniște. Și apoi n-ai văzut nimic, am o grădină acum.

Mă duc să-mi scot pantofii cu toc ca să n-o aud oftând.

— Vii? Îți prezint restul casei?

Un lucru e sigur, nu se simte deloc în largul ei aici. Se mișcă precum un acrobat pe sârmă, se strecoară pe lângă ziduri, evită să atingă ceva.

— Îmi amintește de casa bunicilor tăi, declară ea în timp ce intrăm în bucătărie.

— Nu-ți plăcea?

— Erau alte vremuri…

O invit să se așeze și îi pun o ceașcă în față.

— Vrei un ceai? O cafea?

— O cafea.

— OK. Și cum este casa lui Dan?

Am rostit cuvintele potrivite. Zâmbește.

— Este o casă proiectată de un arhitect, foarte modernă, cu o terasă imensă care dă spre piscină. Știi, acolo, așa ceva este indispensabil.

Gata, s-a pornit. N-o mai ascult, dar știu că este fericită să sporovăiască.

Ne bem cafelele. Motanul meu nu dă niciun semn de viață. Sunt sigură că detestă Chanel No 5. Aflu că Daniel are șaizeci și opt de ani, dar că pare doar de șaizeci, că nevastă-sa l-a țepuit cu divorțul, dar că se descurcă bine grație hotelului, că fiul lui este de vârsta mea. Aici, simt că insinuează ceva, dar mă fac că nu pricep.

— Cum merge cu doliul?

Întrebarea vine după ce-mi vorbește despre fiul lui Daniel. Logic. Cred că mama are de gând să mă recicleze în insula Réunion.

— Cum merge cu doliul? repet cu cinism.

— Da, eu… Cum te descurci…?
— Mă întrebi dacă mă simt bine, nu-i așa?
— Da. Dacă ești bine, dacă ți-ai făcut planuri…

Se fâstâcește puțin. Vrea să știe dacă mi-am revenit profesional, dacă mă gândesc să cunosc alți bărbați.

— Da, am destule planuri.
— Serios?
— Bineînțeles. Bunăoară, grădina mea… E incredibil cât timp îmi mănâncă! Trebuie să mă apuc să plantez răsadurile de lăptucă, de cicoare, de sfeclă, de ceapă, de praz. Cât privește merii, va trebui să-i curăț cât de curând. O să încerc să smulg și buruienile, ca să curăț terenul și să alimentez lada de compost. Va trebui fără îndoială să tund iarba. Și apoi mi-ar plăcea să-mi creez un set de mobilier de grădină din paleți. Julie poate să-mi facă rost. Este fata proprietarei. Păstrăm legătura prin telefon, vorbim destul de regulat. Îi place mult să revină aici.

Maică-mea este uluită. Îmi face plăcere să văd cum se crispează. Are decența să încuviințeze fără să spună nimic. Îmi termin cafeaua cu zâmbetul pe buze.

Mai târziu îi propun să-mi viziteze terenul și, în timp ce mergem pe lângă tunelurile de legume, îndrăznește să-mi pună întrebarea care-i stătea pe limbă de mult.

— Și serviciul? Când intenționezi să-l reiei?

Ridic din umeri. N-am nici cea mai vagă idee. Mă simt incapabilă să mă integrez din nou în această societate avidă, rece și impersonală. Când trăia Benjamin, promisiunea de a fonda o familie amândoi, grupul pe care-l formam cu Yann și Cassandra, puștii de la Casa de Cultură, masa mare a familiei Luzin, promisiunea unui clan fericit erau lucrurile care o făceau umană, călduroasă, plină de sens.

Mă simt bine aici. Asta îi spun mamei.

Nu-i spun că nu este doar o casă, că este un univers aparte pe care mi l-am construit, un univers făcut din culori în copaci, din lumânări sub clar de lună plină, dintr-un pin sacru și din mici rituri mortuare vesele. Nu-i spun că, aici, tot ce fac are un sens: ritualurile pentru morții mei și viața căreia îi dau naștere în

grădina mea așa cum au făcut-o oamenii cu mii de ani înaintea mea.

— Totuși vei avea nevoie de un salariu într-o bună zi.

— Știu.

Mă indispune. Nu vreau să mă gândesc la asta. Nu acum.

— Știi, sunt în concediu fără plată. Mă pot întoarce la primărie când vreau.

— Ai face bine să n-o lungești prea mult. Ar putea să te uite…

Prefer să mă concentrez pe umbra motanului gri care se fofilează printre pini, acolo, departe.

16

Începând de a doua zi, lucrurile merg binișor cu maică-mea. Dimineața, știind că îi place să doarmă până târziu, profit de asta ca să iau un mic-dejun liniștit, cu nasul lipit de fereastră, cu motanul pe genunchi. Îmi savurez cafeaua, apoi mă duc să lucrez în grădină. Să sap, să elimin buruienile, să stropesc cu amestecul de oțet, apă și sare. Să pregătesc pământul pentru plantarea noilor legume. Când mă întorc în casă pentru a vedea cât e ceasul, o găsesc în ușa camerei ei, cu părul ciufulit și cu ochii umflați de somn.

— Te-ai trezit?

— Da. Este târziu?

— Aproape 11.

Pare surprinsă.

— De mult timp n-am mai dormit atât de bine.

— Ți-am spus. Este un loc liniștit!

Îi arăt cafetiera, pâinea congelată, toasterul, dulceața.

— Simte-te ca acasă. Trebuie să termin două–trei lucruri, durează maximum o jumătate de oră.

Așa că o șterg ca o elevă care chiulește. Cu cizmele mele de cauciuc și vechiul hanorac al lui Benjamin, fug pe cărarea din spatele casei, cea care duce la marginea pădurii. Dopurile de plută și celelalte balize au dispărut. Cunosc drumul ca-n palmă acum. Aproape că nu mai am nevoie de solzul roz pentru a-mi depista pinul printre toți semenii lui. Acum, locul meu de reculegere nu mai este așa de rudimentar. Găsești aici o ghirlandă din conuri de pin, pe care am confecționat-o eu însămi, împletită cu iederă, și, de asemenea, un mic taburet, care zăcea sub chiuveta de bucătărie și căruia nu-i găsisem nicio utilitate. Astăzi este acoperit cu o pernă subțire albastră și îmi permite să mă așez în fața pinului. Între două rădăcini groase, se află și un șoarece în stare avansată de

descompunere, mâncat de viermi, dar cum aș putea să refuz ofranda adusă lui Benjamin de motanul gri?

— Salut, Ben.

Mă așez pe micul meu taburet, cu mâinile puse pe genunchi. Simt mereu aceeași bucurie să vin aici.

— A venit mama, după cum ți-am spus… dar e în regulă. Deocamdată, totul merge bine. O suport. Îmi închipui că și ea face la fel. Nu ne-am spus nimic prea jignitor, supraviețuim.

Îi zâmbesc trunchiului și îndeosebi solzului roz.

— Va trebui să mă organizez altfel acum pentru a veni să te văd. Să găsesc o scuză, să reușesc să mă eclipsez. Nici nu se pune problema să-i povestesc ce fac eu aici! M-ar interna la nebuni definitiv!

Râdem amândoi, în orice caz, așa îmi imaginez.

— Știi, și eu aș fi crezut, cu un an în urmă, că e o glumă… Dar ne-am schimbat cu toții. Știi care-i vestea cea mai tare? Mama are un logodnic! Daniel. Sau ar trebui să spun Dan, fiindcă așa preferă ea. Îți povestesc?

Un pin sacru servește și la așa ceva, s-o poți bârfi în tihnă pe mama ta.

— Ce vrei să mănânci?

— Nu știu…

— Am un dovleac. L-am putea face la cuptor, gratinat.

— OK.

Văd bine că maică-mea se plictisește, deși nu se află aici decât de douăzeci și patru de ore. Nu tu televizor, nu tu radio, doar câteva cărți pe care a început să le răsfoiască.

— Dacă te plictisești, ai putea veni să mă ajuți în grădină.

Nu zice nimic, dar știu când o nemulțumește ceva. Din fericire, prepararea dovleacului gratinat ne ia mai bine de o oră și jumătate. Mâncăm târziu. Mama se interesează politicos de grădina mea doar cu scopul de a umple tăcerea, și eu mă prefac că nu remarc.

— Ai vecini?

— Fără îndoială, dar destul de departe. Mai jos.

— Nu i-ai întâlnit niciodată?

— Nu.
— Nu este prea dură singurătatea asta?
— Nu chiar.

Strângem masa și o anunț că trebuie să trec pe la producătorul de legume în după-amiaza asta. Ea declară că va rămâne acasă, că se va instala la soare, fiindcă vrea să-și întrețină bronzul.

Fiecare dintre noi păstrează distanța și este foarte bine așa.

Seara însă, coabitarea se dovedește a fi mai dificilă. Cinăm în tăcere, căutând zadarnic un subiect de conversație care să nu fie furtunos, apoi luăm loc în fotoliul gri și pe canapeaua albastru-petrol, cu ceaiul în mână. Și atunci, chiar trebuie să găsim ceva de făcut sau de spus. De obicei, aștipesc devreme, epuizată de munca în grădină. Dar în seara asta, ea este acolo, dând din picior cu nervozitate, și atunci mă gândesc la cărțile de joc lăsate de Mika.

— Vrei să jucăm „Război egiptean“?
— „Război egiptean“? Ce joc e ăsta?
— Este simplu, o să-ți explic.

Constat că reflexele mele sunt mai bune decât ale maică-mii și că faptul că o bat măr de câte ori iau câte-o carte din teanc îmi provoacă o senzație de euforie. Nu este chiar atât de neplăcută seara asta…

Am crezut că nu va sta mult, că va inventa prima scuză posibilă pentru a se întoarce pe insula ei. O casă la țară doar cu câteva cărți de răsfoit și cu un motan plin de purici. Dar au trecut deja patru zile și ea e tot aici.

Dimineața, doarme până târziu. Eu lenevesc cu cafeaua în mână și motanul gri pe genunchi, îi mulțumesc, în șoaptă, cerului că este albastru, îi trimit salutări salciei lui Paul, care ne creează un curcubeu la fiecare suflare de vânt, îmi planific lucrările din cursul dimineții în grădină. Să afânez pământul din brazda cu andive moarte. Va fi bună pentru praz. Să plantez răsadurile de cicoare. Să stropesc florile și căpșunii. Să culeg câteva păpădii. Vreau să fac o coroniță galbenă pentru pinul meu sacru. Este încă prea lipsit de culoare pentru gustul meu.

Îmi petrec dimineața afară, în aer liber, chiar și când bate vântul tare, chiar și când plouă. Mă duc să vorbesc cu Benjamin, în pădure, înainte de a mă întoarce în casă. Este un moment de relaxare.

Pregătim masa de prânz amândouă, rețete deosebit de lungi și de complicate, care ne permit să ne găsim o ocupație împreună, noi, care avem atât de puține lucruri în comun. Așa că ne apucăm să facem mâncăruri cu sos care trebuie lăsate să fiarbă la foc mic ore în șir. Vorbim despre gătit, bem un pahar sau două cu vin, ridicând din când în când capacul de pe cratiță, prefăcându-ne că suntem nerăbdătoare. Ce mod plăcut de a ne plictisi amândouă. Cred că încep să prind gustul unor asemenea momente.

E încă prea rece ca să mâncăm afară, așa că luăm masa înăuntru, apoi ne bem cafeaua pe treptele din fața casei, unde bate soarele la ora aia.

O bună parte a după-amiezii a trecut deja când ne ridicăm. Într-o zi, mă reped cu mașina la magazinul de bricolaj ca să-mi cumpăr o foarfecă de grădină, o scară și un ghid al grădinarului perfect (am de gând să-mi dezvolt și mai mult competențele), și mama mă însoțește. În altă zi, mergem să facem cumpărături alimentare și mă târăște fără voia mea într-un salon de coafură.

— Ai nevoie să-ți tai vârfurile și să-ți revitalizezi restul.

Așadar, mergem să-mi revitalizez părul. În fiecare seară, cinăm pe fugă, apoi jucăm „Război egiptean“, ne perfecționăm. Nu tu certuri. Nu tu crize.

— Te mai vezi cu familia lui?

Întrebarea vine pe neașteptate, în timpul cinei.

— Familia lui Benjamin?

— Da.

Cei din familia Luzin și mama n-au avut niciodată legături de prietenie. O înțelegere cordială cel mult.

— Da, i-am văzut recent. Fratele lui, Yann, și soția lui au un bebeluș.

— Zău?

— O fetiță.

Vestea o tulbură. Se oprește din mestecat. Are un văl de tristețe

în fundul ochilor? Așa îmi face impresia.

— Știi, declară ea după câteva secunde, dacă lucrurile s-au întâmplat așa înseamnă că așa trebuia să se întâmple.

Am cunoscut și fraze mai bune de consolare, dar mă voi mulțumi cu asta. Se străduiește. În felul ei.

A vorbit cu Daniel la telefon azi la prânz. S-a dus să se închidă în baie și am auzit-o chicotind. Când a ieșit, avea obrajii îmbujorați și ochii strălucitori. Ai fi zis că-i o adolescentă. Atunci m-am gândit că noi două inversaserăm oarecum rolurile. Eu eram bătrâna doamnă care trăiește cu motanul ei și pentru grădina ei, iar ea era femeia îndrăgostită și nepăsătoare.

În altă zi, mă oprește chiar când mă întorc de la pinul meu, unde m-am dus să mă reculeg.

— Unde ai fost?

— Nicăieri. Căutam motanul. Am crezut că a plecat în pădure.

— Este în camera de zi.

— Chiar așa?

Ori eu mă pricep să mint de minune, ori ea este cu mintea aiurea.

— Mă căutai? întreb eu văzând-o agitată.

— Da… A venit o doamnă. Zice că vă cunoașteți.

Ne îndreptăm spre partea din față a casei. Mașina albastră strălucește în soare. Julie Hugues este acolo, îmbrăcată toată în roșu.

— Surpriză! M-am întors din deplasare!

Fac prezentările, simțind că mama este un pic descumpănită.

— Julie, ți-o prezint pe mama mea, Christine. Christine, ea e Julie.

Își întind mâinile timid, dar până la urmă se sărută pe obraji.

— Am venit să văd grădina de legume și pe ucenica grădinărească! declară Julie.

— Ai venit la țanc!

— Serios?

— Trebuie să tai crengile merilor, dar n-am mai făcut niciodată așa ceva…

— Ai o foarfecă de grădină?

— Da. Una nouă-nouță.
— Atunci o să-ți arăt cum se face!
Apoi adaugă, arătând spre mașină:
— Am adus niște carne de vită cu morcovi pentru masa de prânz. Ar trebui să fie suficientă pentru trei persoane.
Cum vede că plecăm spre spatele casei și spre meri, mama propune:
— Aș putea s-o încălzesc în timp ce voi lucrați afară?
— Bună idee, declară Julie. Este pe scaunul pasagerului.

M-am cocoțat pe noua mea scară, ocupându-mă de crengile de sus. Julie, cocoțată pe tocuri, se ocupă de cele de jos. Îmi arată crengile care trebuie tăiate, punctând fiecare instrucțiune cu un pic de sporovăială.
— Nu știam că vine mama ta…
— Ea este cam ca tine. Nu anunță cu mult timp înainte…
— Bine zis! Nu aia. Cea de deasupra.
— Îmi face onoarea să mă viziteze o dată pe an în general. Locuiește departe.
— Unde?
— În insula Réunion.
— Nu e prea greu să fie așa departe?
— Nu. E mai bine așa. De-abia nu ne mai certăm. Și creanga aia?
— Aia o scurtezi un pic. De ce vă certați?
— Neînțelegere reciprocă.
— Ah…
— Suntem două femei diametral opuse, care nu înțeleg cum de una a ieșit din corpul celeilalte.
Julie zâmbește și dă drumul unei ramuri care-mi vine în față, fără s-o facă dinadins.
— Îmi pare rău, îmi pare rău!

Carnea de vită cu morcovi este caldă. Masa este aranjată frumos. Mama așteaptă răsfoind un roman. Se ridică brusc când ne vede apropiindu-ne.
— Este gata!
Masa se dovedește a fi mai amuzantă decât am prevăzut.

Întâlnirea față în față dintre Julie și mama este surprinzătoare. Două femei frumoase rivalizând în eleganță, una simțindu-se stânjenită în acest univers care nu este al ei, cealaltă, ca un pește în apă, vorbind despre Lucie, Paul, căsuța pentru păsări, prânzurile duminicale sub salcie. Mama mi se pare destul de tăcută și de intimidată.

Să spun că voi fi tristă s-o văd plecând mâine-dimineață este o exagerare. Voi fi fericită să-mi regăsesc solitudinea, să nu mai trebuiască să mă ocup de cineva, să încerc s-o implic în activitățile mele ca să nu se plictisească. Îmi voi recăpăta, totodată, camera. Voi redeveni stăpână pe timpul meu, ceea ce va fi important. În schimb, da, mă voi simți un pic goală pe dinăuntru. Un pic debusolată.

— Nu pot să mai rămân mult, Ben. Gătim o masă specială în seara asta pentru ultima ei zi petrecută aici. Ține morțiș să facă o specialitate din insula Réunion: cârnați Rougail. Se pare că Dan este un specialist fără pereche în cârnați Rougail! Oh! Ce meschin ești să-ți bați joc… Da, bine… Eu sunt cea care-și bate joc, dar sunt sigură că nici tu nu ești mai prejos!

Mă uit preț de o clipă la viermii care colcăie în carcasa bietului șoarece.

— Apropo de părinți, Ben, trebuie să-i sun pe ai tăi. A trecut ceva timp de când n-am mai vorbit… Tatăl tău m-a îngrijorat ultima dată. Ar trebui să-l sun diseară. O voi face înainte de a mă întoarce în casă. După aceea voi fi asaltată de mirosul de cârnați Rougail și cine știe? S-ar putea să aibă un puternic efect afrodiziac… Asta ar explica de ce maică-mea și-a pierdut capul după Dan, tipul de șaizeci și opt de ani…

Sun un pic mai târziu, când ajung în apropierea casei. Îmi răspunde Anne. O aud pe Gândăcel urlând cât o ține gura în spatele ei.

— Am nimerit într-un moment prost?

— Nu, zice Anne. Deloc. Mae este țâfnoasă, atâta tot.

— Voiam doar să mai aflu vești despre voi…

Aflu că Yann o duce pe Cassandra la cinema în seara asta, că Anne a fost numită babysitter, că a găsit în sfârșit locul în care să facă excursia educativă cu elevii din luna iunie: un mic sat de pescari din împrejurimile Marsiliei, o să fie cazați în clădirile unui centru de odihnă.

— Patru camere cu cincisprezece paturi. Un spațiu de joacă. O cantină. Vor fi fericiți acolo.

Se bucură de micile plăceri pe care i le oferă meseria ei de profesoară. Este emoționant.

— Oh, și nu ți-am spus! Eu și Cassandra o să facem o minigrădină de legume în spatele casei. Niște roșii pentru la vară mai întâi. Yann o să ne ajute să săpăm.

Sunt încântată pentru ele. Simt că subiectul Richard este evitat, de aceea în cele din urmă o întreb fără ocolișuri:

— Cum se simte Richard? Mi s-a părut obosit ultima dată…

Tăcerea care urmează confirmă ceea ce presimțeam: Anne voia să-mi ascundă adevărul.

— A făcut o mică depresie.

— O mică depresie?

Din nou tăcere. Simt că Anne ezită.

— O depresie foarte scurtă… Este sub tratament. I-au dat concediu medical pentru două săptămâni.

— Serios?

E mai grav decât credeam. Mi se strânge inima.

— Era cu mintea în altă parte la serviciu, declară Anne cu o voce mai scăzută. A fost cât pe ce să-și taie mâna. E mai prudent așa.

— Ce s-a întâmplat? O cădere psihică?

— Da. Exact asta a spus medicul. Cădere psihică.

Imediat îmi reproșez că nu m-am gândit la asta înainte. Richard cel puternic ca o stâncă, susținându-și soția zguduită de o criză de tetanie în fața corpului mutilat al fiului său mai mare, apoi, în clipa următoare, strângându-mă de mână pe mine în sala de nașteri, îndemnându-mă să fiu puternică, deși înțelesese că Manon nu va supraviețui. Richard având grijă de casă în timp ce Anne ceda psihic și era trimisă într-un centru de odihnă și tratament, apoi susținând-o pe Cassandra în timpul sarcinii și pe Yann în

rolul său de viitor tată devastat de doliu, neuitând niciodată să mă sune pentru a se asigura că rezist. Toți cei din familie și-au revenit în cele din urmă. Richard a putut să-și tragă sufletul, să lase garda jos și în acel moment durerea l-a lovit în plin. Evident. Cum de n-am prevăzut acest lucru?

Rămân îngrozită câteva secunde, ascultând-o pe Anne care mă asigură că își va reveni, că este un bărbat puternic. Este o prostie, dar mă simt vinovată.

— Ar putea veni să se odihnească aici o perioadă…

Sugerez asta cu voce timidă, un pic sugrumată.

— Ar fi o idee excelentă, Amande, dar m-a pus să-i promit că nu-ți spun nimic despre depresia lui. Știi, nu vrea să te îngrijoreze…

Nu mă surprinde. Îmi iau la revedere de la Anne cu mintea chinuită, incapabilă să scap de sentimentul de vinovăție.

Cât despre mama, ea este într-o cu totul altă stare de spirit. Destul de relaxată, într-o rochie nepotrivită pentru vremea rece din zonă. Amestecă în mâncarea de cârnăciori Rougail, cu un pahar de vin roșu în mână. Trebuie să fie fericită că-l va revedea în curând pe Daniel al ei.

— Le-ai spus noapte bună legumelor tale?

Mă ia peste picior, dar fără meschinărie. Oare Daniel e cel care a schimbat-o atât de mult? A lăsat-o mai moale în astea zece zile petrecute aici. Este incontestabil.

— Da. Le-am învelit.

— Vii să fumezi cu mine?

Preț de câteva secunde, sunt șocată de propunerea ei.

— Credeam că nu mai fumezi…

— Numai în zilele de sărbătoare.

Se vede treaba că suntem într-o zi de sărbătoare… Rămân sceptică.

— Mă însoțești? Mâncarea va fi gata în câteva minute.

— Bine.

O urmez pe treptele din fața casei fără prea mare tragere de inimă. Ea se așază și își întinde picioarele lungi și bronzate în răcoarea nopții de martie. O imit, cu blugii mei rupți.

— La ce oră trebuie să te las la gară mâine?

— La ora 8. Trenul pleacă la 8:15.

— Bine.

O privesc aprinzându-și țigara și trăgând un fum lung înainte de a-mi întinde și mie una. Nu știu de ce accept. Nu mi-a plăcut niciodată gustul de tutun. Dar în seara asta, am chef s-o las și eu mai moale. Așa că iau țigara, o aprind și trag un fum.

— A fost bine de data asta…

Îmi stăpânesc un zâmbet amar. Da, de data asta, n-a trebuit s-o însărcinez pe Anne s-o ducă la gară. Rămânem tăcute o clipă. Soarele apune deasupra pinilor. Mă gândesc la șansa pe care o am să fiu aici, la modul în care acest loc îmi ușurează viața de zi cu zi.

— Știi, dacă-ți place atât de mult acest loc, ai putea pur și simplu să lucrezi de aici.

— Să lucrez de aici?

— La distanță. Se practică așa ceva acum.

Din nou aduce vorba despre serviciu.

— Postul meu necesita deplasări în Lyon. Organizam evenimente…

— N-ai decât să-ți schimbi jobul.

— Da? Și ce să fac?

Ridic ușor tonul. Ea dă din umeri, suflând un rotocol de fum opac.

— Nu știu. Nu contează. Banii sunt importanți. Nu vei putea trăi la nesfârșit din moștenirea lui. Nu era putred de bogat.

— Știu. Aveam nevoie de timp, atâta tot. Nu-ți revii după asemenea tragedie pocnind din degete!

— Au trecut deja nouă luni, draga mea. Ce-ți mai trebuie acum?

Mă sufoc; din cauza fumului și a indignării. De ce fumez? De ce discut despre asta cu ea?

— Nu știu. Bunăvoință? Empatie?

— Imediat cuvinte mari…

— În fond, care este problema? Nu-ți cer bani. Nu cer nimănui!

Și atunci, cuvintele îmi ies din gură fără să mă gândesc:

— Nu eu sunt cea care trăiește pe spinarea unui pensionar bogat! Cine ești tu ca să mă judeci?

Mă ridic. Nicotina nu e pentru mine. Mă face prea nervoasă.

— Draga mea, doar n-o să strici totul acum! Am petrecut o săptămână frumoasă amândouă.
— Totul merge nemaipomenit de bine când fiecare se ocupă de viața ei.
— Îmi fac griji pentru tine, atâta tot.
— Ei bine, n-ar trebui. De mult timp nu m-am mai simțit atât de bine.

Ea bate ușor cu palma pe piatră pentru a mă îndemna să mă așez din nou lângă ea, pe treapta din fața casei. O fac. Nu pentru ea, ci pentru a termina cu bine acest sejur. Nu mai avem decât câteva ore de stat împreună.
— Uneori mi-e greu să-ți înțeleg raționamentele. Dar dacă singurătatea și inactivitatea îți fac bine…
— Nu sunt mereu singură și nicidecum inactivă.
— Nu înțelegi…
— Ba da. Tu crezi că m-aș simți mai puțin singură în mijlocul necunoscuților și că aș fi activă dacă aș avea un venit.

Își stinge țigara pe piatră și își ciufulește părul blond.
— Tot ce vreau este ca tu să te simți bine.
— Consideră că așa este.
— Continui să cred că meriți ceva mai bun decât asta…

Prefer să nu-i răspund. Nu știu ce merit mai bun. O casă adevărată? O meserie adevărată? Un nou soț? Să mai fac repede un copil pentru a uita durerea provocată de cel pe care l-am pierdut? Să mă arunc în brațele regelui cârnaților Rougail? Prefer să plec înainte de a deveni nepoliticoasă.
— Mă duc să văd ce-i cu mâncarea…

Nu are timp să mă oprească. Dispar în casă, cu țigara în mână și cu inima bătându-mi nebunește.

Din fericire, există motanul gri, care vine instantaneu să se ghemuiască pe pântecul meu. Motanul gri și vinul roșu.

Bineînțeles, cârnații Rougail au un gust cam amar, dar Christine face eforturi disperate pentru a da uitării cearta de pe treptele casei.
— Ți-am luat ceva…

În după-amiaza asta, s-a dus la centrul comercial cel mai apropiat, i-am dat mașina în timp ce eu mă ocupam de curățarea merilor. O văd că pleacă spre cameră și se întoarce cu o cutie de carton impozantă, împachetată în hârtie albastră.

— N-am nevoie de nimic aici…

Am încă în minte reproșurile ei despre modul în care risipesc mica moștenire lăsată de Benjamin.

— De așa ceva ai nevoie.

— Ah…

Desfac în grabă impresionantul pachet și dau peste ambalajul unui radio portabil roz-bombon, cu CD-player și port USB.

— Un aparat de radio?

— Toată lumea are nevoie de puțină muzică, nu?

— Da… Cred că da…

Îmi zâmbește cu mândrie adăugând:

— Este portabil. Poți să-l iei cu tine în grădină.

Da. Se pricepe destul de bine să-și îndrepte greșelile…

17

Încet-încet se face vreme frumoasă. Vine primăvara. Mă gândesc la Richard. Fac progrese cu proiectele mele tot mai numeroase: să-mi fac mobilier de grădină din paleți, să instalez un leagăn pentru Mae. Intenționez s-o invit aici la vară. Anne m-a asigurat că acest lucru le-ar prinde tare bine lui Yann și Cassandrei, care ar mai răsufla un pic, și mie la fel. În ceea ce privește grădina, n-am niciun minut de odihnă: semăn succesiv, scap de buruieni, stropesc, desființez tunelurile, amestec compostul, presar coji de ouă sfărâmate în jurul plantelor ca să alung limacșii, viermii cenușii și melcii, o altă tehnică secretă a doamnei Hugues. Mă gândesc iarăși la Richard… Noua carte despre grădinărit îi dă alte idei grădinarului novice care sunt. Aflu astfel că terenul gol este ceva anormal în natură. Pentru a remedia acest lucru, autorul cărții recomandă mulcirea solului. Îmi acopăr așadar pământul cu un strat de mulci alcătuit din așchii de lemn, frunze moarte, scoarță de pin, iarbă tăiată. M-am hotărât să-mi tund eu singură iarba. Cred că Mika n-o să mai apară și îl înțeleg. Are alte preocupări mult mai interesante pentru un băiat de șaisprezece ani.

Lucrez de dimineața până seara afară. Când am timp, trec să-l salut pe Benjamin. N-o mai fac în fiecare zi, dar asta nu mă împiedică să mă gândesc la el. Și la Richard. Cum să-l conving să vină aici? Sunt sigură că, dacă ar petrece câteva zile în casa mea veche, s-ar simți mai bine. Uneori, iau radioul când merg la pinul sacru și îi pun lui Benjamin să asculte melodiile noastre preferate. Bat din vârful piciorului și dau din cap în ritmul muzicii. Păsările se uită ciudat la mine.

Seara, am mintea ocupată cu observarea lunii. Astrul se află la primul pătrar. Am numărat zilele. Mai sunt opt până o să fie lună plină. Vreau să sărbătoresc evenimentul. Așa că, stând în fotoliul gri, cu ochii pe jumătate închiși, îmi imaginez o petrecere sub salcie, la lumina lunii. Am de gând să scot masa din bucătărie

afară, să pun pe ea o față de masă albă imaculată și un sfeșnic. Voi aduce vin, bineînțeles, și fructe. Mă gândesc că aș putea, de asemenea, să port o rochie albă, pentru a-i onora lumina fosforescentă. Voi pune muzică. Încă ezit, nu știu ce să aleg: muzică clasică, un concert pentru vioară? Îmi place mult vioara. Sau pentru pian? Și de ce nu Ella Fitzgerald? Am avut întotdeauna o slăbiciune pentru Ella Fitzgerald…

Azi-dimineață, întorcându-mă de la pinul sacru, mă împiedic de o rădăcină groasă. Mă sprijin în ultimul moment în mâini. Genunchii mei n-au avut timp să atingă pământul. Abia când adrenalina scade, când inima mea își reia ritmul normal și când mă ridic încet, simt durerea, iradiind din încheietura dreaptă. Încerc s-o mișc. Reușesc fără prea mare suferință.

Răsuflu ușurată. Cum aș fi putut să mă ocup în continuare de tot ce am de făcut dacă mi-aș fi sucit sau rupt încheietura? Și imediat încep să zâmbesc și pun mâna pe telefon.

— Bună, Anne, sunt Amande. Ai putea să mi-l dai pe Richard?

O clipă de tăcere întrebătoare și plină de teamă.

— Pe Richard?

Evident, îi este teamă să nu o dau de gol.

— Vreau să-i cer un serviciu. Mă tem că am nevoie de prezența lui aici, acasă, pentru o perioadă.

— Oh… Serios? Ce… Ce s-a întâmplat?

— Nimic grav. O căzătură urâtă. Mi-am luxat încheietura.

— Este neplăcut.

Din nou un moment de tăcere. Oare bănuiește ceva sau a înghițit povestea? Nu contează, în fond.

— Ai fost la medic?

— Da. E mai bine să n-o forțez. Totuși nu pot sta cu grădina în starea în care am lăsat-o. Și am niște paleți din care trebuie să fac mobilier de grădină. Bineînțeles, nu este urgent, dar cum Richard este în concediu medical…

De data asta, m-am dat de gol. Aproape că o pot auzi chicotind la celălalt capăt al firului.

— Ai dreptate. E mai bine să nu lași grădina așa. În plus, Richard se pricepe la paleți și la lemn în general.

— Exact asta mi-am zis și eu.

Cred că ne amuzăm amândouă. Îl aud pe Richard întrebând în spatele ei:

— Ce s-a întâmplat? Are nevoie de ajutor?

Și Anne zice:

— Ți-o dau la telefon. O să-ți explice ea.

Când își ia la revedere, îmi spune pe un ton malițios.

— Pe curând, Amande. Și ai grijă de tine.

Apoi se aud niște zgomote în aparat, după care vocea lui Richard răsună, uimitor de clară și de veselă.

— Amande, ce faci?

— Bine. Și tu?

— Foarte bine.

Oh! Ce mai mincinos… Auzindu-l astfel, ai putea să te gândești că este în concediu medical pentru depresie?

— Ce se întâmplă? întreabă el îngrijorat.

A mușcat momeala. Să sară în ajutorul oamenilor este punctul slab al lui Richard și marea lui calitate.

— Am căzut destul de rău. Am o entorsă de toată frumusețea. Medicul mi-a cerut s-o țin în repaus total. Problema e că am început niște lucrări în grădină și nu numai… Știu că lucrezi din greu, dar mă întrebam dacă poți să treci pe aici în weekend…

— Oh! Știi… Sunt în concediu în acest moment.

— Serios?

— Da. Așa că pot veni fără să mai aștept până în weekend.

— Dacă așa crezi…

Las să se scurgă câteva secunde de tăcere. Richard pare să se gândească.

— Mâine am o programare la medic după-amiază, dar pot pleca seara.

— Nu te grăbi. Nu este nimic urgent.

— Atunci, poimâine. Pot pleca dimineața. Voi fi la tine la prânz. Ți-ar conveni?

— Bineînțeles. Ar fi perfect.

— Vrei să-ți iau niște medicamente? O cremă antiinflamatoare?

— Am tot ce-mi trebuie.

— Bine. Atunci, așa facem.

Adaug în grabă:

— Să-ți iei niște haine care țin la tăvăleală. Vom avea de lucru în grădină.

— OK.

— Și un fierăstrău electric, dacă ai. O să te pun să tai niște paleți.

— Ți-aduc fierăstrăul meu electric și un polizor.

— Perfect.

— Nimic altceva?

— Ia-ți pijamaua și periuța de dinți. S-ar putea să ai nevoie de ele pentru câteva zile.

Râde. Am reușit să-l fac să râdă pe Richard.

Am mințit și acum trebuie să-mi asum minciuna. Mai întâi, o să-mi fac un bandaj credibil la încheietura dreaptă și o să mă obișnuiesc s-o folosesc mai puțin. Fiindcă se presupune că mă doare. Apoi trebuie să mă duc să iau paleții, pe care am pretins că-i am deja acasă. Am o zi la dispoziție, nu mai mult. Din fericire, Julie mi-a recomandat o fabrică, la vreo douăzeci de kilometri de casă, de unde să iau faimoșii paleți. Mă duc chiar a doua zi de dimineață.

— Câți vă trebuie, doamnă?

Sunt un pic dezorientată:

— Vreo douăzeci… Cel puțin…

— În mașinuța aia?

Mă ia peste picior, cu țigara-n gură. Are dreptate.

— Pot să fac două drumuri.

Sunt confuză și își dă seama.

— Locuiți departe?

— La vreo douăzeci de kilometri.

— În ce direcție?

— Înspre Ceyssat.

Dă fumul de țigară afară și se scarpină pe piept.

— Bun, atunci, iată cum o să facem: dumneavoastră vă întoarceți acasă cu atâția paleți cât puteți băga în mașină și eu vă livrez restul diseară, când mă întorc de la muncă. Am o furgonetă. Sunt din Saint-Ours. Mi-e în drum.

Chiar nu mai știu ce să zic. El insistă:
— Este bine așa sau nu?
— Este… Mulțumesc… Doar că nu voiam să vă deranjați.
— Dacă vă spun că mi-e în drum!
— Bine… Mulțumesc.
Îmi arată cu un semn din cap mașina și adaugă:
— Lăsați scaunele în jos, vă aduc paleții!
Îngrămădim doar patru în spatele mașinii mele, deși am rabatat scaunele. Patru paleți amărâți.
— V-am zis eu. N-aveați cum să băgați douăzeci de paleți.
— E-adevărat…
— Notați-mi adresa dumneavoastră.
I-o notez pe o bucată de hârtie pe care o scoate din buzunar.
— Nu ajung înainte de ora 20, mă previne el.
— Nu are importanță.

În ciuda eforturilor pe care le face pentru a-mi dovedi că e în plină formă, Richard arată obosit și tras la față. Îl întâmpin la ieșirea din mașină și îl ajut să-și scoată geanta de voiaj din portbagaj.
— Ai călătorit bine?
— Lasă-mă să duc eu asta, o să te doară.
Am uitat că am încheietura scrântită. Totuși bandajul este la locul lui, pare aproape profesionist. L-am refăcut de patru ori până să obțin un asemenea rezultat.
— Cum ai reușit să te aranjezi așa?
— M-am împiedicat de o rădăcină.
— Ar fi putut să fie mai rău. Să te rănești la frunte, de exemplu.
— M-au salvat încheieturile.
Îi țin ușa deschisă ca să intre. Motanul gri este la locul lui, pândindu-i sosirea.
— Uite, îți poți lăsa geanta în camera mea. Acolo vei dormi.
— Și tu? Unde o să dormi?
— În camera de zi. Am o canapea extensibilă acum…
Dar Richard nici nu vrea să audă.
— Nu, nici vorbă. Lasă-mă pe mine să dorm pe canapea.

— E prea târziu. Am pus deja lenjeria pe pat.

Dar Richard nu renunță. Argumentele lui sunt de două feluri: să nu lași niciodată o femeie să doarmă pe canapea. Să nu lași o femeie rănită să-și nenorocească spatele pe o canapea. De altfel, nici nu-mi cere părerea, se repede deja spre camera de zi.

— Ai gătit? Cu încheietura ta?

Simte mirosul de rizoto pe care l-am reîncălzit la foc mic. Obligată să mint, mă prefac contrariată.

— Doar n-o să muncești cu stomacul gol.

Îmi inspectează camera de zi: noua canapea care nu se asortează cu restul, foaia albă de pe perete pe care scrie *Să celebrez*, grădina care se vede pe fereastră.

— Sunt drăguțe toate culorile astea…

— Da. Ai văzut…

Se uită fix la copacul lui Paul, copacul cu o mie de panglici, și îi surprind zâmbetul. Un zâmbet trist care nu se adresează nimănui.

— Te servesc cu un aperitiv? Am porto și un vin alb dulce…

— Vin alb, mulțumesc. Dar stai jos. O să servesc eu.

Îl las s-o facă. Măcar pentru o vreme. Pare atât de fericit să aibă grijă de mine.

Richard trebăluiește prin bucătărie. Nu se mulțumește doar să servească aperitivele, vrea să pună masa, să amestece în rizoto, să-mi ude ficusul.

— Așază-te. O să fie bine. Nu sunt paralizată complet. Am udat deja ficusul azi-dimineață.

Atunci se oprește, stânjenit, și eu îi zâmbesc.

— Hai, vino să bem un pahar.

Cred că nu m-am înșelat. Are nevoie să se simtă util, să se ia cu treaba ca să uite.

Ne bem vinul alb dulce povestind în principal despre Mae. Ea care dormea ca un înger și nu plângea aproape niciodată este pe cale să-și afirme personalitatea. Își face auzită vocea. Cassandra susține că era la fel la vârsta ei și atunci îmi vine în minte discuția pe care am avut-o amândouă în casa familiei Luzin. Începem să mâncăm rizoto în timp ce Richard vorbește direct despre proiectele mele pentru zilele următoare: mobilierul de grădină, răsadurile,

udarea, toate treburile pe care încheietura mea luxată mă va împiedica să le fac, crede el.

— Fațada de est a casei este mâncată de iederă, adaugă el. Am văzut adineauri. O să te scap de ea.

— Îmi place iedera…

— Până la urmă o să-ți acopere toată casa.

— Este un bun izolator.

— Cum vrei.

Văd că încearcă să-și facă de lucru, așa că ripostez imediat:

— Am leagănul ăsta pentru Mae pe care aș vrea să-l agăț de crengile unui pin. Crezi că ai putea să mă ajuți?

— Bineînțeles.

— Mă mai gândesc la ceva… Ce-ar fi să revopsim obloanele? Sunt de un maro trist și scorojit. Ce-ai zice de un verde? N-ar fi frumos un verde-deschis?

Richard mă aprobă, în timp ce ia cu furculița din rizoto.

— Mai este și umbrela de soare a doamnei Hugues, pe care mi-ar plăcea s-o revopsesc în roz. Și aș vrea să confecționez o sperietoare de ciori pentru a alunga păsările din grădină.

Îi strălucesc ochii. Cred că n-o să plece înapoi prea curând.

— Terminăm de mâncat și ne apucăm de treabă! declară el.

Duc în grădină micuțul radio portabil. Motanul se întinde cât e de lung la umbra salciei-plângătoare. Vremea este frumoasă. Se simte deja căldura de primăvară. Aduc roaba roșie, plină cu toate sculele pentru grădinărit, în protestele lui Richard:

— Las-o jos, o să te doară mâna!

Iau pliculețele cu semințe și mă las pe vine în fața movilelor mele de pământ. Astăzi, semănăm ridichi. Richard îmi ascultă cu atenție instrucțiunile: trebuie să sape cu grijă pământul, să traseze niște brazde lungi spațiate la treizeci de centimetri în care eu voi pune niște îngrășământ făcut în casă, după care Richard depune semințele roșiatice în șir. Așa că Richard sapă și se străduiește să traseze brazde în timp ce eu prepar un îngrășământ natural din compost proaspăt, zaț de cafea și coji de ouă.

Eu pun amestecul, Richard, semințele.

— Așa e bine?

— E perfect. Acum acoperă-le cu un centimetru de pământ și bătătorește ușor. O să stropim după aceea.

Am învățat atât de bine manualul grădinarului perfect, încât am senzația că am făcut asta toată viața. Richard se ocupă de umplerea stropitorilor și face drumuri dus-întors până în casă.

— Ar trebui să te gândești să-ți cumperi un furtun…

Evident, dar cred că prefer udarea manuală epuizantă, dar atât de autentică.

Prepar un ceai cu gheață. Afară, în vibrațiile vocii lui Aznavour, Richard udă restul grădinii.

— Și acum?

Ceaiul meu se răcește la frigider, în timp ce noi facem un pic de mulcire a solului, după care ne ocupăm de paleți și de proiectul mobilierului de grădină.

— Ai un plan în minte?

Julie mi-a trimis o fotografie. I-o arăt. În ea se vede o canapea de colț construită din paleți șlefuiți și vopsiți în alb, pe care este așezată o pernă de un albastru-azuriu frumos. În ceea ce privește masa, munca este mai simplă: stivuiești și prinzi între ei trei paleți, apoi pui deasupra un blat din sticlă. Văd că Richard este impresionat de fotografie și destul de motivat de acest proiect.

— Crezi că pot să mă apuc acum de el?

— Cum vrei…

— Bine… Atunci mă duc să-mi scot fierăstrăul.

Nu suntem foarte vorbăreți în seara asta. Oboseala ne-a cuprins imediat ce ne-am așezat la masă, după ce am făcut duș și ne-am pus haine curate. Radioul meu difuzează un buletin de știri pe care îl ascultăm fără prea mare atenție. Richard mănâncă, cu privirea pierdută în gol. În momentul în care îl servesc cu piure de mere, iese brusc din mutismul lui:

— Oare n-ar trebui să punem niște rotile la masa de grădină? Ar fi mai ușor s-o deplasezi.

Am nevoie de câteva secunde ca să reacționez. Eram cu gândul departe de mobilierul meu de grădină.

— Da… da, ar fi o idee bună.

Adăugăm sarcina asta pe lista proiectelor noastre pentru a doua zi. După cafea, îl simt din ce în ce mai istovit și îi propun să dispună de camera de zi după cum vrea, în timp ce eu mă retrag în dormitor, cu motanul gri după mine. Încerc să mă cufund câteva clipe în lectura unuia dintre vechile mele romane, dar nu-mi stă mintea la citit. Cred că depresia lui Richard m-a contaminat și pe mine în seara asta. Sting veioza și-mi trag pătura până sub bărbie. Cu capul pe pernă, mă gândesc la ce face Richard în camera de zi, la starea lui de descurajare extremă. Am cunoscut-o și eu în urmă cu câteva luni, când mă plimbam, îndopată cu somnifere, dintr-o cameră în alta, cu obloanele trase. Dar am încredere în casa mea, în calmul și farmecul ei, în culorile din copaci, în clinchetul blând al clopoțeilor de vânt din salcie, în parfumul păpădiilor care invadează iarba. Până la urmă se va simți mai liniștit. Ca mine.

Ce să spun despre primele zile ale lui Richard în casa mea? Un bilanț amestecat, cred. Urmăm aproape același ritual în fiecare zi: un mic-dejun în bucătăria inundată de soare, mirosul de cafea care plutește în aer și cel al pâinii prăjite. Motanul gri care ne linge lingurițele de dulceață. Ochii noștri ațintiți asupra grădinii, asupra panglicilor care dansează în vânt. O notă de fericire calmă. În acel moment, în fiecare zi, îmi trece prin minte același gând: Richard se va vindeca. Tot în acele minute ne amintim de Benjamin. *Ți-am povestit de ziua în care l-am obligat să-și taie părul?* Zâmbește. *Zicea că nu-i pasă, că o să-și facă dreaduri mai târziu și că n-o să mai am ce să-i spun*.

După micul-dejun, ne apucăm de treabă. O vizită la magazinele de bricolaj. Luăm niște buloane, o bormașină electrică, măsurăm un blat de sticlă, alegem o pernă pentru canapeaua de grădină. Încărcăm imensul pătrat de sticlă în spatele mașinii, cu portbagajul întredeschis, legat cu sfoară. Apoi, chiar din ziua următoare, ne apucăm de mobilierul de grădină. Richard îmi interzice să car ceva, așa că mă concentrez pe vopsirea obloanelor, operațiune care îmi ia o zi întreagă. Gătesc, fac ceaiuri. Când Richard trece la faza de șlefuire a paleților, catadicsește în sfârșit să-mi accepte ajutorul. Eu țin de lemn, el mânuiește mașina. Vopsim paleții împreună. Facem mereu o plimbare prin grădină, după-amiaza. Mai smulgem câte-o

buruiană. Vedem cum e pământul. Udăm, dacă e nevoie. Îndreptăm o frunză, o tulpină. Încurajăm toate aceste plante care cresc cu grație. Richard își ia rolul în serios la fel de mult ca mine. Soarele apune și ne întoarcem în casă. În general, cu cât se apropie seara, cu atât devenim mai tăcuți. Richard se închide în el. Eu mă gândesc la pinul sacru, la cuvintele pe care mi-ar fi plăcut să i le șoptesc lui Benjamin înainte de a intra în casă pentru cină. Este o situație diferită de cea cu mama. Când era ea aici, ne acordam reciproc spațiu. Pe Richard nu îndrăznesc să-l abandonez singur în grădină nici măcar zece minute. Cred că s-ar îngrijora. El are iluzia că veghează asupra mea, iar eu o am pe aceea că veghez asupra lui.

Seara, nu jucăm cărți, așa cum făceam cu mama. Richard este epuizat când ne terminăm de băut cafelele, pe la ora 8:30, și sunt convinsă că se bagă în pat imediat. Probabil că nu-și găsește somnul? Probabil că are nevoie să ia un somnifer? Probabil se zvârcolește în pat ore în șir? Oricum ar fi, camera de zi este tăcută, deci trag concluzia că stinge lumina imediat ce părăsesc încăperea. Cât despre mine, eu citesc. Recitesc romane pe care le-am citit deja în viața mea dinainte și le găsesc un sens diferit, ca și cum percepțiile mele s-ar fi schimbat, ca și cum n-aș mai fi aceeași. Înainte de a adormi, mă uit afară, în noapte, la luna care se apropie de plenitudinea ei. Cum o să-i prezint lui Richard ideea de a face un banchet nocturn? Nu pot renunța. Am promis…

Azi observ că tristețea îl copleșește mai devreme decât de obicei. Chiar de la masa de prânz, pe care o luăm în grabă. Astăzi vom termina mobilierul de grădină. Nu ne-a mai rămas decât să fixăm blatul de sticlă pe masă. Mâncăm paste cu sos de roșii, în ideea de a ne reapuca rapid de treabă și văd cum Richard se descompune la față pe măsură ce înghite.

— Ești bine?

Îmi răspunde cu un zâmbet, dar nu sunt naivă.

— Odihnește-te un pic în după-amiaza asta. Avem tot timpul. Pot termina și singură.

De două zile uit să-mi pun bandajul la încheietură, dar nu sunt sigură că Richard a remarcat.

— Nu, o să mă ocup eu de asta.

Nu mai adaugă nimic, continuă să mănânce. Mie nu-mi mai este foame. Nu știu ce să spun. Când strâng masa, încerc să-l abordez din nou:

— Să știi că nu mă mai doare… Dacă vrei să te întorci la Anne și la ceilalți, voi înțelege.

Clatină din cap și se crispează atât de mult, încât am impresia că o să plângă.

— Nu voiam să te epuizez chemându-te aici…

— Știu.

Vocea îi este ciudat de aspră, dar se stăpânește.

— Credeam că liniștea casei o să-ți facă bine. Îmi pare rău…

— Nu mă împac cu ideea de a fi departe de cimitir.

— Îmi pare rău.

Un moment de tăcere. Mi s-a pus un nod în gât, înghit cu greu.

— N-ar fi trebuit să te chem aici…

— Nu, eu sunt de vină. E complet aiurea, dar m-am obișnuit să mă duc la cimitir în fiecare zi. Îmi face bine. Totuși nu fac mare lucru acolo. Stau un pic în picioare. E stupid.

— Nu, nu este…

— Mă liniștește. Totuși nu este decât o piatră albă…

Las farfuriile murdare în chiuvetă. Mi-e ciudă pe mine. Cred că ar fi trebuit să mă gândesc la asta înainte.

— Vino, Richard, vreau să vezi ceva.

Se încruntă, dar îi arăt din nou ușa de la intrare.

— Și eu fac lucruri stupide, vino!

Pe treptele casei, eu îmi pun cizmele de cauciuc, iar Richard, niște bascheți vechi, murdari de noroi. Pare foarte bătrân, cu fața lui lividă. Parcă-i un moș.

— Să fii atent la rădăcini. Acolo am căzut eu.

Îl duc în spatele casei, merg repede, fără îndoială prea repede pentru el. Intrăm în pădure. Tăcerea devine mai opacă. Nu se aud decât pașii noștri și respirațiile sacadate.

— Unde mergem?

— La pinul sacru.

— La pinul sacru?

Iuțesc pasul. Nu există niciun cuvânt pentru a descrie acest loc așa cum îl concep eu. Prefer să înțeleagă singur.

Ajungem în curând lângă pin.

— Oh! exclamă Richard când vede coroanele și ghirlandele de flori uscate, micuțul taburet cu perna pe el, păpușa din cârpe depusă la baza trunchiului, ultima mea tușă personală. Ce-i asta?

— Aici stau de vorbă cu el.

Se uită fix la pin, cu ochii mari de uimire, apoi mă privește insistent fără să înțeleagă.

— Știi, te obișnuiești. Este mai viu decât o piatră. Colcăie de viață, de sevă, de furnici…

Este cam dezorientat în fața pinului meu. Clipește des. Încearcă să prindă toate culorile.

— Vezi scorbura de sus, din trunchi?

— Da.

— Mi-am pus acolo verigheta și brățara braziliană. E ca și cum el ar fi aici, înțelegi?

Nu știu dacă Richard înțelege. În acest moment, pare mai mult un băiețel decât un moș. Așa că încep să vorbesc, vorbesc întruna, fără să știu prea bine de ce, doar că acum, după ce i-am dezvăluit taina pinului secret, nu mai am niciun motiv să-i ascund restul:

— Vin aici să-i vorbesc. Uneori, aduc radioul și îi pun să asculte muzică. Dar asta nu e tot. M-am apucat să celebrez vântul care bate prin copaci, agățând în ei ustensile de bucătărie, cutii de conserve și scoici. Am celebrat nașterea lui Mae și a verzelor mele sfâșiindu-mi cearșafurile și agățându-le în salcia-plângătoare. Aprind lumânări la fereastră pentru te miri ce. Și vorbesc cu legumele, cu scoarța copacului și chiar cu luna. De altfel, știi ceva? Acum celebrez luna plină. Am plănuit un banchet pentru următoarea lună plină, care are loc peste trei zile. Un banchet la lumina lunii, sub salcie. Mi-era teamă să-ți vorbesc despre asta. Este stupid, nu? Cu toții avem credințele și ritualurile noastre…

Mă întrerup o clipă ca să-i prind privirea. Richard a rămas cu gura căscată.

— Tu și Anne aveți biserica și speranța unui paradis. Nu-i așa? Eu am asta: pământul, copacii, plantele care se nasc și mor, dar care

renasc, am vântul care cântă și provoacă dansul culorilor printre ramuri. Eu celebrez viața sub toate formele ei și cred că Ben este ascuns în trunchiul pinului. Chestia asta n-are niciun sens, dar în același timp are multe. Tot ce știu este că, la naiba, îmi face bine!

Richard începe să râdă.

— N-ar trebui să înjur în fața ta! exclam.

Continuă să râdă. Un cuplu de păsărele vin să se așeze pe o ramură, chiar deasupra noastră. Doi măcălendri. Rotunjori, minusculi, țanțoși. Se uită fix la noi, intrigați.

— Dacă n-ai fi fost tu aici, i-aș fi vorbit.

Richard zâmbește. Constat că a rămas fără grai, că nu-și găsește cuvintele, așa că spun:

— O să te las aici, bine? Poți să te așezi pe taburet, pentru asta e făcut. Dacă ți-e teamă că nu mai găsești drumul înapoi, pot presăra niște conuri de pin…

Dar Richard clatină din cap:

— Ar trebui să-l găsesc, mersi.

Așa că eu mă retrag în vârful picioarelor, scăpată de o enormă greutate.

Bănuiam că nu se va întoarce imediat. Mai multe zile fără cimitir. Îi trebuie timp să recupereze. Trec să-mi văd florile: lalele, zambile, brânduțe, narcise. Peste doar câteva săptămâni, vor înflori. Sau poate nu e decât o chestiune de zile. Deocamdată sunt încă îmbobocite și fragile, dar li se ghicesc culorile. Mai ales violetul delicat al brânduțelor. Ce voi face cu toate aceste flori? Cu toate aceste culori? Coronițe. Coșulețe pe care voi putea să le pun pe apa unui pârâu și să le las să plutească pentru a celebra primăvara. Plute din flori care vor fi lăsate în voia sorții, care vor încânta alte priviri. Mă întorc acasă entuziasmată de această idee.

Gătesc o supă de legume, cu una dintre agendele doamnei Hugues deschisă în față. *Supă-cremă de napi*. De la radio se aude vocea lui Jacques Brel. *Există două feluri de timp: timpul așteptării și timpul speranței*. Și apoi, vocea lui Richard, care se suprapune peste vocea lui Brel:

— Ți-au furat verigheta și brățara.

— Serios?

— Cuplul de măcălendri.
— De unde știi?
— Au intrat în scorbură, chiar după ce ai plecat. Așa că m-am uitat și eu. Nu mai este nimic înăuntru. Nimic în afară de un cuib.

Fără îndoială, ar trebui să fiu furioasă sau să plâng, să fiu tristă din cauza pierderii a ceea ce mă lega în modul cel mai intim de Benjamin, dar zâmbesc. Zâmbesc și spun:

— Ți-am zis… Este mult mai plin de viață decât o piatră.

Chiar în aceeași seară, am pus masa afară. A fost ideea lui Richard.

— De ce să mai așteptăm luna plină? a declarat el.

Canapeaua din paleți este gata să ne primească fundurile și blatul din sticlă al mesei este acum fixat. Richard a improvizat un racord electric ca să ne putem vedea tacâmurile, dar eu l-am prevenit: nu se pune problema să folosim electricitatea în seara banchetului, am pierde sacralitatea momentului folosind un iluminat artificial.

Ne înfășurăm în pături și în paltoane vechi. Aerul este rece în regiune, chiar dacă mai sunt doar câteva zile până la primăvară.

— Am o idee pentru ceremonia lunii pline, zice Richard în timp ce mâncăm supa.
— Da?
— Aș putea sculpta ceva pentru pinul sacru. Un totem. Un obiect. Încă nu știu ce.
— Ai uneltele la tine?
— Sunt mereu în portbagajul mașinii.
— Ar fi o idee bună…
— L-am duce acolo, sub pin, în timpul lunii pline.

Aprob cu însuflețire. Îmi place ideea. Sunt fericită că nu mai sunt singura care știe secretul acțiunilor mele nebunești. Și sunt de două ori fericită că Richard le împărtășește cu mine.

18

Suntem în toiul pregătirilor banchetului lunii pline, în dimineața asta, când telefonul începe să-mi vibreze.

— Răspunde, zice Richard, mă descurc.

Iau telefonul, lăsat într-un colț al încăperii, și zâmbesc. Ai zice că s-a întors un strigoi.

Aveți nevoie de o mână de ajutor cu peluza, doamnă Luzin?

— Richard?

— Da?

— Te deranjează dacă avem un invitat la banchetul nostru din seara asta?

— Nu, nu, bineînțeles că nu. Ai… Ai pe cineva în vizită?

— S-ar putea… Cineva care l-a cunoscut bine pe Benjamin…

Se încruntă, dar nu-i spun mai multe. Îmi îndrept atenția spre ecranul telefonului. Sunt sigură că Richard se va bucura să-l cunoască pe Mika.

Bună, Mika. Am tuns deja peluza. Dar ce zici de o cină plicticoasă între adulți? Mi-ar plăcea să-ți prezint pe cineva. Același tarif ca ultima dată și te conduc la gară la sfârșitul serii ca să prinzi trenul de la 22:30. Adaug cu stângăcie un smiley și mă întorc la Richard care se luptă cu foarfeca.

— Trebuie să ne ducem să cumpărăm vin? mă întreabă el.

Suntem din nou întrerupți de vibrațiile telefonului meu.

OK dar pot s-o aduc și pe prietena mea la cina dvs. plicticoasă?

Ridic capul spre Richard, care este concentrat la fața de masă, și îl anunț cu calm:

— Până la urmă, o să fim patru.

Richard nu mă întreabă nimic, este prea politicos. Încuviințează, iar eu zâmbesc. Cred că am luat o decizie bună.

În mintea mea, banchetul sub clar de lună ar fi trebuit să fie o cină solitară. Un moment de comuniune. Ceva sacru, oarecum solemn. Dar viața a decis altfel…

Spre seară, mă duc singură să-i aștept pe Mika și pe iubita lui la gara din Clermont-Ferrand. Richard ține morțiș să mai lucreze la proiectul leagănului. A ales un pin cu crengi suficient de groase pentru a susține greutatea lui Mae până când va împlini șase ani cel puțin. A găsit o scândură în pod, vestigiu de la un vechi oblon. Este ocupat s-o șlefuiască și s-o taie.

Soarele a început să coboare spre apus, dar mai avem două ore bune de lumină în fața noastră. Fructele au fost aranjate în niște cupe frumoase argintii, găsite în cămara doamnei Hugues, dar, dată fiind vizita lui Mika și a prietenei lui, a trebuit să mai adaug lângă fructe și pungi de chipsuri, felii de pizza congelată și o sticlă de coca-cola.

Îi reperez imediat, căci mi-am parcat mașina în fața ușilor de sticlă ale gării. Mika și părul lui șaten-arămiu zburlit, care pare să mai fi crescut vreo zece centimetri, și fata alături de el. O brunetă drăguță, cu pielea foarte albă, îmbrăcată cu o rochie neagră cu volane. Un stil gotic destul de moderat. Mika o ține de talie, dar îi dă drumul când mă vede.

— Bună ziua, doamnă Luzin.

— Salut, Mika.

Mă întorc spre fată, care îmi întinde timid mâna.

— Ea este Lola, îmi spune Mika. Solista trupei noastre.

Băiatul se uită la mine cu neliniște și eu îi zâmbesc fetei.

— Sunt încântată să te cunosc, Lola.

Îmi amintesc perfect cuvintele lui Mika referitoare la Lola, pe care mi le-a spus ultima oară: *Ea voia să vină, dar zicea că nu se face așa ceva… Întrucât nu vă cunoaște. — Ar fi trebuit să-mi spuneți. Bineînțeles că putea să vină. — Era și ea un pic îndrăgostită de Benjamin, așa că…*

Sunt încântată să constat că astăzi nu se mai teme să mă cunoască și că a găsit în Mika o nouă dragoste.

— Hai, urcați! Puteți să vă puneți rucsacurile în portbagaj…

Mika este mai calm decât la vizitele precedente, mai serios, mai matur. Fiindcă este îndrăgostit acum… S-au așezat amândoi în spate, lăsându-mă în rolul meu de taximetrist în față.

În oglinda retrovizoare, văd mâna lui pusă pe genunchiul fetei,

privirile care li se încrucișează regulat, zâmbetul lor complice. Inima mi se strânge ușor. Nu că nu mă bucur să-i văd îndrăgostiți. Este altceva… Poate singurătatea mea care își amintește de mine.

— Sunteți în vacanță? întreb pentru a face conversație.

— Nu, doamnă Luzin! Tocmai ne-am întors din vacanța de iarnă!

— Ah, da?

— Da. Vacanța din februarie. Am reluat cursurile de două săptămâni.

Sunt complet pe dinafară…

— Ați fost la schi?

— Nu. Schiatul e pentru burghezi…

— Ah… Ați rămas în Lyon atunci?

— Da. Am lucrat la spectacolul pentru Sărbătoarea Muzicii. Știți ce pregătim?

— Nu…

— O să reluăm niște piese ale celor de la The Cranberries. Îi știți?

— Da, un pic. Sunt de pe vremea mea…

— Serios?

Mika pare decepționat s-o afle. Îmi stăpânesc râsul. Lola rămâne tăcută. Cred că tot o mai intimidez puțin.

— Așadar, cânți în engleză?

Tresare ușor și două pete roz îi apar în obraji.

— Eu?

— Da.

— Ah… Da… În fine, încerc…

— O face pe modesta, intervine Mika în forță. Doamna Smith zice că este superdotată la engleză.

— Doamna Smith?

— Profa de engleză.

Lola începe să-i șoptească ceva care seamănă cu: „N-a spus dotată, a zis abilă“.

Urmează o dispută:

— Abilă nu înseamnă nimic.

— Ba da, înseamnă că vorbesc cu ușurință. Nu că vorbesc o engleză excelentă.

— E același lucru.

— Nu chiar.
— Ești enervantă. Întotdeauna te subestimezi.
— Nu mă subestimez.
— Ba da. Eu, unul, zic că ești dotată. Asta-i tot.

Mika își îndreaptă privirea spre drum, iar Lola, cu obrajii ușor împurpurați, clatină din cap, mimând exasperarea. Eu dau discret volumul radioului mai tare, ascunzându-mi zâmbetul.

— Cine este invitatul dumneavoastră? întreabă Mika după câțiva kilometri.
— Bine faci că mă întrebi… era să uit să vă vorbesc despre el.

Semnalizez și o iau pe drumul îngust de țară.

— Este tatăl lui Benjamin.
— Zău?

Mika face ochii mari de uimire.

— Ce face la dumneavoastră acasă?
— Se odihnește. Este un pic obosit.
— Aha.
— Și mă și ajută să fac niște lucrări.

Se lasă din nou liniștea în habitaclu. Mika dă din cap în tăcere. Lola nu scoate niciun cuvânt.

— M-am gândit că s-ar bucura să vă cunoască, să vă audă vorbind despre Casa de Cultură.
— Apăi, o să avem ce povesti!

În oglinda retrovizoare, văd fața Lolei care încuviințează cu timiditate.

— Serios?
— Cu noul instructor, lucrurile stau din ce în ce mai rău! Am făcut o petiție ca să-l dăm afară! Avem deja patruzeci și două de semnături.
— Pe bune? Ce a făcut?
— Nici nu vă închipuiți ce le-a făcut celor de la cor!

Lola aprobă, cu un aer scandalizat.

— A vrut să desființeze corul?
— Nu! Mai rău!
— Mai rău? Nu văd ce…
— A vrut să-i pună să cânte o chestie de la biserică!

Repet, stăpânindu-mi din ce în ce mai greu amuzamentul:

— O chestie de la biserică?

Și atunci intervine Lola, pentru prima oară, cu o voce consternată:

— A vrut să-i pună să cânte *Aleluia, slavă Ție, Doamne*.

Mika mimează gestul unui pistol pus la tâmplă. Izbucnesc într-un râs nestăpânit, iar Lola repetă, ca și cum nu i-ar veni să creadă:

— *Aleluia, slavă Ție, Doamne*.

Râsul lui Benjamin îmi răsună și el în urechi. Râsul lui care îmi place atât de mult, care vine de atât de departe, din străfundul măruntaielor lui. *Tu auzi ce spune, Păpușico? Nu e un sacrilegiu?* Și râd împreună cu el, în timp ce, în spate, cei doi afișează un aer morocănos.

Coborâm toți trei din mașină. Richard ne iese în întâmpinare, surprins să mă vadă însoțită de doi adolescenți.

— Bună ziua, zice el.

Le întinde mâna.

— El este Mika și ea e prietena lui, Lola. L-au cunoscut pe Benjamin la Casa de Cultură. Au realizat un montaj video despre el, de Crăciun, și au pus să fie instalată o plăcuță cu numele lui pe ușa sălii de muzică.

Mika îi strânge mâna lui Richard cu gravitate. Richard mi se pare copleșit de emoții, un pic debusolat. Ar fi trebuit să-l previn. Ar fi trebuit să-i spun de plăcuță mai înainte, ca și de montajul video. De ce nu m-am gândit niciodată la asta?

— Bună ziua, domnule.

Lola îi apucă și ea mâna, cu mai multă timiditate și cu o strângere delicată. Richard rămâne fără grai. Nu știu dacă s-a supărat pe mine sau dacă este pur și simplu emoționat. Prefer să-i las timp să-și revină, așa că le arăt ușa casei mele celorlalți doi și spun:

— Veniți să vă lăsați lucrurile? O să vă servesc cu un pahar de suc.

Cei doi tineri mă urmează, dar privirea lui Mika întârzie asupra lui Richard și a frânghiei lui care formează o dâră alburie în iarbă.

— Ce face?

— Un leagăn pentru Mae.

— Mae? Cine este Mae?
— Nepoata mea. Nepoțica lui Richard.
— Oh… Îmi pare rău, am crezut…

Îi alung bolboroseala cu un semn din mână. Intrăm în camera de zi. Am lăsat ferestrele deschise pentru ca mirosul primăverii să intre în toată casa.

— Ce beți? Cola?

Lola dă afirmativ din cap, dar Mika se duce să se posteze în fața ferestrei deschise. De acolo, se uită la Richard care trece frânghia prin scaunul leagănului, apoi face un nod solid.

— Cum o să agațe leagănul?
— O să se urce pe scară și o să prindă frânghia de-o creangă.
— Credeți că va reuși singur? Poate că are nevoie de o mână de ajutor.
— Cred că te poți duce să-l întrebi…

Mika încuviințează satisfăcut. Și imediat încalecă pervazul ferestrei, grăbit să se apuce de treabă, prea nerăbdător pentru a traversa toată casa. Lola îl dojenește cu blândețe, dar el este deja afară.

— Vrei o cola, Lola?
— Da. Ăă… Mulțumesc.

Îi torn un pahar, îi propun să ia loc pe un scaun și, când aruncăm o nouă privire afară, îl vedem pe Mika, în picioare pe scară, apucând capătul frânghiei pe care i-o întinde Richard.

— Nu poate să stea locului, zice ea timid.

Îi arăt pervazul ferestrei și exteriorul:

— Vrei să te duci la ei?

Fata ridică din umeri, evident jenată de ideea de a mă lăsa singură în bucătărie.

— Eu o să pun masa, adaug ca s-o liniștesc.

Pentru a i-o dovedi, încep să stivuiesc niște farfurii pe blatul de lucru.

Câteva clipe mai târziu, Lola se află la poalele pinului, așezată turcește în rochia ei neagră. Rupe niște părăluțe pe care le înnoadă într-un mod ciudat, până când realizează o brățară pe care și-o pune la încheietură, apoi începe să facă alta. Din când în când,

râsul ei timid de fată ajunge până la mine și atunci îl văd pe Mika, țanțoș ca un cocoș, cocoțat pe scară, imitând într-un mod grotesc pe nu știu cine. Și cel mai frumos, în acest tablou, este Richard, în chip de șef de lucrări debusolat care nu prea înțelege ce face el acolo, dar care zâmbește totuși, cam prostește.

Masa este aranjată, lumânările au fost aprinse, Lola este înfășurată într-unul dintre paltoanele mele și poartă niște pantaloni de-ai mei, precum și o pereche de șosete groase gri pe care i le-am împrumutat. Mika pretinde că nu îi este frig în geaca lui de blugi și mi-a respins propunerea de a-i împrumuta o vestă. Îl privesc cum scoate din rucsac un bax de bere și un pliculeț cu tutun pentru rulat țigări, zâmbind încă o dată de surprizele pe care ni le rezervă viața.

— Nu facem un foc? zice el. E nemaipomenit de bună pizza pe grătar.

Lola confirmă. Benjamin râde batjocoritor la urechea mea. *Strânge-ți cupele argintii, nu mai au căutare*. Richard mă consultă din priviri, nesigur, și eu declar că, dacă cineva este în stare să-mi facă un grătar de casă în câteva minute, sunt de acord.

— Taică-miu a confecționat un grătar dintr-un boiler vechi, ne informează Mika pe un ton serios.

Richard ne salvează sugerând să facem un foc de tabără pe care să punem unul dintre grătarele de la cuptorul aragazului, susținut de niște pietre. N-a fost nevoie de mai mult pentru a aprinde jarul entuziasmului lui Mika. Cu o bere în mână, „Nu vreți și dumneavoastră una, doamnă Luzin?“, și cu țigara în colțul gurii, se agită încoace și-ncolo, ducându-se la marginea pădurii și aducând pietre și crăci pe care Richard le strânge și le pune unele peste altele într-o ordine precisă. Lola, a cărei timiditate dispare pe măsură ce trec orele, desface două sticle de bere pe care ni le întinde, mie și lui Richard.

— Ne-ar trebui niște hârtie de ziar pe care s-o strecurăm sub crenguțe, zice Richard.

Aduc din casă niște ziare vechi. Lola rupe paginile și le face ghemotoace. Ne trebuie mai bine de jumătate de oră ca să ne desăvârșim opera, grație lemnelor groase pe care Mika le găsește în

pădure. Când focul se aprinde în sfârșit, ne așezăm cu toții mulțumiți, declarând că o a doua bere nu va fi refuzată.

Așa arată banchetul meu: un foc de tabără ciudat cu doi adolescenți, un sexagenar cu un aer fericit și o femeie de treizeci de ani îmbujorată de alcool. Nu știu dacă sunt ametită de băutură, dar mi-e greu să urmăresc conversațiile. De altfel n-am niciun chef s-o fac. Prefer să țintuiesc cu privirea luna, focul, stelele, cele trei chipuri din jurul meu. Interceptez din când în când câte-un cuvânt, câte-un hohot de râs și zâmbesc. Mi se pare că Mika încearcă să-i explice lui Richard diferitele tipuri de chitare. Lola îi soarbe cuvintele, își aranjează o șuviță de păr după ureche, își umezește buzele. O găsesc înduioșătoare și mă întreb dacă Benjamin a remarcat vreodată că era îndrăgostită de el.

Punem pizzele pe grătar. Uit de ele și Richard e cel care le salvează de la o moarte sigură prin ardere. După asta mai bem și alte beri. Mika ne întreabă dacă putem să punem muzică și aduc radioul sub salcie. Cu ajutorul unui cablu, reușește să-și conecteze telefonul mobil la portul USB al aparatului meu.

— Iată ce o să cântăm pe 21 iunie, de Sărbătoarea Muzicii.

Primele acorduri de chitară țâșnesc din micuțul meu radio, urmate de timbrul atât de special al cântăreței Dolores O'Riordan despre care cineva a zis: „Avea o furtună în voce". O ascult cu ochii închiși. Mi se pare că Mika bate într-o baterie imaginară, marcând din cap măsura, și cred că percep câteva murmure cântate provenind din gura Lolei. Când deschid ochii, câteva clipe mai târziu, Richard zâmbește privind în gol, Mika fumează o țigară, iar Lola și-a pus capul pe umărul lui.

După aceea vorbesc despre noul instructor de la CCT, Rémi de la Gaudillère, supranumit Rémi Mopul[5], și despre noutățile grupului: Issam, al cărui tată i-a distrus chitara când a fost chemat de directorul liceului pentru absenteism, Nathan, care nu mai vine la CCT și care-i tratează de sus, Théo, care încearcă s-o facă pe șeful… Richard se arată interesat, pune întrebări. Îl simt diferit în seara asta. Luminos. Și apoi, inevitabil, vine și evocarea epocii binecuvântate. Vârsta de aur a CCT-ului. Cea în care grupul de muzică era încă sudat, în care Benjamin era încă acolo, în care Elia

râdea în hohote și venea să-i vadă cântând, în care repetițiile durau până târziu în mica sală de muzică, în care Iliès era închis în dulap cu partiturile când „o lua razna“, în care Benji îi săpunea, dar tot le făcea cinste cu jeleuri Haribo.

— Cele mai bune erau cele cu căpșuni, Tagada!

Richard este ciudat de tăcut. Știu de ce. Înregistrează fiecare cuvințel pentru a putea să și le amintească mai târziu.

Mă duc să destup o sticlă de vin roșu și, când mă întorc, Richard vorbește despre formațiile din tinerețea lui: Rolling Stones, Pink Floyd, Queen… Mika își butonează telefonul și micuțul nostru radio ne transmite *Another Brick in the Wall*, *Bohemian Rhapsody*, *Start Me Up*…

— Mda… Adevărul e că nu sună rău.

Focul se stinge. Mika se uită la ceas și sare în sus.

— O să pierdem trenul, doamnă Luzin! Este ora 22!

Cred că, fără Richard, n-am fi reușit să ajungem la timp la gară.

Mika și Lola au la dispoziție doar trei minute ca să-și cumpere bilete, dar nu par prea îngrijorați.

— O să fie bine, doamnă Luzin, nu vă faceți griji.

Îi întind bancnota promisă, dar Mika clatină din cap cu fermitate.

— Data viitoare, chemați-mă să vă tund iarba. Nu vă prea pricepeți.

Rămân interzisă, surprinsă.

— Serios?

— Nu. Credeți că n-am remarcat? Iarba este foarte inegală. E mai bine să mă sunați. Păstrați-vă banii pentru data viitoare.

Mi-ar plăcea să-i răspund. Dar ce? Nu prea știu, iar Mika nu-mi lasă timp s-o fac. Orologiul mare al gării tocmai și-a mișcat acul cu încă un minut și până la urmă o să piardă trenul.

— Mulțumesc pentru cină și pentru că ne-ați adus la gară. Pe curând, doamnă Luzin! Pe curând, domnule Luzin!

Adolescenții îi fac un semn din cap lui Richard, care a rămas la volan. Abia dacă-mi dau seama când mă sărută pe obraji, că o și iau la fugă, ținându-se de mână și dispar în spatele ușilor de sticlă.

Casa mi se pare goală când ne întoarcem, o jumătate de oră mai

târziu. Jarul s-a stins. Salcia, mobilierul de grădină, radioul meu portabil, sticlele de bere goale, farfuriile murdare, tot decorul ăsta nu este luminat decât de clarul de lună și scăldat într-o lumină argintie. Abia îl aud pe Richard, care se strecoară în casă. Încep să debarasez masa, zâmbind ușor. Nu am vrut acest lucru, dar până la urmă am împărtășit banchetul lunii pline și cu alții. Cu Richard, dar și cu Mika și Lola, chiar dacă ei nu știau. Pun farfuriile una peste alta și mă gândesc că celebrarea asta a fost diferită de precedentele. N-a fost solitară. N-a fost atât de solemnă. Totuși mi-a făcut mult bine. Mă gândesc că poate a venit timpul să trec la un nou obiectiv… O nouă foaie albă pe care s-o afișez pe perete. Ce? Nu știu. Îmi las mintea să hoinărească. *Să împărtășesc? Să mă deschid?* Către ce? Către lume? Către nou? Către ceilalți?

Pașii lui Richard, care se întoarce din casă, mă fac să tresar.

— Sper că n-ai uitat.

Vocea i-a redevenit mai gravă acum, că nu mai suntem decât noi doi. Îmi întinde ceva ce ține în mâini. La început, din cauza luminii slabe a clarului de lună, mi-e greu să disting altceva decât o liană maronie. Apoi percep contururile sculpturii. Forma ei longilină. Curbele ei. E vorba despre doi șerpi care nu sunt chiar șerpi, care se încolăcesc unul în jurul altuia, se contopesc și ale căror capete, umane, se unesc într-un sărut. Este vorba despre un cuplu. Despre iubire. Despre uniune. Richard lasă sculptura în mâinile mele și eu mă trezesc brusc fără cuvinte. Nu reușesc decât să dau din cap, de mai multe ori, pentru a-mi exprima recunoștința.

— Este târziu. O să mergi mâine să i-o duci…

Încuviințez din nou. Richard îmi pune o mână foarte ușoară pe umăr, apoi se apucă să strângă masa în timp ce eu îi aduc lunii toate mulțumirile secrete din lume. Pentru Richard. Pentru seara aceasta. Pentru Mika și Lola care se iubesc. Pentru sculptura din lemn. Pentru focul de tabără. Pentru tot ce mi se întâmplă încă, frumos și nesperat.

[5] În original, „Rémi de la Serpillière“; joc de cuvinte, *serpillière* însemnând „cârpă de șters pe jos, mop“ (*N.t.*).

19

Eu și Richard am fi putut trăi astfel, unul alături de celălalt, pe vecie. Suntem dintre acele persoane care se suportă una pe alta fără efort pentru că își acordă momente de tăcere, distanță, pentru că își trimit una alteia propria imagine, în oglindă. Timpul s-ar fi scurs fără durere, fără dezacorduri. Dar Richard a plecat în cele din urmă. Fiindcă Anne l-a sunat pentru a-i aminti că i se termină concediul medical și că patronul îl așteaptă la lucru lunea viitoare. Pentru că se simțea mai bine. Pentru că Anne, Cassandra, Yann și minuscula Mae aveau nevoie de el. A plecat cu stickul USB pe care-l ascunsesem în sertarul meu de cuțite în urmă cu câteva luni.

— Mă voi uita la film imediat ce voi ajunge acasă, a promis el.

Am știut că va plânge văzând imaginile, dar că se va simți, totodată, plin de mândrie. De aceea i l-am dat.

Richard a plecat și florile mele au înflorit. Brânduțele au fost primele. Niște flori mici, dar vivace, cu petale de un violent intens, vibrând în jurul unei inimi căptușite cu aur și populate cu stamine portocalii. Au urmat narcisele destul de repede. Abia îmi revenisem din încântare când petalele albe s-au deschis, dezvăluind o trompetă de un galben profund. Narcisele, vestitorii primăverii…

Seara, am pus mâna pe telefon ca s-o sun pe Julie, apoi m-am răzgândit. Era încă prea devreme. Era mai bine să aștept măcar înflorirea lalelelor. Am dat jos de pe perete foaia pe care scria *Să celebrez*. Am pus una nouă.

Să împărtășesc.

Am numărat zilele, mi-am neglijat legumele și am început să-mi imaginez cum ar fi coronițele mele de flori sau coșulețele plutitoare. A doua zi, lalelele n-au ieșit, dar am hotărât s-o sun pe Julie.

— Am un proiect mai deosebit. Mi-ar plăcea să mă ajuți…

Ea răspunde cât se poate de natural:

— Bineînțeles, și care este proiectul tău?

Mi-e greu să găsesc cuvintele potrivite:

— Mi-ar plăcea să celebrez venirea primăverii.

— Să celebrezi venirea primăverii?

— Da. Florile care și-au deschis petalele.

— Grădina este înflorită, așa-i?

— Nu în totalitate. Brândușele și narcisele deocamdată…

— Trebuie să vin.

— Când te întorci?

— În weekendul ăsta. Mă inviți la masă?

— Nu.

— Nu?

— Am alt plan.

Este încă vag în mintea mea, dar am nevoie de Julie. Ea cunoaște regiunea mai bine decât mine, în plus pe perete scrie: *Să împărtășesc*. Nu mai am nevoie să fiu singură pentru a celebra.

— Mi-ar plăcea să facem un picnic pe malul unui pârâu. În apropierea casei. Este fezabil?

— Da… Da, este fezabil. Dar grădina… vreau să văd florile.

— O să treci să mă iei. O să vezi grădina.

— Bine. De acord.

— Și o să celebrăm primăvara la pârâu.

Julie lasă să se scurgă un moment de tăcere. Când vocea ei răsună, este ușor ironică:

— Amande, ai fost mereu cam ciudată, dar mă întreb dacă nu cumva chestia asta se agravează cu timpul…

— Nu.

— Nu? Ești sigură?

— Sunt sigură. Prima dată când ai sunat, era cât pe ce să mă găsești moartă în pat. Din cauza somniferelor pe care le înghițeam toată ziua.

Are nevoie de câteva secunde pentru a înregistra informația și pentru a o digera. Apoi întreabă pe un ton egal:

— Și acum, nu?

— Nu, acum vreau doar să arunc niște coronițe de flori în apă.

Ea râde și râd și eu odată cu ea.

— Bine. De acord. Atunci, recunosc o ușoară ameliorare, dar nu este evidentă…
— Deci e în regulă? Sâmbătă la prânz?
— Aduc fața de masă pentru picnic. O vechitură roșu cu auriu. Era a maică-mii. Este groaznic de vintage.

O cred pe cuvânt și ne luăm la revedere confirmându-ne întâlnirea de sâmbăta viitoare.

Așteptând-o pe Julie, nu mă plictisesc. Agăț cele zece calendare ale doamnei Hugues pe pereții camerei de zi. Formează o friză. Le deschid pe toate la luna aprilie, fiindcă suntem în data de 6 a acestei luni. Timpul a continuat să zboare. Cum era de așteptat, fotografiile lunii aprilie din diversele calendare arată flori. Recunosc narcisele și brândușele, dar și niște flori frumoase care cresc în copaci și pe care nu le știu. Poate că Julie o să-mi spună mai multe despre ele.

Din pădure, adun bețișoare care îmi vor servi la construirea de mici plute pentru florile mele. Mă instalez la umbra salciei, în „salonul“ meu de grădină nou-nouț. Petrec mai mult timp pierdută în gânduri, încercând mai mult să reconstitui viața de zi cu zi a lui Paul și Lucie decât să-mi asamblez bețișoarele. Cu toate acestea, avansez. Plutele mele prind viață. Aliniez bețișoarele în așa fel încât să formeze un planșeu de lemn și le leg cu sfoară albă, din cea pe care o folosesc și pentru grădină. Tot cu ajutorul sforii voi agăța și florile pe plute, în ziua Z.

Depozitez plutele în camera mea, la piciorul patului. Sunt douăsprezece. Am decis mai deunăzi că sunt arhisuficiente. Apoi m-am gândit că douăsprezece este cifra perfectă: douăsprezece pentru cele douăsprezece luni ale anului.

Într-o după-amiază, decid să vopsesc scaunul leagănului construit de Richard în verde-deschis și agăț zeci de flori de păpădie de-a lungul frânghiilor cu care este legat de pin. În aceeași zi, observ și primul fir de zambilă. Un ciorchine de clopoței minusculi mov și parfumați care au crescut pe o singură tulpină. Văd în asta semnul că zambilele vor înflori chiar de sărbătoarea primăverii.

Nu este nici ora 10 și deja am terminat de pus florile pe plutele mele, în această sâmbătă dimineață. Am făcut sendvișuri și o salată de fructe, am înfășurat totul în folie transparentă. Am prevăzut chiar și niște pahare și un vin alb, dulce, care tronează pe masa din bucătărie. Da, sunt mai mult decât pregătită. Cu două ore înainte.

Stau în colțul meu de relaxare din grădină, sub salcie, și contemplu cele douăsprezece plute pe care sunt amestecate narcise, brânduțe, zambile și violete sălbatice. Sunt proaspete. Sunt frumoase. Miros divin. Motanul adulmecă micuța grămăjoară de flori lăsate deoparte, cele pe care le-am tăiat în plus și care n-au putut să-și găsească locul pe o plută. Pleacă înapoi, închizând ochii. E prea parfumată pentru el. Eu contemplu culorile acestei grămăjoare, texturile, formele — coronițe, petale, clopoței —, inspir parfumurile. Ce risipă, gândesc. Ce să fac cu ele? Un potpuriu. Nu, ar fi în mod iremediabil o altă risipă. Să i le duc lui Benjamin? Rădăcinile pinului sunt deja acoperite cu petale albastre, violet, albe, galbene.

Îmi întind picioarele și mă relaxez pe canapeaua mea din paleți. Îmi las mintea să hoinărească. Mă gândesc la leagănul lui Mae și la construirea lui, cu ceva timp în urmă, Richard ținând de frânghie, Mika stând în picioare pe scară, iar Lola, în iarbă. Lola în rochia ei neagră cu volane, rupând părăluțe și făcând din ele brățări, cu gesturi dezinvolte și totuși grațioase. Degetele ei efectuau mișcările rapid în timp ce ochii îi erau în altă parte, se uitau la Mika și îi căutau privirea. Da, Lola împletea părăluțele între ele, fără să se gândească, și o brățară, apoi două, trei, patru se adăugau la încheietura ei fragilă.

Îmi îndoi picioarele, mă ridic. Știu ce o să fac cu surplusul de flori tăiate.

Zgomotul de pneuri al Renault-ului Twingo albastru mă surprinde în mijlocul confecționării unui lung colier din narcise.

Mașina se oprește în fața mea, din ea țâșnesc două picioare goale, portiera se trântește și Julie îmi apare în întregime, într-o ținută primăvăratică. Poartă o rochie albă presărată cu maci roșii. Părul negru îi zboară în jurul feței în timp ce ea înaintează cu pași

siguri spre mine sau spre salcie, lăsând să-i scape exclamații de încântare:

— Ai mai făcut schimbări la casă!

Își pune mâinile amândouă pe umerii mei, îmi dă un sărut parfumat pe obraz și continuă, cu ochii strălucind:

— Ai vopsit obloanele, ți-ai făcut mobilier de grădină, și mai ce?

Îi arăt leagănul proaspăt vopsit, ascuns la umbra pinilor.

— Tu ai făcut asta?

— Socrul meu.

— Și asta?

Degetul ei este întins spre bijuteriile mele nu prea reușite din flori.

— Da… Încerc…

— Sunt frumoase, sunt proaspete!

Se întoarce imediat spre plute.

— Dumnezeule, ce creativă ești, Amande!

— Doar încerc să fac câte ceva ca să treacă timpul…

— Să știi că ai putea face așa ceva pentru căsătorii!

Cred că vorbește despre plutele mele, dar mâinile ei apucă brățările.

— Nu sunt prea grozave…

— Bineînțeles că nu, n-ai niciun fel de material! Dar, dacă ai cumpăra fir elastic, închizători și câteva agățători, ai putea să faci ceva ca lumea.

Ia un colier lung pe care îl pune pe piept, peste rochia înflorată.

— Privește! Vezi opera asta de artă? Nu glumesc. Îți imaginezi conceptul? Bijuterii efemere din flori adevărate? Sunt sigură că ar prinde, în plin sezon de căsătorii! Și parfumul? Inimitabil! Parfum de petale proaspete!

Închide ochii, ia florile între degete, cu delicatețe, le miroase.

— Am impresia că m-am întors în casa fericirii, pe vremea când trăia mama.

Motanul gri vine s-o salute și ea este obligată să deschidă ochii. Fiara mea sălbatică toarce de mama focului. Aproape că aș fi geloasă dacă n-ar fi vorba despre Julie.

— Bun… Asta nu e tot. Avem un pic de mers, declară ea

ridicându-se.

— Ai găsit un pârâu?

— Și mai bine.

Sărim în mașina lui Julie și îmi pun geanta plină cu provizii pe genunchi. Este o zi frumoasă, puțin mai răcoroasă, dar însorită. În timp ce mergem pe un drumeag de țară, nu pot să nu mă gândesc că este prima oară când eu și Julie ne întâlnim în afara casei, iar asta mi se pare a fi o veste bună.

Oprim un sfert de oră mai târziu într-o parcare unde nu mai este decât o singură mașină în afară de a noastră. Julie a ținut să păstreze locul secret, dar un panou indică totuși CASCADA SAY. Mă prefac că nu l-am văzut și o urmez, cu geanta de provizii în mână, pe cărarea cu pietriș.

Suntem încărcate și înaintarea nu este ușoară când cărarea se transformă într-un teren de escaladă jalonat de pietre mari, acoperite cu mușchi. Suntem obligate să adoptăm o nouă strategie: Julie se cațără prima, lăsând jos gențile, pe care i le dau înainte de a mă cățăra și eu. Odată dificultățile depășite, trebuie să mărturisesc că drumul este plăcut: mușchiul verde și moale, susurul apei de-a lungul căreia mergem, lumina soarelui care răzbate printre crengi, zgomotul pașilor noștri și cel al pietrelor care se rostogolesc. Ne întâlnim cu un cuplu de turiști care ne salută politicos, apoi Julie, care merge înaintea mea, își lasă geanta jos, la picioare.

— Am ajuns.

Zgomotul apei este mai puternic aici și pe bună dreptate: suntem în fața cascadei, punctul culminant al plimbării. Apa țâșnește cu putere din piatră și se prăvălește peste stânci.

— Mâncăm aici? sugerează Julie. O să-ți punem plutele pe apă mai jos… Astfel evităm să se lovească de stânci.

Aprob cu însuflețire și plecăm în căutarea unei stânci plate, încălzite de soare, pentru a ne pune pătura pe ea.

Vinul alb este dulce. Sendvișurile gustoase. Încă mi-e greu să realizez că mă aflu aici, în mijlocul regiunii Auvergne, în afara casei mele, în compania fetei fostei proprietare. Viața mea nu mai are nimic de-a face cu cea de acum zece luni. Eu nu mai am nimic

de-a face cu cea care eram acum zece luni. Mă simt puțin tulburată și prefer să mă mulțumesc să fiu aici, s-o ascult pe Julie care vorbește despre munca ei, despre apartamentul din Clermont-Ferrand, despre vecina ei bipolară și despre asociația de locatari insuportabilă. Astupăm la loc sticla de vin și împachetăm restul de provizii ca să coborâm de-a lungul râului și să punem pe apă plutele mele cu flori. O ajut pe Julie să strângă fața de masă a mamei sale, apoi pornim la drum, în timp ce sosește o familie numeroasă, cu coș de picnic și minge sub braț.

Trecem cu prudență de la o piatră la alta, având grijă să nu alunecăm pe mușchi. Julie a luat de pe jos o bucată de creangă mai groasă de care se ajută ca de un băț de drumeție. Un cuplu de măcălendri, care seamănă izbitor cu locuitorii din pinul meu sacru, zboară în jurul nostru pentru o clipă. Apoi întrebarea lui Julie cade ca o bombă:

— Amande, pot să te întreb ceva indiscret?

Încerc să nu-mi arăt ezitarea, dar este dificil, fiindcă mă ia din scurt.

— Da.

— Uite ce e… Mă gândeam… Mai vezi și alți oameni în afară de mine?

Mă face să mă simt stânjenită, cu atât mai mult cu cât nu știu unde vrea să ajungă.

— Da… Nu mulți, dar văd și alți oameni, din când în când…

— Bărbați?

OK. Cred că acum știu unde vrea să ajungă, dar confirm cu rea-credință:

— Da.

— Bărbați de vârsta ta?

— Nu chiar…

— Dacă este vorba despre socrul tău, constructorul de leagăne, nu se pune la socoteală.

Nu prea știu ce să răspund, așa că rămân tăcută și ne continuăm drumul câteva clipe.

— Cât timp a trecut de când s-a prăpădit?

Nu există nicio judecată de valoare în vocea ei, o simt, de aceea

consimt să-i răspund.

— O să se facă un an peste două luni.

Julie încuviințează în tăcere. Adaug:

— Îl chema Benjamin.

Julie zâmbește și repetă cu blândețe „Benjamin“, ca și cum ar evalua sonoritatea numelui.

— Se spune că doliul durează în medie un an. Tu crezi prostiile astea?

Ridic din umeri. Doliul, nici măcar nu știu ce vrea să însemne cu adevărat cuvântul ăsta. Și atunci cum să spun dacă este început sau dacă este terminat?

— La tata, am avut nevoie de șase luni ca să mă simt mai bine. Bineînțeles, era cu totul altceva. Mama trăia încă, eu tocmai îmi începeam viața profesională, aveam o viață socială plină. Când a murit mama, doliul a fost mult mai lung. Cred că mi-au trebuit doi ani. Poate mai mult… Așa că eu nu cred nicio iotă din tâmpeniile astea despre durata doliului.

Se întoarce spre mine cu zâmbetul ei angelic.

— Tot ce știu și tot ce spun este că tu ești tânără și că a venit primăvara.

Pare să fie o afirmație cu subînțeles legată de chestiunea indiscretă de adineauri, dar am ajuns într-un loc unde pârâul curge mult mai domol, unde putem să stăm în genunchi, așa că prefer să spun:

— Aici este perfect pentru a pune florile pe apă.

Scot cu grijă plutele din geanta mea de pânză. Julie se așază turcește pe o piatră plină de mușchi de pădure.

— Pot să rostesc câteva cuvinte?

Ridic capul, surprinsă.

— Câteva cuvinte?

— Da. Pentru lansarea oficială la apă a plutelor.

— Faci mișto de mine?

— Nu. Mă gândisem la câteva cuvinte.

Tot nu știu dacă glumește, dar aleg să fiu de acord.

— Dacă vrei.

Atunci, Julie se ridică în picioare pe piatra ei plină de mușchi și,

în timp ce eu mă îndrept spre apă cu prima plută, ea își drege vocea cu solemnitate.

— OK… Așadar, Amande, m-ai făcut să vin azi aici pentru a celebra sosirea primăverii. Dar sosirea primăverii înseamnă, totodată, și ieșirea din iarnă. Sfârșitul unei perioade aparte în care animalele hibernează și în care noi, ființele umane, avem obiceiul de a ne ascunde, de a ne închide în noi înșine. Nu e ceva neobișnuit… vechile texte chinezești descriau iarna ca un timp al reculegerii. O perioadă pentru a te regenera. Știi ce cuvinte foloseau?

Îmi pândește reacția, așa că eu clatin din cap.

— Descriau iarna ca momentul în care *închizi ușile și păstrezi comoara*. E frumos spus, nu?

— Da. Este frumos.

— Și iată! Tu ai închis ușa pentru a păstra comoara și azi a venit vremea s-o deschizi.

Îmi face semn din bărbie, solemnă. Îmi pot așeza pluta pe apă. Mă execut. Ambarcațiunea din lemn se stabilizează cu greu, se leagănă în apă, dar o las să plece. Florile mele, coroanele lor, clopoțeii lor, parfumul și culorile lor dispar în brațele pârâului. Atunci, Julie sare jos de pe piatră, mândră de ea însăși:

— Pot să mai adaug ceva?

— Da. Bineînțeles.

— Este un citat dintr-o femeie de litere și curtezană. Ninon de Lenclos. O știi?

— Nu.

Buzele îi freamătă. Un zâmbet amuzat îi apare pe chip și vocea ei tunătoare afirmă cu putere:

— „Să compătimim turturelele, căci ele nu se împerechează decât primăvara!“

În acel moment, nu știu dacă trebuie să mă enervez, să mă mir, să ridic ochii spre cer exasperată, să înjur sau pur și simplu să zâmbesc. Tot ce știu este că Julie îmi pândește reacția amuzată și că, în noua mea viață, ea e singura pe care am ales-o ca prietenă. Așa că, deși ridic ochii spre cer, nu uit totuși să zâmbesc și Julie declară încântată:

— O lansez eu la apă pe următoarea!

Da, hotărât lucru, celebrările mele s-au schimbat mult, dar Julie are dreptate: *să închizi ușile și să păstrezi comoara* ține de iarnă. Acum a venit primăvara. Ca dovadă, cuvintele scrise negru pe alb pe peretele bucătăriei mele: *Să împărtășesc*.

20

În pofida lui Julie și a celebrării primăverii. În pofida florilor care dau culori grădinii. În pofida soarelui timid de aprilie. Nu pot să evit… Data fatidică. Aniversarea lui Benjamin. 13 aprilie. Ar fi trebuit să împlinească treizeci și trei de ani.

Benjamin era Berbec. Nu știu ce spune astrologia despre caracterul lui. N-am crezut niciodată în zodii. Știam că e Berbec așa cum știam că e născut la ora 12 fix în acea zi. Dacă stau bine și mă gândesc, știu o grămadă de amănunte fără importanță despre Benjamin. Își începea mereu mesele cu carne și termina cu legume. Soneria ceasului deșteptător, de pe telefonul lui mobil, dimineața era *The Power & The Glory*. Așa că o aveam în minte la micul-dejun, în fiecare dimineață. Cântecul lui preferat din repertoriul lui Jimmy Cliff era totuși *Rebel In Me*, dar nu-l alesese pentru ceasul deșteptător fiindcă era prea lent și sentimental și i-ar fi făcut chef să mai rămână în pat pentru o dezmierdare cu mine. Refuza să-și taie restul de dreaduri din păr fiindcă acestea îi aminteau de tinerețea lui, era ceva simbolic. Pleca mereu subit la toaletă la finalul filmelor, când erau prea emoționante. Chiar credea că nu-i înțelesesem manevra. Nu purta decât boxeri negri sau bleumarin și n-avea niciun motiv pentru asta, în orice caz, niciun motiv rațional. Prefera cafea în loc de ceai, totuși însoțea în mod sistematic deserturile noastre cu ceai earl grey pentru „a-și menține rangul englezesc“. Râdea de zece ori pe zi, cel puțin. Prefera să mă sărute pe păr decât pe gură, căci i se părea mult mai erotic. Nu se bărbierea decât miercurea și sâmbăta. Ah, și adora să mă vadă purtând șosete enorme din lână și pulovere prea mari pe care mi le împrumuta. N-am înțeles niciodată de ce.

Cred că, în fond, așa se măsoară iubirea pe care i-o porți cuiva… prin mulțimea de detalii insignifiante pe care le colecționezi cu mare grijă despre el. Îl iubeam pe Benjamin mai mult decât mă iubeam pe mine însămi. Cred că astăzi îl iubesc și mai mult.

Timpul și-a făcut treaba în ceea ce privește durerea, care este mai puțin sfâșietoare acum, dar în ceea ce privește sentimentele, n-a făcut decât să le exacerbeze.

Așadar, când se apropie aniversarea zilei lui de naștere, mi-e greu să-mi păstrez dezinvoltura și calmul pe care le-am dobândit în ultima vreme. Am o recidivă destul de severă. Îmi neglijez grădina. Nu-i sun pe Richard și pe Anne, nici pe Yann și pe Cassandra. Și ei poartă fără îndoială această povară. Nu, în 11 aprilie, cu două zile înainte de aniversarea lui, fac ceva de neînțeles chiar și pentru mine, iau mobilul și o sun pe Elia, pe numărul ei de la CCT. Este în pauza de prânz și răspunde cu o ușoară surprindere în voce.

— Amande?

N-am mai văzut-o pe Elia de la înmormântarea lui Benjamin. Mi-a scris câteva SMS-uri la început, niște mesaje care nu așteptau cu adevărat răspunsuri. *Mă gândesc la tine*. Altă dată: *Ai toată susținerea mea*. Și ultimul: *Sper că ești bine*. Răspunsurile mele erau scurte, impersonale. *Mulțumesc, te îmbrățișez*. Invariabil aceleași. În cele din urmă, a încetat să-mi mai scrie. Nu că nu voiam, dar nu aveam puterea să mențin contactul nici cu ea, nici cu mulți alții.

— Totul este în regulă? mă întreabă ea, întrucât eu nu răspund.

— Da, e bine. Eu…

Nu știu efectiv de ce am sunat-o. Îmi caut cuvintele, cu stângăcie:

— Voiam să aflu vești…

Ininteligibilă, sunt ininteligibilă. Oare Mika e cel care m-a influențat în timpul ultimei lui vizite, încredințându-mă că Elia n-a mai fost niciodată aceeași, că n-o mai văzuseră râzând în hohote? Sau e amintirea aniversării lui Benjamin, cu un an în urmă? Ne întâlnirăm cu toții în sala din spate a unui bar. Un pub irlandez. Erau acolo Yann și Cassandra, Elia și iubitul ei de atunci căruia i-am uitat numele, Fred, directorul Casei de Cultură a Tinerilor și soția lui, Céline, Youssef, antrenorul sportiv care avea mai multe ore pe săptămâna la CCT, și stagiarul Eliei, Anthony sau Antonin, nu mai știu exact, un tânăr drăguț și deloc timid. Eram o gașcă simpatică. Berea curgea în valuri. Îmi lăsaseră un loc pe banchetă și pântecul meu voluminos atingea în permanență masa. Îi

făcuseră cadou lui Benjamin un tricou „Supertătic“ și o grămadă de obiecte care aveau legătură cu nașterea lui Manon: dopuri de urechi, somnifere, un biberon roz, o cană de cafea, vitamine și un portbebe *I love my dad*. Eu nu beam bere bineînțeles, dar nici nu aveam nevoie, mă simțeam ușor euforică sau pur și simplu fericită.

Jucaserăm darts, apoi biliard și, când devenise evident că toată lumea băuse prea mult, Cassandra mă ajutase să târăsc tot grupul afară, unde un kebap deschis nonstop nu aștepta decât ca stomacurile noastră să absoarbă litrii de bere. Acolo încheiaserăm petrecerea.

Da, fără îndoială că această amintire m-a făcut s-o sun pe Elia azi, la prânz.

— Ei bine, totul e în regulă aici…, zice ea în aparat. Vreau să spun… Aceleași chestii zi de zi. Copii pierduți, mici genii, puști enervanți. Rutina zilnică, după cum vezi.

Simt din tonul ei că este tulburată de apelul meu. Și pe bună dreptate…

— Și tu? mă întreabă ea.

— Sunt bine.

Nu găsesc nimic altceva de spus. Deja regret că am sunat.

Se lasă din nou tăcerea. O aud cum își drege vocea și cum își schimbă poziția pe scaun.

— Ce bine că ai sunat, noi… Voiam să ieșim la un pahar, cu ceilalți, miercuri.

— Miercuri?

— În 13.

Un nou moment de tăcere. Deschid gura, dar gâtul mi-e prea uscat și nu zic nimic.

— Nu te-am mai văzut de mult timp. Ne-ar face plăcere, să știi. Ne gândim adesea la tine, dar nu îndrăznim să te sunăm…

Știu că acum trebuie să dau un răspuns inteligibil. Îmi înghit nodul din gât și spun cu vocea cea mai degajată posibil:

— Eu… De ce nu, dar… Știi, sunt departe…

— Ai putea să rămâi să dormi la Yann și Cassandra.

Din nou se lasă tăcerea și o aud pe Elia schimbându-și poziția pe scaun.

— Ascultă, Amande, ne întâlnim la ora 20, la James Pub, în centrul vechi al Lyonului. După aceea o să mergem să mâncăm un kebap sau o pizza. Dacă Yann și Cassandra nu te pot primi la ei sau dacă ți-e teamă că deranjezi bebelușul, poți veni la mine. Am o canapea extensibilă destul de confortabilă.

— Mersi, eu… o să văd eu cum fac, bine?

Nu caut decât să câștig timp. Sunt incapabilă să iau o decizie acum.

— Sună-mă marți seara ca să-mi spui, OK?

— OK.

— Ne-ar face plăcere să te vedem…

Răspunsul meu este acoperit de niște țipete, care se aud în spatele Eliei, la celălalt capăt al firului.

— Amande, trebuie să te las, cred că s-au luat doi la bătaie. Sună-mă marți.

— Bine.

A închis.

Mă răzgândesc de vreo douăzeci de ori în zilele următoare. Am somnul chinuit din cauza asta. Nu mă simt în stare s-o sun pe Elia marți seara. Îmi lasă un mesaj vocal, seara târziu, anunțându-mă că, deși nu știe sigur dacă vin sau nu, mi-a pregătit totuși canapeaua extensibilă. Nu știu dacă sunt impresionată sau panicată.

Ziua de 13 este pentru mine un adevărat calvar. Gândul la acest drum cu mașina, la sala din spate a barului, la fața lui Youssef, a lui Fred, a lui Céline și a tuturor celorlalți scrutându-mă cu empatie îmi dă fiori reci. Nu sunt în stare să mă concentrez pe nicio sarcină și nici să pronunț vreun cuvânt în fața pinului sacru. Mă mulțumesc să răzuiesc scoarța roz cu vârful degetului și să-mi frâng mâinile. Știu că Benjamin ar fi fost de acord cu această ieșire, dar pentru el este ușor. Nu el se va afla în fața celorlalți cu umbra fantomei lui deasupra halbelor de bere.

Julie mă sună după-amiază și nu răspund, evident. Îmi lasă un mesaj vocal pe care nu îl ascult.

În ce moment am luat o decizie? Nu știu exact. În orice caz, nimic din toate astea nu s-a desfășurat în mod conștient. Totuși la ora 18, fără să știu prea bine cum, mă trezesc în fața oglinzii din baie machiată, parfumată și gătită cu o rochie neagră. Ochii îmi sunt prea rimelați, rozul de pe buze este prea strălucitor, părul îmi este prea curat și rochia asta pe care o păstram pentru ocazii deosebite nu este deloc potrivită… Știu că, dacă vreau să fiu la timp la James Pub, trebuie să plec acum. Totuși rămân înțepenită în fața chipului meu reflectat în oglindă, cu mâinile puse pe marginea chiuvetei. Am o listă întreagă de motive pentru a anula această întâlnire: vor mai fi și alte ocazii, nimic nu mă obligă să accept invitația. Motanul gri nu s-a întors de la vânătoare, nu pot pleca lăsându-l afară. Seara aniversării lui Benjamin nu este cea mai bună dată pentru a-i revedea prietenii. Nu mi-a plăcut niciodată să conduc noaptea.

Nu știu ce motiv primează asupra celorlalte, dar în cele din urmă iau o dischetă de bumbac și tubul de demachiant și fac să dispară toate culorile de pe fața mea. Este mai înțelept așa. Voi merge în altă zi…

Seara, ascult mesajul vocal lăsat mai devreme de Julie. Vocea ei mi se pare și mai veselă decât de obicei.

„Sună-mă, Amande, am ceva urgent să-ți spun."

Ăsta e tot mesajul. Destul de scurt. Stau în fotoliul meu gri. Pe brațul lui, telefonul îmi arată cele câteva cuvinte cu care mi-a răspuns Elia în urmă cu câteva clipe: *Păcat, rămâne pe altă dată*. Ar fi trebuit să-i spun adevărul: nu mă simt pregătită, încă nu, în loc să-i îndrug minciuna aia îngrozitoare despre o migrenă puternică.

Ca să nu mă mai gândesc la asta, o sun pe Julie. Vocea ei nu și-a pierdut entuziasmul din mesajul vocal:

— Salut, Amande! Ești bine, mi-ai ascultat mesajul?

— Da. Adineauri.

— Te previn, este o veste bună!

— Serios?

— I-am vorbit despre bijuteriile tale din flori unei colege de serviciu. Este agent comercial ca și mine, pentru zona PACA[6], dar nu despre asta-i vorba… Important este că se căsătorește luna

viitoare și că este foarte interesată de conceptul de bijuterii efemere și naturale…

Julie se întrerupe, pândindu-mi cu aviditate reacția, dar, luată din scurt, eu sunt dezamăgitoare.

— Mai ești acolo, Amande?

— Da. Da…

— Ai auzit ce-am spus?

— Da…

— Vrea să-i faci o prezentare cu două–trei modele pe care ai putea să i le propui. I-ar plăcea o brățară și o coroniță de mireasă din flori.

Înghit în sec. Fir-ar să fie, în ce vrea să mă bage Julie?

— Nu ești obligată să te deplasezi. Pot veni eu la tine în acest weekend, dacă ești de acord, și să i le duc la birou luni. Crezi că ar fi posibil?

— Luni…

— Înseamnă că ai la dispoziție trei zile.

Se întrerupe ca să mă lase să mă gândesc.

— Eu… știi, n-am făcut niciodată așa ceva cu adevărat… Modelele pe care le-ai văzut nu erau decât niște încercări, nimic serios… Le făceam ca să treacă timpul.

— Ai talent, te pricepi să asociezi culorile și formele. Și ăsta este cel mai important lucru, Amande, ochiul, nu aspectul tehnic. Pentru asta, vei găsi tot ce-ți trebuie într-un magazin cu articole pentru activități creative. Închizători, lipici, ce știu eu! Tu ești aia creativă, o să știi de ce ai nevoie!

— Fir-ar să fie, Julie…

Mă ridic din fotoliu și încep să merg încolo și-ncoace prin bucătărie, cu nervozitate.

— N-am făcut niciodată…

— Nu pun presiune pe tine, Amande, este o simplă propunere. Dar tipa era foarte entuziasmată. Nu e vorba decât de două–trei brățări și coronițe. Doar ca să-i arăți cum lucrezi.

— Trei zile, zici?

— Da. Pot să trec eu să le iau duminică dimineața.

Mă opresc lângă fereastră. Noaptea neagră nu-mi permite să văd

grădina cu precizie, dar știu că azi-dimineață am descoperit primele flori de căpșun. Niște petale albe delicate dispuse în jurul unei inimi galbene. Știu că această inimă se va îngroșa mai târziu pentru a da naștere unei căpșuni verzi, apoi roșii. Lalelele nu s-au deschis încă. Dar nu e decât o chestiune de zile. Încerc să vizualizez brățările și coronițele și mă gândesc că florile căpșunului meu ar merge de minune cu brânduțele și cu zambilele…

— Nu vreau să pun presiune pe tine, Amande. Îți repet, este doar o ocazie pe care ți-o ofer. Dacă merge, am putea lansa conceptul și pentru alte căsătorii… Și dacă nu-i place, atunci o lăsăm baltă, e foarte simplu. Îți dau brățările înapoi și nu mai vorbim despre așa ceva.

— Am priceput…

— Vrei să încerci?

— Da. Nu-ți promit nimic, dar vreau să încerc.

— Super! Vin să le iau duminică dimineață. OK?

— OK.

— Te îmbrățișez.

— Și eu.

— Pe duminică!

Închidem. Nu prea știu în ce mă bag, dar un lucru e sigur: Julie tocmai m-a scos dintr-o pasă proastă și m-a scutit de o recidivă temporară.

Încep să desenez pe o foaie de hârtie brățările și coronițele, ceea ce mă ajută să le vizualizez. Schițez clopoțeii mov ai zambilelor, forma de trompetă, atât de deosebită, a narciselor, petalele violet intens ale brânduțelor, iedera încolăcită printre flori, aducând o tușă de verde, și părăluțele proaspete, simple, pentru o tușă de alb care purifică. Concep diferite modele. Unul foarte colorat, în nuanțe de albastru, mov și violet, realizat din brânduțe, zambile și violete sălbatice. Acesta este energic, plin de vitalitate. Desenez un model mai simplu, pur, alb. Părăluțe, narcise și flori de căpșun împletite cu iederă. Problema o constituie florile de căpșun: nu mă pot hotărî să le rup și să ucid fructul care se va naște. Mă gândesc la o altă soluție: să cumpăr sau să plantez în grădină o altă varietate. Între timp, concep un al treilea model, minimalist: un fir

de iederă înfășurat pe încheietură și o narcisă ca unic ornament, ca la balurile de absolvire americane. Cât despre bentițe, le prezint urmând aceleași modele: colorat, pur și minimalist.

A doua zi, mă duc la centrul comercial pentru a mă echipa cu materialele necesare pentru realizarea bijuteriilor mele: lipici pentru flori, panglică și sfoară din iută. Pe drumul de întoarcere, mă opresc la magazinul cu articole de grădinărit. Trebuie să rezolv o dată pentru totdeauna problema înlocuirii florilor de căpșun.

— Vreți niște flori albe? De la o plantă care ar fi deja înflorită?

Cererea mea pare s-o surprindă pe angajată, dar încearcă să răspundă la ea cu seriozitate.

— Ce mărime să fie florile?

— Mici. Delicate, dacă este posibil.

Ochii i se luminează brusc. Tocmai i-a venit o idee.

— Cunoașteți merișorul-de-stâncă?

— Merișorul-de-stâncă? Nu…

— Este un arbore surprinzător. Un arbust mai degrabă. Este deja înflorit acum. Florile sunt minuscule și albe, în formă de stele. Cresc în ciorchini deși, ceea ce creează impresia unui voal alb în jurul arbustului. Este o plantă robustă, poate rezista până la minus 30 de grade.

În timp ce-mi vorbește, îmi face semn s-o urmez în magazin. Ne îndreptăm spre sera exterioară. O ascult cu senzația tot mai clară că merișorul-de-stâncă este fix planta pe care o caut. Mii de steluțe albe…

— Este un arbore care o să vă uimească în fiecare anotimp. Primăvara, prin florile lui înstelate, vara, pentru fructele mici și zemoase, merișoarele. Mai întâi sunt roșii, dar devin purpuriu-închis. Seamănă cu niște coacăze mici și sunt comestibile. Sunt excelente în tarte sau ca dulceață.

În acest moment sunt deja sedusă, dar ea adaugă, dându-mi lovitura de grație:

— Și toamna, frunzișul i se colorează în verde-bronz, apoi în verde-închis, după care devine roșu-arămiu strălucitor.

Am intrat în seră. Face o scurtă pauză.

— Am unii pe acolo…

O urmez pe o alee lăturalnică și ne oprim în fața a trei merișori-de-stâncă în ghivece, împodobiți cu mii de steluțe albe. Îmi strălucesc ochii.

— Este perfect.

Mi-e greu să-mi iau ochii de la merișorul meu de stâncă atunci când conduc pe drumul de întoarcere. O să-l pun în pământ chiar azi, imediat ce ajung acasă, de fapt. Vreau să-l văd cum crește în grădina mea, cum se combină cu verdele pinilor și cu nuanțele de albastru și de mov ale florilor mele. Unde o să-l pun? Vreau să-i ofer un loc de calitate. Însorit, dar nu prea mult. Vreau să-l văd din camera de zi. Să mă minunez în fiecare dimineață privindu-l. Apoi mă gândesc… Paul avea salcia lui. Doamna Hugues are grădina și merii ei. Benjamin are pinul lui sacru. Merișorul-de-stâncă va fi pentru Manon. Pentru frumoasa și minunata mea Manon. O ploaie de stele, un fruct dulce și strălucirea a mii de rubine…

[6] Abreviere pentru regiunea Provența–Alpi–Coasta de Azur (*N.t.*)

21

Mae va ajunge la mine pe 1 Mai. De Ziua Muncii. Și a lăcrămioarei deopotrivă[7]. Asta mă anunță Cassandra la telefon, într-o frumoasă dimineață de la sfârșitul lui aprilie. Încă lucrez la brățările și la coronițele comandate de colega de serviciu a lui Julie. Modelele pe care i le-am trimis prin Julie se pare că au convins-o. A decis să aleagă modelul alb, pur, pentru ea, iar pentru cele patru domnișoare de onoare, brățări și coronițe din modelul cu nuanțe de albastru și de mov. O comandă de zece bijuterii, complet nesperată, care m-a luat pe neașteptate, dar care a intensificat și mai mult entuziasmul lui Julie. „O să-ți fac un site“, a declarat ea. De atunci, zilele mele sunt ocupate cu realizarea acestor bijuterii, deoarece căsătoria are loc peste câteva zile, și cu plantarea de noi flori — dalii, liliac californian, clematite cu flori mari — căci, dacă primesc comenzi noi, așa cum prezice Julie, va trebui să le pot onora.

La telefon, în această frumoasă zi de sfârșit de aprilie, Cassandra planifică să mi-o aducă pe Gândăcel.

— Am putea să venim în 30 aprilie seara și să petrecem noaptea la tine. Richard a zis că ai o canapea extensibilă… Asta i-ar permite lui Mae să doarmă prima noapte la tine, în prezența noastră…

— Bineînțeles. O să vă pregătesc cina.

— Ești o scumpă! Am pleca în dimineața de 1 Mai. Yann a rezervat două zile la un hotel cu spa. Ne-am întoarce s-o luăm pe Gândăcel în 2 mai, seara, dacă ești de acord. Crezi că o să fie bine?

— Bineînțeles.

Sfaturile și recomandările nu mai contenesc, o simt pe Cassandra un pic îngrijorată că se desparte de Mae pentru patruzeci și opt de ore. Îmi închipui că este perfect normal, că și eu aș fi reacționat la fel.

— Bun, nu vreau să te plictisesc prea mult, conchide Cassandra. Îți voi lăsa o listă de indicații și o să mai vorbim în timpul cinei…

— Desigur.
— Să nu faci nimic pentru desert, o să trecem pe la Pain d'Or să luăm un tort de căpșuni.
— OK. Mă bucur. Sunt cele mai bune torturi de căpșuni din Lyon…

Am pregătit cu grijă sosirea lui Mae. Am dezinfectat fiecare locșor din casă. Am cules flori și am făcut numeroase buchete, pe care le-am pus cam peste tot.
— O primești pe regina Angliei? s-a mirat Julie când a venit pe 29 aprilie, dimineața.
— Nu, pe nepoțica mea.

A scos un fluierat admirativ, declarând că ea n-a văzut niciodată casa atât de strălucitoare. Julie a venit să ia brățările și coronițele. Căsătoria va avea loc chiar astăzi. Ea le va livra miresei și domnișoarelor de onoare în schimbul unui mic comision, ne-am pus de acord. Bijuteriile sunt depozitate în frigider ca să-și păstreze întreaga prospețime.
— Ți-am adus asta, îmi zice Julie scoțând din geanta ei de mână o frumoasă hârtie de mătase gri sidefat.

Împachetăm cu mare grijă brățările și coronițele, individual. Rezultatul este foarte profesionist, după cum afirmă Julie de zece ori la rând, cu din ce în ce mai mult entuziasm.
— Dă drumul la aerul condiționat din mașină, zic eu, ca să stea la rece până în ultimul moment.
— OK.

În prag, Julie îmi întinde un cec pe care trebuie să-l recitesc de mai multe ori ca să fiu sigură că am înțeles bine. O sumă din trei cifre la care nu mă așteptam.
— Ești sigură?
— Absolut sigură.
— Materia primă n-a fost așa de scumpă…
— Dar ochiul artistei, da!

Mă lasă așa, cu gura căscată, în prag, și dispare cu bijuteriile mele, la volanul mașinii ei albastre. Un cec cu o sumă din trei cifre… Prima mea plată după luni bune.

Musacaua este gata, pusă pe masa din bucătărie și aburindă, dar noi avem alte griji: să ne minunăm de progresele lui Mae, s-o privim cum apucă tot ce-i este la îndemână, cum râde în hohote când Yann apare din spatele canapelei. Este incredibil ce mult s-a schimbat în câteva săptămâni.

— Vrei s-o ții? O să-ți arăt jucăriile ei.

Cred că este vorba mai mult despre un test la care sunt supusă: vor să se asigure că n-o să le scap odorul din brațe imediat ce se vor întoarce cu spatele. Îl trec fără prea mari probleme.

Pe podeaua bucătăriei, Cassandra începe să despacheteze o geantă mare, plină cu jucării. Animăluțe din pluș — dintre care unele fuseseră cumpărate pentru Manon —, cărți cu diferite texturi, o cutie muzicală cu cântece de leagăn, zornăitoare de toate culorile și jocul preferat al lui Mae…

— Marionete pentru degete, este înnebunită după ele!

— Serios? o întreb sceptică, uitându-mă fix la șosetele tărcate menite să reprezinte un leu, un câine și o fetiță.

— Da. Yann se pricepe la așa ceva. Joacă pentru ea în fiecare seară câte o piesă scurtă, adoptând mai multe voci. Ea râde în hohote, o să vezi!

A doua geantă pe care Cassandra o despachetează în fața mea conține o cădiță din plastic, ca să-i fac baie lui Mae, și obiectele indispensabile: săpun delicat pentru piele, mănușă din microfibră, broscuță care plutește și scuipă apă, covoraș antiderapant.

— Vrei să-i facem baie amândouă în seara asta? Ca să fii pregătită pentru mâine-seară.

Așa că o punem pe Mae în cădița ei, iar cădița, în cada mea din baie.

— O să te uzi oricum, mă informează Cassandra. Uneori, eu îmi pun direct costumul de baie.

Bun. Sunt avertizată. Spălăm trupușorul dolofan al lui Mae, care se zbate când îi atingem picioarele și scutură din cap când îi frecăm fața cu mănușa.

Cred că nu mă descurc prea rău, căci Cassandra mă lasă după aceea s-o șterg, apoi să-i curăț urechile, să-i pun scutecul și s-o îmbrac cu o pijama din molton. Când ieșim pe culoar, Yann

tocmai termină de montat pătuțul pliant pe care l-au adus. Îl pune în camera mea, unde vor dormi toți trei în seara asta.

— Dacă vrei, poți să-l instalezi în camera de zi după aceea, cum preferi.

Știu deja că Gândăcel va dormi cu mine. Mi-e prea frică să nu i se întâmple ceva.

— Bun, declară Cassandra. O s-o culc și apoi vom putea lua cina liniștiți ca între adulți.

Se izolează în camera mea pentru a-i da să sugă masa de seară, iar eu și Yann ne întoarcem amândoi în camera de zi.

— Vrei să stai jos? îi propun trăgându-i un scaun.

El se așază. Scot din dulap o sticlă de porto și din frigider un rest de vin alb dulce.

— Cum merge cu serviciul? îl întreb în timp ce aranjez pe masă paharele pentru aperitiv.

— Cred că o să mă retrogradeze.

— Să te retrogradeze?

— Nu le prea plac tipii care pleacă la ora 17 fix în fiecare zi.

— Dar îți faci treaba, nu?

— Bineînțeles. La fel de bine ca toți ceilalți. Dar nu asta-i problema. În firmele astea mari, problema e cu cei care stau până la ora 8 în open space.

Oftez cu amărăciune pentru a-i arăta că-l compătimesc, dar el continuă:

— Mi se rupe, ducă-se! Îmi închipui că mă vor retrage din proiectul ăsta nou și mă vor trimite înapoi în departamentul R&D[8] pe un proiect oarecare ce nu mai avansează de ani întregi.

— Te vor marginaliza?

— Cu siguranță. Dar asta o să-mi permită să plec și mai devreme în fiecare zi.

Zâmbește. S-a schimbat. Probabil că, dintre noi cinci, el s-a schimbat cel mai mult. Cred că Benjamin ar fi fost mândru de el. Nu mai e soldățelul aflat în slujba industriei farmaceutice și care nu făcea valuri.

— Și Cassandra? S-a întors la spital?

— Săptămâna trecută.

— Și cum îi este?

— Bine. Chiar foarte bine. Degeaba tot zice că era fericită în concediu de maternitate, cred că bârfele despre doctori și asistente îi lipseau.

— Și Richard cum se simte?

— Mai bine. Iese în oraș mai des, merge la CCT să asiste la repetițiile unui puști pe care-l cunoștea Benjamin, Mika parcă.

Surprinsă, dar fericită, umplu paharele cu aperitiv. Yann îl ia pe al său, după care mă interoghează și el:

— Dar tu? Până când mai ai concediu fără plată?

Prefer să beau o înghițitură zdravănă de porto. Te ajută să scapi de întrebările dificile.

— Teoretic, până în iulie.

— Ah…

— Da.

Simt clar că acel „ah“ incită la mai multe precizări, dar nu am. N-am sunat-o niciodată pe directoarea de resurse umane, în pofida mesajului vocal pe care mi l-a lăsat în urmă cu două săptămâni. Vrea să știe unde sunt, dacă am de gând să mă întorc, dacă am găsit altceva… Încerc să câștig timp. O fac pe mortu-n păpușoi.

— Te descurci? Vreau să spun… financiar vorbind?

O nouă înghițitură de porto. Aproape că mi-am golit paharul.

— Da. Mai rezist câteva luni. Chiria nu este foarte mare și eu nu sunt foarte cheltuitoare. În plus, cred că am găsit un mod de a mai face un ban.

Ridică din sprâncene. I-am stârnit curiozitatea.

— Confecționez bijuterii din flori de grădină. Bijuterii efemere, care rezistă doar cât ține un eveniment.

— E original!

Încerc să deslușesc un pic de scepticism pe fața lui Yann, dar nu există așa ceva. Bea o gură de porto și se încruntă din nou:

— Și permanente?

— Poftim?

— Te-ai gândit să creezi și niște bijuterii din flori care să fie permanente?

— Nu… Nu chiar… Specificul plantelor este că nu durează…

— Bineînțeles. Bineînțeles. Dar trebuie să existe o tehnică pentru a îngheța florile tale în timp.

Cel care vorbește acum este inginerul din el.

— Precum tehnologia care permite crearea de trandafiri eterni?

— Mă îndoiesc că poți realiza procedeul de liofilizare a plantelor aici, dar trebuie să existe alte tehnici…

În acest moment, Cassandra își face apariția, încheindu-și cu calm nasturii de la cămașă.

— Lui Gândăcel nu îi era foame.

Se lasă să cadă pe un scaun, în fața noastră. Mă ridic să-i pregătesc un aperitiv fără alcool — fiindcă alăptează — și o aud întrebând:

— Ce e cu discuția asta despre liofilizare?

Ce bine e să-i am pe amândoi aici, în bucătăria mea. Cassandra, cu un genunchi ridicat și îndoit la piept, luând cu linguriță din tava cu musaca, fiindcă „moare de foame“, Yann, lăsat pe speteaza scaunului, învârtindu-și cuburile de gheață din pahar, și eu, așezată turcește pe scaun, mângâindu-mi motanul gri care s-a cuibărit pe genunchii mei.

Absența lui Benjamin planează încă deasupra capetelor noastre, dar suntem atât de senini, atât de relaxați. Este prima dată când ne apropiem atât de mult de ceea ce eram înainte de accident. Destinși, fericiți că suntem împreună, spontani și zâmbitori.

Când începem să mâncăm musacaua direct din tavă — am renunțat să mai scot farfurii —, vorbim despre Benjamin. Despre petrecerea de ziua lui, din aprilie anul trecut, despre usturătoarea înfrângere la darts, despre festivalul Reggae Sun Ska la care ne dusese, cu doi ani în urmă.

Rămânem la masă până la ora 1dimineața, amestecând amintirile despre Benjamin și anecdotele despre Mae. Musacaua este terminată de Cassandra, care pare înfometată.

— E din cauza alăptatului, se justifică ea.

Tortul de căpșuni a fost devorat, iar vinul de Porto, dat pe gât. Pe la ora 1, în sfârșit, Yann, mai rațional, declară:

— Am face bine să ne ducem la culcare. Mâine avem de mers.

Așa că se ridică amândoi, căscând ușor. Yann o îmbrățișează pe

Cassandra, care se abandonează în brațele lui. Chiar și așa, deși îmi amintesc de cuplul meu dezrădăcinat, sunt fericită să-i am la mine acasă.

— Hai, trebuie să ne culcăm. Pe mâine, Amande.

— Pe mâine. Vise frumoase!

— Noapte bună.

Îi privesc cum dispar în capătul holului și cum se închid în camera mea. Sunt un pic amețită de la băutură și mă culc îmbrăcată pe canapea, chiar fără s-o mai desfac.

La începutul lunii mai, Lucie Hugues era întotdeauna foarte ocupată, după cum o atestă cele zece calendare agățate pe pereții camerei mele de zi. Să planteze bulbii de vară, să butășească florile, să pună mușcatele în jardiniere, să semene morcovii, să planteze tomatele, să facă tăieri de rodire la meri… Și eu sunt ocupată în primele două zile din luna mai, dar sarcinile mele sunt de altă natură. Să-i dau lapte cu biberonul lui Mae. Să schimb scutecele, să agit zornăitorile, să mă joc de-a cucu-bau, ascunzându-mi chipul cu mâinile, și s-o privesc râzând în hohote. Să-i fac cunoștință cu motanul gri și să-i observ curiozitatea din ochi.

— El este motanul meu, Gândăcel. El m-a adoptat și nu invers. Pisicile fac asta uneori. Vino, Gândăcel, o să-ți arăt mii de steluțe albe.

O duc pe Mae în brațe până la merișorul-de-stâncă. O las să rupă steluțele albe cu degetele ei minuscule. Suflu peste ele și steluțele zboară ca un nor care se risipește. Ochii îi strălucesc. O duc la pinul sacru și, cu vocea plină de emoție, i-o prezint lui Benjamin.

— Ea este Gândăcel, Ben… Este ea. Este nepoata ta. Privește-o cât este de frumoasă.

Gândăcel nu înțelege mare lucru la pinul sacru. Își suge degetele, cuibărită în brațele mele.

— Ți se pare ciudat, nu-i așa, să mă vezi cu un bebeluș în brațe… Și mie mi se pare ciudat… Sunt atât de mulțumită că fratele tău și Cassandra mi-au lăsat-o… Cred că mă ocup bine de ea. În orice caz, mă străduiesc. Acum este ora siestei, dar după aceea o să ne jucăm cu marionetele… Adoră marionetele.

Când Mae doarme, nu îndrăznesc să ies din casă. Mi-e frică să

nu-i aud plânsetele. Rămân în camera de zi, dar mă duc să ascult la ușa camerei ei din zece în zece minute.

Îi inventez spectacole de marionete cu lei care vor să prindă fetițe și cu câini care salvează fetițele, punând leii pe fugă. În baie, inventez povestea broaștei căreia îi era frică de apă, dar care era obligată să se spele. Mae nu înțelege nimic, dar râde. Are un râs exploziv, adorabil, un râs de bebeluș care o să mă facă să-mi dea lacrimile. O iubesc deja. Încerc să-mi închipui cât de mult o voi iubi când va avea doi ani, apoi cinci, apoi opt, când va veni în vacanță la mine și mă va ajuta să plantez bulbi, când o să-i fac tarte Tatin și când vom merge să ne plimbăm la cascada Say.

Mi-ar plăcea ca Yann și Cassandra să nu se mai întoarcă niciodată. Ne dăm în leagăn, eu stau pe scaunul leagănului, ea, pe genunchii mei. Țipă și, când opresc leagănul, bate din palme ca să continui. Când își bea laptele cu biberonul, cu ochii pe jumătate închiși, scoțând niște gemete de plăcere, îi sărut părul de bebeluș și număr orele pe care le mai avem de petrecut împreună.

Uneori, cele două imagini se amestecă și nu mai știu dacă simt mirosul de bebeluș al lui Mae sau pe cel al lui Manon; așa că e suficient să mă uit la pupilele ei albastru-închis, pupilele Cassandrei, și imaginea lui Manon dispare.

Da, mi-ar plăcea ca Yann și Cassandra să nu se mai întoarcă niciodată, totuși sunt fericită să-i văd pe treptele casei mele, cu chipul odihnit, cu ochii strălucitori, în 2 mai seara. Cred că această pauză le-a făcut bine. O sărută pe Mae, mai s-o sufoce, o îmbrățișează strâns și eu mă străduiesc să mă calmez. Cu toate acestea, e dureros…

— Cum a fost? mă întreabă Cassandra, sărutându-i mânuțele dolofane.

— Foarte bine… Chiar foarte bine…

Cred că își dă seama că sunt emoționată, fiindcă îmi pune o mână pe obraz și declară:

— Ai trecut testul. Acum poți deveni bona noastră oficială. Ai prioritate absolută în fața tuturor membrilor familiei noastre. Îți promit!

Îi zâmbesc, emoționată, încercând să-mi stăpânesc lacrimile.

— Și vrem să te vedem mai des! adaugă Yann.
— Dacă nu, îți retragem titlul, plusează Cassandra.

Nu-mi doresc decât asta, evident. Așa că promit cu voce tremurătoare.

— Da… Promit… Voi veni mai des.
— Doar n-o să plângi, Amande!
— Nu. Nu, promit.

Râde și mă trage în brațele lui. Așa că încep să plâng de-adevăratelea pe umărul lui, iar el mă mângâie ușor pe păr.

[7] În Franța, 1 Mai este și Sărbătoarea Lăcrămioarei, când, potrivit unei tradiții datând din secolul al XVI-lea, bărbații oferă femeilor un buchet de lăcrămioare (*N.t.*).

[8] Abreviere de la Research & Development (Cercetare și Dezvoltare) (*N.t.*).

22

În cursul lunii mai, ies mai des din casă decât am făcut-o într-un an întreg. Mă duc de mai multe ori la producătorul de legume pentru a-mi lua semințe și bulbi. Mă duc la veterinar pentru a controla starea de sănătate a motanului. După aceea merg la farmacie ca să-i cumpăr vermifug și un tratament preventiv antipurici. În altă zi, trebuie să trec pe la magazinul cu produse de grădinărit. Am făcut atâtea progrese în domeniu, încât acum îmi trebuie niște unelte mai sofisticate. Îmi reînnoiesc, de asemenea, și garderoba. Trebuie s-o recunosc: kilogramele pe care le-am pierdut după accidentul lui Benjamin nu se vor pune la loc. Nu voi mai avea probabil niciodată aceeași siluetă ca înainte și m-am săturat să înot în pantaloni prea mari.

Mă mulțumesc totuși cu ieșiri nu foarte riscante, cu puține interacțiuni sociale, dar este un prim pas.

Julie se întoarce pe la mijlocul lunii, cu toate geamurile de la mașina ei Twingo albastră coborâte, cu pletele în vânt. Sunt în grădină, unde ea năvălește ca un uragan.

— Amande! N-am putut veni mai devreme! M-au trimis în prospectare pe lângă Marsilia! Vacanță anticipată, dar numai pe hârtie! Pentru că în realitate am alergat două săptămâni fără încetare! Marsiliezii sunt duri în afaceri, dacă ai și ti!

Se oprește ca să mă îmbrățișeze și să mă studieze din cap până-n picioare.

— Ce mai faci?

— Bine.

— Ai haine noi?

— Da.

— Bun, am alte comenzi pentru tine!

— Ce?

Las să-mi cadă grebla și îmi șterg mâinile pline de pământ pe pantalonii mei cei noi.

— Îmi pare rău, n-am avut timp să-ți comunic impresiile despre bijuteriile tale de căsătorie, dar, evident, atât domnișoarele de onoare, cât și mireasa le-au adorat! Verișoara miresei era prezentă, evident, și se căsătorește în iunie. Vrea să aibă aceeași coroniță. În privința brățării, ar vrea nuanțe de roz. Ai avea ceva?

Mă ia pe neașteptate, ca de obicei.

— Roz?

— Da, roz.

— Nu. Am lalelele mele, la o adică… roșii și galbene… dar nu roz. Ar trebui să aștept să-mi înflorească daliile. Le-am plantat acum mai puțin de-o lună…

— O să găsim ceva, nu-ți face griji!

Zâmbesc, observând modul în care se implică în acest proiect.

— Am putea adăuga niște flori din ghiveci, deja înflorite. Asta ți-ar permite să-ți completezi colecția și să-ți diversifici oferta. Căci n-o să ne oprim aici.

— Nu?

Își scoate telefonul mobil din buzunarul de la spate al blugilor, îl deschide și îmi arată câteva fotografii.

— Mi-am permis să-ți pozez bijuteriile și le-am postat pe rețelele sociale ca să sondez terenul.

— Ce?

Să nu subestimez niciodată hotărârea lui Julie. Asta va fi lecția mea de astăzi.

— Nu te speria, Amande! Oamenii mă întreabă dacă ai un magazin online unde ar putea comanda.

Fac ochii mari, uluită. Julie este în culmea excitației.

— Este ultrapozitiv! Asta înseamnă că există cerere!

Cred că sunt ușor panicată. Entuziasmul lui Julie. Surpriza. Un an fără să lucrez, retrasă în mine însămi, închisă în casa asta veche.

— Vom mări grădina. Vom ridica o seră. Vom… vom cumpăra plante în ghivece. Vei putea chiar să le ții înăuntru în timpul iernii.

Totul se întâmplă prea repede, cred. Mai am puțin și mă sufoc în mijlocul grădinii. Noroc că Julie își dă seama și mă ia de braț.

— Hai să bem ceva rece, este foarte cald afară.

Odată ajunse înăuntru, în fața a două pahare cu suc de portocale, Julie se calmează și își încetinește debitul verbal.

— Voiam să-ți mai dau o veste, dar ai avut prea multe emoții astăzi. Nu vreau să te văd că faci un infarct.

Mă ia peste picior, bineînțeles.

— Entuziasmul tău debordant este de vină, subliniez eu. Sari pe mine ca un cățeluș!

— Ba e latura ta de bunicuță, ripostează Julie.

— De bunicuță?

— Da. O bunicuță care se teme să-și schimbe oricât de puțin obiceiurile. Care se pierde imediat ce vine vorba despre ceva nou.

Mă simt vexată, dar încerc să nu i-o arăt.

— N-am înființat niciodată o firmă.

— Și nici nu-ți cer asta. Mă voi ocupa eu de partea administrativă. Tu nu vei face decât să creezi.

— Atunci care-i vestea cealaltă?

De data asta cedează, satisfăcută că a obținut ce voia:

— Pe 10 și 11 iunie are loc un salon al artelor și artizanatului la Clermont-Ferrand. M-am gândit că am putea să expunem.

— Să expunem?

— Să avem un stand, să expunem creațiile tale. Ar fi o ocazie unică de a-ți face cunoscută activitatea.

— Dar…

Dă ochii peste cap, prefăcându-se exasperată:

— Dar?

— La drept vorbind, nu am activitate deocamdată… Doar câteva comenzi trecute din mână în mână.

— Tocmai.

— Tocmai?

— Ar fi ocazia perfectă să-ți creezi firma. Să-i dai un nume, o existență legală, să-ți creezi un site…

— Eu nu…

— Mă voi ocupa eu de asta. Ți-am spus-o. Dacă ești de acord, evident.

Preț de o clipă, păstrez tăcerea. Julie are privirea ațintită asupra mea. Așteaptă. Eu privesc pe fereastră panglicile care zboară în

copacul lui Paul. Mă gândesc la apelul directoarei mele de resurse umane, pe care n-am mai sunat-o înapoi, mă gândesc la ce i-am povestit lui Yann seara trecută, la ideea lui de a-mi face florile permanente pentru a-mi lărgi oferta, apoi mă gândesc la Lucie Hugues care crea rochii, perdele și cuverturi chiar aici, în casa fericirii ei. *Se ducea în oraș o dată pe săptămână pentru a-și lăsa creațiile în magazine*. Cred că acest ultim gând mă convinge până la urmă.

— Sunt de acord, zic. Vreau.

Julie este mulțumită. Pecetluim pactul cu o strângere de mână solemnă.

— Trebuie să te previn, bătrânica mea Amande, că va fi lume la acest salon. Multă lume. Sute de vizitatori. Va trebui să nu te panichezi.

Prefer s-o ignor și mă ridic pentru a-mi mai turna încă un pahar cu suc de portocale.

— Haide, nu te bosumfla. De altfel, cu toată discuția asta, am uitat să-ți spun ceva… Ești încântătoare în noile tale haine.

Asta-i Julie. Manierată până-n măduva oaselor.

Radioul portabil difuzează melodia celor de la The Platters. *Only You*. Una dintre favoritele mele. Am avut întotdeauna o slăbiciune pentru cântecele de altădată. Julie are probabil dreptate în privința laturii mele de bunicuță… Dar nu-mi pasă, cânt peste versuri, cânt de mama focului în grădină. Vremea se îndreaptă spre vară, blând și liniștit. Tufele mele de tomate cresc văzând cu ochii. Daliile vor înflori mai repede decât am prevăzut. Primele flori de căpșun s-au transformat în sfârșit… Au format niște minuscule căpșuni verzi, care cu trecerea zilelor se vor umple cu soare și vor căpăta o frumoasă tentă roșie. Va trebui să mai am răbdare, dar ce înseamnă câteva săptămâni în comparație cu ceea ce am realizat deja în grădină? Vestea m-a bucurat și continui să cânt, acoperind vocea care iese din radioul meu.

Căpșunile, soarele, luna plină din această seară, dar și bijuteriile pe care le-am desenat și care nu așteaptă decât ultimul moment pentru a fi create mă umplu de bucurie. Rozul nu mai este o

problemă. La sfatul lui Julie, am cumpărat niște bulbi de brândușe de toamnă deja înflorite, pe care i-am pus în pământ. Florile mi-au înveselit grădina și vor fi perfecte în brățara miresei. Acum lui Julie nu-i stă mintea decât la salonul din 10 și 11 iunie. Mă hărțuiește fără încetare, cerându-mi tot felul de acte doveditoare pentru crearea firmei noastre. Mă asigură că totul este foarte simplu:

— Am nevoie de ele pentru înregistrarea SAS-ului[9].

O las să administreze firma. Eu am suficient de lucru aici… După grădină, va trebui să mă ocup de lumânările parfumate pentru ritualul lunii pline din seara asta, care va avea loc la poalele merișorului-de-stâncă, bineînțeles.

Am vrut să trec pe la pinul sacru seara, înainte de a mă apuca de lumânările parfumate. Stau în picioare pe micuțul taburet, cu gâtul întins la maximum, cu ochii plini de uimire.

— Fir-ar să fie, Ben, nu-mi vine să cred…

Știam că se pune ceva la cale în scorbură… Masculul dispăruse. Femela măcăleandru mă privea ciudat și scotea niște țipete neobișnuite când m-a văzut venind…

— Nu este incredibil, Ben? Sunt…

Mijesc ochii și încerc să le număr.

— Cinci. Sunt cinci.

Cinci ouă de un alb-albăstrui, cu pete mici roșii, ascunse în fundul scorburii, în cuib. Cinci ouă în pinul meu sacru. E ceva la fel de frumos ca deschiderea florilor sau ca formarea căpșunilor mele verzi. E viața care se ascunde cam peste tot în jurul casei mele.

Poziția este inconfortabilă, dar rămân așa secunde bune, sub privirea neîncrezătoare a mamei măcăleandru.

— Tu ne-ai făcut asta? Tu singură?

Ochii ei rotunzi și negri continuă să mă fixeze.

— Bravo! Bună treabă. Cinci puiuți dintr-un foc…

Capul i se înclină ușor. Mi-ar plăcea să cred că-mi înțelege cuvintele și că reacționează la ele, dar cred că, de fapt, își schimbă unghiul de observație ca să mă vadă mai bine.

— Nu-ți face griji. N-o să le fac rău puilor tăi. Știu ce înseamnă asta… De altfel, o să cobor, bine?

Sar jos de pe taburet și îl pun la loc cum era inițial, cu pernuța albastră pe el.

— Știi, am venit doar să vorbesc cu Ben, nu să te deranjez…

Era aproape noapte când m-am întors, dar nu mai vorbisem cu Benjamin de o bună bucată de timp. Am pregătit cina în timp ce am pus la topit restul de ceară pentru lumânările mele. M-am fript la degete, m-am înfuriat, am înjurat, am răsturnat cratița cu ceară pe gresie, dar am reușit să fac vreo zece lumânări turnate în dopuri vechi de la sticle din plastic. În seara asta, o să depun lumânări la poalele merișorului-de-stâncă. Nu pentru morți, nu. Nu în seara asta. Pentru toate persoanele pe care le cunosc care mi-au înveselit viața în ultimele luni și care merită o atenție deosebită, o mulțumire. Toate acele persoane asupra cărora aș vrea să vegheze luna, așa cum o face cu mine…

Așa că mănânc rapid, observând lenta urcare a lunii pe cerul negru. Motanul este cocoțat pe pervazul ferestrei. Și el o aștepta.

Când ies din casă, luna este deja în înaltul cerului. Grădina este încremenită. Pinii abia dacă tresar în adierea ușoară a serii. Crengile salciei sunt neclintite. Frunzele le acoperă din nou. Copacul lui Paul are un aer mai puțin melancolic așa, mai proaspăt, mai vesel. În general, împrejurimile casei mele par diferite acum, că a venit primăvara.

Pașii mei sunt înăbușiți de iarba înaltă. Motanul gri se strecoară în urma mea, vioi, tăcut.

Gata. Am ajuns. Suntem lângă merișorul-de-stâncă. Steluțele lui albe reflectă lumina argintie a clarului de lună. Este frumos așa. Mai frumos decât în plină zi. Este scăldat de o aură misterioasă. Iau câteva stele minuscule între degete. Mi le imaginez pe degetul inelar, apoi la urechi și la încheietură, la gât, în decolteu. Trebuie să găsesc o modalitate de a le conserva. Cu orice preț. Voi studia chestiunea mai târziu. Deocamdată trebuie să-mi aprind lumânările. O flacără pentru fiecare persoană la care mă voi gândi.

Prima i-o dedic lui Richard. De ce? Nu știu exact. Fără îndoială, pentru că a fost cu mine când am născut. Asta a creat ceva între noi, cred, ceva mai puternic decât simpla recunoștință pe care i-o datorez. Așa că aprind o primă lumânare pentru Richard. Pentru ca

el să-și revină în mod durabil. Nu, definitiv. Următoarea este pentru Anne. Anne care este în pragul excursiei sale educative la mare și își caută flacăra în privirea copiilor altora, ea care și l-a pierdut pe al ei. Alte două lumânări. Pentru Cassandra și Yann. Ca să rămână cei mai buni părinți pe care îi cunosc, să continue să se iubească, să-și țină promisiunea. Vreau să-mi păstrez prioritatea absolută.

O lumânare pentru Mae. Pentru Gândăcel. Asupra ei va trebui să vegheze luna cu cea mai mare grijă. Mă las pe vine câteva secunde pentru a contempla cele cinci lumânări a căror flacără tremură în noapte.

Mai am de pus câteva. O lumânare pentru Julie acum. Uraganul de viață care a năvălit în casa mea fără să fi fost invitat, care ține la cocioaba asta veche ca la lumina ochilor ei și care nu s-a încurcat niciodată în menajamente ca să mă scoată din zona mea de confort. *Să compătimim turturelele, căci ele nu se împerechează decât primăvara! Mulțumesc, Julie. Amin*.

Alte două lumânări pe care le aprind pe îndelete. Mika, bineînțeles, Mika și Lola. Ca să continue să se iubească, mulți ani de-acum încolo, să-și amintească de mine din când în când sau măcar de peluza mea. Ce-ar fi lumea fără spontaneitatea lor?

Mai am două lumânări. Cam fără tragere de inimă, aprind a noua lumânare pentru maică-mea. N-am reușit niciodată s-o înțeleg cu adevărat, dar mi-a dăruit radioul portabil… Când vrei să te împaci cu tine însuți, găsești mereu o scuză valabilă. Radioul portabil este o scuză ca oricare alta. Mama intră așadar în cercul ființelor pe care le încredințez lunii. A zecea lumânare i-aș fi putut-o dedica lui Daniel. Nu pentru rețeta lui de cârnăciori Rougail, ci pentru ca să aibă grijă de mama. Pentru ca ea să găsească în sfârșit iubirea adevărată.

Totuși nu i-o pot dedica lui. Mai este Elia. Rivala mea, cândva. A zecea flacără. Nu i-o dedic atât pentru mesajele de susținere pe care mi le-a trimis după moartea lui Benjamin sau pentru invitația ei în James Pub, i-o dedic mai ales pentru că i-a fost alături în toți acești ani. Nu erau simpli colegi. O prietenie strânsă și sinceră. Elia merită o lumânare. Ca să reînceapă să râdă în hohote.

Mai rămân vreo jumătate de oră ca să privesc la cele zece flăcări care pâlpâie în noapte, la merișorul meu de stâncă scăldat în lumina lunii. Zece flăcări. Zece chipuri. Cred că nu mi-am dat seama, până atunci, că aveam atâtea flăcări în jurul meu…

Nu i-am auzit mașina venind. Din motive evidente… Eram în pădure, lângă pinul sacru. Puii au ieșit din ouă. Nu i-am văzut. I-am auzit. Niște piuituri ascuțite. N-am îndrăznit să mă urc pe taburet ca să văd mai de aproape. I-aș fi speriat pe mamă și pe puișori.

— Te-am căutat peste tot!

Julie pare grăbită și preocupată, dar zâmbetul este la locul lui, evident. Mă îmbrățișează și se răsucește pe călcâie, arătând înspre mașina ei.

— Am adus materialul pentru salon!

— Materialul?

— Suporturi de lemn. O cutie drăguță din sticlă pentru a-ți expune bijuteriile. Fața de masă și fundalul pentru stand. Am ales roz-pal. Ce crezi?

O urmez cu greu până la mașină, merge repede în pofida tocurilor. Deschide portbagajul. Fundalul de stand și fața de masă sunt acolo, de un roz frumos, foarte elegant. Aprob cu însuflețire.

— O să folosim aceeași culoare și pentru prezentarea grafică, adaugă ea. Flyere, site, cărți de vizită. De altfel, nu mai putem aștepta. Ne trebuie cu orice preț numele firmei! Ți-am dat mână liberă. Ai găsit ceva?

Înghit în sec. Bineînțeles că m-am gândit la ceva și am anticipat deja întrebările lui Julie.

— Deci?

— Da. Am… Am ceva.

— Grozav! Spune-mi!

Dacă-mi iau aerul cel mai natural din lume, poate că propunerea va trece, poate că nu se va gândi să întrebe…

— Florile lui Manon. Așa mi-ar plăcea să se numească firma noastră.

Ridică din sprâncene. N-o să scap fără întrebări. Este uimită, este perfect logic. Cine n-ar fi?

— Florile lui Manon?

Înghit în sec, păstrând un aer cât se poate de relaxat.

— Da.

— De ce Manon?

Aș fi preferat să mă întrebe: „Cine este Manon?“ Dar, în definitiv, este același lucru.

— Pentru că… Vrei… vrei să bei o cafea?

Probabil vede că întrebarea ei mă tulbură, fiindcă acceptă fără să discute și intrăm în casă. Prefer să-i mărturisesc în timp ce mergem.

— Știi, când… când Benjamin a avut accidentul, în iunie anul trecut?

Nu mă întorc. Este în spatele meu și până la urmă răspunde:

— Da.

— Ei bine… Așteptam o fetiță.

Pot foarte clar să-mi dau seama că se oprește din mers, dar refuz să mă întorc. Intru în bucătărie și mă agit cu gesturi obsesive în fața aparatului de cafea.

— Nu mi-ai spus niciodată…

A venit lângă mine, dar continui să stau cu spatele la ea.

— Șocul a provocat contracțiile. Era mult prea devreme.

Mai întâi, nu găsește nimic de spus. Apoi întreabă, deși este inutil, fiindcă știe deja:

— Trebuia s-o cheme Manon?

— Da.

Nu mai adăugăm niciuna nimic până când umplu filtrul și pornesc aparatul. Atunci, sunt nevoită să mă întorc și o văd așezată la masă, mâzgălind ceva în carnețelul ei.

— Ce faci?

— Îmi imaginez cum vor arăta flyerele noastre. *Florile lui Manon*, cu caractere mari, albe, italice, cu un scris frumos, în stil școlăresc și o floare în litera O de la Manon. Vezi?

Mă aplec deasupra carnetului. Mă bucur că a decis să nu întârzie asupra subiectului.

— Da… E drăguț.

— Aici aș pune o fotografie frumoasă a uneia dintre creațiile tale. Și jos, linkul către site-ul nostru…

Desenează oprindu-se din când în când pentru a mușca ușor din capătul pixului. Tac. Julie a fost de acord cu numele propus, acesta este singurul lucru care contează.

[9] Abreviere de la societate pe acțiuni simplificată (*N.t.*)

23

Mă avertizase că o să fie lume multă, dar n-am realizat cu adevărat ce înseamnă asta. Este abia 7:30. În imensul Palat al Sporturilor nu se află decât expozanții și totuși mă simt deja total pierdută.

Nu știu dacă Julie își dă seama de eforturile pe care le-am făcut în ultima vreme… M-a pus să creez vreo cincisprezece piese: brățări, inele, coliere lungi, coronițe și bentițe, toate acestea adăugându-se la o nouă comandă pentru o căsătorie — o altă cunoștință a lui Julie. Câte are?

Aproape că a trebuit să renunț să îngrijesc grădina. Aproape că am eșuat în misiunea mea de a merge în vizită la pinul sacru și la puișorii de măcăleandru, căci i-am zărit doar, asta este!

Apoi am lucrat mult la proiectul meu secret. Proiectul „stele eterne de merișor-de-stâncă“. Am încercat să le pun la uscat între paginile unui roman. Petalele se fărâmițau. M-am gândit să le închid în sticlă, într-un pandantiv sau o șevalieră. Ideea nu-mi plăcea. Se pierdea prospețimea plantei închizând-o în sticlă. Eram pe punctul de a-l suna pe Yann ca să vină să mă ajute, când am ațipit în vechiul fotoliu gri. Am avut un vis straniu cu niște mumii înfășurate în fâșii de pânză într-un sarcofag, rămase intacte secole de-a rândul. Când m-am trezit, n-am făcut imediat legătura între tehnicile de îmbălsămare folosite atunci și conservarea florilor mele. Mi-au trebuit câteva ore ca să-mi pice fisa. Așa că am fost luată prin surprindere, căci n-aveam nicio idee despre modul în care procedau egiptenii ca să conserve corpurile. Ce produse foloseau? Ce precauții luau? Dar, vizual, în mintea mea, o soluție prindea formă. Trebuia să-mi ung florile cu o materie transparentă, dar care să le încremenească pentru totdeauna. M-am gândit la bricolajele din școala primară, la colajul cu șervețele pe care îl făceam pe cutiile pentru Sărbătoarea Mamelor. Foloseam lac

adeziv. O materie vâscoasă și transparentă care menținea șervețelele lipite mult timp după uscare. Ani întregi.

A doua zi, mi-am procurat un borcănel de lac adeziv de la centrul comercial și m-am apucat să-mi fac experimentul. După mai multe încercări, rezultatul s-a dovedit a fi aidoma cu cel pe care mi-l imaginam.

Nu mă pot abține să nu zâmbesc, am reușit în cele din urmă. Prima brățară din flori de merișor-de-stâncă eterne se află într-o cutiuță, la fundul genții mele de mână. Asta va fi surpriza mea pentru Julie din această seară… Când, extenuate, vom face ordine în stand.

Dacă rezultatul îi place, voi putea repeta experiența cu flori mai groase: clopoței de zambilă, petale de brândușe și multe altele, cine știe?

N-am petrecut niciodată o zi ca aceasta, în care oamenii mi-au tot pus întrebări.

— V-ați gândit ce culori veți folosi pentru sezonul de toamnă?

— Bineînțeles! a declarat Julie, sărindu-mi în ajutor. Intenționăm să mărim grădina și să facem o seră pentru iarnă.

Era plină de siguranță, de energie, care contrastau puternic cu timiditatea și cu stângăcia mea, dar cred că oamenii ne-au plăcut pe amândouă. Pe ea, pentru imaginea dinamică pe care o transmitea despre mica noastră firmă și pe mine, pentru mâinile mele agile și pentru creațiile originale.

Mulțimea s-a împrăștiat pe la ora 18 și Julie mi-a întins un scaun, zicând:

— Merit un riesling bun, intens fructat…

Număr în mare flyerele. S-au dat ca pâinea caldă. Va trebui să mai printăm rapid. În carnetul ei, Julie a notat niște comenzi care urmează să fie confirmate după trimiterea unui deviz. Sunt epuizată. Epuizată, dar fericită. Cine ar fi crezut, în urmă cu câteva săptămâni, că lucrurile vor lua o asemenea întorsătură? S-a întâmplat grație Lolei și brățărilor ei din părăluțe. Și grație lui Julie mai ales.

— Hai vino, lăsăm totul așa, mă imploră Julie. O să terminăm de aranjat mâine-dimineață. Hai să bem un pahar!

— OK.

Evit să mă gândesc că va fi vorba despre prima mea ieșire într-un an, că vor fi multe emoții pentru o singură zi. Noroc că barul ales de Julie este unul minuscul, la parterul blocului ei. Câteva mese înăuntru, goale, și câteva în curtea interioară a localului, în mijlocul unei jungle de plante verzi.

Ne instalăm lângă un filodendron deosebit de luxuriant și, în timp ce Julie consultă lista de vinuri, eu nu mă gândesc decât să mă întorc la casa mea care îmi lipsește deja, să-mi ud căpșunile, să-mi hrănesc motanul și să trec să văd puii de măcăleandru. Mi-ar plăcea să mă așez pe treptele din fața casei și să profit de ultimele raze de soare în timp ce beau un ceai cu gheață și mentă din grădina mea. Dar, deocamdată, sunt în curtea interioară a acestui bar și trebuie să recunosc că nici aici nu e rău, la această masă. Cred că pe viitor voi reuși probabil să mă strecor în corpul celeilalte Amande, cea care iese în oraș cu prietena ei Julie și se aventurează în afara casei ei vechi, cea care se străduiește să se piardă în mulțime și să reia contactul cu lumea. O dată, din când în când, este posibil, nu?

Chelnerița vine să ne ia comanda și, mai târziu, ne savurăm paharele cu vin alb dulceag. Julie mă întreabă de ce o privesc așa ciudat. Scot atunci cutia din geantă. Cutia cu florile din copacul lui Manon.

— Uite, le-am făcut nemuritoare.

— Nemuritoare?

— Le-am dat cu lac… Nu se vor ofili.

Cred că Julie este fericită uneori să mă aibă ca asociată. Nu când mă panichez, nu când mă bâlbâi, nu când mă îndoiesc de tot, dar în momente ca acestea, da, este fericită că m-a ales. Că m-a ales sau că s-a impus, nu contează. Repetă de mai multe ori:

— Ești genială, Amande!

Și mai comandă încă un rând de vin Jurançon. Cred că o să ne doară capul mâine-dimineață, când vor veni vizitatorii la stand…

A doua zi la salon s-a dovedit la fel de extenuantă ca și prima. Am impresia că mulțimea era mai compactă. În ciuda migrenei

ușoare de dimineață, lucrurile au mers mai bine pentru mine astăzi. Contactul cu oamenii a fost mai simplu, mai natural. Am notat eu însămi viitoarele comenzi — două în plus, azi —, adresele la care să trimitem devizele, am distribuit cărți de vizită.

— Încet-încet, te obișnuiești! a declarat Julie.

Este târziu când mă întorc la mașina mea din parcare. Soarele apune la orizont. A trebuit să demontăm standul, să punem totul în mașina lui Julie, să ne luăm la revedere de la organizatori și să le mulțumim, să predăm ecusoanele. Mă doare tot corpul, am chef de un duș și de o noapte bună de somn, dar mai am de mers o jumătate de oră.

Dau drumul la radioul din mașină, cobor geamurile. Aerul cald de iunie îmi biciuiește fața. Ce căldură pentru un sfârșit de zi, e ciudat…

Când ajung, motanul gri îmi iese în întâmpinare. Mă las pe vine ca să-l mângâi.

— Totul e bine? Ai păzit casa? Ce mai e nou?

Se îndreaptă spre grădină și se freacă de lujerii de tomate verzi și, luându-mă după el, descopăr primele căpșuni.

Nu stau mult pe gânduri. Mă așez turcește pe pământul încă fierbinte al acestui sfârșit de după-amiază și duc o căpșună roșie la gură. Închid ochii. Mă delectez. Pulpa moale se strivește sub dinții mei. Sucul dulce îmi curge pe limbă. Au un gust inegalabil. Gustul soarelui, al udărilor repetate, al îngrijirilor din timpul iernii, al speranțelor puse în ele, al unei atenții deosebite. Au gustul pământului lui Lucie Hugues și cel al mâinilor mele. Mai mănânc încă două cu încântare. N-am mâncat căpșuni atât de bune în viața mea…

A doua surpriză mă așteaptă la pinul sacru. Se va înserа în curând și, dacă vreau să mă duc să-i salut pe puii de măcăleandru și pe Benjamin, trebuie s-o fac cât mai repede.

La fața locului, liniștea mă tulbură pentru o clipă: piuiturile au dispărut. Îmi apropii imediat scăunelul de trunchi și mă urc pe el. Cuibul este gol. Nici urmă de puișori ori de mamă. Nici măcar o pană. Mă cuprinde îngrijorarea. Se face noapte și rămân acolo, scrutând cu atenție ceilalți pini, în speranța de a vedea că micuța

familie de măcălendri și-a ales domiciliul într-un nou copac. Dar nu se întâmplă nimic. Sunt obligată să mă întorc, puțin abătută.

A doua zi, când mă trezesc, dau peste un mesaj vocal. De la departamentul de resurse umane al primăriei arondismentului 8 din Lyon.

„Bună ziua, doamnă Luzin, sunt tot doamna Aumont, de la departamentul HR. În absența apelului pe care-l așteptam din partea dumneavoastră, îmi permit să vă contactez din nou… Așa cum vă spuneam în mesajul precedent, în curând vi se termină concediul fără plată… Stabilirăm o durată maximă de un an, fără posibilitatea de prelungire. Avem nevoie urgent de un răspuns din partea dumneavoastră căci, după cum bănuiți, am angajat un tânăr suplinitor pentru a vă înlocui pe perioada absenței și trebuie să știm dacă îl angajăm permanent sau dacă vă întoarceți la serviciu… Aștept să mă sunați. Până la sfârșitul săptămânii cel mai târziu… vă rog.“

Inima îmi bate ca și cum aș fi parcurs zece kilometri.

Imediat mă duc la pinul sacru. Ca să vorbesc cu Benjamin, să-i cer părerea. Ca să mă liniștesc un pic, pur și simplu. Iau loc pe scăunel, încerc să respir adânc. Totul se amestecă în mintea mea: frânturi de gânduri despre primărie, Florile lui Manon, cele cinci comenzi încă neconfirmate, entuziasmul lui Julie, teama mea, incertitudinile mele, mama, moștenirea, casa cea veche, căpșunile mele. Și atunci o văd. Corpul rotunjor și minuscul. Cele două bile negre mă fixează. Este așezată pe marginea scorburii. Într-un cuib gol. Singură. Aș recunoaște-o dintr-o mie. Este mama măcăleandru. Mă ridic, cu ochii ațintiți la ea.

— Te-ai întors?

Înclină capul, îl întoarce la dreapta, la stânga, cu mișcări foarte rapide.

— Unde îți sunt puișorii?

Sare pe loc, își schimbă poziția.

— Au… Au învățat să zboare, nu-i așa?

Vocea îmi tremură îngrozitor. Sunt ridicolă.

— I-ai lăsat să plece.

Cât pe ce să încep să plâng. Totul s-a întâmplat atât de repede…

Cu câteva săptămâni în urmă, nu erau decât niște ouă și azi nu mai sunt acolo. Zboară prin alte părți. *Haide, Păpușico, așa e viața. Așa funcționează în cazul tuturor animalelor.*

— Nu. Taci, Ben. Nu în dimineața asta.

N-am nevoie să mi se amintească în ce fel funcționează viața, ciclul ei natural. Aș vrea să fiu lăsată să fiu tristă atât cât vreau.

— Da, fă-te uitat un pic, Ben…

Va trebui să aștept până seara pentru a găsi curajul să smulg foaia de hârtie lipită pe perete, pe care scrie *Să împărtășesc*, s-o întorc pe partea albă și să iau un stilou. Mâzgălesc câteva cuvinte cu aceeași furie ca azi-dimineață, în fața pinului sacru, a mamei măcăleandru însingurată și a comentariilor lui Ben. Apoi mă resemnez, ei au dreptate. Las stiloul jos, recuperez bucata de scotch încă utilizabilă și lipesc foaia pe perete. Trebuie să mă dau înapoi câțiva pași pentru a înțelege pe deplin cuvintele scrise…

Să-l las să plece

24

Am început cu lucrul cel mai simplu: directoarea departamentului de resurse umane al primăriei arondismentului 8.

— Amande Luzin?

— Bună ziua. Îmi pare rău că vă sun atât de târziu…

Urmează un moment de tăcere. Am numărat panglicile din salcia lui Paul așteptând ca ea să spună ceva.

— Sunteți bine?

Nu mă așteptam la această întrebare, dar am răspuns cu aerul cel mai firesc posibil:

— Da… Sunt bine.

— Bun, a zis ea. Ne bucurăm să vă auzim. Ați luat o decizie cu privire la întoarcerea în primărie?

— Da.

— Vă ascult…

Am zâmbit, ușurată și în sfârșit sigură de decizia mea…

— Renunț la post. O să vă trimit scrisoarea cu demisia mea în cel mai scurt timp. Trebuie s-o trimit recomandată cu confirmare de primire?

Dacă o fi fost surprinsă, n-a arătat-o.

— Da, bineînțeles. O să vă virăm restul banilor în prima jumătate a lunii iulie. Nu v-ați schimbat banca, nu? Numărul de cont este același?

— Da, dar am o nouă adresă. Vreți s-o notați?

— Da. O secundă.

Am așteptat să găsească ceva de scris. M-am postat în fața ferestrei, cu inima ușoară.

— Vă ascult, Amande.

— Locuiesc pe Drumul Viitorului, Saint-Pierre-le-Chastel.

— Drumul Viitorului, Saint-Pierre-le-Chastel, repetă ea notând pe hârtie. Trebuie să adaug un număr?

— Nu, este singura casă din zonă.

— OK.

Am auzit-o deplasând niște obiecte pe birou, punându-și hârtiile în ordine.

— Doriți să vă expediem lucrurile personale?

Nu-mi aminteam exact ce am lăsat la birou. Probabil o cană, un infuzor de ceai, o cutie cu ceai de plante și un balsam de buze.

— Nu. Puteți să le aruncați sau să le donați… Nu contează.

— Foarte bine.

A rostit niște formule de politețe, niște mulțumiri pentru anii mei de colaborare, niște urări pentru viitor, dar n-am ascultat-o, priveam cum zboară panglicile în salcia lui Paul.

Țineam să mă eliberez înainte să plec cu mașina la mijlocul săptămânii viitoare. Să las totul în ordine înainte de a-mi părăsi casa pentru două zile. Așa că am sunat-o pe Anne în pauza ei de prânz din ziua următoare.

— Amande, ce mai faci?

— Bine. Și tu?

Se întorsese din excursia educativă de la mare, selecta fotografiile pe laptop, se familiariza cu internetul pentru a încerca să facă un album drăguț pe hârtie.

— Ce vânt te-aduce? Voiai să vorbești cu Richard?

— Nu.

A părut mirată, dar surprizele nu se terminaseră.

— Ai putea să-mi comunici numele și numărul de telefon al cuplului care a subînchiriat apartamentul?

— Apartamentul?

A ținut să se asigure, dar eu mă referem într-adevăr la apartamentul *nostru*, cel în care stătuserăm câțiva ani eu și Benjamin, la periferia Lyonului.

— Da, da, bineînțeles.

Cum nu întreba nimic, i-am mărturisit.

— Vreau să le cedez definitiv contractul de închiriere.

A urmat un moment de tăcere. Oare Anne nutrea speranța că mă voi întoarce să locuiesc acolo? Aproape de ei? Aproape de cimitir? Nu o să aflu niciodată și poate că este mai bine așa.

— Pot să-ți trimit totul prin SMS? a întrebat ea cu o voce ușor afectată.
— Da. Voi contacta agenția imediat, ca s-o anunț.
— OK.
N-a mai adăugat nimic și nici eu n-am fost mai vorbăreață. Abia așteptam să închid.

25

Termin de făcut ordine în casă. Umplu cu vârf castronelul motanului. Nu trebuie să-i lipsească nimic în absența mea.

— Nu plecăm decât pentru două zile, mi-a amintit Julie.

Știu, dar a trecut atâta timp de când n-am mai petrecut noaptea în altă parte decât la mine acasă. Sunt ușor tulburată. Organizarea mi s-ar părea aproape imposibilă dacă n-ar fi Julie care să mă împingă de la spate cu blândețe.

Casa îmi va lipsi. O știu dinainte.

Obloanele scârțâie când le închid. Știu deja că ușa de la intrare va scoate un sunet identic când o voi încuia și că broasca o să-mi dea de furcă. Totul este la fel ca în prima zi. Nimic nu s-a schimbat. Și e ceva liniștitor în a ști că această casă a trecut prin ultimul an așa cum a trecut prin timp înainte de sosirea mea, imperturbabilă și imuabilă.

— Gata? exclamă Julie, ridicându-se dintr-un salt.

Poartă primii cercei din colecția noastră „Stele de zăpadă“. Florile de merișor eterne, care par la fel de proaspete ca atunci când au înflorit. Julie a ținut să fie prima care le poartă.

Eu mi-am împodobit încheieturile cu stelele lui Manon. Două brățări fine din fir de iută. Mi-am scos din cutiile de carton o rochie lejeră. O rochie albă de vară.

— Bun, mergem? se impacientează Julie. Dacă mai stăm, o să întârzii la întâlnire…

Ridic ochii spre cer și descui portierele mașinii.

— Credeam că, dacă este vorba despre el, nu contează…

— Am zis eu asta?

Nu mai am timp să-i răspund, căci, abia așezată pe scaunul pasagerului, deschide radioul și, de pe un post cam vechi, țâșnesc vocile amestecate ale unui grup pe care îl cunosc bine, dintr-un cântec pe care l-am cântat cu câteva săptămâni în urmă în grădină,

gândindu-mă la Benjamin. Julie dă mai tare și răcnește cât o ține gura:

Only youuuuu can make this world see, right
Only youuuuu can make the darkness bright

Mașina mea o ia pe minusculul Drum al Viitorului, se îndepărtează de casă, în sunetul elanurilor lirice ale lui Julie. Îmi văd chipul reflectat în oglinda retrovizoare. Mi-am dat cu ruj roz, am o narcisă prinsă în păr și zâmbesc.

În seara asta, eu și Julie ieșim în oraș. În seara asta, părăsesc casa mea veche cu inima ușoară, cum n-a mai fost de mult timp. În seara asta, am rostit câteva cuvinte pentru Benjamin, la poalele pinului sacru, în timp ce Julie se dichisea. Cuvinte șoptite foarte repede, ca să nu mă las cuprinsă de emoție și să-mi tremure vocea. Cuvinte referitoare la o întâlnire ratată cu un an în urmă.

În seara asta, suntem în data de 21 iunie. Peste câteva ore, vom intra în Lyon în sunetul petardelor și al muzicii, Richard va sta în pragul casei, îmbrăcat cu o cămașă frumoasă de vară — pun pariu că e gri-deschis —, nu va fi surprins să mă vadă cu Julie, l-am anunțat, în schimb, va fi surprins să mă vadă că îmi las mașina la Casa de Cultură a Tinerilor din arondismentul 8, în parcarea subterană pe care Elia mi-a dat voie s-o folosesc. I-am ascuns motivul invitației mele. Îl va înțelege când ne vom îndrepta pe jos spre Casa Dansului, unde Mika, Issam, Lola, Nathan, Iliès și ceilalți vor sta drepți pe scenă, cu fețele împietrite din cauza concentrării. Vocea Lolei, mai blândă decât a lui Dolores O'Riordan, va răsuna, inima mi se va strânge la gândul că ar fi trebuit să fii acolo, alături de mine, să mă ții de mână, în timp ce Manon s-ar agita în căruciorul ei. Totuși, îți promit solemn, nu voi da nicio atenție durerii din inima mea. Voi lua berea pe care Julie mi-o va întinde, mă voi lăsa ametită ușor și apoi voi dansa cu Richard pe ringul pe care oamenii îl vor fi improvizat. Vom dansa amândoi cu picioarele noastre stângace și cu inimile îndurerate, dar nu vom fi foarte triști, Ben, căci nu vom fi singuri. Vom fi amândoi cu dragostea pe care ți-o purtăm, o dragoste pentru care merită să

mori, dar mai ales o dragoste pentru care merită să trăiești, iar și iar, pentru a onora lumina pe care ai lăsat-o în urma ta…